Műfajismeret és elemzés lépésről-lépésre

Szakács Ildikó Réka, mesteroktató

Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar

Nemzetközi és Regionális Tanulmányok Intézet

2018.

SZÉCHENYI 2020

Magyarország Kormánya

Európai Unió
Európai Szociális Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

I. fejezet – Elméleti háttér ... 4
I.1. A tényközlő műfajcsalád ... 4
I.1.1. A hír ... 5
I.1.2. A tudósítás ... 10
I.1.3. Az interjú ... 13
I.1.4. A riport ... 15
I.1.5. Feature ... 17
I.1.6. Hírösszefoglaló és háttérmagyarázat: ... 18
I.2. A véleményközlő műfajcsalád ... 18
I.2.1. Kommentár ... 19
I.2.2. Vezércikk ... 20
I.2.3. Kolumna ... 20
I.2.4. Jegyzet ... 21
I.2.5. Glossza ... 21
I.2.6. Publicisztika ... 22
I.2.7. Pamflet ... 22
I.2.8. Irodalmi műfajok ... 23
I.2.8.1. Tárca ... 23
I.2.8.2. Karcolat ... 24
I.2.8.3. Kroki ... 24
I.2.8.4. Humoreszk ... 24
1.2.9. Recenzió (műismertetés) ... 24
1.2.10. Kritika ... 24
1.2.11. Esszé ... 25
II. Sajtóelemzés ... 26
II.1. Sajtóelemzés – gyakorlás ... 27
II.1.2. Az eltérő tájékoztatás ... 27
II.1.3. Az azonos tájékoztatás ... 33
II.2. Összetett sajtóelemzés ... 35
III. Összetett sajtóelemzés egy kutatási tevékenységben ... 42
III.1. Egy választási kampányidőszak elemzése – a 2002. évi országgyűlési választások két fordulója közötti publicisztikai írások a Népszabadságban és a Magyar Nemzetben ... 42
III.1.1. Előzmények ... 42
III.1.2. A döntő tábor ... 44
III.1.3. A sajtó lehetőségei ... 44

III.1.5. Hétről – hétre ... 45
III.1.6. Témák ... 46
III.1.7. A választást megelőző nap ... 48
III.1.8. Személyek ... 49
III.1.9. Összegzés ... 50
III.2. Egy jelenség vizsgálata nagyobb időtartamon keresztül ... 51
III.2.1. Az elemzés kiindulópontja ... 51
III.2.2. A vizsgálat eredménye - számok ... 54
III.2.3. A vizsgálat eredménye – megállapítások ... 55
III.2.3.1. Alapkategóriák ... 55
III.2.3.2. Jelzős szerkezetek ... 56
III.2.3.3. További következtetések ... 61
IV. Összegzés ... 61
IV. Irodalomjegyzék ... 63
V. Példatár ... 65

A tananyag az EFOP-3.5.1-16-2017-00004 pályázat támogatásával készült.

A politikacsinálás megváltozott. Már nem az a fontos, jó döntés születik-e adott szakpolitikai kérdésben, hanem az, meg lehet-e értetni a választópolgárokkal, miért született az adott döntés.[1] Emiatt Magyarországon is felértékelődött a politikai kommunikáció szerepe, ami miatt szükséges, hogy legalább részben ismerjük és értsük, milyen eszközökkel, technikával tudnak élni a politika szereplői. Az alábbi fejezetekben több elemzés is olvasható az egyszerűtől a bonyolult, összehasonlító típusú sajtóelemzésig, melyekkel példát kívánok mutatni arra, hogyan lehet a szavak mögé nézni.

I. fejezet – Elméleti háttér

A sajtóban, legyen szó hagyományos, elektronikus vagy online médiumokról, mindennek az alapja a műfajelmélet.

A műfaj azoknak a tartalmi, formai és stílusbeli jegyeknek az összessége, amelyek segítségével az egyes termékeket meg tudjuk különböztetni egymástól.[2] Nagyon fontos, hogy minden egyes újságcikk, rádióműsor vagy televíziós anyag esetében mind a három tényezőt vizsgálni kell a pontos műfajmeghatározáshoz.

A sajtónak két alapvető feladata és funkciója van: a tájékoztatás és a véleményalkotás. Ennek megfelelően alakult ki a két nagy, a tény- és a véleményközlő műfajcsalád.

I.1. A tényközlő műfajcsalád

A tényközlő műfajcsaládba tartozó műfajokkal az újságírás feladata az, hogy tájékoztassa a társadalom tagjait. Kötelező eleme valamennyi e családba tartozó műfajnak az objektivitás és a kiegyensúlyozottság. Ugyanakkor a tájékoztatásra hatással van az adott történelmi, társadalmi és politikai szituáció is. Míg korábban mind Európában, mind az angolszász területeken egyértelmű volt, hogy a belső pluralizmusnak teljesülnie kell, addig ma már bizonyos európai országokban[3] a külső pluralizmus elve érvényesül, mely alapján az adott ország teljes médiarendszerének, és nem az egyes termékeknek kell kiegyensúlyozottnak lennie. Ez persze nem azt jelenti, hogy az e családba tartozó műfajok ne tájékoztatnák objektíven saját országuk lakosságát. Erre azért is szükség van, mert ez az alapja annak a bizalomnak, melyet a közönség tanúsít saját médiarendszere iránt.

[1] Kéri László: Média, politika, pártok. In Politikatudományi Szemle. XII. évf. 1. szám. pp. 5-50.

[2] A műfajok meghatározásánál támaszkodom „A sajtóműfajok elmélete” című két féléves egyetemi előadáson elhangzottakra. Előadó volt: Dr. Havas Henrik

[3] Pl. az észak-európai modellbe tartozó országokban Ld.: Daniel C. Hallin - Paolo Mancini: Médiarendszerek. AKTI – Gondolat Kiadó, Budapest, 2008.

I.1.1. A hír

A hír alapja az információ: e két elemre több tényező is hatással van:

1. Minden hír információ, de nem minden információ hír.
2. A reális létező valóságban megszámlálhatatlan információ létezik, belőlük választódnak ki a hírek.
3. A híreknek igényeket kell kielégíteni a praktikustól a színesig.
4. Az információ hírré válásához kell, hogy jelentős embertömegeket foglalkoztasson.
5. A közönség híréhsége változó, a hírek befogadásához háttér-információra, tudásra is szükség van.
6. Diktatórikus viszonyok között a tájékoztatásnak illetve a nyilvánosságnak több szintje van, ekkor az információval való gazdálkodás hatalmi monopólium: redisztribúció: az információt központilag gyűjtik, majd újra elosztják.
7. Demokratikus társadalomban az információtermelésben piaci verseny uralkodik.

Az információból akkor lesz hír, ha van hírértéke. A hírértéket több tényező, faktor befolyásolja, ugyanis a kapuőrök az információk szelektálásánál elsősorban a közönség igényeit szem előtt tartva próbálják rekonstruálni az eseményeket, konstruálni a világot.

1. Hírfaktorok:[4]

1. Gyakoriság: minél jobban megfelel egy esemény időbeli lefolyása a médiumok megjelenési gyakoriságának, annál biztosabb, hogy az eseményből hír lesz.
2. Küszöb-faktor: abszolút intenzitás vagy intenzitásnövekedés, a feltűnés küszöbértéke.
3. Egyértelműség: minél átláthatóbb az információ, az ügy, annál nagyobb a hírértéke.
4. Jelentőség: kulturális közelség, érintettség, megütközés.
5. Összhang: elvárás, kívánhatóság, a meglévő elképzelésekkel való egybevágás.
6. Meglepetés, váratlanság, ritkaság
7. Folytatólagosság
8. Variáció/változatosság: hozzájárul valamilyen kétes, ellentmondásos ügy tisztázásához.

[4] Eredeti könyv: Winfried Schultz: Die Konstruktion von Realität in den Nachriditenmedien. Verlag Karl Alber Freiburg/München, 1990. pp. 12-15.

9. Elitnemzetek vonatkozása: gazdaságilag, katonailag erősebb nemzetekhez kötődés.
10. Elitszemélyek befolyásossága.
11. Személyesítés.
12. Negativitás.
13. Agresszió, pusztítás, halál.

2. A hírértéket befolyásoló tartalmi tényezők:[5]

1. Az események aktualitása és meglepő ereje: a hírverseny miatt az aktualitás felértékelődött. A harc az első közlésért ugyanakkor ez nem mehet a tartalom vagy a hitelesség rovására.
2. Az eseménynek a már bevett tematikai keretbe helyezhetősége: előnyt élvez az az információ, amelynek a közönség számára már ismert előzménye van.
3. Az eseményben résztvevők ismertsége és befolyása: ismert személy az, aki névvel azonosítható, befolyásról pedig akkor beszélünk, ha nem a személy a fontos, hanem a tisztsége.
4. Az esemény által okozott konfliktus, kár vagy normasértés foka.
5. Geográfiai vagy kulturális közelség.

3. A hírértéket növelő formai tényezők: Az információ tálalása, ami összefügg az információ feldolgozásával, a hírszerkesztéssel. A forma szorosan összefügg a tartalommal. A hír legyen:

1. Közérthető: idegen és szakszavak kerülése, tartalmuk magyarra fordítása, hiba a nehezen kimondható szavak használata.
2. Tömör: csak a szükséges és elégséges információt tartalmazza.
3. Pontos: tényszerűség és adatszerűség.
4. Félreérthetetlen: egyértelműség.
5. Tárgyilagos, mértéktartó fogalmazásmód.
6. Felértékelődik az intézményi presztízs.
7. A hírtől el kell választani a kommentárt, a véleményt.

A hír az újságírás alapegysége, de egyben önálló műfajként is fontos szerepet játszik. Szerkezeti szempontból leírható az 5W+1H képlettel, vagyis válaszol a Ki?, Mit?, Hol?, Mikor?, Miért és a Hogyan? kérdésekre. Ez azonban nem fedi le teljesen a hír fogalmát. Ezért célszerű a

[5] Eredeti tanulmány: Lutz Erbring: Nachrichten zwischen Professionalität und Manipulation. Jurnalistische Berufsnormen und politische Kultur. In: Max Kaase, Max Winfried Schulz (eds.): In: Massenkommunikation, Theorien, Methoden, Befunde. Kölner Zeitschrift für Sociologie und Socialpsychologie, Sonderheft. 1989. pp. 301–313.

kérdéseken túl egyéb szempontokat is figyelembe venni. Havas Henrik hírfogalma szerint a hír az a feldolgozott, ellenőrzött és valósnak bizonyult információ, amely közérdeklődésre tarthat számot, és amelynek nyilvánosságra hozatala nem sért közérdeket, sem jogos magánérdeket.

Feldolgozottság: a nyers információ megfelelő szakmai eljárás, a hírszerkesztői munka során nyeri el azt a formát, ami megfelelő a közlő médium jellegének. Pl. egy Kormányinfóról szóló hír (vagy tudósítás), amennyiben MTI nyersanyagról van szó az elhangzottakon túl további olyan információkat is tartalmaz, melyek nem minden szerkesztőség számára relevánsak. Egy országosan terjesztett politikai napilap nem emeli ki, milyen nyakkendőt visel egy kormányszóvivő, de ha egy divatlap a politikusok öltözködési szokásiról ir anyagot, akkor számára már fontos lehet, ki, milyen nyakkendőt visel. A hírnek olyan feldolgozottsági fokot kell elérnie, hogy a közönség megértse. A hírszerkesztő köteles az alapinformációt minden olyan információval kiegészíteni, amely utal az előzményekre, következményekre, összefüggésekre. Minden hírt úgy kell megfogalmazni, hogy ha a közönség először hallja a hírt, megértse

Ellenőrzött és valósnak bizonyult: minden információt ellenőrizni kell, kivéve azt, amely:

1. Bevett és kipróbált médiumtól származik (BBC, Reuters).
2. Hivatalos helyről származik.
3. Egyszerre több helyről erősítették meg (szemben álló felek egybehangzó nyilatkozata, szemtanúk).

Közérdeklődésre tarthat számot: sokakat érint, változást okozhat: a rendszerváltás óta e tényezőnél történt a legnagyobb változás. A közérdeklődés alapvetően az jelentené, hogy a legfontosabb híre az adott ország társadalmi, gazdasági, politikai, kulturális stb. életére döntő hatással van, befolyásolja azt, ezért sokakat érdekelhet. A bulvárosodás hatására, a kereskedelmi televíziók megjelenésének is köszönhetően, különösen a klasszikus elektronikus médiumokban a szórakoztató (nem mindig szó szerinti értelmezésben) kerülnek előtérbe. Így a hírműsorok elején a balesetekkel, bűncselekményekkel indítanak, míg a kemény hírek csak a hírfolyam második felében jelennek csak meg. A legszembetűnőbben, így a legkönnyebben ez a jelenség akkor figyelhető meg, ha estéként először megnézzük az RTL Klub híradóját, majd az RTL II-jét. Míg az utóbbi az eredeti értelemben vett klasszikus hírműsor, az előbbi még mindig a szórakoztatva tájékoztatás egyik iskolapéldája.

Nyilvánosságra hozatal: számos olyan információ van, amely a hír minden kritériumának megfelel, ám törvényes akadálya van a nyilvánosságra hozatalnak. Két alapeset van:

1. Közérdek (állami, katonai, szolgálati, üzleti titok).

Példa: március 15-e előtt nem hozzák nyilvánosságra, ki kap Kossuth – díjat, ahogy nyomozások során is gyakran rendelnek el hírzárlatot, nem hoznak nyilvánosságra információkat, hogy ne veszélyeztessék a nyomozás eredményességét.

2. Jogos magánérdek (személyiségi jogok): egy hír (bár ez az összes tényközlő műfaj esetében elvárás) nem rágalmazhat és nem tartalmazhat becsületsértést sem.

Tartalmát tekintve számos fajtát különböztethetünk meg, melyek közül a leggyakoribbak a következők:

1. Belpolitika
2. Külpolitika
3. Gazdaság
4. Mezőgazdaság
5. Kereskedelem, szolgáltatás, infrastruktúra
6. Tudományos hír
7. Kulturális hír
8. Ismeretterjesztő hír
9. Szórakoztató (színes) hír
10. Sport
11. Meteorológiai, természeti jelenségekkel kapcsolatos hír

A hír fajtái:

A hírnek a következő változatait különböztetjük meg, ha nemcsak a tartalmat, hanem a formát, terjedelmet és funkciót is vizsgáljuk:

Mínuszos hír: rövid terjedelmű, néhány mondatból áll. Csupán az alapinformációkat tartalmazza. Más néven tényhírnek hívjuk, mivel csak a ki, mit, hol, mikor kérdésekre válaszol, a miértre és a hogyanra nem. Nevét onnan kapta, hogy az újságírás kezdeti időszakában az újságoldalon egymás alá szedték „őket” egy mínuszjellel a hír elején.

Példa: Lapozz a 64. oldalra!

Gyors hír: egymás alá tördelt hírek, általában alacsony hírértékűek, olykor nincs címük, gyakrabban színes hírek, amelyek nem tartoznak rovathoz, alkalmasak a manipulációra, ugyanis ide dugják azokat a híreket, amelyeket nem akarnak hírértéküknek megfelelően kezelni. A mínuszos hírrel ellentétben ez a hírfajta már válaszol az összes kérdésre, ezért nagyobb terjedelmű műfaj.

Példa: Lapozz a 64.. oldalra!

Címes hír: általában magas hírértékű, nagyobb terjedelmű, kb. 15-20 mondatból álló műfaj. Több részből épül fel:

1. **Cím:** feladata a figyelem felkeltése és a legfontosabb információkat is tartalmazza. Az ezredforduló óta Magyarországon is a figyelem felkeltésére helyeződik a hangsúly. Az addigra meghatározóvá váló bulvárnapilapok (pl. Blikk) hatására a komoly, minőségi sajtótermékek is átállnak a szenzációhajhász címadásra.
2. **Lead:** vezérmondat: A hír első, bevezető mondata. A jó lead eldönti a hír sorsát, megragadja a lényeget, ösztönöz a befogadásra. Feladata, hogy a cím által felkeltett figyelmet fenntartsa. A lead néhány fontos, de nem az összes lényeges információt tartalmazza az adott ügy kapcsán.
3. **Hírtest (body):** a hír azon része, melyben megismerjük az adott ügy hátterét, az összefüggéseket. Itt kapjuk meg a miért kérdésre a válaszokat.
4. **Backline:** zárómondat: hír utolsó két-három mondata, mely vagy teljesen lezárja a hírt, vagy visszautal a leadre.

Klasszikus címes hírrel, melynek valamennyi része megfigyelhető és elemezhető, a nyomtatott és az online sajtóban találkozhatunk. A rádió és a televízió is alkalmazza ezt a műfajt; ebben az esetben nem leadről, hanem headlineról beszélünk, amely tartalomjegyzék a hírműsorok élén, nem a leadek mechanikus összessége. Ezt követően érkeznek a hírekből, tudósításokból, nagy ritkán riportokból álló hírműsor.

Példa: Lapozz a 65. oldalra!

Vezető hír: terjedelmét, felépítését tekintve ugyanolyan, mint a címes hír. Abban különbözik tőle, hogy a legmagasabb hírértékű eseményekről számol be és általában további műfajok, pl. háttérmagyarázat, interjú, esetleg tudósítás kapcsolódik hozzájuk.

Példa: Lapozz a 66. oldalra!

Protokoll hír: a protokoll hír úgy viselkedik, mint a vezető hír, vagyis nyomtatott és online sajtóban a címoldalon szerepel, a rádiós és tévés hírműsorokban az első hírek között van. Ha tartalmilag közelebbről is megvizsgáljuk, észre fogjuk venni, hogy témája kevésbé jelentős, különösen, ha az adott nap többi hírértékű eseményét is figyelembe vesszük. Azért kerül mégis az első hírek közé, mert szereplője prominens személy. Tipikus példa, ha egy közjogi méltóság, pl. a köztársasági elnök tart egy beszédet, amelyből a személye miatt lesz vezető hír, még akkor is, ha aznap más, sokkal fontosabb események történnek, akár a kül- akár belpolitikáról legyen szó. Ezért fontos, hogy a műfajmeghatározásnál, a sajtóelemzés készítésekor ne csak a terjedelemre, a formára, hanem a tartalomra is figyeljünk oly módon, hogy az egyes műfajokat környezetükben is vizsgáljuk.

Példa: Lapozz a 68. oldalra!

Átmenő/átvezető hír: a hagyományos elektronikus sajtó műfaja, egyes blokkokat kötik össze: tematikusan. Leggyakrabban a kül- és belpolitikai blokkok között találjuk. Ennek is tipikus példája lehet a köztársasági elnök, aki meglátogatja pl. a vajdasági magyarok helyi szervezetét. Amennyiben nem lesz vezető-, vagy protokoll hír ebből az eseményből, akkor amiatt, hogy van bel- és külpolitikai vonatkozásai is, a két hírblokk közé kerül.

I.1.2. A tudósítás

Annyiban különbözik a hírtől, hogy nem személytelen. A tudósító a helyszínen van, saját személyével hitelesíti az általa továbbított hírt, beszámolót. A tudósítás eredetileg jelentés volt valamiről. A sajtó korai szakaszában kialakult a hírverseny, amelynek alapja a tudósítók versenye volt. Az első tudósítások kereskedőktől származtak.

A tudósítás ugyanarról számol be, mint a hír (kivel, mikor, hol, mi történt?), de kitér a mikéntre is. A miértre általában nem válaszol, mert erre a riport vállalkozik. Vannak benne szubjektív mozzanatok: a tudósító a saját nevét adja beszámolójához, saját élményeivel egészíti ki az elmondottakat. Benne van az újságíró jelenléte, amely azonban nem tolakodhat előtérbe, nem veszélyeztetheti az objektivitást. A szubjektivitás csak a környezet és a hangulat leírására vonatkozhat: ez adja meg a tudósítás hangulatát, atmoszféráját. A tudósítás nem tükrözheti az újságíró, a szerkesztőség véleményét, nem tartalmazhat értékítéletet, minősítést.

Ez utóbbi elem, különösen a televíziós tudósítások esetében olykor csorbul, mert a stúdióban ülő híradósok gyakran véleményalkotásra is megkérik az élőben tudósító munkatársukat, amely veszélyezteti a tudósítás hitelességét.

Példa: Lapozz a 69. oldalra!

A hírnek és a tudósításnak ugyanis vannak minőségi ismertetőjegyei, melyeket szintén figyelembe kell venni az elemzésekkor. Ezek hiánya esetén már nem hírről, tudósításról, hanem egy másik, akár véleményközlő műfajról kell beszélnünk. Rosszabb esetben manipulációról.

A hír és a tudósítás minőségi ismertetőjegyei a következők:

1. **Pontosság, hitelesség**
    1. A tények és az adatok gyűjteménye.
    2. Ellenőrzés nélkül csak a bevált hírügynökségektől veszünk át információt.
2. **Kiegyensúlyozottság**
    1. Tisztességesség, az újságíró a lényeget emeli ki és a teljességre törekszik.
    2. Manipuláció a lényegtelen felnagyítása, az egyik fél megjelenítése a másik nélkül (elhallgatás) - nehezen tetten érhető.

3. Egy hír akkor teljes, ha az újságíró sokoldalú összefoglalóját adja az esemény valamennyi lényeges elemének.

3. Tárgyilagosság

1. Valósághűség.
2. Előítéletektől, vágyálmoktól mentesség.
3. Az információkat nem szabad eltorzítani.
4. Szubjektivitás mellőzése.
5. Minden háttér-információt nyilvánosságra kell hozni, ami az ügy megértését szolgálja.
6. A közönségről feltételezni kell, hogy képes összefüggéseiben látni az ügyet, el tudja határolni a valóságot a képzelettől.
7. Csak akkor képes saját véleménye kialakítására, ha rendelkezik a megfelelő háttér-információval és segítünk abban, hogy felismerje és megértse az összefüggéseket.
8. A legmarkánsabb véleményeket kell kiválasztani, kényes feladat az ellentmondásokra felhívni a figyelmet.

A hírek és a tudósítások, valamint az ezekből építkező műfajok, minőségi ismertetőjegyeire és egyáltalán a sajtó egészének hitelességére nagyban rányomja a bélyegét a pszeudó-események jelensége. A média (és ez nemcsak magyar sajátosság) nagyon sok pszeudó-eseményről számol be. Ezért fontos, hogy meg tudjuk egymástól különböztetni az egyes eseménytípusokat:

1. Spontán események:

Természetes, valóságos események, melyek maguktól jönnek létre. Ezekről beszámol a média. A médiától független, anélkül is bekövetkeznek, ha a média nem érdeklődik utána. Pl. természeti jelenségek, árleszállítás, országgyűlési választás.

2. Eltervezett, megtervezett események

Ezeket az eseményeket sem a média hozza létre, de az eseményeket annak a tudatában szervezik meg, hogy a média majd beszámol róluk. Ebből adódóan ezeket a közönségnek szánják. Pl. sportesemények, vagy sajtótájékoztatók tartoznak ide.

3. Pszeudó - események

Tudatos tervezőmunka eredményeként jön létre, miközben a spontaneitás látszatát kívánja kelteni. Pszeudo - eseményeket nemcsak a média hoz létre, hanem pl. politikai, önkormányzati, stb. szervek is. A pszeudo -események kapcsolatban vannak a közönséggel, a közvélemény igényére történnek meg.

Hétköznapi példa: esküvői képeken mindig mindenki mosolyog, ennek az oka, hogy ezt várják el. Amiről a fotó tudósít, az pszeudo esemény, mert maguktól talán nem álltak volna csoportba

egymás mellé olyanok, akik a valóságban nem kedvelik egymást, de az ifjú pár érdekében megtették. Ezt csak azért tették, hogy megörökítsék a pillanatot és valamikor majd elővegyék a képet.

Politikában: A külügyminiszterek, miniszterelnökök stb. három percig rázzák egymás kezét és mosolyognak, hogy minden kamera megfelelő szögből készítsen felvételt róluk. Választási kampányokban gyakori, hogy a tömegben megjelenő politikus elbeszélget, megpuszilgat hétköznapi embereket, gyerekeket, összeállnak egy fotóra, amellyel a politikus azt példázza, ő is egy egyszerű, szerethető ember. Ezeknek a jelenségeknek az az oka, hogy a posztmodern ember képekben gondolkodik, az emberiség túljutott a szöveg korszakán.

A pszeudo - eseménynél fontos, hogy a tervezésnek magában kell foglalnia a megtervezett szándékát. A nem valóságos elemek nagyobb súllyal bírnak, mint a valóságosak. A pszeudo - események hamar és gyakran lelepleződnek, és elhiteltelenítik az intézményt, amely megrendeli vagy kiszolgálja azt.

A pszeudo - esemény jellemzői:

1. Eltervezettnek kell lennie, általában azzal a céllal hozzák létre, hogy megörökítsék, a média beszámoljon róla.
2. Szükséges, hogy a nyilvánosságot érintő vonatkozása legyen, hírértékkel bírjon.
3. Magában foglalja a megtévesztés szándékát.
4. Több benne a nem valós, mint a valós elem.
5. A pszeudo esemény akkor sikeres, ha a kiagyalói szerint ez kellő mértékben kétértelmű, és gyakran magába foglalja azt a szándékot, hogy önmagát beteljesítő jóslattá váljon.

4. Önmagát beteljesítő jóslat:

A közvéleményre építve a média olyan esemény bekövetkezését jósolja meg, amely normális körülmények között, spontán eseményként valószínűleg soha nem jönne létre. A média ezt azért csinálja, mert szüksége van eseményekre, jó és rossz szereplőkre: önmagától nem jönnek létre médiaszemélyek.

Példa: az 1993-as Postabank-válság: fejlődő, agresszív hirdetési kampánya volt a Postabanknak[6], ami miatt óriási betétállományra tett szert. Közben bejöttek Magyarországra a multinacionális cégek hatalmas tőkével, hirdetési kampányba kezdtek és magasabb kamatokat ígértek, mint a Postabank. A Postabank nem tudta hova kiadni a pénzét, ezért ingatlanokba fektetett és újabb papírokat adott ki. Valaki terjeszteni kezdte, hogy a Postabank

[6] https://www.youtube.com/watch?v=5VQXqcsCs4A (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus 27.)

fizetésképtelenné vált (ekkor még biztos lábakon állt). Az emberek beszélni kezdtek erről, megírta az újság, aminek következtében a polgárok nem tették be a pénzüket, sőt tömegesen kezdték kivenni, amelyről hetekig tudósított a média. Ennek hatásár a betétesek megrohamozták a Postabank-fiókokat, kivették az összes pénzüket, így a bank valóban fizetésképtelenné vált.

I.1.3. Az interjú

A magyar média egyik legkedveltebb műfaja. Az angolszász és nyugat-európai újságírásban inkább munkamódszerként van jelen, ritkábban találkozhatunk vele. Meginterjúvolni valakit annyit jelent, hogy felkínáljuk a lehetőséget a megszólalásra. Az interjúalany számára az interjú lehetőség arra, hogy eljuttassa álláspontját a közönséghez. A politikusok számára a közszereplés lehetőségét biztosítja. az interjú eredetileg két ember magánbeszélgetése, de a közönség mindig jelen van. Egyszerre intim és épít a nyilvánosságra.

Az interjú, mint műfaj a XIX. században jelent meg: id. James Gordon Bennett 1836-ban publikálta a New York Heraldban az első interjút. Egy prostituált, Helen Jewett meggyilkolása kapcsán megszólaltatta az érintetteket. Pollack (bécsi újságíró) írta meg az első magyar interjút Deák Ferenccel.

Az eredeti angol szó (interview) jelentése adja vissza legjobban az interjú lényegét: találkozás, megbeszélés valamilyen céllal, megidézés, kihallgatás, kikérdezés. Az interjú gyakran átalakul hírré, tudósítássá, közleménnyé, nyilatkozattá a kérdések elhagyásával. A leghitelesebb műfaj: itt a legkisebb a lehetősége a manipulációnak, torzításnak. Az interjú átmenet az újságírás és a szépirodalom között: két ember beszélgetése azzal a céllal, hogy a közönség információhoz jusson, és beavatottja legyen egy olyan párbeszédnek, mely számára művészi élményt nyújt. Az interjú legtöbb fajtája nagy terjedelmű, szerkezetileg minden esetben kérdések és válaszok sora. Amennyiben ez a formai sajátosság hiányzik, az interjú más műfajjá alakult át.

Az interjú típusai:

Információszerző alapinterjú (munkamódszer)

1. Az alany hírforrásként szerepel.
2. A hír és a tudósítás szabályai érvényesek.
3. A riporter háttérben marad, szerepe az alapkérdések feltevésére korlátozódik.
4. A rádióban, televízióban krónika vagy híradó típusú interjú.
5. Fontos, hogy egységes logika alapján épüljön fel, kerek egészet, zárt történetet alkosson.

Magazin típusú interjú

1. Túlterjeszkedik az információszerző alapinterjú terjedelmén.
2. Eseményhez, ügyhöz kötődik, témája bármi lehet.
3. Előtérbe kerül az interjú alanyának személye. Személyes észrevételeit is előadhatja saját logikája szerint, felhívhatja a figyelmet az összefüggésekre.
4. Az interjú készítőjének feladata, hogy miközben arra törekszik, hogy a legtöbb információhoz hozzájusson, emellett a társadalomban, közvéleményben jelen lévő, ismert tényekkel, összefüggésekkel szembesítse az interjú alanyát.
5. Fontos a téma exponálása az interjú elején.
6. Rádióban, televízióban 10-12 perces terjedelmű, újságban akár 10-12 flekk[7].

Példa: Lapozz a 70. oldalra!

Álinterjú

1. A magazin típusú interjú ellentéte.
2. Előbb készül el a hír, utána az interjú. Pszeudo jellegű.
3. Általában a politikus sajtószakértői megállapítják, milyen üzenetet kell átadni a közönségnek.
4. Álinterjúnál elmarad a szembesítés.

Tematikus nagyinterjú

1. Egy adott témához kötődik, célja annak körbejárása, kifejtése.
2. Általában önálló műsor televízióban, rádióban, lehet egy órás is. A nyomtatott sajtóban egyre kevésbé van jelen, csak irodalmi folyóiratokban.
3. Nagyfokú felkészültséget igényel, szakújságírók készítik. A riporter dolga, hogy jó kérdésekkel legyen az alany segítségére.
4. Az alany személye előtérben van, amennyiben a témához kötődik. Lehetőséget ad a bő kifejtésre, de nem illik elkanyarodni a témától.
5. Olykor átalakul és háttérmagyarázat lesz belőle. pl. az országgyűlési választásokat követően a politológusokkal készített interjúk a nyomtatott/online médiában ilyen formában jelennek meg, rövid mondatokat is idézve az általuk elmondottakból.

Mélyinterjú, életútinterjú, portré

1. Az alany maga a főszereplő.
2. A cél az alany személyiségének bemutatása a maga teljességében úgy, hogy ne vesszünk el a részletekben.

[7] Egy flekk 1800-2000 karaktert jelent, mivel egyes szerkesztőségek szóközzel, mások szóköz nélkül számolják a karaktert.

3. Megismerjük az interjúalany életútját, pályáját, kik voltak a példaképei, kik voltak rá hatással, milyen eredményeket ért el és mik a tervei.
4. Gyakran az interjúalanyt az aktuális társadalmi, politikai, gazdasági stb. ügyekről is megkérdezik, de ebben az interjúban a hangsúly az életpálya bemutatására helyeződik.

5. **Példa:** Lapozz a 76. oldalra!

Talk-show

1. A televíziózás kedvelt műfaja.
2. Klasszikus formájában az alanyt „kényszerítik”, hogy olyasmiről beszéljen, amiről eredetileg nem akart.
3. Ma már az előre egyeztetett és lepróbált interjúk alkotják a talk-show-kat. Pl. Fábry-show
4. Másik formájában a botrány, a meglepetés, a furcsaság dominál/dominált. Pl. : Mónika-show, Anikó-show, Jerry Springer-show.

Sajtótájékoztató:

Az információszerző alapinterjúhoz hasonlóan ez is egy munkamódszer. Érdekessége, hogy ennél a műfajnál az interjúalany és nem az újságíró kezdeményezi a beszélgetést. A sajtótájékoztató ráadásul valójában nem műfaj, hanem egy esemény, amelyről az ott elhangzottakat figyelembe véve hír, tudósítás, esetleg a sajtótájékoztatóhoz kapcsolódóan magazin típusú interjú készül.

Demokráciában a sajtótájékoztató leggyakrabban az információszolgáltatásra kötelezett szervezett személyek által szervezett fórum, melyre a média munkatársait hívják meg azzal a céllal, hogy segítségükkel informálják az állampolgárokat.

A sajtótájékoztató lehet:

1. Rendszeres (periodikus): pl. ilyenek a kormányinfók vagy az országgyűlés ülésnapja után a frakciók által tartott sajtótájékoztatók (ez utóbbinak nincs kötött időpontja, mivel hatással van rá az ülésnap hossza, de kiszámítható, eseményhez kötődő.)
2. Rendkívüli: pl. egy természeti katasztrófa, egy baleset után tartják, melyen tájékoztatnak az áldozatok számáról, az anyagi károkról stb.

I.1.4. A riport

A tényközlő család következő tagja, a tudósításból nőtt ki. Nagy terjedelmű műfaj. A latin reporto, reportare igéből eredeztethető. Jelentése: visszahoz, visszaad. A riport megpróbálja az

eredeti eseményt valósághűen visszaadni. Komplex műfaj, szinte minden műfaj elemeit felhasználja a hírtől, az interjún át, a tudósításra jellemző hangulat- és környezet-ábrázoláson túl egészen az esszéig. Magas presztízsű műfaj mert az újságírás és a szépirodalom között leginkább a riport az átmenet. A köznyelvben elnevezésként is használják.

Alapja az élmény. A riporter aktív részese az eseményeknek. A riport a valóság egy szeletét mutatja be. A jó riporter részletekből építkezik, a valóságot szedi szét apró darabokra, majd ismét összerakja. A riporter célja a beavatás, az élmény átadása. A riport olvasója maga is részese lesz a szituációnak, egy hangulatnak, ezért a felfedezés élményét nyújtja.

A jó riporter felvillantja a társadalmi hátteret és beleágyazza az ügyet a társadalmi, politikai környezetbe, sorra veszi a tanulságokat. Bizonyos ügyekben állást is foglalhat. A riport a legnehezebb műfaj, szellemileg, anyagilag, fizikailag óriási befektetéseket igényel.

Tényfeltáró vagy oknyomozó riport:

A tényfeltáró riport alapja a kétely. Hátha nem úgy mennek a dolgok, ahogy mi tudjuk, vagy ahogy nekünk beállítják. Hátha kevesebb dologról számolnak be, mint ami elvárható volna.

A tényfeltárás hajtóereje a hit, hogy hosszabb távon megváltoznak a viszonyok.

A tényfeltáró riporter alapállása:

1. Őrködés: A közmegegyezésen alapuló elvektől, gyakorlattól való eltérés feltárása.
2. Figyelés: Állandó készenléti állapot, események követései, összefüggések feltárása.
3. Opponálás: Az ellentmondások feltárása. Szemben állni, ellentmondani, eljátszani az ördög ügyvédjét.
4. Igazságba, progresszióba vetett hit: a dolgoknak rendben kell menniük, s ha mégsem, arról az állampolgároknak tudniuk kell.

A tényfeltáró riport készítése összetett, akár hónapokig is eltarthat:

1. A jelenség, mellyel foglalkozunk, összhangban van-e a mindennapok bevett gyakorlatával, az etikai követelményekkel. Van-e eltérés az elvárható és a valódi magatartás között.
2. Az információ valóságtartamának ellenőrzése. Források felkeresése, körülmények tisztázása.
3. Nyomozás: rekonstruáljuk a valódi eseményt. Tisztázzuk, hogy felfogásunk szerint mi az igazság.
4. Adatfelvétel, tényfelvétel. Interjúk, bizonyítékok, vallomások.
5. Összegzés, a vádirat megfogalmazása.
6. Az ügy főszereplőjét szembesítjük a tényekkel előre eltervezett taktika szerint.

7. Megírjuk a riportot a kimenetelétől függően. Mint egy puzzle.

Mivel egy valódi oknyomozó/tényfeltáró riport elkészítése heteket, akár hónapokat is igénybe vehet, ezért viszonylag ritka, mivel az újságírónak ez idő alatt nincs lehetősége más témákkal foglalkozni.

Példa: Lapozz a 79. oldalra!

Képriport

Speciális műfaj, gyakorlatilag egy „továbbírt" tudósítás, melyben jelen van ugyan az esemény, amelyről beszámol, de a hangsúly a hangulat és a környezet bemutatására helyeződik. Ennek köszönhetően a képriportban nagyon sok interjúrészlet, szituáció-bemutatás szerepel. Az online médiának köszönhetően ma már a képriportnak létezik két további változata is. Az egyik esetében az eseményen készült, annak hangulatát, jelentőségét visszaadó fotógaléria is ide tartozik.[8] A másik fajtája a videóblog, amelynek alapja egy hír, esemény, amelynek hátterét kívánják feltárni egy-egy videó segítségével.[9]

Példa: Lapozz 87. oldalra!

I.1.5. Feature

A feature a riporttal rokon műfaj, leginkább az angolszász újságírásban terjedt el. Olyan ábrázolási forma, amelyben a csekély számú dramatikus helyzet a jellemző vonások kiemelésével válik életszerűvé, érdekessé. Egy esemény legjellemzőbb ismertetőjegyeit emeli ki, a konkrétből általánosít.

Összefüggéseket szemléltet, mutat be példaszerűen. Elvont tényeket, szerkezeteket tesz láthatóvá. Konkretizálja az absztrakt dolgokat, a száraz híranyagot laza, érdekes leírássá változtatja. Így a befogadókat a prezentáció mikéntje is szórakoztatja (infotainmennt).

Két fajtája van:

1. Történetfeature: az információ komolyságát a csomagolás lazítja, pl. időjárás-jelentés a szépségkirálynőtől.
2. Tudósításfeature: ez inkább hasonlít a riporthoz. Ebben az esetben a konkrét ügy/esemény csak egy kiindulópont, amelyből a szerző nagyobb lélegzetvételű, általánosabb jellegű megállapításokat tesz. Nagy terjedelmű műfaj.

Példa:

---

8 Egy katasztrófa krónikája: mi történt 32 éve Csernobilban? http://hvg.hu/nagyitas/20160426_csernobil_30_nagyitas_fotogaleria (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus 27.)

9 Mit akar Morvai Krisztina a mi kis falunkban? https://index.hu/video/2018/08/24/mi_kis_falunk_morvai_krisztina_pilisszentlelek_palotaszeg/ (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus 27.)

Tudósításfeature	Riport (oknyomozó)
Csak kiindulópont a szegedi villamoshálózat felújítása. 1. megvizsgálja Magyarország összes olyan városát, ahol van villamosközlekedés: vannak-e hasonlóságok, különbségek az egyes városok megvalósítási programjai között, 2. kiléphet akár régiós, vagy uniós szintre is, megvizsgálva a statisztikákat, a jogszabályi háttereket, a megoldási módokat stb., 3. a különböző fejlesztéseket vizsgálva von le általános következtetéseket és emeli ki a különbségeket.	Bemutatja a szegedi villamoshálózat felújítását: 1. kik voltak a projekt szereplői, 2. hogyan vett részt az önkormányzat a folyamatban, 3. milyen uniós forrásokat használtak fel, 4. mennyire elégedettek a szegediek stb.

I.1.6. Hírösszefoglaló és háttérmagyarázat:

A tényközlő műfajcsalád utolsó két tagja, melyeket célszerű egy alfejezeten belül tárgyalni.
A hírösszefoglaló nagy terjedelmű műfaj, mely szerkezetileg egy címes/vezető hírből és egy háttérmagyarázatból áll. Ennek köszönhetően a hírösszefoglalóban az adott esemény hátterét mélyebben, alaposabban tudjuk megismerni. A hírösszefoglalót elnevezésként is használják leggyakrabban rádiós hírműsorokban: mínuszos vagy gyorshíreket olvasnak be egymás után hírblokk szerűen.
A háttérmagyarázat mindig kapcsolódó műfaj, egy hírhez, tudósításhoz esetleg interjúhoz kötődik, az azokban foglalt háttérinformációkat bemutatva és magyarázva.
Példa: Lapozz a 87. oldalra!

I.2. A véleményközlő műfajcsalád

A véleményközlő műfajcsalád tagjaival az újságírók, szerkesztőségek álláspontját ismerhetjük meg adott ügyek kapcsán, gondolkodásra és egyéni véleményformálásra ösztönöznek. Érveket szolgáltatnak, a közönséget megismertetik a szerző álláspontjával. E műfajok révén gyakran egyértelművé válik, az adott szerkesztőség milyen irányvonalat követ. Michael Kunczik szerint

megkülönböztetünk semleges, objektív és ügyeket képviselő újságírást[10], melyet Bajomi-Lázár Péter a semlegességre törekvő és az elkötelezett kifejezésre finomított[11] figyelembe véve a magyarországi viszonyokat és a rendszerváltás utáni, az újságíró-társadalomban és – tevékenységben bekövetkező folyamatokat.[12]

A véleményközlő műfajok közül csak a jegyzetnek van televíziós és rádiós változata, a többi csak írott formában létezik. A véleményközlő műfajokat hangsúlyosan külön kell választani a tényközlő műfajcsalád tagjaitól, nyomtatott és online sajtóban tipográfiailag jelölve, rádióban és televízióban külön felhívva a figyelmet arra, hogy a következő anyagban vélemény hangzik el. Az online és a nyomtatott médiában a véleményközlő műfajcsalád tagjai általában külön rovatban szerepelnek.

A véleményközlő műfajcsalád tagjai az olvasók értelmére és/vagy érzelmeire és egy esetben az ösztöneire kívánnak hatni. Ennek köszönhetően e műfajcsalád tagjait rendkívül változatos stílusárnyalatok jellemzik. A szerzők az esetek többségében aktuális társadalmi, gazdasági, politikai, kulturális stb. ügyekről alkotnak véleményt.

Műfajok	
Tényközlő	Véleményközlő
Információkat dolgoz fel	Értékel, elemez, véleményt nyilvánít
Objektív	Szubjektív
Valósághű tájékoztatás	Előtérbe kerül a szerző véleménye

I.2.1. Kommentár

A véleményközlő műfajcsalád első tagja nem véletlenül a kommentár. Átmenetet, átvezetést jelent a tény- és véleményközlő műfajcsalád között. Általában 1-1,5 flekk terjedelmű. A szerző a végletekig ragaszkodik a tényekhez, adatokhoz; saját felfogása szerint feltárja a tények és adatok közötti összefüggéseket, és befolyásmentesen mutatja be a hátteret, az okokat és a célokat. A kommentárral az újságíró egy aktuális eseményről vagy témáról foglal állást,

[10] Kunczik, Michael: Media and Democracy: Are Western Concepts of Press Freedom Applicable in New Democracies? In: Péter Bajomi-Lázár–István Hegedűs (eds.): Media and Politics. Budapest, New Mandate Publishing House. 2001. pp. 59–99

[11] Bajomi-Lázár Péter: Semlegesség és elkötelezettség között. Politikai újságírás Magyarországon. In: Politikatudományi Szemle XXV/2. pp. 59–83.

[12] Ennek részleteit ld.: Bajomi-Lázár Péter: Az objektivitás-doktrína nyomában. In: Médiakutató, 2003. nyár: http://www.mediakutato.hu/cikk/2003_02_nyar/02_objektivitas_doktrina (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus 27.) és A média gyarmatosítása. Miért tartják egyes közép- és kelet-európai kormányok tiszteletben a sajtó szabadságát – és mások miért nem? In: Politikatudományi Szemle XXIV/1. pp. 58–82.

megvilágítja a téma fontosságát, összehasonlítja és mérlegeli a nyilvánosságban megjelenő felfogásokat, véleményeket.

A kommentár a közönségnek segít abban, hogy kiismerje magát az információk özönében, valós képet kapjon egy-egy eseményről, fejleményről. A kommentár lényegében érvelés, ezért fontos, hogy a kommentár lehetőleg világos következtetésre jusson.

Azáltal válik a véleményközlő műfajcsalád tagjává, hogy szerzője a saját logikája alapján tárja fel az összefüggéseket és vonja le a következtetéseket.

A kommentárt is használják elnevezésként az összes véleményközlő műfajra.

Mivel a kommentár az érveléssel a gondolkodásunkra kíván hatni, rendkívül száraz a stílusa, tulajdonképpen stílusárnyalat-mentes műfaj.

Példa: Lapozz az 89. oldalra!

I.2.2. Vezércikk

Az írott sajtó különleges műfaja. Magas hírértékű eseményekből építkezik, napi aktualitása van. A kommentárból nőtt ki, korábban a címoldalon szerepelt, ma a véleményközlő rovatban, előkelő helyen van.[13] 1,5-2 flekk terjedelmű. A klasszikus vezércikket gyakran alá sem írják, ezzel hangsúlyozva azt, hogy az adott vezércikk az egész szerkesztőség álláspontját fejezi ki. Megfelel a lap ideológiai irányzatának, vagyis egyértelmű állást foglal, ezáltal nemcsak az értelmünkre, hanem az érzelmeinkre is hatással van.

Példa: Lapozz a 90. oldalra!

I.2.3. Kolumna

Az angolszász újságírásban nem ismerik a publicisztikát, csak az „opinion”-t. A klasszikus vezércikket felváltotta a kolumna. Magyarországon a kolumna a vezércikkből nőtt ki, kolumnista írhatja. A kolumnista olyan újságíró, aki több évtizede van a pályán, az újságíró - társadalom megbecsült tagja. Emiatt megvan az a kiváltsága, hogy arról ír, amiről akar. Ennek ellenére a kolumnák is aktuális ügyekkel foglalkoznak. Kevés kolumnista van Magyarországon, Megyesi Gusztáv halálával az Élet és irodalom nagy triásza megszűnt: ma már „csak” Váncsa István és Kovács Zoltán tollából születnek ilyen műfajok. Megjegyzendő, hogy a kolumnisták nem feltétlenül választják ezt a műfajt eszközül véleményük megfogalmazására. Tipikus példája ennek Kristóf Attila munkássága, aki szintén kolumnistává vált, de alkotóként a Magyar Nemzetben az „Én nem tudom…” írásaival a jegyzet műfajában maradt meg.

Példa: Lapozz a 92. oldalra!

[13] A műfajt Kossuth Lajos honosította meg Magyarországon a Pesti Hírlap hasábjain.

I.2.4. Jegyzet

Határműfaj a szépirodalom és az újságírás között. Műfaji felmenői a pamflet, a vers, a karcolat, a kisesszé, a levél, a napló. Képviselői: Kosztolányi, Márai, Bálint György, Szép Ernő.
Terjedelmileg szerény, rövid írás, általában 1 flekk. Aktuális ügy a kiindulópontja.
A jegyzet stílusa miatt nemcsak meggyőzni akar, hanem az érzelmeinkre is hat. Szerzője felismerhető stílusáról, szóhasználatáról, érvelési technikájáról. A kiindulópontként szolgáló esemény sokszor csak apropó, amelyben a szerző valamely társadalmi folyamat jellemző tünetét véli felfedezni. A jegyzetíró gyakran társadalmi, erkölcsi, politikai kérdéseket világít meg, illusztrál egy köznapi példával.
Az egyetlen újságírói műfaj, ahol a közönség nem annyira a tényeket, mint a gondolatokat és az érzelmeket kéri számon. A jegyzet gyakran él a groteszk fordulatok előnyeivel, más újságírói műfajoktól eltérően teret kaphat benne a fikció és a novellisztikus elemek.
Szubjektív, de a tényeknek nagy a jelentőségük. A lapban két ellentétes vagy rokon hír (esemény) egymás mellé szerkesztése már jegyzet lehet.
Rádiós jegyzetnél a szerző hangja jelenik meg. A szó elszáll, az írás megmarad elve alapján egyszeri élményt kell, hogy nyújtson.
Televíziós jegyzetnél a szerző megjelenik hangban és/vagy képben is. Fontos az összhang a szöveg mondanivalója és a képi illusztráció között.
Példa: Lapozz a 94. oldalra!

I.2.5. Glossza

Görög eredetű szó, jelentése: széljegyzet, megjegyzés, magyarázat. Eredete az antikvitásig nyúlik vissza, a görög kultúrában komoly hagyománya volt. A gondolkodó, közügyekkel foglalkozó ember személyes ügyeinek rögzítésére szolgált. Régen lapszélre, margóra írt jegyzetet jelentett.
Ma tömör, néhány mondatból álló, gyakran bíráló, csípős hangú, elsősorban ironikus hírlapi cikk. A glosszaíró sajátja az egyéni stílus, gondolat, sajátos látásmód. Apropója bármilyen jelentéktelen esemény lehet, csekély hírértékkel. A jegyzettől az különbözteti meg, hogy míg a jegyzet egyfajta komolyságot, logikai következetességet feltételez, addig a glosszát az ironikus hangvétel jellemzi leginkább. Elsősorban konfliktusos helyzeteket, eseteket dolgoz fel; írója a maga személyességével próbál eljutni az olvasóhoz, akinek érzelmeire, gondolataira kíván hatni. Hangvétele bíráló, de nem gyűlölködő. Nem elrettenteni akar, hanem segíteni. Célja a közérdek érvényre juttatása. Szólhat konkrét személyről vagy személyek egy csoportjáról is.

Ezért alakult ki az a ma már hagyománnyá váló jellemzője, hogy a glosszátor gyakran álnevet, betűjelet használ.
Képviselői: Karinthy Frigyes, Molnár Ferenc, Bálint György.
Példa: Lapozz a 96. oldalra!

I.2.6. Publicisztika

A magyar újságírásban felkapott, népszerű műfaj. A nyolcvanas évektől vált fontossá, a rendszerváltás műfaja lett: a publicisták szerepe óriási volt az emberek tudatformálásában, általuk értették meg a rendszerváltás lehetőségét a Kádár-rendszerben szocializálódottak.
Publicus = nyilvános, publico = közzéteszek, nyilvánosságra hozok szavakból származik.
A publicista a jegyzetíró és a kommentáríró között áll: legalább annyira szubjektív, a véleményformálásban szabad, mint a jegyzetíró; felkészültségében, hozzáértésében olyan, mint a szakújságíró, kommentárszerző.
A publicisztika témája valamilyen társadalmi jelenség, amely a szerző számára kiindulópontként szolgál. A publicista egy adott ügy kapcsán fejti ki véleményét, egyedi gondolatatit, igyekszik elhelyezni a történést (sztorit) a megfelelő gazdasági, társadalmi, politikai kontextusban. Az összefüggések felismerése a publicista legfontosabb jellemzője: a közélet barométereként működik. A publicista az ellentmondásokat, a hazugságokat, a visszásságokat keresi, hogy felmutassa őket. A valódi publicista nem titkoltan szembeszáll a hatalommal, ha kell, kíméletlen a közönséggel szemben is.
A publicisztika ezért komplex műfaj: más műfajok eszközeivel is él. A publicisztika Magyarországon az a 3-6 flekk terjedelmű írás, amelynek célja egy adott eseményhez vagy folyamathoz kapcsolódóan a háttér, az összefüggések vizsgálata és feltárása, ezek nyilvánosságra hozatala, a közönség meggyőzésének nem titkolt szándékával. Emiatt elsősorban az értelmünkre kíván hatni.
A publicisztika alapjául szolgáló esemény nem feltétlenül magas hírértékű, de társadalmilag fontos ügy. A jegyzettel ellentétben középpontjában nem egy konkrét esemény valamilyen ellentmondása áll. A publicisztika meghatározza egy lap szellemiségét, irányvonalát, orientációját.
Példa: Lapozz a 96. oldalra!

I.2.7. Pamflet

A pamflet a jegyzethez hasonlóan rövid terjedelmű műfaj. A politikai röpiratból nőtt ki. Stílusát a gyilkos gúny jellemzi. Ez az egyetlen olyan műfaj, melyben a szerző nem az értelmünkre és az érzelmeinkre kíván hatni, hanem az ösztöneinket célozza meg. A pamflet írója nem

leleplezni, hanem megsemmisíteni akar. Míg a többi műfaj esetében az olvasó mondja ki a végső ítéletet, addig a pamflet az ítéletet nem bízza a közönségre, hanem maga hirdeti ki. A szerző nyíltan felvállalja a személyes élményét, elfogultságát. Kísérletet sem tesz arra, hogy a kommentáríróhoz hasonlóan tényekkel, összefüggésekkel operáljon.

Számára a cél a fontos, nem az eszköz. Kifejezésmódja nyers és durva. Célja a meghökkentés, a gyűlölet, a düh, a megvetés kiváltása az olvasókból, amely irányulhat akár konkrét személyre is. Képviselője elhunytáig: Csurka István.

Példa: Lapozz a 99. oldalra!

I.2.8. Irodalmi műfajok

Magyarországon a XIX. században és a XX. század első felében váltak meghatározóvá az irodalmi műfajok. Költőink, íróink gyakran tartották el magukat újságírásból, melynek köszönhetően számos, a szépirodalommal, elsősorban a novellával rokon műfaj honosodott meg.

I.2.8.1. Tárca

A XIX. század népszerű műfaja. 1830-ban Párizsban fekete vonallal választják el a hirdetéseket más írásoktól, innen ered elnevezése: „A vonal alatt”. Ma az újságoldal elkülönített, keretes részeként fordul elő. Gyakran alul, állandó helyen található. Eredetileg színikritika volt.

Laza műfaj, valóságos vagy képzeletbeli párbeszédet, portrét ábrázol. Általában a kultúrarovatok írásai, céljuk a szórakoztatás.

A tárca egy tovább nem írt novella. Az elbeszélésnél elengedhetetlen a cselekmény, a sztori, a mese. A tárca ezt nem igényli: egy ember, egy táj, egy hangulat, egy skicc csupán.

Előfutára az életkép (Vas Gereben, Garay János) Témája változatos, olyan, ami felkelti az olvasó érdeklődését, időszerű, sok embert érint, gondolatokat és érzelmeket kelt. Közéleti problémákat is felvethet. Stílusát tekintve sokszínű, lehet ironikus, melankolikus, akár humoros is.

Mikszáthtól Csurkáig a szépirodalomból verbuválta a szerzőket. Fontos tárcaírók: Mikszáth Kálmán, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes és Karinthy Ferenc, Kellér Andor, Heltai Jenő, Tömörkény István.

Magyarországon Kossuth Pesti Hírlapja honosította meg.

Méray Tibor irodalomtörténész szerint a tárca annyira sokszínű, hogy átfolyik más műfajokba. Minden elbeszélés lehet tárca, de ez fordítva nem igaz.

Csurka István megreformálta: nemzeti sorskérdéseket bújtatott a sorok között.

Példa: Lapozz a 100. oldalra!

I.2.8.2. Karcolat

Amikor a glossza ironikus hangvétele humorba csap át, akkor beszélhetünk karcolatról. Néhány vonással teremt portrét, élethelyzetet, epizódot. Így a tárcához hasonlóan ez is viszonylag rövid, 1-1,5 flekk terjedelmű. Szólhat akár konkrét személyről is. Nem törekszik összefüggő történet, jellem vagy élethelyzet bemutatására, kiragadott helyzetet mutat be, apró epizódokat. Kacérkodik a fikcióval, poénra kihegyezett műfaj. Szerkesztése, logikája laza.

Képviselői: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Móra Ferenc, Krúdy Gyula, Kosztolányi Dezső, Heltai.

Példa Lapozz a 101. oldalra!

I.2.8.3. Kroki

A grafikai „gyorsrajz" irodalmi megfelelője. Vázlat, felvázolás néhány vonallal. A tárca egyik változata, a karcolattal rokon. Általában derűs hangulatú, olykor szatirikus, gunyoros. Olykor ezt a műfajt is használják elnevezésként.

Kiemelkedő képviselői: Mikszáth Kálmán, Molnár Ferenc, Karinthy Frigyes, Zelk Zoltán, Balsai Pongrác, Esterházy Péter, Orbán Ottó.

Példa Lapozz a 104. oldalra!

I.2.8.4. Humoreszk

Nevettető hatású, karcolatszerű próza. Elbeszélő jellegű éppúgy lehet, mint elmélkedő, publicisztikai jellegű. Leggyakrabban a humor stílusával él, olykor témája miatt ironikus jellegű.

A leggyakrabban konferansziéként halljuk a TV-ben, és a rádióban, pl. a Rádiókabaré vagy a Showder klub műsorvezetői konferansziékat mondanak.

Képviselői: Karinthy Frigyes, Nagy Endre, Darvas Szilárd, Tabi László, Kellér Dezső.

Példa Lapozz a 105. oldalra!

1.2.9. Recenzió (műismertetés)

Az irodalom, a képző-, ipar-, filmművészet, a színház, a zene, a rádió és a televízió termékeinek, művészi alkotásainak értékelő ismertetője.

Szerzője információkat közöl a műről. Nem feladata az ítélkezés, ez azonban nem zárja ki egy-egy minősítő jelző használatát. Ezért rövid terjedelmű, maximum az egy flekket éri el.

Példa Lapozz a 106. oldalra!

1.2.10. Kritika

A görög krino = ítél szóból ered.

Feladata, hogy valamiféle értékrendet állapítson meg: az értékrendet esztétikai alapelvekből, a klasszikus művek tanulmányozásából vezetik le.

Funkciói:

1. Objektív ismertetése a műnek (recenzió)
2. A közönség érdeklődésének felkeltése.
3. Szubjektív ítélet a mű felett.

A közönségnek írják, nem lehet burkolt reklám. Úgy kell szolgálnia a közönséget, hogy a kritikus tájékoztatja valamely művészeti ág eredményeiről, új művekről és tendenciákról. Kapcsolatot teremt a közönség és az alkotó között; új ismereteket ad, segít eligazodni és válogatni a legújabb művészeti törekvések és művek között.

A klasszikus kritikában, mely ma már ritka, a kritikus elhelyezi az alkotást az alkotó életművében, megvizsgálja, milyen értéket képvisel, figyelembe véve a hagyományos és a napról napra változó értékrendet. A kritikus gyakran az alkotót is minősíti, ezért rettegnek tőle. A kritikusnak hatalma van. Klasszikus kritikák manapság Fáy Miklós, Csányi Éva tollából születnek.

Példa Lapozz a 107. oldalra!

1.2.11. Esszé

Francia eredetű szó, kísérletet, próbálkozást jelent. Módszere a tudományos értekezéshez, stílusa a szépirodalomhoz közeli. Személyes hangvételű, a gondolatot nemcsak kifejtő hanem sokszor megjelenítő írás. Egyszerre szól a szakmabeliekhez és a nagyközönséghez.

Vitázó, harcos műfaj. Nem törekszik megcáfolhatatlan bizonyításra, de rendelkezik szubjektív hitelességgel láttató erővel. Egyszerre elemző és kommentáló.

Montaigne esszéinek megjelenésével a filozófiatudomány jó néhány művelője nyergelt át erre a műfajra, mert élettelibb. Voltaire, Diderot, Schiller, Goethe, Bergson, Thomas Mann, Camus, Borghes. Kosztolányi, Fülep Lajos, lllyés, Szerb Antal, Németh László, Cs. Szabó László, Csoóri Sándor, Nemes Nagy Ágnes.

Magyarországon manapság a hetilapokban találkozhatunk ezzel a műfajjal. Szakújságírói feladattá vált oly módon, hogy egyes újságírók megtanulták adott tudományágak elméleteit, fogalmait, szakkifejezéseit, melyeket felhasználva alkotnak tudományos ismeretterjesztő igénnyel is írásokat.

Példa: Lapozz a 108. oldalra!

II. Sajtóelemzés

A műfajok megismerését követően térjünk át a sajtóelemzésre. A sajtóelemzés során szöveg- és tartalomelemzést végzünk, ezért célszerű kitérni röviden ennek elméleti hátterére is.

A szövegelemzés a társadalmi jelenségeket alapvetően nyelvi megnyilatkozásként, a kommunikáció folyamatában létrejövő szövegként látja.[14] Szövegelemzés során a szöveg formáját, tartalmát és funkcióját vizsgáljuk, hogy jobban megismerhessünk bizonyos társadalmi jelenségeket. Szöveg tulajdonképpen bármi lehet, akár írásbeli, akár szóbeli megnyilatkozásról, akár képi megjelenítésről van szó. Így az újságcikkek is ebbe a körbe sorolhatók.

A tartalom-szövegelemzésnek van kvantitatív és kvalitatív módszertana: sajtóelemzésnél ezek kombinációját célszerű használni; célunktól függően. Így ugyanis kemény és puha adatokat együttesen tudunk vizsgálni, amely erősíti elemzési tevékenységünk megbízhatóságát. Az előbbinél a szavak szövegben való gyakoriságát, együttes megjelenését elemezzük. Ennek érdekében előzetesen létrehozott kategóriákból álló szótárt alkalmazunk. Ennek segítségével nemcsak a már említett gyakoriság vizsgálatára van módunk, hanem lehetőségünk nyílik a szövegben lévő, esetleg rejtett, összefüggések vizsgálatára is. Erre azért is van szükségünk, mert a kvalitatív szövegelemzésnek nincs egységesen elfogadott, általános eljárási rendje. Számos iskola létezik (pl.: szemiotika, narratívaelemzés, kritikai diskurzuselemzés stb), de igen gyakran az elemzős saját módszerét követi. Ez utóbbi miatt nagyon fontos, hogy gondoljuk át és előzetesen pontosan határozzuk meg, mi a célunk a sajtóelemzésünkkel. Ehhez célszerű betartani a következő néhány lépést:

1. döntsük el, mit kívánunk vizsgálni: csak gyakorlunk, vagy kutatási tevékenységet végzünk,
2. rögzítsük a rendelkezésünkre álló kemény adatok,
3. készítsük el a kategória-szótárunkat: ennek kapcsán tudjuk megfogalmazni hipotéziseinket is, vagyis azokat a kérdéseket, melyekre elemzésünkkel válaszolni szeretnénk,
4. maradjunk nyitottak, ugyanis az elemzés során látni fogjuk a szövegek olvasásának köszönhetően, hogy a kategória - szótárunk és a hipotéziseink változni, módosulni fognak: ugyanakkor szabjunk határt saját magunknak, mert a végtelenségig nem bővíthető a szótár, és nem módosíthatók a hipotézisek,

[14] Kmetty Zoltán és Sztárayné Kézdy Éva: Kutatásmódszertan és prezentációkészítés. 7. rész: Tartalomelemzés – szövegelemzési módszerek. https://docplayer.hu/8705502-Kutatasmodszertan-es-prezentaciokeszites.html (Utolsó letöltés ideje: 2018. 08. 27.)

5. amennyiben a szótárt bővítjük, hipotéziseinket kiegészítjük, módosítjuk, a változásokat mindig rögzítsük a módszertani következetesség érdekében, valamint azért, hogy kutatási tevékenységünk megbízhatósága ne csorbuljon,
6. előzetesen határozzuk meg azt is, milyen módszert követünk, és ehhez tartsuk magunkat az elemzés végéig.

II.1. Sajtóelemzés – gyakorlás

Az első lépés, hogy teljes körű sajtóelemzést tudjunk végezni, a gyakorlás. Ennek során kiválasztjuk egy adott nap fontos eseményét, összegyűjtjük az eseménnyel kapcsolatban megjelent újságcikkeket. Meghatározzuk a cikkek műfaját, megindokoljuk, miért az adott műfaji kategóriába soroltuk azokat. Ezt követően végzünk egy rövid tartalmi összehasonlítást, majd az elemzés eredményeképpen következtetéseket vonunk le.

Akár egyszerű, akár összetett sajtóelemzést végzünk, nagyon fontos, hogy előzetes ismeretekkel rendelkezzünk az elemzés tárgyait képező sajtótermékekkel kapcsolatban. Magyarországon fontos, hogy ne csak azzal legyünk tisztában, mi lenne a sajtó feladata általánosságban, hanem tudnunk kell azt is, hogy a médiára, mint alrendszerre hogyan hat a politika. Ez utóbbi meghatározhatja, és részben befolyásolhatja azt is, az egyes eseményekről hogyan számolnak be a médiumok. Mindkét esetre nézünk az alábbiakban példát, vagyis arra is, amikor a sajtó normális, semleges módon tájékoztat bennünket egy eseményről, és arra is, amikor erre a tájékoztatásra hatással van a politika és a szerkesztőségeket befolyásolja az, hogyan viszonyulnak saját feladataikhoz.

II.1.2. Az eltérő tájékoztatás

Első példánknál azt láthatjuk, hogy egy politikailag kényes témáról, illetve egy ahhoz kapcsolódó eseményről hogyan számolnak be az országosan terjesztett politikai napilapok. Ebben az időben, vagyis a cikkek születésekor, 2007-ben, négy minőségi napilap volt a piacon. Politikai „elkötelezettségüknek megfelelően” a Népszabadság, a Népszava ekkor liberális, illetve baloldali sajtóterméknek számítottak, míg a Magyar Hírlap és a Magyar Nemzet az ellenzéket, ezen belül is a Fidesz-MPP-ot[15] támogatta.

Történeti háttér: a 2006-os országgyűlési választásokat követően az MSZP-SZDSZ kormánykoalíció a vizitdíj, a kórházi napidíj, valamint a felsőoktatásban tanulók által fizetendő képzési hozzájárulási díj bevezetése mellett döntött. Ez utóbbira tiltakozásul, a hallgatói

[15] A mai Fidesz-MPSZ ekkor még Fidesz – Magyar Polgári Pártként határozta meg magát.

önkormányzatok országszerte tüntetéseket szerveztek. Erről az eseményről számoltak be 2007. október 18-án a napilapok (a nyomtatott változatok): **Lapozz a 112-121. oldalra!**

A négy országosan terjesztett politikai napilapunk az alábbi írásokban foglalkozott a tandíj-tüntetéssel:

Népszabadság	Roadshow és fáklyafény	Tiltakozó pólókban Szegeden	Fáklyák, ötszázért	A tandíj értékesebbé teszi a diplomát
Magyar Nemzet	„Mondj nemet a tandíjra!”			
Népszava	Amíg tandíj lesz, addig küzdenek	Törvénymódosítást kezdeményez az MDF?	Tandíj és vizitdíj nélkül mihez kezdenek az intézmények?	
Magyar Hírlap	Fizetnének a diákok, de csak igazságosan			

1. táblázat: összefoglaló táblázat a tandíjkérdésről szóló újságcikkekről

Népszabadság

A Népszabadság négy cikkben foglalkozott a tandíjkérdéssel, és a hozzá kapcsolódó eseménnyel, a tüntetéssel. A címoldalon közölt „Roadshow és fáklyafény” című vezető hírükben beszámoltak a tandíjkérdésről, arról, miért szervezett a HÖOK tiltakozó akciókat. E vezető hírhez a szegedi eseményeket bemutató rövid tudósítás kapcsolódott, a budapesti tüntetés hangulatát ábrázoló képriporttal és a hátteret, az összefüggéseket ismertető háttérmagyarázattal kiegészítve.

Cím	Műfaj	Indoklás
Roadshow és fáklyafény	vezető hír	1. címoldalon jelent meg,

		2. az adott nap egyik legfontosabb eseményéről számolt be, 3. további írások, a hátteret mélyebben feltáró cikkek kapcsolódnak hozzá, 4. szerkezeti és terjedelmi szempontból is megfelel a vezető hír követelményeinek,
Tiltakozó pólókban Szegeden	tudósítás	1. bár rövid terjedelmű, megfelel a tudósításra jellemző tartalmi és formai követelményeknek 2. a tudósító jelen van a helyszínen, jelenlétével hitelesíti az általa elmondottakat 3. az írásban megjelenik a hangulat- és a környezet ábrázolása is: „…a tandíj ellen tiltakozó pólót viselő hallgatók sokasága előtt…”; a szereplők által elmondottak rögzítése pl.: Török Márk, a szegedi egyetem hallgatói önkormányzatának elnöke azt mondta a fórumon: a kreditrendszer lényege a tanszabadság.
Fáklyák, ötszázért	képriport	1. Továbbírt tudósításról beszélhetünk, melyben az esemény ugyan megjelenik, de a hangsúly a hangulat és a környezet bemutatásán van: 2. Példák: Csak a szervezők kapnak fáklyát? - morgolódott az egyik fiú Oké, kicsit piálgatunk, aztán csatlakozunk - válaszolták. Nem lesz ebből az egészből semmi - mondta egy idő után elkeseredetten az egyik fiú. Meg hideg is van. Jobb, ha hazamegyünk.
A tandíj értékesebbé teszi a diplomát	háttér-magyarázat	Eredetileg egy magazin típusú interjú készült egy szakértővel, mely átalakult háttérmagyarázattá, körüljárva a tandíj-kérdést: milyen típusú rendszerek vannak a világban, illetve a magyar javaslatnak milyen előnyei, buktatói vannak.

2. táblázat: A Népszabadság cikkei

Magyar Nemzet

A Magyar Nemzet egyetlen írásban a „Mondj nemet a tandíjra!” című tudósításban foglalkozott a tandíjkérdéssel és a hozzá kapcsolódó tüntetéssel. A tudósításra, mint műfajra nemcsak a terjedelem és a felépítés mutat rá, hanem az esemény hangulatának és környezetének bemutatása is:

1. A helyszínen jelenlévő tudósítók idéznek a szereplők által elmondottakból: Pl. A HÖOK alternatív tandíjjavaslatára érkezett minisztériumi válasz valójában nem válasz, csak időhúzás – jelentette ki a tömeg előtt Maszlavér Gábor.
2. Megjelenik a hangulat és miliőábrázolás is: Pl.: A hallgatók a Margit híd budai hídfőjénél gyülekeztek, majd innen vonultak a főiskoláik, egyetemeik nevét skandálva az oktatási minisztérium Szalay utcai épülete elé. …Ezután a már több ezer főre duzzadt tömeg mécseseket helyezett el a szaktárca épülete előtt azokért, akik a tandíj miatt diákként már nem lehettek jelen a tüntetésen.

Népszava

A Népszava szintén több írásban foglalkozik a tandíj ellenes demonstrációval.

Cím	Műfaj	Indoklás
Amíg tandíj lesz, addig küzdenek	tudósítás	1. címoldalon jelent meg, 2. az adott nap egyik legfontosabb eseményéről számolt be, 3. szerkezeti és terjedelmi szempontból is megfelel a tudósítás követelményeinek, 4. a tudósító jelen van a helyszínen, jelenlétével hitelesíti az általa elmondottakat 5. az írásban megjelenik a hangulat- és a környezet ábrázolása is: A diákok este hét órától gyülekeztek a Margit híd budai hídfőjénél, és mert kezdetben a szervezők szerint kevesen voltak, ezért fél nyolc után

		indultak el a minisztérium Szalay utcai épülete elé.; a szereplők által elmondottak rögzítése pl.: Mint azt Miskolczi Norbert, a HÖOK elnöke a Népszavának elmondta, ezúttal azzal is megelégednek, hogy ha a tárca épületében Manherz Károly szakállamtitkár végighallgatja azt, amit a több száz fáklyás tüntető fiatal előtt ő, illetve Maszlavér Gábor, a budapesti egyetemek és főiskolák HÖOK-elnöke elmond.
Törvénymódosítást kezdeményez az MDF?	gyorshír	Rövid terjedelemű, válaszol minden kérdésre. Úgynevezett keretes írás, melyben némi háttérinformáció jelenik meg a fő témához kapcsolódóan. Szükség van némi előzetes ismeretre: a Népszava azért tartotta fontosnak, hogy megírja az MDF, illetve az Almássy Kornél által elmondottakat, mert Almássy Kornél korábban (2001-2003 között) a HÖOK elnöke volt, így egyfajta szakértőként tudott nyilatkozni a témában.
Tandíj és vizitdíj nélkül mihez kezdenek az intézmények?	háttér-magyarázat	Eredetileg tematikus nagyinterjú volt több szereplővel, akik tekintettel arra, hogy egyetemek és főiskolák vezetői, sajátos nézőpontjukból, szakértőként tudtak megnyilatkozni a tandíj kapcsán. Megjegyzés: a cikk eredetileg kiegészült még a háziorvosok és korházigazgatók álláspontjával is, de a témánkat illetöen az a rész nem volt releváns és anélkül is elvégezhető az eleméz, így a cikk második fele nem szerepel a példatárban.

3. táblázat: a Népszava cikkei

A Népszava három cikkben járta körül a témát A címoldalon közölt „Amíg tandíj lesz, addig küzdenek” című tudósításukban beszámoltak a tüntetésről és az azt kiváltó tandíjról. Ezt követte egy gyorshír és a hátteret egy speciális nézőpontból magyarázó háttérmagyarázat.

Magyar Hírlap

A Magyar Hírlap egyetlen cikkben foglalkozik a tandíjkérdéssel. A „Fizetnének a diákok, de csak igazságosan” című hírösszefoglalójuk rögzíti az alaphelyzetet: mi a HÖOK és a minisztérium álláspontja a tandíj bevezetésével kapcsolatban (ez a rész, az első két bekezdés a hír rész). Ebből az írásból kiderül az is, mennyi lenne a tandíj összege, mikor vezetnék be, mi a felsőoktatási intézmények álláspontja, miért tiltakozik a HÖOK (ez a rész, a második két bekezdés adja a háttérmagyarázatot).

Ennek a hírösszefoglalónak az érdekessége, hogy a tüntetés bemutatása nem jelenik meg benne, mivel a Magyar Hírlap az adott napon csak magával a tandíjkérdéssel foglalkozott.[16]

Tekintettel arra, hogy ezúttal csupán gyakorlásról van csak néhány hasonlóságra és különbségre mutatok rá.

Hasonlóságok: valamennyi országosan terjesztett napilap fontosnak találta a tandíj ügyét annyira, hogy beszámoljon róla. Minden napilapban megjelenik a HÖOK és a minisztérium álláspontja. Ennyiben azonban ki is merül a hasonlóságok köre.

Különbségek: a fő témához, a tandíjhoz kapcsolódó eseményről már csak három napilap számol be; a Magyar Hírlapban nem jelenik meg a tüntetés. Ennél a témakörnél jelentősége van annak, hogy az adott szerkesztőség milyen irányvonalat „követ” az adott időszakban. Négy tartalmi elemet emelek ki:

	Népszabadság	**Magyar Nemzet**	**Népszava**
tüntetők száma	1500-200	csaknem 4000	több száz
milyen szintű volt a rendezvény	országos	budapesti	nem derül ki
maradt-e fáklya	maradt	nem maradt	maradt
megjelenik-e az árpádsávos zászlót lengető úr	megjelenik	nem jelenik meg	megjelenik

4. táblázat: tartalmi összehasonlítás

[16] Ez is mutatja, mennyire fontos előzetesen pontosan meghatározni és rögzíteni az elemzésünk tárgyát, időpontját. Amennyiben nem egy napot vizsgálunk, hanem egy hosszabb időtartamot, más eredményre juthatunk. (Erről ld. a későbbi, összetett sajtóelemzést.) Ebben a konkrét esetben a Magyar Hírlap 2007. október 18-án nem jelentetett meg a tüntetésről beszámolót.

Ezekből a lényegi, könnyen észrevehető tartalmi elemekből is látható, hogy ebben az esetben a napilapok nem teljesítik tökéletesen alapfunkciójukat. Mivel tájékoztatásról, tényközlésről van szó, többé-kevésbé azonos módon illene beszámolni az eseményekről. Bár a tüntetésről szóló írásokban a hangulati és környezeti ábrázolást tekintve lehetnek különbségek, a kemény adatokat, tényeket érintő kérdésekről nagyjából azonos módon kellene az olvasóknak tájékoztatást kapniuk. Itt érezteti magát leginkább, hogy ebben az időszakban a Magyar Nemzet az ellenzéki pártokat támogatja, jóval túlbecsülve a tüntetők létszámát, míg a Népszava a kormánykoalíció „pártolójaként" alálőtt a valós számadatoknak.

II.1.3. Az azonos tájékoztatás

A következő, még mindig gyakorlatnak szánt elemzésben arra láthatunk példát, milyen az, amikor az országosan terjesztett politikai napilapok teljesítik a sajtó alapfeladatát, vagyis egy eseményről többé-kevésbé azonos módon számolnak be, az objektivitás és a tényszerűség követelményeinek megfelelően.

Történet háttér: 2007. október 17-én a Magyar Televízió kuratóriumi elnöksége pályázat kiírásáról döntött a tévéelnöki tisztség betöltésével kapcsolatban. Ebben az időszakban a közszolgálati műsorszolgáltatók[17] felügyeletét (ebbe tartozott a Magyar Televízió is) egy kuratórium látta el, melynek külön volt elnöksége. Ez utóbbi volt az „előzetes" döntéshozó, mely ebben a konkrét ügyben a pályáztatásra voksolt. **Lapozz a 121-125. oldalra!**

Népszabadság	Újra pályáztatják a tévéelnököt Rudi Zoltán máris… (keretes anyag)
Magyar Nemzet	Pályázaton döntenek a tévéelnökről
Népszava	MTV: Rudi nem hosszabbíthat
Magyar Hírlap	A kuratórium leszavazta Rudi tévéelnöki újrajelölését

5. táblázat: összefoglaló táblázat a tévéelnök mandátumának meghosszabbításáról szóló újságcikkekről

[17] Ma már az új törvényi szabályozásnak köszönhetően médiaszolgáltatókról beszélünk, de maradok a korszakban használt fogalmaknál.

Ugyanúgy, ahogy az előző gyakorlatnál, ebben az esetben is először megállapítjuk és indokoljuk a cikkek műfaját, majd kiemeljük a hasonlóságokat és a különbségeket.

Köszönhetően annak, hogy ennél a témánál a szerkesztőségek valóban közel azonos módon tájékoztattak, ezért a műfajok meghatározása ezúttal egyszerűnek tűnik. Valamennyi médium címes hírben számolt be az eseményről. Valamennyi írás megfelel mind terjedelmi, mind tartalmi szempontból a címes hír követelményeinek. Felépítésüket tekintve is azonosak: az alapszituációhoz kapcsolódó háttérinformációk nagyjából azonos sorrendben követik egymást. A Népszabadságnál a címes hírhez kapcsolódik még egy keretes anyag, melyet a nyomtatott és online sajtóban előszeretettel alkalmaznak. Ez a mini írás egy rövid, listaszerű felsorolás arról, a rendszerváltás óta kik töltötték be Rudi Zoltán pozícióját: háttérmagyarázatként szolgáló mínuszos hírről beszélhetünk.

Formai szempontból annyi különbség figyelhető meg, hogy míg a Népszabadság és a Magyar Nemzet esetében a backline visszautal a leadre, addig a Népszavánál és a Magyar Hírlapnál lezárja azt.

Különbségként három tényezőt említhetünk:

1. Törvényi háttér részletessége: a Népszabadság, a Magyar Nemzet és a Népszava részletesen leírja, miért van szükség pályázat kiírására. Ezen belül a Népszava adja a legrészletesebb tájékoztatást, olyan szintig, hogy azt is megtudjuk, melyik pártnak hány delegáltja ül a kuratóriumi elnökségben. A Magyar Hírlap „hozzájuk” képest csak egy egyszerű leírását nyújtja a folyamatnak.
2. A döntés oka: valamennyi címes hírből kiderül, miért született meg a döntés. Ennél a háttérinformációnál valamennyi szerkesztőség épített a közvéleményben meglévő általános tudásra, vagyis nem fejtették ki teljes részletességgel, hogy az akkori kormánykoalíció pártjai, miért nem szimpatizálnak tovább Rudi Zoltánnal.[18]

   Az általánosságok megfogalmazása mellett (melyeket egyes kuratóriumi elnökségi tagok nyilatkozatiból ismerhetünk meg) a Népszavából derül ki egyedül, testületi szinten miért egységesek a pártdelegáltak. A többi lapból csak azt tudjuk meg, hogy a kormány-, illetve ellenzéki oldal miért nem támogatja a mandátum egyszeri, automatikus meghosszabbítását.

[18] Általánosságban fogalmaznak, illetve a Magyar Hírlap leírja, hogy Aczél Endrét és Orosz Józsefet eltávolították a képernyőről, de ez ma nem jelenti automatikusan annak tudását, ez az ügy miért jelentett problémát az MSZP és SZDSZ delegáltjainak. Abban az időszakban a közélet iránt érdeklődők számára egyértelmű volt, hogy a két újságírót a kormánykoalíció „szerette”.

3. A döntés előzménye és jelentősége: ezekről a témákról csak a Magyar Hírlap számol be. A kettő közül az utóbbinak van jelentősége, mivel itt derül csak ki igazán, miért annyira fontos, hogy új pályázatot írnak ki.[19]

Újságcikkek	a döntés	a törvényi háttér	Rudi Zoltán levele	a döntés okai	a döntés előzményei	a döntés jelentősége és a lehetséges utód személye
Népszabadság: Újra pályáztatják a tévéelnököt Rudi Zoltán máris… (keretes anyag)	igen	igen	igen	igen	nem	nem
Magyar Nemzet: Pályázaton döntenek a tévéelnökről	igen	igen	igen	igen	nem	nem
Népszava: MTV: Rudi nem hosszabbíthat	igen	igen	igen	igen	nem	nem
Magyar Hírlap: A kuratórium leszavazta Rudi tévéelnöki újrajelölését	igen	igen	igen	igen	igen	igen

6. táblázat: az újságcikkek felépítése és a tartalmi hasonlóságok/különbségek a téma kapcsán

Összefoglalva ennél a témánál megállapítható, hogy a kuratóriumi elnökség döntése valamennyi politikai napilap számára bírt akkora jelentőséggel, hogy beszámoljanak róla. Mind a műfaj kiválasztását, mind a cikkek felépítését tekintve láthatjuk, hogy az újságok közel azonosan gondolkodtak. A legnagyobb különbség a döntés jelentőségének bemutatásában van.

II.2. Összetett sajtóelemzés

A következő gyakorlatnál már nemcsak néhány, első olvasásra is feltűnő tartalmi elemet emelünk ki, hanem teljes elemzést végzünk. Az első összetett sajtóelemzés még mindig

[19] Közelednek a választások és a tévé új székházba költözik.

eseményközpontú, és egy napra koncentrál. Ezúttal az országosan terjesztett politikai napilapok online felületéből dolgozunk, amit azért kell külön kiemelni, mert az online médiumoknál a megjelent írásokat időről-időre frissítik. Ebben az esetben rögzítjük a mintavétel pontos időpontját is.

Témánk a 2015. október 10-én történt ankarai robbantás. Forrásként az országosan terjesztett politikai napilapok online felületét használjuk. Mintául 5 újságcikk – laponként egy írás szolgál. A mintavétel időpontja: 2015. október 10. **Lapozz a 125-138. oldalra!**

Újság	Cikk címe	Műfaj
Népszava	Vérfürdő a béketüntetésen, 86-an haltak meg	hírösszefoglaló – viszonylag nagy terjedelmű, nemcsak az alapesemény hátterét tárja fel, hanem nagyobb rálátást ad az előzményekre is, részben magyarázva az okokat
Magyar Nemzet	Robbanások rázták meg Ankarát	hírösszefoglaló – u.a.
Magyar Hírlap	Robbanások Ankarában	hírösszefoglaló- u.a.
Népszabadság	Két bomba robbant a török fővárosban	hírösszefoglaló – u. a.
Magyar Idők	Ankarai merénylet – Áder Jánosrészvétét fejezte ki a török államfőnek	címes hír-rövid terjedelmű, minden kérdésre válaszol megismerjük az alapeseményt, de háttérininformációkat nem kapunk; egyedül a köztársasági elnök reakciója jelenik meg

6. táblázat: összefoglaló táblázat az ankarai robbantásról szóló online újságcikkekről

Ahogy az első két, egyszerű sajtóelemzési gyakorlatnál fontos szerepe volt annak, hogy előzetesen tisztában legyünk azzal, az adott időszakban milyen a média és a politika kapcsolata, ebben az esetben is jelentős előkérdés ennek tisztázása.

2015-ben öt országosan terjesztett politikai napilap, illetve ezek online felülete működött Magyarországon, melyek politikai elkötelezettsége részben már megváltozott. A Népszava és a Népszabadság továbbra is baloldali, illetve liberális sajtótermékként tevékenykedtek a piacon. A Magyar Hírlap maradt jobboldali kötődésű, Fideszt támogató lap, míg a Magyar Nemzet, bár továbbra is konzervatívnak vallotta magát, a tulajdonosa, Simicska Lajos és Orbán Viktor között kialakult konfliktus miatt a kormányt bíráló lappá változott. Új sajtótermékként 2015. szeptember 1-től kezdve jelenik meg a Magyar Idők, mely konzervatív közéleti napilapként határozza meg magát, vállaltan kormánypártiként.[20]

[20] Magyar idők. https://magyaridok.hu/belfold/magyar-idok-5044/ (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus. 27.)

Népszava	Magyar Nemzet	Magyar Hírlap	Népszabadság	Magyar Idők
New York Times - Index	CNN Türk hírtelevízió	Reuters	Reuters, MTI	MTI
HírTv.	BBC	Hürriyet című török napilap	BBC	
MTI	TASZSZ orosz hírügynökség	MTI	CNN Turk	
	M1 csatorna híradója		Anadolu hírügynökség	
	MTI			

7. táblázat: A szerkesztőségek által használt források

A Magyar Időket kivéve a többi lap támaszkodik a hírügynökségi jelentésekre, az üggyel kapcsolatban megjelent tudósításokra. Ennek köszönhető, hogy az első négy írás esetében felmerül annak a gondolata, hogy tudósításról van szó, különösen a Népszabadság esetében, mely sok-sok idézetet is használ a hangulat és a környezet bemutatására. Mivel a napilapok korrekt módon lehivatkozzák forrásaikat, egyértelmű, hogy nem saját munkatárs van jelen a helyszínen, így a magas szintű képi ábrázolás ellenére sem beszélhetünk tudósításról. Mivel a szerkesztőségek (a Magyar Időket kivéve) építenek a törökországi forrásokra is, ez még inkább növeli beszámolójuk hitelességét.

A hírügynökségi források alkalmazása abban is látható, hogy a Magyar Hírlap és a Magyar Nemzet esetében a nemzetközi reakciókra vonatkozóan szó szerinti azonos szövegrészek jelennek meg, valamint a magyar köztársasági elnök reakciójáról közel azonos módon számolnak be. Tartalmilag további hasonlóságok is megfigyelhetők, melyeket az alábbi táblázat tartalmaz:

Népszava	Magyar Nemzet	Magyar Hírlap	Népszabadság	Magyar Idők
két öngyilkos merénylő	két öngyilkos merénylő	Kettős robbantásos merénylet – egy öngyilkos merénylő	öngyilkos merénylet	kettős robbantásos merényletet
bombarobbantás	Két robbanás történt	bombarobbantás	bombarobbantás	bombarobbantás
áldozatok száma	áldozatok száma	áldozatok száma	áldozatok száma	áldozatok száma
béketüntetés	béketüntetés	béketüntetés	béketüntetés	béketüntetés
Áder János részvétét fejezte ki a	Áder János részvétét fejezte ki a török	Áder János részvétét fejezte ki a török	-	Áder János részvétét fejezte ki a

török államfőnek – idézet a levélből	államfőnek – idézet a levélből	államfőnek – idézet a levélből		török államfőnek – idézet a levélből
november elsején választásokat tartanak	előre hozott parlamenti választások	előre hozott parlamenti választások	megismételt választásokat.	-
terrortámadás kormány	terrortámadás államfő.	terrortámadás - Névtelenül nyilatkozó török kormányzati tisztségviselők	kormányzati források ez első pillanattól kezdve terrorizmus	-
rendkívüli tanácskozásra hívta össze a biztonsági szolgálatok vezetőit	rendkívüli tanácskozásra hívta össze a biztonsági szolgálatok vezetőit	rendkívüli tanácskozásra hívta össze a biztonsági szolgálatok vezetőit	rendkívüli tanácskozásra hívta össze a biztonsági szolgálatok vezetőit	-
a török nép ellen irányuló támadás - kormány	ország egysége és békéje ellen intézett terrortámadás - államfő	ország egysége és békéje ellen intézett terrortámadás- államfő a demokrácia és a béke ellen irányuló támadást - belügyminiszter	-	-
Iszlám Állam, a Kurdisztáni Munkáspárt Forradalmi Népfelszabadító Párt-Front	a gyanúsítottak az Iszlám Állam, a Kurdisztáni Munkáspárt a szíriai rezsimmel is kapcsolatban lévő – szélsőbaloldalinak nevezett – török csoport, a Forradalmi Népfelszabadító Párt-Front (DHKP-C)	Iszlám Állam, a Kurdisztáni Munkáspárt Forradalmi Népfelszabadító Párt-Front	-	-
-	a rendőrök a levegőbe lőttek	a rendőrök a levegőbe lőttek	a rendőrök könnygázt vetettek be, és nem engedték, hogy a mentők eljussanak a sérültekhez	-

-	mentők mellett a tüntetésre összegyűlt emberek próbáltak segíteni a sebesültek ellátásában	mentők mellett a tüntetésre összegyűlt emberek próbáltak segíteni a sebesültek ellátásában	mentők mellett a tüntetésre összegyűlt emberek próbáltak segíteni a sebesültek ellátásában	-
-	A NATO-tagállam Törökország fokozott riadókészültségben áll azóta, hogy „összehangolt háborút” indított júliusban a terrorizmus ellen.	"összehangolt háborút" indított júliusban a terrorizmus ellen, azaz nemcsak a délkelet-törökországi régióban folytat fegyveres műveletet, hanem csapásokat mér az Iszlám Állam szíriai állásaira és a PKK észak-iraki bázisaira.	Törökország – mint NATO-tag – július óta fokozott készültségben van	-
-	suruci merénylet	suruci merénylet	Suruc	-
háromnapos nemzeti gyász	-	háromnapos nemzeti gyász	-	-
a biztonsági erők nem hibáztak	-	a biztonsági erők nem hibáztak	-	-
Az ellenzéki Népi Demokratikus Párt viszont a török államot tette felelőssé a vérontásért	-	-	a kormányt tartják felelősnek a támadásért	-
A magyar kormány is részvétét fejezte ki - Külügy	-	A magyar kormány is részvétét fejezte ki - Külügy	-	-
-	beleremegtek a közeli toronyházak is	-	pánik és félelem	-
-	„gyilkos rendőrök”	„gyilkos rendőrök”	-	-
-	teljes hírzárlat	teljes hírzárlat	-	-
-	A török államfő elítélte a merényletet	A török államfő elítélte a merényletet	-	-

-	Nincs magyar áldozat – magyar nagykövet	Magyar nagykövet: nem tudni külföldi áldozatokról	-	-
-	Jens Stoltenberg, a NATO főtitkára közlemény	Jens Stoltenberg, a NATO főtitkára közlemény	-	-
-	Federica Mogherini, az Európai Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselője Johannes Hahnnal, az Európai Unió bővítési biztosával közösen kiadott közleménye	Federica Mogherini, az Európai Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselője Johannes Hahnnal, az Európai Unió bővítési biztosával közösen kiadott közleménye	-	-
-	Francois Hollande francia elnök	Francois Hollande francia elnök	-	-
-	Walter Steinmeier német külügyminiszter	Walter Steinmeier német külügyminiszter	-	-
-	Fehér Ház közlemény	Fehér Ház közlemény	-	-
-	Vlagyimir Putyin orosz elnök - orosz külügyminisztérium	Vlagyimir Putyin orosz elnök - orosz külügyminisztérium	-	-
-	-	20, zászlókkal letakart holttestet látott és szanaszét heverő, leszakadt testrészeket	20, zászlókkal letakart holttestet látott és szanaszét heverő, leszakadt testrészeket	-
NATO-tagország, melynek légterét Szíriába tartó orosz gépek sértették meg	-	-	-	-
Törökországban több menekült él,	-	-	-	-

a német alkancellár is elítélte	-	-	-	-
-	engedélyezte az Egyesült Államoknak, hogy török bázisról bombázza az ISIS-t	-	-	-
-	-	A merénylet elkövetőjeként eddig egyetlen szervezet sem jelentkezett.	-	-
-	-	-	Délutánra már "ikerrobbantásokról" írt a világsajtó.	-
-	-	-	*„Kiabálás és sírás hallatszott, ezért egy darabig az újságok alatt maradtam. Éreztem az égett hús szagát."*	-
-	-	-	fiatal nők és férfiak megfogják egymás kezét és táncolni kezdenek	-

8. táblázat: tartalmi elemek összehasonlítása

A 8. táblázatból is látható, hogy a Magyar Időket kivéve, valamennyi orgánum részletesen bemutatja a konkrét ügyet (robbantás), az esemény következményeit (áldozatok száma, a török államfő és a kormány reakciója). Kitértek a robbantás lehetséges elkövetőire, illetve okára, valamint a Magyarország reakciójára (köztársasági elnök, nagykövet).

Különbség a nemzetközi reakciók leírásában, illetve a helyszín és a hangulat bemutatásában van: utóbbira leginkább a Népszabadság „figyelt oda”, előbbire inkább a Magyar Nemzet és a Magyar Hírlap, vagyis az előbbi inkább esemény-, az utóbbiak inkább háttérinformáció-központúak voltak.

III. Összetett sajtóelemzés egy kutatási tevékenységben

III.1. Egy választási kampányidőszak elemzése – a 2002. évi országgyűlési választások két fordulója közötti publicisztikai írások a Népszabadságban és a Magyar Nemzetben

III.1.1. Előzmények

A következő elemzésnél már egy nagyobb időtartam vizsgálatára kerül sor. A 2002. évi országgyűlési választások két fordulója közötti sajtóviszonyokat vizsgáljuk: ezen belül is a publicisztikai írásokat, mivel ide tartoznak a leghatásosabb véleményformáló műfajok (a jegyzet és a publicisztika). Ezekben a cikkekben az újságírók kendőzetlenül nyilvánítják ki gondolataikat, érzelmeiket. Ezekkel a cikkekkel próbálják erősíteni „saját táborukat", és próbálják meggyőzni az ellenfelet, s még inkább a bizonytalan szavazókat a maguk igazáról. Két nagy nyomtatott orgánumot választottam erre a célra, a Népszabadságot és a Magyar Nemzetet, mivel ebben az időszakban e két lap az, amelyet alapvetően az egyik, illetve a másik oldalhoz közelállónak tarthatunk.[21]

Ennél az elemzésnél az elsődleges cél annak vizsgálata, a lapok, illetve az írások milyen érvekkel próbálják meggyőzni az olvasókat és egymást. Azokat az írásokat választottam ki, melyek a műfajelemzésnek megfelelően a fentebb leírt kategóriákba sorolhatók, s melyeket maguk a lapok címkéztek fel vagy a publicisztika kifejezéssel, vagy azzal, hogy véleményként tűntették fel.

A 2002. évi országgyűlési választások első fordulójában negyvenöt egyéni választókerületben volt érvényes és eredményes a választás. Ebből az MSZP huszonnégy, a FIDESZ-MPP-MDF húsz, az MSZP-SZDSZ egy mandátumot nyert el. Területi listán az MSZP hatvan-kilenc, a FIDESZ-MPP-MDF hatvanhét, az SZDSZ négy helyet szerzett. Összesítve tehát az első forduló után a FIDESZ-MPP-MDF nyolcvanhét, az MSZP és az SZDSZ együtt kilencvennyolc mandátumot birtokolt.

Százharmincegy egyéni választókerületben, nyitott maradt a verseny[22]. Ugyanakkor fontos megjegyezni: az első fordulóban százhárom SZDSZ-es végzett a harmadik helyen. Mivel az SZDSZ alapvető törekvése volt a kormány leváltása már a választás napján lehetett tudni, nem

[21] A Népszabadság az MSZP-hez, míg a Magyar Nemzet a FIDESZ-hez állt közel ekkor.

[22] És még ott volt a hetven mandátum, amelyet országos listáról osztottak ki a második forduló után, mivel az elsőben a százötvenkettő területi listás helyből csak száznegyven kelt el.

ingyen ugyan, de a győzelem érdekében sok SZDSZ-es jelölt visszalép az MSZP-s javára. „Ilyen” tartalékkal a jobboldal nem rendelkezett[23]

Pártok neve	**Jelöltek száma**	**1.(nyert)**	**2.**	**3.**
		helyen álló		
MSZP	170	97 (24)	73	0
FIDESZ-MDF	176	76 (20)	99	1
MSZP-MSZDP	4	2	2	0
MSZP-SZDSZ	2	1 (1)	1	0
SZDSZ	174	0	0	103
CENTRUM	126	0	0	29
MIÉP	176	0	0	25
MUNKÁSPÁRT	148	0	0	8
FKGP	148	0	0	5

9. táblázat: Az 2000. évi országgyűlési választások első fordulója után.[24]

Az első fordulóban a szavazásra jogosultak 70,53 százaléka jelent meg. Ez az újkori magyar választások történetében példátlanul magas részvétel is azt bizonyította, kiélezett a verseny, s mivel még végeredményben nyitott maradt, megjósolható volt, hogy a második fordulóban is magas lesz a részvétel.[25]

Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a politikai pártok ugyan rendelkeznek kisebb-nagyobb biztos szavazói táborral, melynek tagjai minden esetben pártjukra szavaznak, a választásokat mégis a bizonytalanok döntik el.

[23] A százhárom SZDSZ-es képviselő mellett huszonkilenc centrumos, huszonöt MIÉP-es, öt FKGP-s, volt a harmadik helyen, akikből a FIDESZ-MPP-MDF koalíciója „meríthetett”.
[24] Forrás: www. valasztas.hu
[25] Így is történt: a második fordulóban a szavazások 73,51 százaléka járult az urnákhoz.

III.1.2. A döntő tábor

„A választói attitűd-típusok pontos bemérése – ez a közvélemény-kutatások kompetenciája – lehetővé teszi ugyanis a kampány szem-pontjából célzott és reménytelen csoportjainak felmérését, kijelölését, illetve ezeken keresztül a hatékony és feltehetőleg eredményes meggyőzés koncentrált célcsoportjait tudjuk kijelölni.
Nyilvánvaló ugyanis, hogy X párt ellenpártolóit nem – de másfelől megingathatatlan elkötelezettjeit sem – érdemes a kampány hatókörébe vonni. A kampánynak elsősorban a bizonytalanokra kell irányulnia.”[26]
Magyarországon ebből a szemp*ontból „jól álltak” a pártok a 2002. évi* választás előtt.
A Magyar Gallup Intézet 2002. március 22-e és 25-e között végzett felmérésének eredménye szerint a választópolgárok tizenegy százaléka bizonytalan.

III.1.3. A sajtó lehetőségei

S itt lép be a versenybe igazán a sajtó.
„(...) a politika – s kivált a modern polgári demokráciák keretei között legitim politika – csak szimbolikus csatatereken zajlik, választási küzdelmek során például a tévében, újságok hasábjain, politikai gyűléseken.”[27]
„(...) a médiák által teremtett információs világban válnak az Ügyek fogyaszthatóvá, érthetővé, érdekessé, szórakoztatóvá, sőt szenzációssá.”[28]
A sajtót éppen ezért szokták a negyedik hatalmi ágnak nevezni. Ez azért igaz, mert bár tény:
„(...) a politikai közösségben létező, működő intézmények közül egyet és csak egyet ruháznak fel az erő megszerzésének és irányításának jogával”[29] *, meg kell jegyezni: „a demokrácia posztulál egy autonóm közvéleményt, amely választások útján jóváhagyott kormányokat tart fenn, s ezek így felelősek a közvéleménynek.”*[30]
A sajtó napirend-meghatározó: „Ő” dönti el, miből lesz ügy, mi az, amiről az emberek másnap a villamoson beszélgetnek. A sajtó ugyan nem képes klasszikusan büntetni, nincsenek rendfenntartó erői, de köszönhetően annak, hogy ott áll mögötte a közvélemény, hatalmi szerepet tud játszani. Ehhez az eszköze maga a közvélemény, amely azokból a választó-

---

[26] Lányi Gusztáv: Rendszerváltozás és politikai pszichológia. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2001: 177. ISBN 9789639149533
[27] U.o.: 162.
[28] U.o.: 185.
[29] Domenico Fisichella: A politikatudomány alapvonalai. Osiris Kiadó, Budapest, 2001: 55. ISBN 9789633896051
[30] Fábián György - Kovács László Imre: Voksok és mandátumok. Villányi úti könyvek, 1998: 17. ISBN 0619001173929

polgárokból is áll, akik eldöntik, ki kap legitim felhatalmazást kormányalakításra, hatalomgyakorlásra.

A sajtó az, amely hatással van arra, a választópolgárok kire szavaznak, mivel:

„A szavazáskutatások egyébként bebizonyították, hogy a szavazói magatartás racionális koncepciója tarthatatlan. A valóságos választó nem »eszményi«. Nem tájékozott a politikai életben, vagy legalább is nem úgy, tájékozott, ahogyan azt egy »tiszta« politikai ész logikája szeretné. Nem is nagyon érdekli a politika, ritkán motivált a szavazásra; a politikai problémákat és a politikai jelölteket nem szokta megvitatni (elemezni), ha igen, akkor is felületesen; sőt »komolytalan«, »indulatos«, »hebehurgya« módon elcsábul, »esetleges« dolgok befolyásolják.”[31]

Ezek az esetleges dolgok pedig általában olyan semmiségek, mint például:

1. a csomagolás (szépség, fittség)
2. a közönséghez való hasonlóság
3. a hitelesség látszata
4. a jól értesültség látszata

Ezek az információk kitűnően átjönnek a médián.

III.1.5. Hétről – hétre

Ebben a fejezetben sorra veszem a Népszabadság és a Magyar Nemzet publicisztikáit: mely témákkal, mely személyekkel, pártokkal foglalkoztak az írások. **Lapozz a 139-164. oldalra!**

Azért választottam a sajtó ezen ágát, mert cikkeket olvasva nem befolyásol bennünket hang, szöveg, zene, kép, talán jobban elgondolkodunk. Emellett egy cikkbe sokkal több fér, mint egy másfél perces híradós anyagba. Belefér a háttér ismertetése, érzelmek kifejezése, hangulatok megragadása is.

Képet kaphatunk egy közérdeklődésre számot tartó esemény, információ megítéléséről, és megtudhatjuk, az adott oldal értelmiségi körébe tartozó újságírók, s ezáltal az adott oldal értelmisége hogyan áll a konkrét kérdéshez. Ez az ítélet ugyanis alapvetően befolyásolja a mi véleményünket is, mivel úgynevezett véleményformálók mondanak ítéletet.

[31] Lányi (2001): 176.

Az első hét

III.1.6. Témák

Népszabadság

Az első héten a Népszabadság két dologra helyezi a hangsúlyt; egyrészt elemzi az addigi kampányfogásokat, kiemelve a számára fontosakat (kokárda, Benes-dekrétumok, megfigyelési ügy, a baloldal is elkezdett a múlttal, a FIDESZ közelmúltjával foglalkozni).[32]

Keddtől, illetve szerdától a kampány durvulására figyelmeztetnek. A Népszabadságot Orbán Viktor Testnevelési Egyetemen tartott beszéde köti le, az ebből levonható populizmus, a MIÉP felé történő orientáció, valamint a suttogó kampány.

A publicisztikákban sokat foglalkoznak a Kossuth téri nagygyűléssel is. Fontos elemek még a hétköznapokból vett tapasztalatok, információk, hírek közzététele: a diákok zaklatása az iskolákban, egyes egyházi szereplők kampányolása a FIDESZ mellett.[33]

Magyar Nemzet

A Magyar Nemzetnél a hét az Orbán – Medgyesy vita elemzésével indul, majd az első forduló értékeléséről olvashatunk. Szó esik egy hosszabb elemzésben az MSZP múltjáról, arról mennyire távol áll ez a párt a szociáldemokráciától.

A Magyar Nemzet is beemel hétköznapi eseményeket (vásárlás a boltban, az eladó meggyőzése, hogy rosszul szavazott), és szintén foglalkozik a miniszterelnök TF-es beszédével.[34]

Mindkét lapnál közös, hogy a két oldal nagyobbik pártjához hozzákapcsolnak egy-egy általuk szélsőségesnek tartott „kispártot". A különbség annyi, hogy a Népszabadság nem ír sokat a FIDESZ természetes szövetségeséről, az MDF-ről, míg a Magyar Nemzet számára fontos az SZDSZ[35] napirenden tartása, megjelenítése.[36]

---

[32] Példa: In: A jövő tesztje. Népszabadság, 2002. április 8., Szerző: Nagy N. Péter: „A szimbólumok nyelvén erősítette meg korábbi mondanivalóját a jobboldali koalíció akkor is, amikor a Polgári Együttműködés Egyesület (alelnöke Kövér László) felhívása kokárdába szólította (formálisan a demokrácia, valóságosan a saját) híveit a választásokra."

[33] A Népszabadság április 8-a és 13-a közötti cikkei. Szerzők: Nagy N. Péter, Miklós Gábor, Bächer Iván, Eötvös Pál, Kis Tibor, Aczél Endre, Czene Gábor.

[34] Példa: In: Hajrá, magyarok! Magyar Nemzet, 2002. április 12., Szerző: Kő András
„Orbán Viktor kedd esti beszédének utolsó szavai a legmélyebbről fakadó gondolatokat és érzéseket tolmácsolták emígyen."

[35] Példa: In: A Soros-tagozat újra a parlamentben. Magyar Nemzet, 2002. április 11., Szerző: Haklik Norbert
„Mégis bejutott egy szélsőséges párt a parlamentbe. A Szabad Demokraták Szövetsége."

[36] A Magyar Nemzet április 8-a és 13-a közötti cikkei. Szerzők: Tihanyi Örs, Szerető Szabolcs, Pilhál György, Gajdics Ottó, Takács András, Kristóf Attila, Ugró Miklós, Sütő Nagy Zsolt, Hommer Tibor, Molnár Tamás, Haklik Norbert, Schöpflin György, Kő András, Ludwig Emil, Csontos János.

A második hét

Népszabadság

A második hetet kezdetben a Népszabadságnál a szombati nagygyűlés értékelése uralja.[37] Ebben jelentős szerepet kap a résztvevők számának megbecslése. A publicisták ezen a héten is hangsúlyozzák, hogy a Fidesz vesztett, Orbán Viktor megbukott, de ezt nem akarja tudomásul venni, ezért kelt hisztérikus hangulatot.

Ennek a hangulatnak a bemutatásához továbbra is hozzátartozik a hétköznapi témák kiemelése: idős asszony zaklatása, mert nincs rajta kokárda, egy tudósító megtámadása Békéscsabán.

Az MDF ezen a héten is csak nyúlfarknyi szerephez jut: hangsúlyozzák mérsékelt jobboldaliságát azzal, hogy az MDF elnöke nem volt ott sem a Testnevelési Egyetemen, sem a Kossuth téri rendezvény tribünjén.[38]

Megjelenik a választási csalás lehetősége (Orbán Viktor gondolataként) is, kételkedve, hogyan történhetne meg a bizottságok jelenlétében.

Április 19-én a kampánycsend előtti utolsó lapszámban a Népszabadság publicistája a FIDESZ-t teszi felelőssé a csalásért:

„A választás tétjét, tartalmát csalták el. És ebben a kormánypárté a felelősség. Ráterítették a nemzeti zászlót mindenre, amiről kellene, a röplapözönnel pedig kényszerpályára terelték ellenfeleiket.

Választásukkal az emberek így inkább a kampánymódszereket, a hatalomban tanúsított magatartást, s az attól való esetleges elválás szokatlan módját értékelhetik, mintsem azt az irányt, amerre az ország tart.

Mintha vakrepülésben mennénk, a pilótafülkében pedig dúl a küzdelem. Tényleg ideje, hogy befejeződjön.

Tehát, hogy befejeződjön!”[39]

Magyar Nemzet

A Magyar Nemzetnél fontos szerep jut a második héten a Kossuth téri gyűlésnek, amely a lap szerint méltóságteljes ünnepély volt a jelen és a jövő magyar miniszterelnökével.[40] Továbbra is kiemelt téma az SZDSZ értékelése, az ellentábor politikusainak jellemzése.

---

[37] Példa: In: Orbán kúrája. Népszabadság, 2002. április 15., Szerző: Révész Sándor
„Összegyűlt vagy négyszázezer ember, hogy elhiggye és elhitesse: kétmillióan vannak.”

[38] A Népszabadság április15-e és 19-e közötti cikkei. Szerzők: Révész Sándor, Léderer Pál, Tóth Ákos, Tamás Ervin, Miklós Gábor, Nagy N. Péter.

[39] In: Vakrepülés. Népszabadság 2002. április 19. Nagy N. Péter

[40] Példa: In: Megdöbbentő erő. Magyar Nemzet, 2002. április 15., Szerző: Ludwig Emil
„(…) a magyar történelemben eddig példátlan nagyságú, másfél-két milliós tömegben vonult utcára, a polgári kormány támogatására. „Szombat délután, a magyarok Istenének áldott napsugara fényében,

Emellett nagy hangsúlyt kap a balliberális média, médiaszereplők megítélése. A Magyar Nemzet a kampánycsend előtti utolsó lapszámban egyöntetűen szavazásra szólít.

„Azok a józan és felelősen gondolkodó emberek, akik már most meg-értik, és akiknek fontos a családjuk és az ország sorsa, azok vasárnap elmennek a Fidesz-MDF-re szavazni, és hoznak magukkal még egy rokont, barátot, ismerőst, aki az előző fordulóban még nem rájuk szavazott."[41]

„Vasárnap éjjel véget érhet tehát a rémálmok időszaka. Nem kell más, csak két megfontolt tollvonás a jövő mellett. Hogy bátran, felemelt fejjel mondhassuk, mint az elmúlt szombaton: Hajrá, Magyarország! Hajrá, magyarok!"[42]

A második hétről elmondhatjuk: mindkét lap számára fontos téma a Kossuth téri rendezvény. Mindkét lap az ellentétes oldalon állókat hibáztatja a választási kampány eldurvulásáért: a Népszabadság Orbán Viktort és beszédeit, a suttogó kampányt okolja, a Magyar Nemzet szerint az MSZP és az SZDSZ kampánya a hibás, mely félelemkeltésre és demagógiára épül, és a balliberális médiumoknak köszönhetően érvényesül.[43]

III.1.7. A választást megelőző nap

Április 20-án a Népszabadság mindkét cikke elsősorban külpolitikával, illetve gazdasággal foglalkozik. Tamás Gábor írása az EU-t, valamint az ehhez kapcsolódó mezőgazdasági problémákat jeleníti meg, míg Blahó Miklós a szeptember 11-i terrortámadást követő gazdasági kérdéseket, a nemzetközi reakciókat érinti.

A Magyar Nemzet marad itthon. Csontos János egy Gipsy Town létre-hozásáról értekezik (skanzen jelleggel), Kristóf Attila Tamás Gáspár Miklósról „próbál pozitív kritikát" írni. Pilhál György Vörösmarty Mihály szavaival lelkesít (miután fordít pár szót a gagyi médiára, ezen belül is az RTL Klubra, és a Boros-Bochkor párosra).

Mindkét lap vigyázott arra, hogy ne lehessen direktbe kijelenteni, az írások megsértették a kampánycsendet.[44]

Ugyanakkor a Magyar Nemzet egy olyan személyiséggel foglalkozik írásában, akiről a közvélemény tudhatja, hogy az SZDSZ értelmiségi táborának egyik vezető személyisége volt.

---

rég hiteltelen politikai kalandorok, hétpróbás tollforgatók fenyegetőzése, visongása vált semmivé - és nevetségessé."

[41] In: Bokros élt, Bokros él…Magyar Nemzet 2002. április 19. Tarkányi Ákos

[42] In: Hajrá, Magyarország! Hajrá, magyarok! Magyar Nemzet 2002. április 19. Gajdics Ottó

[43] A Magyar Nemzet április15-e és 19-e közötti cikkei. Szerzők: Ludwig Emil, Szilágyi László, Ugró Miklós, Pilhál György, Karátson Gábor, Kristóf Attila, Fábián Gyula, Tóth Gy. László, Lovas István, Tőkéczki László, Szerető Szabolcs, Gajdics Ottó, Tarkányi Ákos, Megyeri Dávid.

[44] A Népszabadság és a Magyar Nemzet április 20-án megjelent írásai. Szerzők: Tamás Gábor, Blahó Miklós (Népszabadság), Csontos János, Kristóf Attila, Pilhál György (Magyar Nemzet)

III.1.8. Személyek

A két választási forduló között megjelent publicisztikákban kiemelt szerephez jutnak a személyek.

A Népszabadság írásaiban elsősorban Orbán Viktor van jelen. Beszédeinek elemzése révén egyben véleményt mondanak a pártról, a pártot támogató szavazókról.

Az MDF csak ritkán jelenik meg, s abban a néhány sorban sem találkozunk minősítő jelzőkkel. Elismerően írnak az MDF, illetve elnök-asszonyának, Dávid Ibolyának a viselkedéséről, összekapcsolva azzal a logikai fejtegetéssel, hogy lám a valódi, mérsékelt jobboldal nem vesz részt olyan tömegrendezvényeken, ahol a szélsőjobb erői, ha közvetve is szóhoz juthatnak.

„Hogy azon a díszemelvényen nem volt ott például Dávid Ibolya, a Fidesszel listán közös MDF elnöke. Ahogy a TF-en tartott kampány-újraindítón sem…Ehhez hozzátehető, hogy az MDF által nagyra becsült antalli örökség valóban kizárja a Csurka-csapattal közös demonstrációt” [45]

Annál többször találkozhatunk Csurka Istvánnal, a FIDESZ és a MIÉP, Orbán Viktor és Csurka István hangnemének közeledésével kapcsolatban.

Orbán Viktor egy veszteni nem tudó miniszterelnök, aki beszédeivel *„(…) átlépte a Fideszben alapjáraton mindig is meglévő populizmus határát”*[46], *s aki „nem futball-, hanem rögbipályává változtatta a politikai terepet”*[47]

„A szocialisták – ezzel szemben – nyugalmat árasztanak…”[48] a kezdeti nehézségek után, amikor az MSZP *„(…) óhatatlanul maga is a múlttal kezdett foglalkozni.”*[49]

*A M*agyar Nemzet cikkeiben is fontos szerep jut Orbán Viktornak; ő *„a jelen és a jövő miniszterelnöke”*[50], *aki ha „azt mondja, veszélyben a haza, azt sajnos szó szerint kell érteni”*[51].

A Magyar Nemzetnél nagyobb hangsúlyt kap az ellenzék bemutatása: egyrészt az MSZP (Medgyesy Péter, Kovács László), másrészt az SZDSZ (Kuncze Gábor, Magyar Bálint) politikusai kerülnek előtérbe.

Míg a Népszabadságnál a jobboldal értelmiségi udvarába tartozók közül Tölgyessy Péteren kívül nem foglalkoznak mással, a Magyar Nemzetnél Farkasházy Tivadar kap külön cikket.

---

[45] In: Repül a torta. Népszabadság. 2002. április 18. Szerző: Nagy N. Péter
[46] In: Félve. Népszabadság 2002. április 11. Eötvös Pál
[47] In: Arccal a MIÉP felé. Népszabadság 2002. április 12. Kis Tibor
[48] In: Kísérlet. Népszabadság 2002. április 17. Tamás Ervin
[49] In: A jövő tesztje. Népszabadság 2002. április 8. Nagy N. Péter
[50] In: Megdöbbentő erő. Magyar Nemzet 2002. április 15. Ludwig Emil:
[51] In: A régi lidércnyomás visszatért. Magyar Nemzet 2002. április 16. Karátson Gábor

Farkasházy mellett Aczél Endrét, Bolgár Györgyöt, Mester Ákost, Németh Pétert, Várkonyi Tibort, Veér Andrást említik.

III.1.9. Összegzés

Az EBESZ megfigyelői három televízióadót és hat nyomtatott médiumot ellenőriztek 2002. március 9. és április 5. között: a közszolgálati MTV1-et, a TV2-t, az RTL Klubot, a Blikket, a Magyar Hírlapot, a Magyar Nemzetet, a Népszabadságot, a HVG-t és a Magyar Fórumot. A napilapokkal kapcsolatban megállapították:

„A Népszabadság és a Magyar Hírlap szintén preferáltan nyújtott rendszeres tájékoztatást az MSZP-ről, a Fideszről és a kormányról, míg pozitív kicsengésű híranyag itt kevés volt. Valamennyi folyamatosan ellenőrzött nyomtatott média közül a Magyar Nemzet közölt a legnagyobb mennyiségben kedvező hangvételű cikket a kormányról, ezzel szemben az MSZP-ről és az SZDSZ-ről szóló rendszeresen tájékoztatásaiban nem volt pozitív hangvételű beszámoló.”[52]

A két választási forduló között ugyan nem vizsgálódtak, de a cikkeket elolvasva (legalább is a Népszabadság és a Magyar Nemzet esetében), a lapok hozzáállása, a kormánypártokkal és ellenzékkel kapcsolatos megnyilvánulásaik jellegükben nem változtak.

A Népszabadság a két választási forduló között megjelent publicisztikáiban egyrészt „örömét fejezete ki”, hogy sikerül leváltani a kormányt. Felhívta a figyelmet arra a hangnemre, szóhasználatra, azokra a hazugságokra (suttogó kampány), amely szerinte hozzájárult a jobboldali koalíció bukásához. Írásaiban nem kímélte Orbán Viktort, és rajta keresztül a pártot, valamint az elmúlt négy év eredményeit, kudarcait sem.

Megmaradt a korábbi paneleknél (hazaárulózás, megfigyelési ügy, cégeladások), amelyek a kampány során is beszédtémák voltak, beemelte a választást megelőző újdonságokat (kokárda, kötél), és a két forduló között megjelenő témákat (TF-beszéd, suttogó propaganda, Kossuth téri gyűlés). Írásaival képes volt arra, hogy megerősítse saját táborát: a látjátok, ezért kell leváltani a FIDESZ-t hangulatot.

A Magyar Nemzet írásaiban nagy szerepet játszott a múlt emlegetése. Újdonságként megjelentek: a TF beszéd, a Kossuth téri nagygyűlés értékelése, az ott elmondottak tényként kezelése.

---

[52] Eredeti szöveg: Hungary, Parliamentary Elections, 7 and 21 April 2002: Final Report. Organization for Security and Co-operation in Europe: „Nepszabadsag and Magyar Hírlap also offered preferential coverage to MSZP, Fidesz and the government, while the stories with a positive tone were few. Among all monitored print media outlets, Magyar Nemzet published the largest amount of favorable articles about the government while coverage of MSZP and SZDSZ received no positive reporting.”
https://www.osce.org/odihr/elections/hungary/16177?download=true (Utolsó letöltés ideje: 2018. 08. 27.)

Nagy hangsúlyt kapott Orbán Viktor dicsérete, képességeinek emelése és ezzel párhuzamosan Medgyesy Péter „szerencsétlenkedéseinek”, Kovács László ármánykodásainak bemutatása.
A két lap közül, bár mindkettőre jellemző inkább a Magyar Nemzet írásai voltak érzelmileg erőteljesebbek. Többször alkalmaztak minősítő jelzőket. Ezen azt értem, hogy míg a Népszabadságnál is voltak érzelmi kifakadások (pl.: Bächer Iván cikke, április 11.; Aczél Endre írása, április 12.), ezek annyiban különböznek a Magyar Nemzet publicisztikáitól, hogy inkább a folyamatokra, vagy Orbán Viktor beszédeire reagáltak, esetleg a Fideszt minősítették.
A Magyar Nemzetnél ezzel szemben többször találkozhatunk konkrét személyekhez kapcsolódó új szavakkal, mint: Medgyesy Péter-sztárproletár; Magyar Bálint-Magyar nevű behemót; Kuncze Gábor-Arturo Kunczi.
A Magyar Nemzet írásai is alkalmasak arra, hogy ébren tartsák a harci szellemet azokban a jobboldaliakban, akik szeretik és elfogadják ezt a hangnemet.
Mindkét lap igyekszik a maga érvrendszerét és logikáját alkalmazva értékelni a 2002. április 7-e és 21-e közötti időszakot. A két lap teljesítette küldetését annyiban, hogy képviselték a szerkesztőségük álláspontját, erősítették saját táborukat.

III.2. Egy jelenség vizsgálata nagyobb időtartamon keresztül

Végezetül nézzünk egy olyan elemzést, melynél hosszabb időtartamot vizsgáltam (1 év). Ebben az esetben a fentebb már említett kategória-szótár is megjelenik.[53] **Lapozz a 164-284. oldalra!**

III.2.1. Az elemzés kiindulópontja

Nemcsak az újságírók, hanem a kutatók esetében is elvárható, hogy a köz szolgálatára törekedjenek. Ennek érdekében a kutatási tevékenység során törekedni kell a tárgyszerűségre és különösen a kvalítatív kutatások esetében a szubjektum háttérbe szorítására a folyamatos önkontroll alkalmazásával. Annak érdekében, hogy ezek az elvárások önmagammal szemben is teljesüljenek a téma vizsgálatánál igyekeztem kettős módszert alkalmazni. Ennek lényege, hogy előzetesen, kvantitatív jelleggel, arra vállalkoztam, hogy megvizsgáljam, hogyan jelennek meg a menekültek az országosan terjesztett politikai napilapokban a számok tükrében. Ezt követően azt vizsgáltam, a szerkesztőségek mire használták az egyes kifejezéseket. Mintául a

[53] A teljes kutatási tevékenységről szóló könyvfejezet: Szakács Ildikó Réka: Menekültek a magyar sajtóban. In: Dr. habil Besenyő János - Miletics Péter (szerk.): Szemelvények a XXI. századi migráció témaköréből. MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság, Honvéd Vezérkar Tudományos Kutatóhely, Budapest, 2017. ISBN 978-615-5585-04-3 pp. 169-187.

Magyar Nemzet, a Népszava, a Magyar Hírlap, a Népszabadság szolgált[54]. Egyéves időtartamot, a 2015. február 1-je és a 2016. február 1-je közötti intervallumot választottam. A kiindulópont adott volt, mivel először, nagyobb mennyiségben ekkor jelentek meg az országosan terjesztett minőségi napilapokban migrációval és menekültekkel kapcsolatos írások. Azokat az írásokat gyűjtöttem össze, amelyek a 2015 februárjában kezdődő, Európában zajló bevándorlással voltak kapcsolatosak.
Az elemzésbe került újságcikkek számát az alábbi táblázat foglalja össze:

	Magyar Nemzet	**Népszava**	**Magyar Hírlap**	**Népszabadság**
Tényközlő	124	264	446	198
Véleményközlő	67	67	93	71
Összesen	191	332	539	269

A jelentős számbeli különbségek, különösen a Népszava és a Magyar Hírlap javára, a lapok által választott módszernek köszönhető. Míg a Népszabadság és a Magyar Nemzet a témát nagyobb terjedelmű műfajokban dolgozta fel, addig a Népszava és a Magyar Hírlap inkább a kisebb terjedelmű változatokkal élt. Konkrétabban, míg az előbbiek inkább a címes- és vezető hír műfaját használták, az utóbbiak sok gyors- és mínuszos hír segítségével mutatták be az eseményeket. Ezen belül változatosan alakult a műfaji megoszlás.

A Magyar Nemzet esetében a következőket láthatjuk:

Tényközlő	**Véleményközlő**
11 hír	2 jegyzet
35 hírösszefoglaló	8 kommentár
12 interjú	6 vezércikk
7 riport	36 publicisztika

A Magyar Hírlapnál az alábbi meghatározásokat tehetjük:

[54] A Magyar Idők azért nem került be a mintába, mert a lap csak 2015 szeptemberében indult el. Megjegyzendő, hogy a szerkesztőség több, mit 200 cikkben foglalkozott a migráció kérdésével a 2015 szeptembere és 2016 február 1-je közötti időszakban.

Tényközlő	**Véleményközlő**
157 hír	50 jegyzet
213 hírösszefoglaló	43 publicisztika
20 tudósítás	
41 interjú	
15 háttérmagyarázat	
0 riport	

A Népszavánál a következő kategóriákban sorolhatjuk az írásokat:

Tényközlő	**Véleményközlő**
159 hír	40 jegyzet
89 hírösszefoglaló	27 publicisztika
7 interjú	
3 háttérmagyarázat	
6 riport	

A Népszabadságnál a cikkeket az alábbi műfajokat különböztethetjük meg:

Tényközlő	**Véleményközlő**
49 hír	40 jegyzet
66 hírösszefoglaló	31 publicisztika
26 tudósítás	
18 interjú	
17 háttérmagyarázat	
22 riport	

A műfaji meghatározás mellett a kutatás kezdetekor három kategória vizsgálatát mindenképpen szükségesnek tartottam: a menekült (1), a migráns (2) és a bevándorló (3) kifejezések szűrését.

A kutatás elején azt is előzetesen döntöttem el, hogy a szótárt tovább bővítem az alapszavak jelzős szerkezetes változataival. Ennek eredményeképpen, a következő kifejezésekkel bővítettem a vizsgálati kört:

1. Gazdasági menekült
2. Gazdasági migráns
3. Gazdasági bevándorló
4. Illegális menekült
5. Illegális migráns
6. Illegális bevándorló

Mivel az eseményekkel nem párhuzamosan, hanem utólagosan történt a mintavétel, az alapszavak közé bekerültek a „terrorista", a „határsértő" és a „népvándorló" kifejezések is. Azokat a szavakat választottam, melyeket általánosságban is lehetett hallani a politikai kommunikációban[55]. A listát a végtelenségig lehetne bővíteni, ezért előzetesen azt is eldöntöttem, hogy az elemzés során a személyekre fogok koncentrálni, ezúttal a „tevékenységek" vizsgálatára nem térek ki.[56]

III.2.2. A vizsgálat eredménye - számok

Ahogy várható volt a három, előzetesen meghatározott alapkategória nagy számban jelent meg az elemzett cikkekben.

	Magyar Nemzet	**Magyar Hírlap**	**Népszava**	**Népszabadság**
migráns	318	1208	319	305
menekült	556	1613	1376	1172
bevándorló	250	520	242	177
terrorista[57]	3 (+19)	15 (+71)	11 (+28)	3 (+19)
határsértő	38	87	20	14
népvándorló	0	2	6	0

[55] A kutatási tevékenység kezdete: 2016. január 5.
[56] Nem vizsgálom pl. a terror, a migráció, a bevándorlás, menekülés stb. kifejezéseket.
[57] A zárójelben szereplő szám a terroristák kifejezést jelenti, mivel a választott szavak esetében ez az egyetlen, melynek többes száma eltér az eredeti kifejezéstől

Ugyanez mondható el a jelzős szerkezetű kifejezéseknél is:[58]

	Magyar Nemzet	**Magyar Hírlap**	**Népszava**	**Népszabadság**
Gazdasági migráns	2	8	4	4
Gazdasági menekült	10	14	12	5
Gazdasági bevándorló	8	60	27	16
Illegális migráns	11	36	15	13
Illegális menekült	3	2	3	0
Illegális bevándorló	52	220	91	17

III.2.3. A vizsgálat eredménye – megállapítások

III.2.3.1. Alapkategóriák

A kategóriák alapján a következő megállapításokat lehet megfogalmazni:

A migráns, menekült, bevándorló kifejezéseket a lapok általános elnevezésként használják, nem téve különbséget közöttük a hírközlésben. A véleményműfajokban valamennyi szerkesztőség kísérletet tesz az egyes elnevezések tisztázására: de ez megmarad a publicisztikák szintjén.[59]

A terrorista kifejezést a Magyar Nemzetben 1 alkalommal használják a migránsok „azonosítására" pozitív – vagyis a menekültek nem terroristák - értelemben.[60]. A Magyar Hírlapnál egyetlen alkalommal sem lesz a menekültek „szinonimája". Minden esetben párban jelenik meg a menekült és a migráns szavakkal.[61] A Népszavában összesen 12 alkalommal olvashatjuk, egyik esetben sem az újságírók, hanem a politikusok szóhasználata.[62] A

[58] A vizsgálat során minden kifejezés csak egyszer került bele a számításba, vagyis a migráns sorban szereplő számokban nincs benne a jelzős változatuk annak érdekében, hogy minden kategóriánál a nyers adatokat láthassuk.
[59] Ld. Az európai menekültpolitika elbizonytalanodása. Magyar Nemzet, 2015. július 24.; Különbséget kell tenni. Magyar Hírlap, 2015. december 12.;Ések a határon. Népszava, 2015. július 18.; Európa és a bevándorlók. Népszabadság, 2015. szeptember 16.
[60] Ld. Tálas: Már rég az integrációról kellene beszélni. Magyar Nemzet, 2015. június 24.
[61] Ld: Tízből kettő, Magyar Hírlap, 2015. november 21.
[62] Ld. Menekültekkel riogat a Fidesz, Népszava, 2015. február 21.

Népszabadság szintén nem használja a menekültek elnevezésére és a Népszavához hasonlóan politikusokhoz kapcsolja a szóhasználatot. [63]

A határsértő elnevezést következetesen a számadatok közlésénél olvashatjuk. Tipikusan rendőrök, katonák által tartott sajtótájékoztatókon alkalmazott elnevezésként jelenik meg.[64]

A népvándorló kifejezés (mely csak a Népszava és a Magyar Hírlap cikkeiben olvasható) vagy a politikusok szájából hangzik el, vagy publicisztika része.[65]

III.2.3.2. Jelzős szerkezetek

A jelzős szerkezetek esetében már bonyolultabb a helyzet. Általánosságban megállapítható, hogy élesen elválik egymástól a tényközlés és a véleményközlés. Utóbbiból derül ki, az egyes szerkesztőségek hogyan értelmezik, és ennek megfelelően, használják a politikai kommunikációból érkező kifejezéseket.

A gazdasági migráns kifejezést mind a négy lap nyilatkozatok részeként írja le. Egyedül a Magyar Hírlap használja egy jegyzetben negatív konnotációval:

„Ez nem zárja ki a valóban elesettekkel való szolidaritást, de a miénktől drasztikusan eltérő szocializációs, ideológiai és vallási meggyőződéssel bíró, úgynevezett gazdasági migránsok százezreinek befogadása aligha jelenik meg lehetséges forgatókönyvként a hazai lakosság előtt, sőt.”[66]

A gazdasági menekült kifejezésről a Magyar Nemzetben 2 esetet kivéve[67], publicisztikákban olvashatunk. Elnevezésként használható kategóriaként tekintenek rá, olyannyira, hogy magyarázatot is kapunk szükségességéről:

„Ügyelni kell arra, hogy az illetékesek ne beszéljenek folyton illegális bevándorlókról, hiszen ez a kifejezés eleve hibás. Nem fedi azokat a migránsokat, akik Ásotthalom vagy Röszke környékén a rendőrség hálójába akadnak vagy épp magukat adják fel menekültstátus reményében. »Gazdasági menekültek.« Rengetegszer halljuk ezt a kifejezést, csak éppen pontosabban kellene körülírni, mit is jelent. Alighanem követnünk kellene az osztrák példát, és bármilyen kellemetlen, nekünk is nevükön kell neveznünk azokat az országokat, ahonnan menekültstátus reményében elindulni is kár.”[68]

---

[63] Ld. Orbán játéka, Népszabadság, 2015. november 22.
[64] Ld. pl.: Szakmai vita kellene. Népszava, 2015. február 19.
[65] Ld. pl. A zöldhatár lezárása Európa számára is iránymutatást jelent. Magyar Hírlap, 2015. november 9.
[66] In: Szocialista baklövés. Magyar Hírlap, 2015. július 16.
[67] Egyre erősödő bevándorlási hullámok. Magyar Nemzet, 2015. március 2. és Célegyenesben a migrációs kvóta? cikk keretes anyagában Magyar Nemzet, 2015. június 24.
[68] In: Vasfüggöny. Magyar Nemzet, 2015. június 18. és Célegyenesben a migrációs kvóta? cikk keretes anyagában Magyar Nemzet, 2015. június 24.

Ugyanez a szemléletmód jellemzi a Magyar Hírlapot is, csak a műfajcsalád szempontjából fordítva: ők egy esetben élnek vele egy jegyzetben, a többi szóhasználat hírekben és hírösszefoglalókban valósul meg. A Magyar Hírlap is szükségét érzi, hogy megpróbálja megmagyarázni, melyik kifejezés alatt mit kellene érteni:

„Törvényes migráció az, amikor a jogszabályok betartása mellett érkezik kívülről valaki; letelepszik, munkát vállal, tanul, beilleszkedik. Ezen túl létezik még egy nehezebben kibogozható megkülönböztetés is, amely szerint van gazdasági és politikai menekült. A második esetben valamilyen halálos veszély elől menekül az illető. Erre senki sem mondta, hogy őket kriminalizálni kellene. Sőt: a gazdasági menekülteket sem. (Más kérdés, hogy Európának már nem nagyon van szüksége legálisan érkező gazdasági bevándorlókra.)”[69]

A Népszava negatívan áll a kifejezéshez. Legtöbbször az igazságügy miniszter által használt szóként hivatkozik rá[70], illetve azt hangsúlyozza, gazdasági menekült kategória csak a jobboldal szerint létezik:

„Abebi, a 25 éves lány, Németországba készül. Két hónapja indult el Nigériából, Lagosból. Érettségije van, ért a számítógépekhez, főzni is tud, de takarítani is beállna. Ebből szeretne megélni. A magyar ideológia szerint gazdasági menekült, megélhetési bevándorló.”[71]

A Népszabadság is „elítélően” áll ehhez a szóhasználathoz: szintén a jobboldali politika, illetve a kormány által használt kifejezésként hivatkoznak rá:

„Amióta a migrációval a hivatalos politika, a vezető kormánypárt, szövetséges pártja és a kormány foglalkozik, folyamatosan azt sulykolják az emberekbe, hogy hazánkat valami rettenetes veszedelem fenyegeti, hogy a bevándorlók csak „gazdasági menekültek”, hogy a bevándorlók elveszik az emberek munkáját, nem tisztelik hazánk kultúráját, és nem tartják be a törvényeinket.”[72]

A Magyar Nemzet semlegesen áll a gazdasági bevándorló kifejezéshez, tényként kezeli a kategória létezését, elnevezésként használja azt azokra a menekültekre, akik nem háborús konfliktus elől menekülve érkeznek Nyugat-Európába:

„Végképp szentségtörésnek tűnik felvetni, hogy a bevándorlás nem csupán civilizációs vagy biztonságpolitikai, hanem mindezek mellett – sőt talán azt is megkockáztathatjuk: elsősorban – gazdasági kérdés. És nemcsak „gazdasági bevándorlók” léteznek, néhol még fogadókészség is akad a gazdasági bevándorlás iránt.”[73]

---

[69] In: Jogvédők és migráció. Magyar Hírlap, 2015. február 17.
[70] A kerítésből pedig nem engedünk. Népszava, 2015. július 2.
[71] Menekültek csupasz álmai. Népszava, 2015. július 3.
[72] In: Testvéreink, menekültek. Népszabadság, 2015. szeptember 11.
[73] In: Záruló határok. Magyar Nemzet, 2015. november 22.

Ugyanígy jár el a Magyar Hírlap is (elnevezés), azzal a különbséggel, hogy negatív értékítéletet is társítanak a kifejezéshez. Ez annak köszönhető, hogy a tényközlő műfajokban a politikusok, illetve szakértők nyilatkozatiban találkozhatunk a gazdasági bevándorlókkal, akikre nincs szüksége Európának.[74] Ez a megközelítés visszatükröződik a szerkesztőség álláspontjában is:

„A magyar kormány az utóbbi időben többször is világosan kifejtette álláspontját, hogy a hozzánk menekülő, hazájukban valóban üldözött embereket befogadja és segít rajtuk, de a jobb élet, az európai jólét reményében hazánk határait illegálisan és tömegesen átlépő gazdasági bevándorlókból nem kérünk, nálunk nincs számukra hely."[75]

A Népszava esetében viszonylag nagy számban jelenik meg. Nem azért, mert ezt elnevezésként kívánja a lap használni, vagy túl gyakran jelenne meg politikusok nyilatkozataiban, hanem azért mert negatívan viszonyulnak a kifejezéshez és többféle szempontból is megpróbálják értelmezni illetve magyarázni:

„Mert itt nem azok a »népvándorlók« lépik át a határainkat, akikről Kocsis Máté beszél; itt nem népek kerekednek fel, hogy hazát változtassanak, hanem egyes emberek, családok indulnak útnak. Persze, lehet őket gazdasági bevándorlóként kvázi megbélyegezni, mondván, csak egy jobb élet reményében jönnek. De az esetek többségében ez a vágyott jobb élet egyszerűen a túlélést jelenti."[76]

A Népszabadság a gazdasági bevándorló elnevezést csak olyan esetekben írja le, amikor kormánypárti politikusok nyilatkozatairól írnak híreket vagy tudósításokat[77]; a publicisztikáikban és jegyzeteikben a Népszavához hasonlóan elítélően viszonyulnak a szóhasználathoz:

„És amikor kiderül, hogy Fejér megye erős embere nem tudja egyedül megoldani a humanitárius katasztrófát előrevetítő, akárha globális problémát, újabb kihívással és a radikális Jobbikkal áll majd szemben, elvégre eddig azt állította, megvédi a hazát a gazdasági bevándorlóktól."[78]

A Magyar Nemzetnél 7 alkalommal jelenik meg a tényközlésben az illegális migráns kifejezés, minden esetben politikusok és szakértők nyilatkozatainak részeként[79], 4 alkalommal a publicisztikákban és jegyzetekben köszön vissza. Érdekes, hogy a kifejezés bár önmagában hordoz negatív jelentéstartalmat, ez a szövegekben mégsem köszön vissza.

---

[74] Ausztria már bezárná a kapukat. Magyar Hírlap, 2015. szeptember 17.
[75] In: Az érem két oldala. Magyar Hírlap, 2015. augusztus 15.
[76] In: „Azok a rémes „népvándorlók". Népszava, 2015. augusztus 8.
[77] Reménytelen küzdelem: éhségmenet a tűréshatáron. Népszabadság, 2015. február 11.
[78] In: Orbán állítása. Népszabadság, 2015. augusztus 26.
[79] Kimaradunk a közös műveletből. . Magyar Nemzet, 2015. augusztus 17.

„A legtöbb vonatkozó tanulmány abból indul ki, hogy az illegális migránsok a rejtőzködésben érdekeltek, és távol tartják magukat a bűnözés világától is."[80]

A Magyar Hírlap 34 alkalommal olvashatunk az illegális migránsokról a tényközlésben, a Magyar Nemzethez hasonlóan szintén nyilatkozatok részeként.[81] 2 esetben jelenik meg jegyzetekben: ebből az egyik alkalommal használják ki negatív jelentéstartalmát:

„Az illegális migránsok ezrei most éppen nem terhelik túl a magyar államháztartást, nem veszik el a magyaroktól a munkahelyeket? Kettős mérce ez, vagy van esetleg valamiféle értelmes válaszuk erre?"[82]

Az illegális migráns kifejezést 2 alkalommal használja a Népszava újságírója kategóriaként[83], a többi (13) esetben politikusok és szakértők nyilatkozatainak részeként jelenik meg.[84] A véleményközlő műfajokban nem találkozhatunk vele.

A Népszabadság követi a Népszava módszertanát: csak a tényközlők részeként olvashatunk az illegális migránsokról[85], ebből három esetben használják az újságírók a kifejezést elnevezésként, 10 esetben szintén nyilatkozatról szóló tudósításokban, hírekben alkalmazzák.

Az illegális menekült kifejezés a Magyar Nemzet esetében két publicisztika[86] és egy riport[87] elemeként jelenik meg, a migráns szinonimájaként:

„A migránsok döntő többségét a határrendészeti szervek fogják el, zömüket a szerb–magyar határnál, mert ez a határszakasz az egyik kapuja a Balkán felől érkező illegális menekültek tömegeinek."[88]

A Magyar Hírlapnál egyszer egy hírösszefoglalóban, szakértői vélemény elemeként bukkan fel a kifejezés[89] a másik alkalommal pedig már egy korábban idézett publicisztikában fordul elő érdekes párhuzam formájában:

„Nagyon izzadságszagú azoknak az aggodalma, akik az elmúlt évtizedben a határon túli magyarsággal egyáltalán nem törődtek, most meg sikítoznak a koszovói illegális menekültek miatt."[90]

---

[80] Az európai menekültpolitika elbizonytalanodása. Magyar Nemzet, 2015. július 24.
[81] Ld. Keményedhet a csempészek elleni harc. Magyar Hírlap, 2015. augusztus 28.
[82] Jogvédők és migráció. Magyar Hírlap, 2015. február 17.
[83] Ld. Hogy is van ez? Menekült alig van, de a terrorveszély nő. Népszava, 2015. október 29. és Indul a földközi-tengeri akció. Népszava, 2015. június 22.
[84] Orbán: kell a vasfüggöny. Népszava, 2015. július 3.
[85] „Ugyanolyan emberek vagyunk, mint az európaiak" Népszabadság, 2015. június 26., Szigorúan őrzött tranzitzónákba küldik a menekülteket. Népszabadság, 2015. szeptember 3., Magolhatják az új szabályokat a katonák. Népszabadság, 2015. szeptember 22.
[86] Bevándorlók és menekültek. Magyar Nemzet, 2015. május 19.
[87] Új betegségeket hozhat a menekülthullám. Magyar Nemzet, 2015. augusztus 1.
[88] Afgánok igen, magyarok nem. Magyar Nemzet, 2015. február 3.
[89] Tényleges menekült és terrorista közösen utazhat Európába. Magyar Hírlap, 2015. augusztus 17.
[90] Jogvédők és migráció. Magyar Hírlap, 2015. február 17.

A Népszava mind a három esetben elnevezésként használja hírösszefoglalókban,[91] míg a Népszabadság nem ismeri ezt a kifejezést.

Általánosságban elmondható, hogy mind a négy napilap az illegális bevándorló kifejezést használja, amikor azt akarják leírni, hogy különbséget tesznek a valódi menekültek és a nem háború, vagy egyéb konfliktus elől Nyugatra indulók között. Általában politikus használja ezt a kifejezés, melyet a lapok is átvesznek, vagy hivatalos közlemények részeként olvashatunk róla.

A Magyar Nemzet 52 alkalommal él vele: elnevezésként használják, még a véleményközlő műfajokban is; nem e kifejezésen keresztül mondanak ítéletet. 7 publicisztikában is találkozhatunk vele: érdekesség, hogy egyik publicisztikájukban külön kifejtik, miért nem megfelelő az elnevezés.

„Ügyelni kell arra, hogy az illetékesek ne beszéljenek folyton illegális bevándorlókról, hiszen ez a kifejezés eleve hibás. Nem fedi azokat a migránsokat, akik Ásotthalom vagy Röszke környékén a rendőrség hálójába akadnak vagy épp magukat adják fel menekültstátus reményében."[92]

A Magyar Hírlap 209 esetben használja a kifejezést hírösszefoglalóiban, publicisztikákban és jegyzetekben 11-szer:

„Egy dolog biztos: a hangulat fokozódik, a társadalom egyre megosztottabb, az unió pedig még mindig mérföldekre van attól, hogy tegyen valamit egyfelől a menekültstátusra jogosan igényt formálókért, másfelől pedig az illegális bevándorlók visszafordításáért."[93]

A Népszava a tényközlőkben szinonimaként alkalmazza a fentebb leírt módon, a publicisztikákban viszont megjelenik a kifejezéssel kapcsolatos ellenérzés:

„Azon a kerítésen, amelyet a magyar kormány azért épít a szerb határon, hogy feltartóztassa az általa »illegális bevándorlóknak« nevezett migránsokat - valójában legfőképp menekülteket -, a hírek szerint pengék is lesznek. A beépített kések – úgymond – jócskán megnehezítik majd az átjutást."[94]

---

[91] Európai falak a bevándorlók ellen. Népszava, 2015. június 18., Így védi a határt a Fidesz. Népszava, 2015. július 17., Brüsszeli bosszúról regélnek. Népszava, 2015. december 1.

[92] In: Vasfüggöny. Magyar Nemzet, 2015. június 18. és Célegyenesben a migrációs kvóta? cikk keretes anyagában Magyar Nemzet, 2015. június 24.

[93] A tétlenség szavai. Magyar Hírlap, 2015. szeptember 8.

[94] Kések a határon. Népszava, 2015. július 18.

A Népszabadság, ellentétben a másik három lappal, viszonylag ritkán használja; a publicisztikáiban is csak háromszor jelenik meg. Két esetben itt is nyilatkozatok részeként,[95] s csak egy alkalommal fordul elő az újságíró saját szóhasználataként:

„Arra a kormány is hamar rájött, hogy a migrációs útvonalaktól távol kihelyezett magyar nyelvű plakátokkal aligha lehet a céljuktól eltéríteni az illegális bevándorlókat.”[96]

III.2.3.3. További következtetések

A 2015 februárjától 2016 márciusáig tartó időszakban az országosan terjesztett minőségi politikai napilapok nagyon sokat foglalkoztak a migrációval. Mivel a folyamat kellő hírértékkel bírt, napi szinten számoltak be a legfontosabb eseményekről. Ugyanakkor végig jellemző egyfajta bizonytalanság, hogyan is nevezzék el a folyamatokat, miként hivatkozzanak a bevándorlókra. A lapok nem következetesek, nem választják el az egyes kategóriákat, bár kísérletet azért tesznek rá. Törekvésüket siker koronázhatná, ha többet lennének jelen a konkrét eseményeknél, és több oknyomozó riportot írnának. De még azok a lapok is sikertelenek, melyek élnek ezzel a műfaji kategóriával[97], ugyanis csak ritkán teszik főszereplőkké a menekülteket. Megfigyelőként vesznek részt a folyamatokban, inkább csak tudósítanak, ritkán vesznek részt az eseményekben. A lapok szóhasználatában tükröződik, milyen politikai irányvonalat követnek, támogatnak. Van, ahol a politikai kommunikáció erőteljesebben hat, ahol a szerkesztőség inkább egyetért a hivatalos közleményekkel (Magyar Hírlap). Máshol, a kormánykommunikációval szemben kritikus egyetértést figyelhetünk meg (Magyar Nemzet), amely kritika a véleményközlő műfajokban jelenik meg erőteljesebben. Megint másutt a teljes egyet nem értés (Népszabadság), illetve a harcias ellenállás (Népszava) tűnik ki a hivatalos politikával szemben, nemcsak a véleményközlő műfajokban, hanem a tájékoztatásban is.

IV. Összegzés

Az előző fejezetekben lépésről-lépésre haladtunk. Megismerkedtünk a sajtóműfajok elméletével, a műfajcsaládokkal, az ezeken belüli műfajokkal.

Egyszerű gyakorlatokon keresztül kipróbálhattuk, melyek azok a kezdő lépések, melyek szükségesek egy egyszerű sajtóelemzés elkészítéséhez.

Ezt követően teljes, majd több kutatási tevékenységhez kapcsolódó elemzésre láthattunk példát.

---

[95] Magyarország bizonyított. Népszabadság, 2015. október 21. és Ezeket a plakátokat megrongálni a legmélyebben racionális dolog. Népszabadság, 2015. június 13.

[96] Új plakátok. Népszabadság, 2015. július 2.

[97] Menekültek csupasz álmai. Népszava, 2015. július 3.; „Ugyanolyan emberek vagyunk, mint az európaiak” Népszabadság, 2015. június 26.; Menekülttáborrá válhat a Délvidék. Magyar Nemzet, 2015. május 12.

A fenti feladatok áttekintése révén rálátást nyerhetnek a magyarországi sajtó mindennapi tevékenységére, működését befolyásoló tényezőkre. Példát láthattak arra, milyen az, amikor a sajtó „normálisan”, nem érdekvezérelt módon működik és arra is, valójában mi jellemzi napjainkban a tájékoztatást. Erre azért is szükség van, hogy képessé váljanak megkülönböztetni a politikai kommunikáció üzeneteit a valós eseményektől, jelenségektől legalább az által, hogy észreveszik, vagy fenntartásokkal fogadják a politika üzeneteit, melyeket a tömegmédia közvetít. Ennek hatására, arra is képessé válhatnak, hogy a közéletüket befolyásoló döntéshozataluk során ne hagyatkozzanak a szirénhangokra.

IV. Irodalomjegyzék

1. Bajomi-Lázár Péter: A média gyarmatosítása. Miért tartják egyes közép- és kelet-európai kormányok tiszteletben a sajtó szabadságát – és mások miért nem? In: Politikatudományi Szemle XXIV/1. pp. 58–82.
2. Bajomi-Lázár Péter: Az objektivitás-doktrína nyomában. In: Médiakutató, 2003. nyár: http://www.mediakutato.hu/cikk/2003_02_nyar/02_objektivitas_doktrina (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus 27.)
3. Bajomi-Lázár Péter: Semlegesség és elkötelezettség között. Politikai újságírás Magyarországon. In: Politikatudományi Szemle XXV/2. pp. 59–83.
4. Lutz Erbring: Nachrichten zwischen Professionalität und Manipulation. Jurnalistische Berufsnormen und politische Kultur. In: Max Kaase, Max Winfried Schulz (eds.): In: Massenkommunikation, Theorien, Methoden, Befunde. Kölner Zeitschrift für Sociologie und Socialpsychologie, Sonderheft. 1989. pp. 301–313.
5. Fábián György - Kovács László Imre: Voksok és mandátumok. Villányi úti könyvek, 1998. ISBN 0619001173929
6. Domenico Fisichella: A politikatudomány alapvonalai. Osiris Kiadó, Budapest, 2001. ISBN 9789633896051
7. Daniel C. Hallin - Paolo Mancini: Médiarendszerek. AKTI – Gondolat Kiadó, Budapest, 2008. ISBN: 9789636930691
8. Kéri László: Média, politika, pártok. In Politikatudományi Szemle. XII. évf. 1. szám. pp. 5-50.
9. Kmetty Zoltán és Sztárayné Kézdy Éva: Kutatásmódszertan és prezentációkészítés. 7. rész: Tartalomelemzés – szövegelemzési módszerek. https://docplayer.hu/8705502-Kutatasmodszertan-es-prezentaciokeszites.html (Utolsó letöltés ideje: 2018. 08. 27.)
10. Michael Kunczik: Media and Democracy: Are Western Concepts of Press Freedom Applicable in New Democracies? In: Péter Bajomi-Lázár–István Hegedűs (eds.): Media and Politics. Budapest, New Mandate Publishing House. 2001. pp. 59–99.
11. Lányi Gusztáv: Rendszerváltozás és politikai pszichológia. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2001: ISBN 9789639149533
12. Winfried Schultz: Die Konstruktion von Realität in den Nachriditenmedien. Verlag Karl Alber Freiburg/München, 1990.

13. Szakács Ildikó Réka: Menekültek a magyar sajtóban. In: Dr. habil Besenyő János - Miletics Péter (szerk.): Szemelvények a XXI. századi migráció témaköréből. MH Hadkiegészítő, Felkészítő és Kiképző Parancsnokság, Honvéd Vezérkar Tudományos Kutatóhely, Budapest, 2017. ISBN 978-615-5585-04-3
14. Egy katasztrófa krónikája: mi történt 32 éve Csernobilban? http://hvg.hu/nagyitas/20160426_csernobil_30_nagyitas_fotogaleria (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus 27.)
15. Mit akar Morvai Krisztina a mi kis falunkban? https://index.hu/video/2018/08/24/mi_kis_falunk_morvai_krisztina_pilisszentlelek_palotaszeg/ (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus 27.)
16. Postabank-reklám: https://www.youtube.com/watch?v=5VQXqcsCs4A (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus 27.)

V. Példatár

I. fejezet – Elméleti háttérhez

1. Mínuszos hír:

Lovász Irén a Sebő Juniorban
Népszabadság Online 2008. szeptember 18.
Szeptember 6-án este hétkor kezdődik az őszi idény első Sebő Junior Klubja a Budavári Művelődési Házban (Budapest, Bem rakpart 6.). A klub állandó fellépői a házigazda Sebő Együttes mellett a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népzene szakos hallgatói. A klub meghívott vendége ezúttal Lovász Irén énekes, néprajztudós. (V. Zs.)

1. rövid terjedelmű,
2. csak az alapadatokat közli.

2. Gyors hír:

A világon a legidősebb férfi egy 113 éves japán
Népszabadság Online 2008. szeptember 18.

Csütörtökön ünnepelte 113. születésnapját Tomodzsi Tanabe, a legidősebb férfi a világon.
Születésnapja reggelén a férfiak japán korelnöke megreggelizett, átnézte az újságokat, majd fogadta szülővárosa, a Fukuoka tartományban fekvő Mijakonojo polgármesterét, akitől egy nagy csokor virágot és egy hatalmas teáscsészét kapott, rajta nevével és születési dátumával - jelentette a japán média.
Tanabe 1895. szeptember 18-án született, 8 gyermeket nevelt fel, 25 unokája és 51 ükunokája van. Szereti a sült rákot, a kagylólevest, és minden délután iszik egy pohár tejet. A jó egészségnek örvendő nyugdíjas mérnök ötödik fiával és annak feleségével él. A Guinness Rekordok Könyve tavaly óta tartja számon a világ legidősebb férfiújaként.
"Még nem szeretnék meghalni. Boldog vagyok és egészséges, és jó sokat eszem" - válaszolt egy újságírói kérdésre, amely azt firtatta, hogy meddig akar élni. A hosszú élet titka szerinte az alkohol- és dohánymentes életvitel.
Japánban tavaly óta négyezerrel nőtt a legalább száz éves emberek száma. Jelenleg 36 276 az ennyire hajlott korúak száma a szigetországban, ahol rekordhosszan, átlagosan 85 évig élnek az emberek. (MTI)

1. alacsony hírértékű,
2. színes hír, mely a magyar társadalom számára csupán érdekességként szolgál,
3. válaszol az összes kérdésre.

3. Címes hír:

MAGYAR IDŐK 2018. AUGUSZTUS 30. CSÜTÖRTÖK 05:55

CÍM: SZABADDÁ VÁLT AZ ÚT A KÓRHÁZAK FELÉ A SZAKORVOSJELÖLTEK ELŐTT

Szilágyi Anna

LEAD: A kormány soron kívül aláírja a rezidensek (szakorvosjelöltek) szándéknyilatkozatát, amellyel kórházakhoz szerződhetnek, így mindenkit fel fognak venni, aki pályázott egy helyre, és elnyerte azt – mondta el lapunknak Dénes Tamás, a Rezidensek és Szakorvosok Szakszervezetének (Reszasz) elnöke.

BODY: Korábban futótűzként terjedt a hír a sajtóban, hogy a közszférában érvényes létszámstop a rezidensekre is vonatkozik, miközben évek óta orvoshiány van az egész országban.

A fiatal orvosoknak abban a kórházban kell jelentkezniük, ahol dolgozni szeretnének, azonban a szerződést a munkáltatóval, az Állami Egészségügyi Ellátó Központtal (ÁEEK) kötik meg.

Budapesten idén 360-an végeztek az orvosi egyetemen, az ő zárt Facebook-csoportjukban kezdett terjedni a hír, hogy az ÁEEK nem tudja automatikusan felvenni a rezidensképzésre jelentkezőket, helyette a következő üzenetet küldik: a rendszerbe való belépést megelőzi a létszámzárlat alóli felmentési eljárás, amelyet névre szólóan végeznek – értesült korábban a HVG.

Az ellátóközpont arra is felhívta a figyelmet, hogy mielőbb el kell küldeni a szándéknyilatkozatot, mert az augusztus közepe után beérkezett kérelmeket legkorábban egy hónap múlva fogják elbírálni.

Ezt módosították azzal, hogy a kormány kiemelten kezeli a kérdést, és soron kívül írják alá a szándéknyilatkozatokat, hogy gyorsan megoldják az adminisztrációs hibát. – Két hete már 210 szerződést aláírt az Emberi Erőforrások Minisztériuma (Emmi), de azt nem lehet tudni, hogy mikor folytatják – számolt be Dénes Tamás.

A Reszasz hosszú távú megoldásként azt javasolja, hogy vegyék ki a rezidenseket a létszámstopra vonatkozó kormányrendeletből, ahogy a mentősök sincsenek benne, hiszen a teljes egészségügyben létszámhiány van.

Dénes Tamás kérdésünkre válaszolva elmondta, hogy az, aki pályázott és felvették, jó eséllyel Markusovszky Lajos-ösztöndíjat is kap. Ez 100 ezer forintot jelent havonta, és a rezidensnek vállalnia kell, hogy nem fogad el hálapénzt, illetve a szakképesítés megszerzése idején legalább addig dolgozik az itthoni egészségügyben, mint amennyi ideig ösztöndíjat kapott.
BACKLINE (LEZÁRJA A HÍRT): – A hiányszakmákban, például az érsebészeten elhelyezkedő rezidensek pedig ennél is magasabb összeget, havonta 150 ezer forintot kaphatnak – tette hozzá a Reszasz elnöke.

1. magas hírértékű, nagyobb terjedelmű, kb. 15-20 mondatból áll,
2. részekre osztható,
3. a magyar társadalom számára fontos információkat tartalmaz.

4. Vezető hír:

CÍM: Kritikus helyzet a sürgősségin - Nemet mondott 112 orvos a Honvédkórházban
Danó Anna – nepszava.hu **2018.08.30 06:00**
LEAD: Szeptembertől meglehetősen nehéz lesz megszervezni a műtéteket a főváros egyik legnagyobb sürgősségi centrumában.
BODY: Fölmondták az önkéntes túlmunka szerződéseiket a Honvédkórház aneszteziológus és traumatológus szakorvosai – tudta meg a Népszava. Emiatt a jövő hónaptól nem lesz könnyű megszervezni a műtéteket a budapesti sürgősségi centrumban. Úgy tudjuk: a Honvédkórház menedzsmentje júniusban megvonta az önkéntes túlmunkáért adható juttatást, az érintett orvosok a júliusi fizetési jegyzékükön szembesültek azzal, hogy több tízezer forinttal kevesebbet kaptak a szokásos összegnél. Volt olyan orvos is, akinél ez a differencia elérte a 100 ezer forintot. Információink szerint az érintettek az elmúlt hetekben folyamatosan próbáltak egyeztetni a munkáltatóval, de nem sikerült megállapodniuk, így a túlmunkát érintő fölmondásuk szeptember elsején életbe lép. Ettől a naptól kezdve az orvosok a korábbi heti 60 óra helyett, csak 48 óra munkát végeznek a Honvédkórházban. Az egészségügyben dolgozók normál munkaideje heti 40 óra, a munkáltató további 8 órányi gyógyítást kötelezően elrendelhet, és további 12 órát pedig önként lehet vállalni. Ez utóbbi kereteit általában külön szerződés szabályozza. Miután az állami egészségügyben egyre nagyobb gondot jelent az orvos- és a szakdolgozóhiány, a munkáltatók arra törekednek, és ezt meg is fizetik, hogy embereik ezt az önként vállalható időt is náluk dolgozzák le. Lapunk úgy tudja: a Honvédkórházban az önkéntes túlmunkáért óránként néhány ezer forint „extra bér” járt, de csak a ténylegesen munkával eltöltött időre. Azaz, ha be voltak osztva, de az idejüket nem a műtőben

töltötték, akkor nem járt a többlet. A lapunk által megkérdezett szakértők szerint 112 orvos egységes föllépése bármely kórház ügyeletét, normál működését megroppantaná. Legjobb esetben csak a tervezett műtéteket kell fölfüggeszteni, rosszabb esetben az ügyeleti ellátás is megakadhat. A Népszava információi szerint úgy tűnik: a kórház menedzsmentje az ügyeleti beosztással még csak megbirkózik, de szeptembertől az előre tervezett műtétekből a korábbinál biztosan kevesebb lesz. Azaz szinte valamennyi műtétes szakmában nőnek majd a várólisták. Traumatológust, aneszteziológust nem egyszerű találni, belőlük országszerte hiány van. Például van olyan kis kórház, amely egyetlen nyolc órás ügyeletért hajlandó akár 150 ezer forintot is fizetni traumatológusnak, a külsős, vállalkozási formában kisegítő aneszteziológusoknak pedig évek óta 50-60 ezer forintos óradíjuk van. A Honvédkórház sürgősségi ellátóhelye is gyakran kerül a lapok hasábjaira. Szinte nincs olyan hét, amikor a közösségi portálokon ne akadna olyan poszt, amely arról szól, hogy egy-egy betegnek megint nyolc-tíz órát kellett várakoznia. Most ott is tovább romolhat a helyzet, mert az elmúlt hetekben tízen, az orvosok harmada távozott onnan a túlzott terhelésre hivatkozva. Lapunk a 112 orvos túlmunka-felmondásával kapcsolatban kereste a Honvédelmi Minisztérium sajtóosztályát, egyelőre a türelmünket kérték. Egyebek mellett arról érdeklődtünk: Pontosan milyen összeget vontak el az érintettektől? Milyen megoldást lát a menedzsment a feszültség oldására? Megszűnhet-e szeptember elseje után a főváros sürgősségi, illetve az ügyeleti ellátásban való részvétele a Honvédkórháznak?
Az egészségügyért felelős államtitkár nyomására föloldotta a Magyar Államkincstár az eladósodott kórházak számláinak blokkolását, így ismét fizethetnek a szállítóiknak azok az intézmények is, amelyeknek mostanra már elfogyott egy-egy költséghelyen a keretük – tudta meg a Népszava. Mint arról korábban írtunk: a pénzügyi kormányzat és az ÁSZ megpróbálta megreguláznі az intézményeket és megszüntették a kórházak mentességét a szigorú gazdálkodási szabályok alól. Korábban ez a lazítás tette lehetővé az intézményeknek azt, hogy akkor is fizessenek bért és el tudják látni a betegeket, ha az egészségpénztártól kapott ellátmány arra már nem nyújtott fedezetet. Az ÁSZ viszont az idei évtől ragaszkodott a szigorú szabályhoz, így a kórházak augusztustól nem költhettek volna többet, mint amennyi egy-egy költséghelyen a keretük, akkor sem, ha egyébként lett volna pénzük. A regula miatt augusztusban a kincstár több tucat kórházi számlát stornózott és nem engedte utalni a szállítóiknak járó összeget, az első körben közüzemi díjak, üzemanyag költségek ragadtak be.
BACKLINE (VISSZAUTAL A LEADRE): Úgy tudjuk: az intézmények segélykérő leveleire lépett az egészségügyért felelős államtitkárság és közbenjárásukra föloldották az utalási tilalmat. Erről néhány kórházat a kincstár már írásban is értesített.

1. magas hírértékű, nagyobb terjedelmű, kb. 15-20 mondatból áll,
2. részekre osztható,
3. a magyar társadalom számára az adott napon a legfontosabb információk egyike, ezért címoldalon jelenik meg.

5. Protokoll hír:

MAGYAR IDŐK 2018. AUGUSZTUS 30. CSÜTÖRTÖK 09:47

A KORMÁNY VENDÉGE VOLT BOROSS PÉTER

SZÜLETÉSNAPJÁN KÖSZÖNTÖTTÉK A VOLT MINISZTERELNÖKÖT

LEAD: A kormány az Országházban köszöntötte 90. születésnapja alkalmából Boross Pétert. A volt miniszterelnököt a szerdai kormányülésen Orbán Viktor kormányfő és miniszterei fogadták, majd a rövid ünnepi köszöntő után díszebédet adtak a tiszteletére. Az eseményen jelen voltak Boross Péter családtagjai, Kövér László, az Országgyűlés elnöke és a Boross-kormány több minisztere.

BODY: Boross Pétert, a Magyar Demokrata Fórum politikusát 1993-ban választották a párt országos elnökségébe, ő volt az MDF alelnöke 1995-ig. Antall József 1993. december 12-én bekövetkezett halála után ügyvezető miniszterelnök lett, majd 1993. december 21-én az Országgyűlés kormányfővé választotta, amely posztot az MDF 1994-es választási vereségéig viselte.

A Magyar Idők múlt szombaton közölt vele nagyinterjút, amelyben a politikus hivatali idejére emlékezve arról beszélt, hogy „sajnos olyan időpontban volt a rendszerváltozás, amikor a Nyugat már az elzüllés egy bizonyos stádiumába jutott, az Egyesült Államokban is jött 1992-ben a liberális kurzus, amely roppant lényegesnek tartotta, hogy ne legyen semmilyen megtorlás a volt szocialista országokban. Ez meghatározta ezen államok belpolitikáját, így először a lengyeleknél jött a varsói gyors, amely visszaszállította a hatalomba a kommunistákat, majd hozzánk is befutott 1994-ben."

BACKLINE (LEZÁRJA A HÍRT): Napjaink politikai helyzetéről pedig így vélekedik Boross Péter: „Világszerte még többségben vannak a nihilista erők, amelyek irdatlan tőkekoncentrációval az állam szerepének szétzúzására törekszenek. (…) Olyan normákat erőszakolhatnak ki, hogy bizonyos szavakat ne lehessen használni, egyes politikai eszméket ne lehessen követni, amik veszélyeztetik az ő abnormális világukat. Az általuk megvásárolt hírközlő szerveken keresztül hatalmas befolyást gyakorolnak a politikai vezetésekre."

1. úgy viselkedik, mint a vezető hír, vagyis az online felületen a címoldalon szerepel

2. ha az adott nap többi hírértékű eseményét is figyelembe vesszük, kevésbé jelentős
3. szereplője prominens személy

6. Tudósítás

No szex! - az olasz utcákon

Népszabadság • Sárközy Júlia 2008. szeptember 18.

A prostituáltakra és klienseikre is öttől tizenöt napig terjedő börtönt és 200-3000 közötti euró bírságot szab ki a Berlusconi-kormánynak a köztéri szexet felszámoló törvénytervezete. Kiskorú lány vagy fiú esetében a kliens hat évig terjedő börtönt és akár 150 ezer eurós bírságot kockáztat. Az esélyegyenlőségi miniszter asszony, *Mara Carfagna* által kidolgozott intézkedés nem tiltja viszont a magánlakásban vagy szórakozóhelyen lefolytatott légyottokat.

Álszent kozmetikázásnak tarják a prostituáltak és a kiskorúak jogait védő szervezetek az olasz utcák megtisztítását a testét áruló hetvenezer nőtől (96 százalék) és férfitől - akiknek fele külföldi (többségében román, albán, nigériai), húsz százalék kiskorú, 30 ezren pedig a havonta 90 millió eurós bevétellel gazdagodó bűnszervezetek rabszolgái. A kliensek számát kilencmillióra teszik.

A piros lámpás házakat 1958-ban zárták be Olaszországban, és a „testüket pénzért áruló nőktől elborzadó" miniszter most ismét lakásba, lokálba zárná őket, nehogy a félmeztelen prostik az utcasarkon rontsák a közmorált. Mióta ennyire prűd a nem régen még táncosnőként aktfotókon pózoló Carfagna? - kérdeznek vissza a prostik egyesületei, amelyek szerint a négy fal közé szorított prostitúció éppen hogy a futtató maffiát segíti.

Megvalósíthatatlan - teszik hozzá a szakmabeliek, akik szerint nehéz lesz ennyi prostituáltat rajtakapni az áralku vagy az aktus közben. **„Majd a buszmegállóban várakozunk, az nem tilos" - hallani Róma utcáin, ahol a Vatikántól pár percre brazilok árulják magukat fényes nappal.** A külföldi prostituáltak szerint a háttérben a Berlusconi-kormány idegenellenessége áll: az utcán a külföldiek vannak, az olasz prostik eddig is lakásban dolgoztak.

Az újabb közbiztonsági intézkedés nem tetszik az igazságügy-miniszternek sem, aki már nem tudja hova tenni a bűnözőket. 55 831 a rabok száma az ennél tízezerrel kevesebbre tervezett 205 olasz börtönben, ahol havonta ezerrel emelkedik a létszám. A börtönlázadástól tartó *Angelino Alfano* az elektronikus karperecben látja a megoldást a két évnél kevesebb hátralevő büntetésű, nem viszszaeső, nem veszélyes elítélteknél. Így 4100 olasz és 3300 külföldi előtt nyitná meg a cellát, az utóbbiakat azonnal kiutasítva az országból. Javaslatát elsőként az északi ligás belügyminiszter, *Roberto Maroni* vetette el, aki szerint az egyetlen megoldás új börtönök építése. Amnesztia utoljára 1990-ben volt Itáliában.

1. a tudósító a helyszínen van, saját személyével hitelesíti az általa továbbított hírt, beszámolót,
2. szubjektivitás: a környezet és a hangulat leírása is megjelenik benne (ld. kiemelt részek).

7. Magazin típusú interjú

Kockáztattunk, és úgy néz ki, bejött: a Sziget nyereségesebb lehet, mint tavaly

index.hu SAJÓ DÁVID, SZABÓ ZOLTÁN 2018.08.11. 15:59

Tavaly még Gerendai Károllyal párban, idén viszont már nélküle adott nekünk interjút Kádár Tamás, a Sziget főszervezője, a fesztivált szervező cég ügyvezetője. Beszéltünk többek között a Szigetet megvásárló amerikai befektetőkről, arról, hogyan akarnak Európa három legjobb fesztiválja közé bekerülni, arról, hogy mennyire rizikós a mai politikai környezetben az elfogadással kampányolni, és természetesen az is szóba került, hogy nyereséges lesz-e idén a fesztivál vagy sem.

Ez az első Sziget, amiért egyedül felelsz, az alapító Gerendai Károly visszavonult. A tavalyi interjúban, amit ketten adtatok, azt ígérte, hogy még a leveleket sem fogja nézni. Mennyiben lett más a Sziget, hogy most már te felelsz érte?

Hát a Szigetet tavaly sem ketten csináltuk Károllyal, ez egy csapatmunka, a csapat pedig változatlan, a régi, megbízható szakemberek nélkül moccanni se tudnánk. Én inkább azt mondanám, hogy

AZ ÉN MUNKÁM ÉPPEN AZ VOLT, HOGY MEGŐRIZZEM A SZIGET HANGULATÁT, AZT AMIÉRT ANNYIAN JÖNNEK IDE EURÓPÁBÓL ÉS A VILÁGBÓL.

Persze nagyon hiányoznak azok a beszélgetések és viták, amiket egy-egy kérdés kapcsán a Károllyal folytattunk, mert ezek nagyon inspiratív beszélgetések voltak, és mindig előre vittek minket a megoldás felé.

Mégis, mi az, amiben a Szigeten ott hagytad a nyomod, ami már arra utal, hogy ez a te fesztiválod, és nem csak az alapítók régi álmát segített megvalósítani?

Nem vagyok egy tipikus faölelő, de szerintem a legtöbb zöld kezdeményezés hozzám kapcsolódik, az én álmom, hogy legyen egyszer egy fenntartható energiával működő színpad, én hoztam vissza a repoharat, és vannak még ilyen mániáim. Egyébként az új szlogenre és koncepcióra, a Love Revolutionre is nagyon büszke vagyok, remélem beválik, és még egy-két évig ez a szókapcsolat írja majd le a Szigetet.

Igen, ezt tavaly is azt mondtad nekünk, hogy nagyon szeretnéd, ha idén már lenne egy színpad, ami kizárólag megújuló energiával működne. Ez akkor most nem sikerült?

Színpadot nem tudtunk összerakni, de ilyen zöld hely lett végül az eco camping. Ha ez jól működik, akkor kiterjesztjük máshova is. Szerencsére csatlakozott ebben hozzánk az E.On, szóval meglátjuk, hogy a jövőben ezt akár egy kisebb színpadra is ki tudjuk-e terjeszteni. Relatíve magas áron adjuk a helyeket ebbe a kempingbe, mert nem volt olcsó a felállítása. De ha beválik, akkor akár ezer-kétezer fős zöld kempingeket is fel tudnánk állítani, így az ára is alacsonyabb lehetne.

A médiából jöttél, a NeoFM-ben, előtte pedig a Radiocafében, illetve az EstFm-nél dolgoztál. Mennyiben más a média, mint a fesztiválipar?

Már hét éve dolgozom a Szigetnél, de az elején nehéz volt megszokni, hogy *ITT MINDEN EGYETLEN HÉTRŐL SZÓL, MIKÖZBEN A MUNKA, A FELKÉSZÜLÉS EGÉSZ ÉVBEN TART*.

Kevés az apró siker, hiszen minden akkor, azon az egy héten dől el. Olyan ez mint egy színházi előadás, a társulat egész évben próbál, ácsolják a díszleteket, de csak akkor derül ki, hogy jó-e a darab, amikor felmegy a függöny.

De azért azt fontos hangsúlyozni, hogy nem teljesen idegenül csöppentem a Szigethez, az első két-három év kivételével, mindig itt voltam, olyan is volt, hogy műsort vezettem a Szigetről az EstFm-en. Gerendai Károllyal mindig sokat nevettünk azon, hogy én vagyok az, aki még soha nem fizettem Sziget-jegyért, de már azelőtt is mindig itt voltam, hogy a Szigetnek dolgoztam volna.

Milyen haszna van a Szigetnek abból, hogy új, tőkeerős befektető lett a többségi tulajdonos?

A Providence Equity Partner, amely több cégen keresztül tulajdonképpen a Sziget 70 százalékos tulajdonosa, közel 47 milliárd dollárnyi befektetést kezel. Egy ilyen jelentős befektető bizalma egyszerűen elég biztonságot jelent nekünk, hogy kicsit jobban merjünk kockáztatni: *IDÉN KÖZEL EGYMILLIÁRD FORINTTAL TÖBBET KÖLTÖTTÜNK A NAGYSZÍNPAD FELLÉPŐIRE, MINT TAVALY, ÉS EGYELŐRE ÚGY NÉZ KI, HOGY SZERENCSÉNK VAN, A NAGYOBB BEFEKTETÉS MEG IS FOG TÉRÜLNI.*

Hárommillió eurót egyébként akár tavaly is bele tudtunk volna még tolni egy ilyen kísérletbe, de ha elbukunk, akkor nagyon nehéz helyzetbe kerül a cég. Egy ilyen tulajdonossal azonban valamivel nyugodtabb voltam, amikor azt mondtuk, hogy minden eddiginél többet szánunk nagy sztárokra. Azért persze így is elég sokat idegeskedtem.

De a stabil pénzügyi háttér, és az ebből fakadó bátorság csak az egyik előny. Azt gondolom, hogy ennél is sokkal többet jelent majd, hogy a Providence a Superstructon keresztül újabb és újabb európai fesztiválokat vásárol fel. Előbb-utóbb ezek a fesztiválok együtt is fognak

működni, így csökkenteni tudjuk majd a költségeinket, sőt olyan sztárokat is el tudunk majd csábítani, akik eddig nem jöttek nyaranta Európába.

A Providence fesztiválokra specializálódott cége már megvette a barcelonai Sónart, a szintén spanyol Elrow-t, vagy pár napja éppen Norvégia legnagyobb fesztiválját, az Øyafestivalent. Ha az elkövetkező években megosztjuk a feladatokat, akkor nagyon nagy előnyhöz jutunk a konkurenseinkkel szemben: különleges színpadokat építhetünk, amik az összes fesztiválon ott lehetnek majd, vagy akár egy szupersztárnak is mondhatjuk, hogy tudjuk, hogy nincs kedved egyetlen koncert miatt átugrani Európába, de mit szólnál, ha egyetlen szerződéssel lekötnénk tíz különböző, teltházas rendezvényre?

Milyen fejlődési lehetőségei vannak még a Szigetnek? A bevétele növekedésének legegyszerűbb mondja a látogatószám, vagy a jegyárak növelése. Gondolkodtok ilyesmiben?

A Szigeten egy adott pillanatban a fesztiválozók negyvenöt százaléka még mindig magyar, éppen ezért nagyon óvatosak vagyunk minden további áremeléssel, *TUDJUK, HOGY AMI EGY HOLLANDNAK NEVETSÉGESEN OLCSÓ, AZ EGY MAGYARNAK* DRÁGA IS LEHET.

Éppen ezért egy korsó sör nálunk jövőre és azután is 2-3 euró környékén lesz, miközben mondjuk a magyar határhoz közeli osztrák Novarockon 6 euró, és még csak nem is mindig hideg.

De a Sziget amúgy sem az italból, meg az ételből él meg, a haszon ott nagyrészt a kereskedőknél csapódik le, a mi bevételeink 80 százaléka a jegyeladásokból származik. A jegyárakon jelentősen nem szeretnénk emelni, hiszen a 100 ezer forintos hetijegy ár, azért egy lélektani határ is a magyar vásárlóknak. *A KEDVEZMÉNYES DIÁKJEGYEK ESETÉBEN VISZONT ÁT KELL GONDOLNUNK AZ ÁRAZÁST, MERT AZÉRT 50 EZER FORINTNÁL SOKKAL TÖBBET ÉR EZ A HÉT NAP.*

De nem szeretnénk elveszíteni egyetlen fesztiválozót sem, ezért is találtuk ki a bármely három napra szóló jegyet, vagy azt, hogy az ötnapos jegyet bármikor hét naposra lehet upgradelni. Jövőre még többféle jegytípusunk lesz, hogy ennél is jobban tudjunk alkalmazkodni a fogyasztók igényeihez.

Egyelőre belaktuk a Hajógyári szigetet, nem tervezzük, hogy még ennél is több embert engedjünk be egy nap. A Sziget már így is benne van Európa öt legnagyobb fesztiváljában, 100 ezres befogadóképességét igazán jelentősen csak a 150 ezer embert is kiszolgáló Glastonburry haladja meg, de hát az nem egy szigeten működik, nem egy folyó határolja le a lehetőségeit.

A Szigeten is van egyébként még hely, a régi raktárépületek irányába is terjeszkedhetnénk, de egyelőre ez nincs tervben: egyébként is ott legfeljebb szolgáltatásokat vagy újabb logisztikai bázist tudok elképzelni, új helyszínt, vagy színpadot nem.

Milyen egyéb módon lehet növelni akkor a Sziget bevételeit?

Leginkább az egyéb szolgáltatások területén tudjuk növelni a bevételeinket, így például az úgynevezett on site szálláskínálat növelésében. Idén nyílt egy luxuskemping a Hajógyári szigeten található golfklub gyepén, amit ugyan nem mi üzemeltetünk, de részt vettünk az értékesítésében, vannak már faházaink, és ez az önellátó, zöld energiával működő kempingünk is, amiről volt már szó. Az elkövetkező években egyre több ilyen, vagy akár még jobb felszereltségű luxusszállást építünk majd a Szigeten, *ÉN PÉLDÁUL MÉG MINDIG NEM TETTEM LE ARRÓL, HOGY EGYSZER EGY NAGY FOLYAMI HOTELHAJÓ HORGONYOZZON LE A HAJÓGYÁRI-SZIGETEN A FESZTIVÁL IDEJE ALATT.*

Az európai fesztiváltrendek alapján ugyanis éppen erre, a minőségi VIP-szolgáltatásokra van egyre nagyobb kereslet, itt lehet érdemben növelni a bevételeket. Itthon a VIP azt jelenti, hogy a szponzorok, celebek és egyéb fontos emberek egy elkerített helyen buliznak, a nyugat-európai fesztiválokon inkább egy olyan emelt szintű szolgáltatáscsomagot, amit bárki megvehet magának. Ahol akár a svédasztalos vacsora, vagy a jégbe hűtött pezsgő is része lehet a fesztiválélménynek.

Akkor nem várható, hogy újabb fesztiválokat indít a Sziget?

A magyar fesztiválpiac telített, ráadásul a mi fesztiváljaink messze a legnagyobbak, így itthon nincs már értelme újabb rendezvények indításának. Az elmúlt években többször is tapogatózott, próbálkozott a Sziget külföldön, így utólag visszatekintve, lehet hogy nem is éppen a legszerencsésebb helyeken: Törökországban, Ukrajnában, vagy éppen Izraelben akartunk fesztiválokat szervezni.

Nem mondom, hogy ezek ne lehettek volna sikeresek, de amikor a Superstruct vezetőinek próbálom elmagyarázni, hogy miért is érné meg a nagy fesztiválokkal nem rendelkező izraeli piacon megjelenni, a nyilvánvaló veszélyeken kívül, miszerint arrafelé gyakran robbantanak, azért azt is elmondják, hogy a Providence tőlünk inkább azt várja, hogy csináljuk jól a már meglévő fesztiváljainkat, a tulajdonosunk, a Superstruct pedig majd felvásárolja a piacon azt, aki érdemes. Így az első, legrizikósabb szakaszban nem mi kockáztatjuk a pénzünket. Ezzel az üzleti logikával pedig nehéz vitázni, egyszerűen mi egy nagyobb vállalkozás részei vagyunk, az ő szempontjaink is figyelembe kell vennünk.

Persze még előfordulhat, hogy a Sziget végül külföldön terjeszkedik majd, de jelenleg ez nincs napirenden. A know-how transzferben, vagyis a Szigetnél felhalmozódott szaktudás

átadásában, és kisebb, céges rendezvények szervezésében azonban látok lehetőséget. Például nemrégiben Budapesten rendeztünk meg egy amerikai cég számára egy kétezer fős nemzetközi konferenciát, és éppen arról tárgyalunk a dél-afrikai kormánnyal, hogy hogyan tudnánk segíteni egy helyi fesztivál elindítását.

Amikor 2012 után Gerendai Károly újraszabta a Szigetet, a dekorációkra, a nem zenei programokra, és úgy általában a fesztivál hangulatára koncentráltatok. Akkor azt mondta az alapító, hogy a nagy fesztiválokkal amúgy sem lehet versenyezni a legnevesebb fellépőkért. **Most viszont mintha megváltozott volna ez, a Sziget nagyszínpad fellépőinek névsora talán még soha nem volt olyan erős mint most. Ez szándékos koncepcióváltás?**

Az egyedi hangulat, a fesztiválélmény továbbra is fontos része a Szigetnek, de most végre megpróbálhatunk lineupban is felnőni a legnagyobb európai konkurensekhez. *EZZEL AZT KOCKÁZTATTUK, HOGY AKÁR IDÉN VESZTESÉGES IS LEHET EZ A PRÓBÁLKOZÁS, DE MOST ÚGY NÉZ KI, HOGY TALÁN MÉG NYERESÉGESEBBEK IS LEHETÜNK, MINT TAVALY.*

Ami egyértelműen azt mutatja, hogy ez a jó irány: egy egyedi hangulatú, mégis A-listás sztárokat felvonultató fesztivál, ami helyt kér magának Európa top5 fesztiválja között.

Budapest turizmusa még mindig dinamikusan fejlődik, és nagyon sok nyugat-európai fiatal érkezik egész évben. A Sziget az egyik legismertebb magyar brand ezekben a célcsoportokban, mégis csak augusztus egyetlen hetében tudtok profitálni ebből. Vannak terveitek a márka kiterjesztésére?

Nemrég kezdtünk el beszélgetni a Magyar Turisztikai Ügynökséggel arról, hogyan tudnának még jobban részt venni a fővárosi turizmusban, mivel vannak olyan, az ország számára is fontos országok, ahonnan nagyon sokan éppen a Szigetre érkeznek Magyarországra. Hogy csak egy példát mondjak: a Budapestre érkező holland turisták 20 százaléka a Szigetre jön. Itt is van még növekedési lehetőség, éppen most dolgozunk a Sziget City projekten, amellyel azt szeretnénk elérni, hogy a Szigetet már ismerő fesztiválozók ezzel a branddel találkozzanak, kint a városban is, és nemcsak a fesztivál alatt, de akár mondjuk télen is.

Hol találkozhatnak majd a Sziget City márkával a turisták, hogy kell ezt konkrétabban elképzelni?

Szállást, programot és más hasonlókat tudnak majd a Sziget Cityn keresztül foglalni például. Ne az utcáról fizess be egy gyalogos idegenvezetésre, hanem itt vagyunk mi, akik a Szigetet is csinálják, és tudjuk melyik walking tour lesz neked a legjobb.

A turisztikai ügynökséggel való együttműködést nem gátolja, hogy a Sziget összes szlogenje olyan, mintha fogtátok volna a kormánypropagandát, és éppen az ellenkezőjét

raktátok volna molinókra, plakátokra? Az emberi jogok fontossága, vagy éppen a tolerancia, a civil szervezetek támogatása nem dühíti fel a kormányt?

A turisztikai szakemberekkel szakmai munka folyik, nem hiszem, hogy a politika idáig elérne. Egyébként is, mi nem a kormány szlogenjeire reagálunk,ha megnézed ezek az eszmék voltak fontosak a Szigetnek mindig is. Huszonöt éve támogatjuk a civil társadalmat, és nagyon sok olyan kezdeményezésben vettünk részt, amelyeknek az emberi jogok voltak a fókuszában. Az idei Love Revolution szlogen pedig semmivel sem tér el eszmeiségében a tavalyitól, amikor az Island of Freedom jelzővel hirdettük a rendezvényt.

Korábbi években lehetett azt hallani, hogy a Sziget veszteségeit a Volt és a Sound bevételeiből fedeztétek. Ez idén is így lesz?

Nem, bár a Sound például kifejezetten jól sikerült.

Tavaly azt is mondtad, hogy a Soundra ráfér már egy ráncfelvarrás. Ez miben nyilvánult meg?

Rendbe hoztuk a partszakaszt, kicsit átszabtuk a fesztivál kinézetét, új márkákat és menő klubokat hoztunk be. Van még hova fejlődni szerintem, főleg a szolgáltatások terén. Például Zamárdiban is többet fejleszthetnénk a fesztiválszállásokon, és azok minőségén, hogy ne zimmer frei-ben kelljen laknia a külföldieknek, hanem vegye meg a fesztivál területén például a dizájner jurtáját légkondival. Az elektronikus zene rajongói között van egy olyan szűk réteg, ami mindent pénzt megfizet azért, hogy például oldalról láthassa David Guettát. A Sónaron és máshol is rájöttek arra, hogy ha el lehet kérni 300 helyett akár ezer eurót is egy ilyen VIP-jegyért. És mindig lesz, aki örömmel kifizeti.

A Volt szerinted megtalálta a helyét, ott nincs szükség változtatásra?

A Volt fesztivál idén szintet lépett, ami a fellépőket illeti, Sopronba sem sikerült még soha ennyi nagy nevet elcsábítani. Ott szerintem a hangulat és az arculat szorul némi változtatásra, *EL KELL DÖNTENÜNK, HOGY ELFOGADJUK-E, HOGY A VOLT INKÁBB A MAGYAROKNAK SZÓL, A LÁTOGATÓK DÖNTŐ TÖBBSÉGE HAZAI LESZ AZ ELKÖVETKEZŐ ÉVEKBEN IS, VAGY TOVÁBBRA IS ERŐLTETJÜK, HOGY RÉGIÓS SZINTEN IS JEGYZETT FESZTIVÁLLÁ TUDJON FELNŐNI.*

Én azt gondolom, hogy a Voltnak egy családiasabb, hangulatosabb fesztiválnak kéne lennie, mint amilyen pár évvel ezelőtt volt is.

Azért még egyszer rákérdeznénk: tényleg nem lesznek új fesztiváljaitok?

Na jó, van még egy tervünk, hogy esetleg valami téli eseményt visszahozzunk. Azért nem beszélek erről szívesen, mert a Sziget téli rendezvényei eddig még sose találták meg igazán a helyüket. A Fridge Fesztivál visszahozása is kétesélyes sztori lenne, mert volt sikeres, meg

kevésbé sikeres Fridge is, bár anyagilag azért sosem érte meg a szervezés. Viszont ez egy látványos sportesemény, és Budapest lesz Európa sportfővárosa 2019-ben, és amit a Fridge kínál, az úgynevezett city jump, vagyis amikor egy ugrótornyot építenek a város közepén, mindenhol egy működő koncepció. Profi szervezéssel, külföldi vendégekkel és a Sziget segítségével lehet, hogy működne is.

1. eseményhez, ügyhöz kötődik, témája bármi lehet: a Sziget kapcsán beszélnek a főszervezővel
2. előtérbe kerül az interjú alanyának személye. Személyes észrevételeit is előadhatja saját logikája szerint, felhívhatja a figyelmet az összefüggésekre: ez különösen annál a résznél jelenik meg, amikor a Sziget továbbfejlődére hoz példákat az interjúalany,
3. szembesítés: a turisztikai ügynökséggel való kapcsolattartásnál, illetve a keresztfinanszírozásra vonatkozó kérdéseknél találjuk.

8. Mélyinterjú, életútinterjú, portré

Kovács Lászlóné Ilike

demokrata.hu 2010:30. szám Szerző: Bándy Péter

Magyarország háromszoros rétesnyújtó bajnoka azt mondja, van mit mesélnie az életéről, már csak azért is, mert ez a világ egészen más, mint amiben ő felnőtt.

Hányan voltak testvérek?

– Tízen voltunk, akik felnőttkort is megértünk, legidősebb bátyám 1928-ban született, a legkisebb öcsém 1949-ben, én a kettő között vagyok.

– Mikor tetszett születni?

– Eláruljam? 1940-ben, most töltöttem be a hetvenedik évemet.

– Az Isten éltesse!

– Köszönöm. Tulajdonképpen mi nagyon jó család voltunk, nem emlékszem rá, hogy nagy veszekedések vagy viták lettek volna a szüleim között. Édesapám ács volt, édesanyám árva lány, és tizenkét gyerekük született, kettő kicsi korában meghalt. Foglalkoztunk mezőgazdasággal is, volt mindenféle állat, földek is, amit nagypapától örököltünk, meg vettünk is hozzá, és abban dolgoztunk, összesen tizennégy hold, úgy emlékszem. Minden munkát magunk végeztünk, nem volt ilyen, mint most, hogy gyes, gyed meg családi pótlék, mi úgy nőttünk föl tisztességben, hogy a szüleink nagyon sokat dolgoztak. Téten laktunk, innen Győrtől húsz kilométerre, és anyukám sokszor elmesélte nekem, hogy a túrót meg a tejfölt gyalog hozták be a piacra. Ha néha jött egy szekér, az felvette őket, vitte egy darabig, ha

elkanyarodott, gyalogoltak tovább. Így nevelte fel a kisebbeket, mert sajnos édesapám korán meghalt, ötvenhárom évesen, még négy kicsi iskolás gyerek ott maradt utána. A szíve vitt el 1956-ban, akkor már a vagongyárban dolgozott. Mikor bejött a téesz, a nagyobb gyerekek is mind bementek a városba tanulni. Minden testvérem úgy tanult, hogy a nagyok elmentek segédmunkásnak, közben tanultak, és a kisebbeket is segítették ruházkodásban, mindenben. Így nevelkedtünk fel, a legkisebb is tanult, van köztünk szövőnő, gépkocsivezető, autószerelő, mindenfélét lehet találni a családban. Mindegyik járja a saját útját, becsületesen, szépen élnek, mindenhol van egy-két gyerek. Két-három éve összehívtam a családot, akkor voltunk nyolcvanheten, most már szaporodtunk, mert nekem is van két dédunokám. Kétévente szoktunk tartani ilyen családi összejövetelt. Az a nemzedék, akik utánunk születtek, már mind tanult emberek.

– Hogyan nevelték akkor a gyerekeket?

– Én hat fiú után születtem, azért szeretek ennyire főzni, mert édesanyám mellett korán megtanultam, mindenben kellett segítenünk neki. Most képzelje el, annyi gyerekre főzni! Nem ilyen kis lábasok meg fazekak voltak, mint most, hanem tizenöt literesek, abba főztünk. Meg annyi gyerekre teknőben mosni. Nem volt ám mosógép! Meg az a szenes vasaló, az a füst, ami abból kijött, azzal anyukám sokáig nem is engedett bennünket, lányokat vasalni, mert féltett. Tényleg olyan nagyon jó gyerekkorom volt. Előfordultak viták meg veszekedések is, de nem volt olyan nagy zűr, mint sok helyen, hogy nem beszélnek egymással, meg verekednek, ilyen soha nem volt. Az utcából a gyerekek odajártak hozzánk játszani. Tetszik tudni, abban az időben a kukoricafosztások milyen érdekesek voltak, összejött az egész utca, leszedtük közösen a kukoricát, aztán megfosztottuk, közben ment a mesélés. Nálunk az iskolában tanították a lábtörlőfonást kukoricaháncsból, meg vesszőből a kosárfonást, mi ilyennel is foglalkoztunk az órákon.

– És mennyivel egészségesebb dolog volt ilyesmivel foglalkozni, mint amiket most tanulnak!

– Sokkal egészségesebb. Kézimunkázni is megtanítottak minket, még a fiaim is tudtak, az idősebbiknek a kézimunkája ki volt rakva az iskolában, olyan szépen hímzett. Ugye nálam két fiú volt, elevenek voltak, be kellett fogni őket is. Gyerekkoromban mi is így tanultunk anyukámtól mindent, horgolni, varrni, ő maga varrta a nadrágokat, maga nyírta a gyerekek haját, ügyes keze volt. Igaz, hogy a szabás-varráshoz minden nőnek van érzéke, akkor is, ha soha nem tanulta. Édesanyám tisztán, rendesen járatott minket, nála nem volt maszatos gyerek, nem tűrte meg, hogy koszosak legyünk, sőt, emlékszem rá, hogy ha nem húztuk ki magunkat, mindjárt ránk szólt, hogy húzd már ki magadat, egyenesen menjél, hogy nézel ki. Mindenre

odafigyelt, nagyon aranyos anyukám volt, szerették a szomszédok is. Jó helyen is laktunk, összetartó utca volt, nem vitatkozott senki, nem voltak zűrök, mint most, amiket hallok, szerintem ott nem is lehetett volna megverni a gyereket annyira, mert rászóltak volna, hogy álljál már meg, csak nem bántod. Igazán boldog gyerekkorom volt, valahogy jobban összetartottak az emberek is, mint most, szorosabb kapcsolat alakult ki.

– Mikor tetszett férjhez menni?

– Tizennyolc éves koromban, 1958-ban.

– Otthon maradt, vagy eljárt valahova dolgozni?

– Abban az időben nagyon nehéz volt elhelyezkedni, mindent meg kellett fogni, kijártam kertészetbe, szerettem a szabad levegőn dolgozni, akkor már két gyerekem volt. Vállaltam idénymunkát is a Győri Keksz, és Ostyagyárban, aztán mikor odajött a faluba egy építőipari vállalat műköves részlege, huszonöt évesen elmentem oda. Hamar megtanultam a betűvésést meg a stokkolást, pedig az nehéz férfi munka, érdes felületű, nagy kalapáccsal kell ütögetni a követ, csak úgy pattognak a darabok. Úgy kitanultam ezt a szakmát, hogy önállóan tudtam sírkövet beönteni, és betűt vésni bele, hosszú évekig csináltam, egészen addig, amíg úgy éreztem, hogy örömet szerez, és nem fáraszt. Pár éve még voltam is kint a temetőben feliratot vésni, ha jól tudom, egész Magyarországon csak két hölgy tudta ezt. Közben elég sok komoly műtétem volt, ezért egy idő után el kellett jönnöm a vállalattól, elmentem a kesztyűgyárba könnyebb munkára, ott is évekig dolgoztam, onnan mentem nyugdíjba. Nem sokáig pihentem, mert azóta is vállalok munkát, még mindig dolgozó nő vagyok. Tizenhárom évig jártam takarítani egy doktornőhöz, úgy mentem oda, hogy majd meglátom, milyen, ha nem tetszik, nem csinálom, de olyan kedvesek voltak mindjárt az elején, hogy ott ragadtam. Aztán lettek még mások is, négy helyre jártam, olyan voltam mindenhol, mint egy családtag. De abba kellett hagynom, mert eltört az egyik csigolyám, és nagyon fájt a lábam. Most meg azért dolgozok sokat, mert itt ez a sok rétesnyújtás.

– Sokfelé hívják?

– Most hetedik hete rétesezünk egyfolytában. Annyira van neki keletje, hogy majdnem minden hétre lehetne egy rétesnyújtást vállalni. Sokfelé vannak népünnepélyek, falunapok, nemrég voltunk Nyalkán.

– Milyen szép neve van!

– Ugye, milyen szép, és olyan kedvesek ott az emberek. Mintha visszaidéznék a téti gyerekkoromat, olyan aranyosak, olyan összetartóak, hozták a gáztűzhelyt, mikor látták, hogy nem lesz elég a miénk, meg vitték be házhoz a rétest, mikor nem bírtuk a két sütővel sütni. Képzelje el, mikor mi elkezdünk nyújtani, nem ám ilyen pici asztalon, mint itt, hanem három-

négy méteresre, nekünk az a jó, az éppen belemegy két tepsibe, nem játszunk ott vele, menjen minél előbb a sütőbe. Mikor gyorsabban dolgoztunk, megkértünk valakit, hogy vigye már be magához, süsse meg, mert nem győzzük a miénkkel. Tessék elképzelni, mikor egy ilyen rétest föltálalnak, hogy abból mennyien akarnak enni, és azt mind győzni kell.

– Nagyon is el tudom képzelni, ha rágondolok, milyen szánalmas, vastag tésztájú rétesutánzatokat árulnak mindenfelé, amelyiknek meg vékony a tésztája, abban olyan a töltelék minősége, hogy tisztességes ember még árulni is szégyellené.

– Tápon most húsz kiló lisztet gyúrtunk meg, elmentünk reggel nyolc órakor, este hétkor még hosszú sor állt a rétesért, és ami kisült, percek alatt elvitték. Nem mi adjuk el, hanem a szervezők, nekünk nincs belőle pénzünk, nem pénzért csináljuk, megmondom őszintén, csak elmegyünk, hogy az embereknek egy kis örömet vigyünk, útiköltséget kérünk, az alapanyagot meg ők adják. De mindig szoktunk kapni ajándékokat, meg sok mindent, annyira hálásak az emberek. Eljárunk idősek otthonába rétest sütni, óvodába, autista gyerekekhez, olyankor még az anyagot is visszük, nem lenne szívem pénzt kérni még azért sem. Versenyekre is járunk, mindig újságírók tömege van körülöttem, folyton engem szekálnak, egyszer nem volt elég helyem, megpörgettem a fejem fölött a tésztát, mindjárt lefényképeztek. Az interneten is több helyen fent vagyunk a rétesünkkel. Nagyon élvezzük ezt csinálni, mert olyan örömet szerzünk az embereknek.

1. az interjúalany a főszereplő,
2. megismerjük az interjúalany életútját, pályáját, kik voltak a példaképei, kik voltak rá hatással, milyen eredményeket ért el és mik a tervei.

9. Tényfeltáró vagy oknyomozó riport

MaNcs, XVII. évf. 13. szám - 2005-03-31

Államvasúti bökkenők I.: A vágányok mellett jó lesz vigyázni

Az elővárosi járművek beszerzésére kiírt MÁV-tender körül a múlt hét óta dagadó botrány első körben a pénzügyi vezérigazgató-helyettes felfüggesztésével járt. Ám ennél többről van szó: a Stadler vs. Bombardier-ügy valószínűleg az utolsó cseppek egyike a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumban (GKM) a MÁV-menedzsmentnek fenntartott méregpohárban.

Még véget sem ért az első magánvasúti teherfuvar körüli cirkusz, az államvasutak vezérkara máris újabb kínos magyarázkodásra kényszerült. Nem elég, hogy az elővárosi járművek tenderének győztesét bejelenteni hivatott sajtótájékoztatón a vesztesnek titulált ajánlat elsőségét igazoló papírokat osztottak ki, a döntés jogosságát ettől függetlenül is vizsgálni kezdte a Közbeszerzési Döntőbizottság.

Igaz, állítólag véletlenül osztották ki a súlyozatlan adatokat tartalmazó táblázatot a március közepi tájékoztatón. A papirosból mindenesetre kerek perec az derült ki, hogy a három dunántúli elővárosi vonalra szánt villamos motorvonat tenderének győztese a Talent, a kanadai-német Bombardier Transportation GmbH gyártmánya. A dolog szépséghibája azonban, hogy Gaál Gyula, a vasúttársaság elnök-vezérigazgatója a másik állva maradt pályázó, a svájci Stadler Bussnang AG által gyártott Flirt győzelmét jelentette be.

Nem kétséges, hogy a jelenlegi magyar vasúti átlagtól fényévekre lévő Talent és Flirt között nincs lényeges különbség, ráadásul az összességében mintegy 120 milliárd forintos számlát így is, úgy is az állam fizeti. Az is tény azonban, hogy a Bombardier (60 motorvonatra számítva) mintegy 10 milliárd forinttal alacsonyabb ajánlatot tett a MÁV-nak, ráadásul kilátásba helyezte, hogy a 2003 végén indított, ám azóta többször is halasztott tender elnyerése esetén a többségi tulajdonában lévő Dunakeszi Járműjavítót re-gionális összeszerelő és karbantartó központtá fejleszti. A Flirt viszont annyira új és modern konstrukció, hogy a Stadler csupán a MÁV-hoz benyújtott pályázat után fél évvel készült el az első, azóta Svájcban futó példányokkal.

A súlyozott értékelés szerint a maximális ezerből a svájci cég 929,08, a kanadai-német vállalat 922,51 pontot ért el. A kis különbség láttán várható volt, hogy a vesztes az eredményt megkifogásolja, ám a vihart az Index című lap idézte elő, amikor kimutatta: a súlyozott pontozást tartalmazó táblázatban az egyes tételeknél a két pályázó közötti különbségek legalábbis kétséget ébresztők. Nehezen magyarázható például, hogy a műszakilag nagyon hasonló paraméterek (a motorvonatok tömege, hajtása, motorja, utaskapacitása stb.) ellenére a vesztes motorvonat miért fogyaszt 46 százalékkal több energiát, miként az az értékelésben szerepel.

Valószínűleg a kitörni készülő botrányt érezve kezdett önmentő partizánakcióba Ökrös András, amikor az Indexnek elárulta: szerinte nem jól hasonlították össze az elővárosi vonatok szállítására érkezett pályázatok költségeit. Mással ugyanis nemigen magyarázható, hogy a vasúttársaság pénzügyi vezérigazgató-helyettese, aki a közbeszerzési eljárásnak és a tárgyalásoknak mindvégig részese volt, miért beszélt engedély nélkül az internetes újságnak. A Mándoki Zoltán vezette MÁV Rt. tudniillik rendeletileg tiltotta meg, hogy az ő, illetve a Stomajer Andrea kommunikációs igazgató (kig) engedélye nélkül a cég dolgairól bárki is nyilatkozzék. (A külső kommunikációs szabályzat 7.3. pontja szerint „a MÁV Rt. nyilatkozatra jogosult személyei kizárólag a kig-gel történt előzetes egyeztetés és annak írásos engedélyének kézhezvételét követően jogosultak nyilatkozni”.) Ökrös a jelek szerint nem ennek megfelelően járt el, akciója mindenesetre megerősítette a Bombardier-t abban, hogy az eredmény hivatalos felülvizsgálatát kérje a Közbeszerzési Döntőbizottságtól (KD).

Két vizsgálat

A MÁV Rt. körüli hivatalos vizsgálódásban nem a KD az egyedüli hatóság. Az elmúlt hetekben két különböző államvasúti ügy is a Gazdasági Versenyhivatalnál (GVH) landolt.

A Magyar Magánvasút (MMV) Rt. március 11-én tett bejelentést, mert a MÁV Rt. árufuvarozási üzletága a cég szerint visszaél a piaci erőfölényével. Kukely Mártonnak mint az első fizetős magánvasúti fuvart - másfél év előkészület után - megvalósítani tudó cég vezetőjének a kálváriáját korábbi számunkban már megírtuk (*lásd:* Papír alapú szabad verseny, *Magyar Narancs, 2005. március 10.*). Bár a Záhonyban korábban napokig berakodásra váró szerelvényt a miniszteri biztos helyszíni vizsgálódásának köszönhetően március 4-én megrakták a Mátrai Erőmű által megrendelt 1500 tonna barnaszénporral, az Eperjeskéről még aznap elindított fuvar végül másfél nap alatt tette meg a Záhony (Eperjeske) és Berente közti 170 kilométeres utat. A kirakodást ráadásul még napokig hátráltatta a MÁV Rt., arra hivatkozva, hogy Berentére sürgős fuvarral saját, elsőbbséget élvező szerelvényei futottak be. Az MMV tehervagonjait ezért március 6-án már Kazincbarcikán feltartóztatták, ahonnan csak március 9-én engedték be a rakodóvágányra. Kukely elmondása szerint jellemző az államvasúti gáncsoskodásra, hogy miközben a fuvart érintő minden szerződést előzőleg megkötöttek, március 8-án, 15 órakor közölték vele: a berentei rakodásért plusz szolgáltatási díjat kell fizetnie, amit készpénzben, a berentei árupénztárban legyen szíves teljesíteni. Hogy, hogy nem, a nevezett pénztár aznap nem tartott nyitva, Kazincbarcikán viszont nem fogadták el az MMV Rt. pénzét. Másnap aztán mégis be lehetett ott fizetni a mintegy 60 ezer forintot. A végül a csak március 10-én elvégzett kirakodáskor mindennek tetejébe a húsz, EU-kívánalmaknak is megfelelően felújított kocsiból öt (egyelőre tisztázatlan körülmények között) megsérült; közülük az egyik olyan súlyosan, hogy ki kellett vonni a forgalomból.

Másnap az MMV a versenyhivatalhoz fordult. Kukely azt reméli, hogy a GVH érvényt szerez annak a jogosan elvárható üzleti magatartásnak, hogy a MÁV Rt. árufuvarozási üzletága szüntesse meg a konkurensekre ötletszerűen, saját érdekei szerint kiszabott és állandóan változtatott feltételeket.

A másik vizsgálatot két hete, a vasúti teherkocsik selejtezési tenderének eredménye miatt kérte a versenyhivataltól a debreceni Train Hungária Kft. Az egyébként a MÁV Rt. megrendeléseiből élő járműjavító cég állítása szerint a MÁV Debreceni Járműjavítója úgy adott el Romániába 167 darab leselejtezett vasúti tartálykocsit, hogy szándékosan kizárta azok hazai hasznosításának lehetőségét. Annak ellenére, hogy az üzlet iránt több, vasúti kocsik forgalmazásával és bérbeadásával foglalkozó magyar társaság is érdeklődött. Filep Csaba, a Train Hungária Kft. vezetője szerint könnyen elképzelhető, hogy az államvasutak illetékesei

mindezt azért is tették, hogy a hazai magánvasút-társaságok belföldön ne tudjanak tartálykocsit bérelni vagy vásárolni. Ezt a gyanút látszik alátámasztani, hogy az eladó (a birtokunkba került jegyzőkönyv szerint) szerződésben akarta rögzíteni: a kocsik semmilyen körülmények között nem térhetnek vissza Magyarországra. További furcsaság, hogy a leselejtezett, valójában szinte ócskavasként eladott tartálykocsikból - információink szerint - mintegy 130-nak érvényes műszaki engedélye volt, vagyis a vevő azokat különösebb gond nélkül munkába állíthatja.

Egy biztos

Kóka János miniszteri kinevezése óta többször is nyilvánvalóvá tette: a vasút ügyében a mielőbbi piacnyitás és az eddigiektől lényegesen gyorsabb liberalizáció híve. A MÁV azonban ma is gyakorlatilag államvasúti keretek között működik, vagyis az állami feladatok ellátása mellett például maga határozza meg a vasút működésének szabályait, s ez nyilvánvalóan nem kedvez a MÁV-val rivalizálni szándékozóknak. A miniszter ezért tavaly decemberben miniszteri biztos kinevezéséről döntött. A biztos elvileg jókor állt munkába, hiszen Udvari László (az igazgatóság elnöke és egyben miniszteri biztos) tavaly év végi lemondása lehetővé tette a hatalmi viszonyok fazonigazítását. Ennek eredményeként megváltozott az igazgatóság és a felügyelőbizottság összetétele is, hiszen Kóka az igazgatóság elnökének (elődjénél nagyobb hatáskörrel) Gaál Gyulát, addigi politikai államtitkárát nevezte ki, miniszteri biztosnak pedig Antal Dánielt, addigi vasúti tanácsadóját (*és e lap korábbi rendszeres szerzőjét - a szerk.*) kérte fel.

A 29 éves biztos, aki korábban Nagy-Britanniában energia- és vasúti liberalizációs tanulmányokat is folytatott, 2002 és 2004 között a GKM stratégiai információs főigazgatója is volt. Feladatául azt kapta, hogy találja meg azokat az állami területeket, amelyek a MÁV 1993-as részvénytársasággá alakulása (vagyis papíron az államból való kiválása) óta *bent maradtak* a struktúrában, és azokat szervezze ki a jogállami normáknak megfelelően egy hatósági szervezetbe. Vagyis a miniszteri biztosnak azt kell elősegítenie, hogy az államvasút végre ne lehessen állam az államban. Így például a MÁV Rt. ne szabhasson önmagának és (leendő) versenytársainak hatósági árakat, ne szabhassa meg a versenytársakra is kötelező magyar szabványokat, s ne vizsgálhassa azt, hogy a (jelenleg még sajátjának tekintett) vasúti pályán történt balesetekben ő vagy netán a versenytárs a hibás.

Nyolc hónappal az uniós csatlakozás után a miniszter arra kérte Antalt, hogy üljön be egy évre a Gaál Gyulára bízott MÁV-menedzsmentbe, és készítse elő az állam és a vasút mihamarabbi szétválasztását. Ezért is volt meglepő, hogy az egyébként csapat nélkül érkező volt politikai államtitkár a miniszteri biztos szervezeten belüli helyének kijelölését nem tekintette fontos feladatának, sőt e témában egyáltalán nem kezdeményezett egyeztetést. Így Antal végül január

26-án a minisztertől kapott egyfajta biankó megbízólevelet, mely szerint „koordinálja a vasúti piac liberalizálásával kapcsolatos jogszabályok előkészítését, az alapító határozatban rögzített MÁV Rt.-tulajdonú társaságok vagy MÁV Rt.-s szervezeti egységek átszervezésével a szükséges jogszabályi módosításig kialakítja a hatósági jogalkalmazó Magyar Vasúti Hivatal szervezetét". A megbízólevelet Gaál Gyula elnök-vezérigazgató már másnap megkapta, ám az operatív menedzsment úgy viselkedett, mintha pusztán a státusgondokkal küzdő minisztérium helyett kellene állást adnia a biztosnak. Időről időre azzal odázták el Antal felvételét, hogy a miniszteri biztos „papirosa" a belső bürokrácia útvesztőiben kering, ezért nem tudják státusba venni, anélkül viszont a munkájához szükséges eszközöket sem tudják biztosítani. A Magyar Vasúti Hivatal (MVH) felállításához szükséges előterjesztések (például a MÁV működési és szervezeti szabályzata módosításának vagy a vezetők döntési és hatásköri listája változtatásának) folyamatos csúszását pedig a bürokratikus tyúk-tojás problémák különböző verzióival igyekeztek megmagyarázni. A csiki-csuki Antal szerint nem volt véletlen, hiszen első nekifutásra például olyan hatásköröket szeretett volna elvenni az árufuvarozási és pályavasúti üzletágaktól, amelyeket a vonatkozó EU-s és hazai jogszabályok szerint az állami részvénytársaság vezetői törvényesen már nem gyakorolhatnának. Szerette volna megszüntetni például azt a képtelen helyzetet, hogy a magánvasutak a hatósági engedélyben a számukra biztosított pályahasználati jogukat csak a MÁV árufuvarozási üzletága vezetőjének ellenjegyzésével (!) gyakorolhassák.

Ehhez képest Antalt (aki definíció szerint „a miniszter által speciális feladatra kijelölt személy") február végéig nemhogy nem illesztették be a menedzsmentbe, s még irodája és kocsija se volt, de még dolgozni sem engedték be az Andrássy út 75.-be (ez a MÁV vezérigazgatóságának épülete). Március elsejére Antalnak lett irodája, illetve *helyzete rendezéséig* ideiglenesen beosztottak melléje egy titkárnőt, és némi huzavona után egy bérelt kocsit is kapott. Munkaszerződése és megállapított fizetése azonban máig nincs, ahogyan nem történt meg a döntési és hatásköri listájának pontosítása és az általa vezetett szervezet körvonalainak meghatározása sem. A napokban viszont a fővárosi menedzserpiacon elterjedt az a hír, hogy az államvasút vezetése fejvadászcégen keresztül keres szakembert „kormányzati kapcsolatok vezető" munkakörbe. Pontosan a miniszteri biztos megbízólevelében foglalt feladatok elvégzésére.

Gaál és Mándoki

A GKM-ből a MÁV-hoz három hónapja nagy tervekkel érkező Gaál Gyula (*lásd:* Elfogytak a tartalékok, *Magyar Narancs, 2005. január 20.*) elsődleges feladatául kapta, közvetítsen a minisztérium és a menedzsment között. Erre annál is inkább szükség volt, mert az informatika

világában otthonos miniszternek a GDP 70 százalékát termelő tárca élén voltaképpen kevés ideje van a vasúti ügyek intézésére. Az elnök-vezérigazgató sikeres hídverése a tárca és a társaság között várat magára. Gaál Gyula tevékenységéről néhány interjún és egy televíziós riportműsorban történt szereplése alapján nem lehet semmit mondani. Az viszont meglepő, hogy a villanymotorvonat-tender eredményét nem Mándoki Zoltán, a menedzsment első embere, hanem az a Gaál Gyula próbálja ki-, illetve megmagyarázni, aki csak a folyamat végére került a történetbe. Vasúti berkekben mindezekkel együtt az az elnök-vezérigazgatóhoz kötődő legfontosabb téma, hogy a MÁV-menedzsment valóban megajánlotta-e neki az évi 70 millió forint körüli javadalmazást. Van olyan vélemény is, hogy ez a pénz csak a prémiumokkal együtt jön össze - ám az a felső vezetésnek szinte automatikusan járni szokott. Ez is csak hozzátesz az ún. kétkezi vasutasok fejében a túlfizetett államvasúti menedzsmentről kialakult képhez, ahogyan az a kiszivárgott információ is, hogy a menedzseri prémiumrendszerben az alapfizetés osztályvezetői szinten 50, a főosztályvezetőin 80 százalékát kitevő prémium fizetése is lehetséges. Mindezt egy olyan cégnél, ahol májusra minden komolyabb elemzés elkerülhetetlen fizetésképtelenséget prognosztizál.

Gaál pozíciója az eddig babérokat nem termő munkája ellenére is biztosnak látszik - ha másért nem, azért, mert eladhatatlan kommunikációs üzenet lenne egy kormányzati körből kinevezett elnök-vezérigazgató három hónap utáni menesztése. Más a helyzete viszont a még Csillag István által kinevezett Mándoki Zoltánnak. Tavaly májusban mondott ünnepi beszédében a MÁV Rt. sikeres EU-csatlakozását és a kihívásokra történt eredményes felkészülést ecsetelte. Azóta kiderült: az utóbbi években a vasúti szakembertől mentes menedzsment elszabotált egy sor olyan intézkedést, ami nélkül EU-konformitásról beszélni sem lehet. Ráadásul a tavaly még biztosan nyereségesnek kimutatott áruszállításról is kiderült, hogy ha az EU-előírásoknak megfelelően számoltatják el, valójában veszteséget termel. (Nem tudni, ebben mekkora szerepe van például annak, hogy ma is érvényben van az a voltaképpen a versenyjog megsértésére biztató, tavaly júniusi igazgatósági határozat, mely szerint a piac megtartása érdekében akár önköltség alatt is kiszolgálhatnak ügyfeleket.)

Hozzáértők emellett Mándoki számlájára írják azt is, hogy az elmúlt két évben a vasútüzem szakmai vezetőit lényegében kiszorították a felső vezetésből. A pályavasút, gépészet, árufuvarozás, személyszállítás vezetői (gyakorlatilag ők üzemeltetik a vasutat) eredetileg a második szintet alkották a hierarchiában. Miközben ezt a szintet lefejezték (a személyszállítás vezetőjét január 15-én váltották le, nem sokkal korábban az áruszállítását, másfél éve pedig a pályavasút vezetőjének mutattak ajtót), a vezetők kezéből a döntés, de sokszor a véleményezés jogosítványa is a közvetlenül a vezérigazgató alá épített Társaságirányítás elnevezésű elithez

került. Annak ellenére, hogy a három (stratégiai, pénzügyi és humán) vezérigazgató-helyettes, öt igazgató (köztük a vezérigazgatónak közvetlenül alárendelt projektigazgató), valamint egy főigazgató egyike sem foglalkozott korábban vasúttal.

Kétségtelen tény ugyanakkor, hogy évi több mint 30 milliárd forintos mínusszal ugyan, de Mándoki három éve életben tartja az állam-vasutakat. A fentiek alapján, s hogy az elmúlt néhány évben egyre gyorsuló adósságspirálba került a MÁV Rt., érdekes kérdés, hogy pusztán a felszínen tartás önmagában elegendő lehet-e a tapasztalt menedzser maradásához. Valószínűleg érzi ezt Mándoki is, ám ha igaz, hogy a miniszter értésére adta: eltávolítása esetén a vezérkar nagy részét magával viszi, akkor vabankot játszik. Az elmúlt hetekben mindenesetre szakmai vonalról többen bejelentkeztek már a miniszternél arra, hogy a MÁV-nál akár a csődmenedzselési feladatokat is elvállalnák. Mi több, értesüléseink szerint eldöntött tény, hogy a Mándokiéknak fenntartott méregpohár kiürítésére napokon belül felkérik a menedzsmentet.

Szabó M. István

Kommunikációs megfelelés

Túros Andrást, a MÁV biztonsági vezetőjét keressük, hogy erősítse vagy cáfolja meg azt az információt, miszerint az idén már négy „szembemenesztés" (két vonat halad egymással szemben ugyanazon a vágányon) is történt, és csak a vakszerencsének köszönhető, hogy egyik sem végződött balesettel. Kovács Pétertől, a biztonsági főnök sajtósától kérünk segítséget, aki állítja: az egyébként is csak névleges főnökének a telefonszámát nem ismeri. Fazekas Ilona titkárnő - aki a vezérigazgatóságon „Túros úr magyar hangja" - azt mondja, hogy neki sincs ilyen száma, de nincs is rá szüksége. Majd kedvesen hozzáteszi: „Túros úr elérésében nem tudok segíteni, és más sem fog tudni." Részünkről némi gorombáskodás és fenyegetőzés következik, majd a vonal bontása. Túros András két perc eltel-tével hívó félként jelentkezik - a mobiljáról. A nevén kívül hivatalosan semmit nem mondhat, amíg Stomajer Andrea kommunikációs igazgató ezt személyesen nem engedélyezi. A MÁV Rt. biztonsági vezetője így nem mondja el, hogy igaz-e, vagy sem az idei négy „szembemenesztés". Azt sem kommentálja, hogy egy a menedzsment és a szakszervezetek közötti állítólagos alku részeként annak ellenére nem tudnak levenni egy mozdonyvezetőt a vezérállásból, hogy az illető rövid időn belül két balesetet is okozott. Arról sem beszél, hogy a nemrégiben összehívott szűk körű vasútbiztonsági konferencián elemezték a tavalyi komáromi balesetet, és arról sem, hogy azt valószínűleg a vonatvezető figyelmének kihagyása és a biztosítóberendezés elavultsága hozta össze. (Komáromnál egy néhány száz méteres pályaszakaszon korszerűtlen pályabiztonsági berendezések működtek, melyeket a vonatvezető ráadásul figyelmen kívül hagyott, így 70-80

km/órás sebességgel belerohant egy előtte a váltókon keresztbe menesztett tehervonatba. Személyi sérülés nem történt, de az anyagi kár több mint százmilliós.)

Túros András hivatalosan csak azt mondhatja el, hogy: „a kommunikációs elvárásoknak meg tudunk felelni". Vagyis hogy „a vagyonbiztonsági kérdésekben mára minden rendeződött, az üzembiztonság területén pedig próbáljuk az eddigi minőséget fenntartani".

Cenzúra

Március 15-én felmondta szerződését a Vasutas magazin főszerkesztője. Stelzer Gábor felmondásának oka, hogy a kéthetente megjelenő színes vállalati újság 2005/4. és 2005/5. számának nyomdailag előkészített oldalairól a felelős kiadó (Kugler Frórián humánpolitikai vezérigazgató-helyettes) minden különösebb indoklás nélkül kihúzatta a Gyurcsány Ferenc moszkvai látogatásáról készült riportot (ennek apropója az volt, hogy a miniszterelnököt a MÁV Rt. elnök-vezérigazgatója, Gaál Gyula is elkísérte), valamint a vasútszabályozásért felelős miniszteri biztossal a vasúti liberalizációról készített interjút.

A volt főszerkesztő elmondása szerint abból lett elege, hogy 2004 novembere óta a lapszámok elkészítését a megrendelő egyre nehézkesebbé tette. Például azáltal, hogy az előzőleg már jóváhagyott lapszámokban a nyomdába adás után is gyakran cseréltettek le egész oldalakat újakra - minden különösebb magyarázat nélkül. Tavaly év végén az is megesett, hogy a 25 ezer példányos vállalati újságot a nyomdából egyenesen bezúzásra vitték. Stelzer szerint ennek csak az volt az oka, hogy a menedzsmenti megbeszélésről készített, egyébként hivatalos beszámolóban az akkor még hivatalban lévő Udvari László tollából egy olyan bekezdés született, amit a felelős kiadó a menedzsment és a szakszervezetek közötti viszonyra nézve utólag rossznak tulajdonított. Az más kérdés, hogy Udvari feljegyzését - amúgy, hivatalból - minden szakszervezet külön is megkapta.

Stelzer szerződésbontásában minden bizonnyal az is szerepet játszott, hogy a MÁV Rt.-hez újonnan érkezett belső kommunikációs osztályvezető három héttel munkába állása után megkérdőjelezte a magazin elkészítéséhez az újságírók közreműködésének szükségességét, valamint a 2003 júliusa óta saját bt.-jén keresztül a MÁV-hoz szerződött főszerkesztő szakmai kvalitását. A lemondott főszerkesztő az utolsó általa szerkesztett lapszám (2005/5.) egyik oldalán finom utalásként a tőle megszokottnál erősebben hagyta ott kéznyomát (vagyis inkább: annak hiányát), amikor változtatás nélkül közölte az egyik belső kommunikációs osztályon született írást. A nyelvtanilag és stíluselemeikben is felettébb érdekes mondatok önmagukért beszélnek.

Szabó M. István

1. nagy terjedelmű, komplex, szinte minden műfaj elemeit felhasználja,
2. a valóság egy szeletét mutatja be,
3. célja a beavatás, az élmény átadása,
4. felvillantja a társadalmi hátteret és beleágyazza az ügyet a társadalmi, politikai környezetbe, sorra veszi a tanulságokat,
5. állást is foglal.

10. Képriport

Eső előtt szerelem, ennél rosszabb Szigetünk ne legyen!
http://hvg.hu/nagyitas/20180815_nagyitassziget (Utolsó letöltés ideje: 2018. augusztus 27.
Klasszikus fotókból álló galéria, mely bemutat egy eseménysorozatot. A képriport másik változatára példa az egyszerű sajtóelemzés részben.

11. Hírösszefoglaló és háttérmagyarázat

Dzsihád az amerikai nagykövetség ellen
A jemeni robbantás után az iszlám szélsőségesek további terrorakciókkal fenyegetőznek
Népszabadság, 2008. szeptember 18.
CÍMES HÍR RÉSZ:
LEAD: Tizenhat ember, köztük hat merénylő vesztett életét tegnap a jemeni amerikai nagykövetség elleni támadásban. Az idén harmadszor támadnak szélsőségesek nyugati érdekeltségre az Arab-félsziget déli csücskén fekvő országban.
BODY: Jemen a globális terror elleni harcban hivatalosan Washington egyik szövetségese, de megfigyelők szerint a tegnapi akció is azt sugallja: valójában inkább a szélsőségesek búvóhelye. A jemeni főváros, Szanaa központjában autóba rejtett pokolgép robbant az Egyesült Államok nagykövetsége előtt. Szemtanúk szerint a rendőröknek öltözött öngyilkos merénylők autójukkal át akarták törni a nagykövetség kapuját, de miután nem jártak sikerrel, tűzpárbajba bonyolódtak a helyi rendfenntartókkal - írta a *BBC*.
Az akcióban hat terrorista, hat jemeni rendőr és négy vétlen járókelő vesztette életét: egy indiai asszony kivételével mind jemeni állampolgárok voltak. További tizenhat ember megsebesült. Az amerikai nagykövetség épülete kissé megrongálódott, de alkalmazottai sértetlenek maradtak. A jemeni főváros fölött még órákkal a merénylet után is helikopterek köröztek, az elkövetők után kutatva. A nagykövetség környékét több száz rendfenntartó őrizte.
BACKLINE (VISSZAUTAL A LEADRE): A merényletet a Jemeni Iszlám Dzsihád nevű szervezet vállalta magára, amely további akciókkal is fenyegetőzött - ha nem bocsátják

szabadon börtönbe vetett társaikat, hasonló merényleteket helyeztek kilátásba Nagy-Britannia, Szaúd-Arábia és az Egyesült Arab Emírségek képviselete ellen. Az ismeretlen szervezet mögött sokan az al-Kaidát sejtik.

HÁTTÉRMAGYARÁZAT (TÁGABB ÖSSZEFÜGGÉSEKBE HELYEZI A ROBBANTÁST): A *Reuters* emlékeztetett, hogy az iszlám országban az idén ez már a harmadik támadás volt amerikai illetve nyugati érdekeltségek ellen. Márciusban gránáttámadásban egy iskoláslány és egy rendőr meghalt, tucatnyian megsebesültek, amikor aknavetővel vélhetőleg az amerikai nagykövetség épületét vették célba, de a mellette levő iskolát találták el. Az akciót az al-Kaida helyi szervezete vállalta. Alig egy hónappal később nyugati diplomaták lakóházát érte támadás, ezúttal áldozatok nélkül. Washington ezután az összes „nem nélkülözhetetlen" diplomatáját hazarendelte az országból.

Az al-Kaida főnök *Oszama bin Laden* szülőhazája, Jemen, régóta az iszlám terroristák egyik fészkének számít. Bár a szanaai kormány a 2001-es New York-i és washingtoni merényletek után az elsők között csatlakozott Amerika terrorellenes harcához, megfigyelők szerint gyakran hiábavalóak az erőfeszítései. A puccsita katonaként 1978 óta Észak-Jement, majd 1990 óta az újraegyesített országot vezető *Ali Abdullah Szaleh* elnök ugyan kemény kézzel igyekszik irányítani a szunnita államot, mellette áll a hadsereg és a legfontosabb törzsi vezetők is, ám Jemen az utóbbi időkben leginkább a túszul ejtett turisták miatt került a hírekbe.

Az országban rengeteg a közkézen forgó fegyver, ráadásul az északnyugati területek síita felkelőit a kormány képtelen ellenőrizni. A 2006-ban újabb hét évre megválasztott Szaleh elnök helyzete sem egyszerű: az amerikai támogatás gazdasági szempontból nélkülözhetetlen, ugyanakkor a lakosság nagyobb része ellenségesen viszonyul az Egyesült Államokhoz. Az északnyugati Szadaa tartomány rendszeres felkelései egyfajta ellenreakcióként értelmezhetők az elnök Amerikai-barát politikájára. A rendkívül szegény országban 2000-ben az akkor még kevéssé ismert al-Kaida már "főpróbát" tartott: az ikertornyok elleni merénylet előtt alig egy évvel a jemeni partoknál (Ádenben) érte váratlan támadás az amerikai Cole rombolót.

1. nagy terjedelmű műfaj, mely szerkezetileg egy címes/vezető hírből és egy háttérmagyarázatból áll,
2. az adott esemény hátterét mélyebben, alaposabban tudjuk megismerni.

12. Kommentár

Magyar kártyák

Népszabadság Kis Tibor 2008. szeptember 18.

Ideje lassan belátnunk, **Robert Fico keményebb falat**, mint gondoltuk. Nem elég, hogy népszerűsége az egeket verdesi Szlovákiában (ez sem csekélység); hozzá még dörzsölt, jó politikus is. Ha efelől netán maradtak nálunk kétségek, előző lapszámunkban közölt interjúja után ezekkel végleg leszámolhatunk.

Mint ahogy azzal az illúzióval is, hogy a populizmus legfeljebb rövid távú felhajtóerőt kölcsönöz majd neki. A Fico mögött levő bő két év arról győz meg, hogy országlása alatt Szlovákia önbizalmában és gazdaságában megerősödött, társadalma pedig lojális a miniszterelnök elképzelései iránt. Ezek ráadásul simára polírozott, zárt rendszerré kezdenek összeállni, amelyen nehéz fogást találni. Mert ami azt kínálná, a szlovák első ember kapásból Ján Slotára testálja: ha valakinek valami baja van, tessék a **megmondóemberre** haragudni - ő mossa a kezeit. A magyar-szlovák kapcsolatok még így is normálisak - állítja.

Fico megítélésénél persze magyar szempontból jóval többet mond az a tény, hogy emberemlékezet óta nem volt ennyire rossz a kétoldalú viszony, mint most. Egy friss felmérés tanulsága szerint oda jutottunk, hogy minden harmadik szlovák fiatal a magyart tartja a világon a legellenszenvesebb nációnak.

Nyilván a szlovák politikai elit kínálta mintán kívül még sok oka van annak, hogy eddig fajulhattak a dolgok. A történelmi traumák például e tájakon soha nem hagyhatók figyelmen kívül. Főleg nem egy olyan időszakban, amikor Európában éppen Koszovót és Grúziát emésztgetjük, s azt látjuk, hogy Szlovákiának éppúgy, mint több szomszédos országnak ez nem megy. Inkább elfeledni vélt gyanakvások ébrednek körükben, rossz reflexek kezdenek mozdulni, és olyan következtetések körvonalazódnak, amelyek arra indítják legvérmesebb politikusaikat, hogy a **magyar kártyát** csendben kezük ügyébe húzzák. Slotán és a térség szélsőséges nacionalistáin kívül ezt a lapot kevesen lobogtatják nyíltan napjainkban - ne legyen azonban kétségünk afelől, hogy annál többen gondolnak rá közvetlen környezetünkben, és lódul meg a fantázia annak láttán, hogy Európában sok évtized után ismét határok „mozdulnak meg”. Az ő gondjuk Magyarországon és a környező nagyobb magyar közösségekben olyannyira képtelenségnek tetszik, hogy szinte nem is foglalkozunk vele. Pedig talán nem ártana, hiszen mégiscsak a magyarellenesség mostani erősödésének egyik **mocsaras forrásvidékéről van szó**.

Hogy Magyarország mit tehetne a maga részéről e **magyarfóbia** oldásáért? Ahhoz képest, amit tesz, sokkal többet talán nem tud tenni. De azért a legújabb események tükrében esetleg fel lehetne vetni a kérdést magunknak: nem túl gyors tempóban, s hangosan emelte-e ki az új kormányzati külpolitikai stratégia a prioritások sorából a határon túli magyarság ügyét? Vagy hogy kínál-e automatikus megoldásokat az európai integráció a nemzeti kisebbségi problémákra? Ha pedig nem, akkor most mi a teendő? Merthogy a jó szomszédság, a kisebbségek gondjainak enyhítése nyilván külön erőfeszítéseket is kíván az anyaországtól.

1. 1-1,5 flekk terjedelmű,
2. a szerző a ragaszkodik a tényekhez, adatokhoz
3. saját felfogása szerint feltárja a tények és adatok közötti összefüggéseket
4. száraz a stílusa
5. ezúttal a szóhasználat segít, mely végképp bizonyítja, hogy ez az írás véleményközlő (ld. kiemelés a szövegben).

13. Vezércikk

Ki, kivel, mennyiért

Álláspont. Komolyan, van abban valami megnyugtató, hogy Karácsony Gergely még annyi mindenben hisz

Kacsoh Dániel– 2018.08.30. 03:48

Például, ahogy maga mondja, most éppen a szociális Európában. Ráadásul erről nem is nagyon hallottunk tőle, ami különösen is szívet melengető körülmény. Megújulás a javából.

Mindenesetre örömmel támogatna egy erről szóló választási kampányt jövő tavasszal, akár listavezetőként is, ha úgy adódik. Ezt ő nyilatkozta a Hír Tv-nek. Később a ballib Mércének azt taglalta, hogy kiforgatták a szavait, nem jelentkezett ő be semmiféle posztra. Majd estére már az ATV stúdiójában találta magát, és ott megint arról értekezett, minden lehetséges, de nem időszerű erről beszélni. Mármint személyi kérdésekről. Az egynapos roadshow eredménye mégis az lett, hogy az egyszerű médiafogyasztóban lecsapódik a konklúzió: Karácsony Gergely visszatért. Megint. És újra mosolyog, somolyog, magyaráz, magyarázkodik, ahogy azt tőle megszokhattuk eddigi cirkalmas pályafutása során.

Ahogy rajta kívül jó pár ellenzéki kollégának, neki is szép pedigréje van fordulatokból és árulásokból. Kezdte az LMP-ben, onnan Bajnai és Gyurcsány kedvéért többedmagával átsasszézott a Párbeszédbe, a 2014-es balos összeborulósdi nyomán pedig megszerezte a zuglói

polgármesteri széket. Az idei kampányban először Juhász Péterrel Új Pólust szervezgettek, majd kissé bódult társát is meglepve, behuppant a tétova szocik miniszterelnök-jelölti posztjába. A XIV. kerületiek aztán csalódhattak, „kedvenc” polgármesterük végül a Házba sem ült be. Most újra felcsillant a remény: lehet, Brüsszel az újabb cél. Ha az sem jön össze, szintén jövőre van még egy kiadó hely, mégpedig a főpolgármester-jelöltség. Ahogy mostanság alakulnak a dolgok, akár még az sem zárható ki, hogy végül a Jobbik–LMP–Momentum-féle, csikorogva formálódó összenövés közös aspiránsa lesz. Nem gond, annyi minden volt már.

A szociknak ugyanis nem tetszik ez az önjelölt emberkedés, meg végül is Karácsonnyal annyira azért nem jártak jól, érthető, ha nem kérnének belőle még egyszer. Legalábbis az idézhető nagyotmondások mesterétől, Szanyi kapitánytól így tudjuk. Mondjuk, ő már a saját pártját is feloszlatta volna, Gyurcsányt meg a Lipótra küldte, aztán az MSZP mégis összefogott a bukott miniszterelnök DK-jával. Szóval kettő-hárommal talán érdemes elosztani az EP-listavezetésre szintén bazírozó hangulatember kifakadását.

A lényeg, hogy közeleg az ősz, az újabb politikai szezon, vége a nyaralásnak, az ellenzéki népvezérek is kipihenték már a sokadik kapitális buktát, és jöhetnek az újabb nagyszerű taktikák. A ki-kivel-mennyiért izgalmas játéka. Annyi a különbség, hogy mostanában inkább a csapaton belüli vetélkedőknek van divatjuk. Az LMP-s Ungár Péter például kimondta a kimondhatatlant: el kell ismerni, ha a kormány valamit jól csinál, ráadásul miközben a Fidesz politizál, az ellenzék moralizál. Ezekkel a megállapításokkal nehéz lenne vitatkozni, megteszi helyettünk a Karácsonyhoz hasonlóan világbajnok szédelgő, a Fidesz és az LMP megjárása után ismét új párton ügyködő Hadházy Ákos, aki szerint ezek csak részigazságok. Márpedig azok a legveszélyesebbek, teszi hozzá.

Micsoda éleslátás! Ő már csak tudja, hiszen szinte hetente vádolta meg az ellenzéket kollaborációval, a kormányt meg – sikertelenül – korrupcióval, és addig csinálta, amíg a sajátjai is megelégelték ezt az összeférhetetlen machinátort. Nemcsak részben, hanem egészben.

Tehát van abban valami megnyugtató, hogy ezeknek a sokszorosan leszerepelt fazonoknak nem csillapodik a szereplési vágyuk. Szavazni ugyanis aligha fognak rájuk többen, mint eddig.

1. napi aktualitása van,
2. 1,5-2 flekk,
3. egyértelmű állást foglal.

14. Kolumna

Váncsa István

Bekapcs

Élet és irodalom - ELSŐ OLDAL - LXII. évfolyam, 34. szám, 2018. augusztus 24.

Tíz-tizenkét tinédzser hevert a Nyugati balszárnyában működő boltok előtt, öltözékük, viselkedésük normális volt, nem ordítoztak, nem szemeteltek, csak pihentek a betonon, nézték a köröttük nyüzsgő sokadalmat. Kisvártatva megindult feléjük két egyenruhás, gumibotos dolgozó, szakasztott úgy, avval a mozgással, ahogy ötven éve indultak meg a rendőrök, hogy valamely köztéri szabadosságnak véget vessenek. Más kérdés, hogy a fél évszázaddal ezelőtti közegek peripatetikus bölcselőknek látszottak napjaink biztonsági embereihez képest, eleganciájuk kifogástalan volt, modoruk szívélyes és választékos. Mármint a hatvanas évek rendőreié. Mi, akik akkor voltunk tizenévesek, rájuk vonatkozólag sok szép emléket őrizgetünk. *E'húztok a picsába innét,* mondta a potrohosabbik biztonsági dolgozó, a többit az olvasó fantáziájára bízom. Mindenesetre az ifjak felcihelődtek, és tanácstalan képpel bámultak maguk elé. *Figyelj, bame', ezek a külföldi köcsög mocsadékok azt képzelik, hogy elmennek egy másik országba, és ott azt csinálnak, amit akarnak* – tájékoztatta járőrtársát a potrohos, majd bal kezének kisujjával hosszan és elmélyülten túrta az orrát, nyilván újabb és még revelatívabb szociálpszichológiai összefüggéseken gondolkodva. A járőrtárs bólogatott, az útjukra bocsátott idegenek pedig értékes tapasztalatokkal gazdagodva hagyták el a pályaudvart. Arcukon az új ismereteknek örvendő intellektus derűje honolt.

Nyájas olvasóm a vasúti alkalmazott föntebb leírt jogszerű, szakszerű, arányos és kulturált intézkedését evvel együtt kifogásolhatónak ítélheti, holott ő inkább elismerő biccentést érdemel. „Szent István szellemi kisugárzása a mai napig egyben tartja a magyar nemzetet. Akkor vagyunk hűségesek az örökségéhez, ha ebbe az ország- és nemzetépítésbe mindenki bekapcsolódik a maga helyén; a kormányban, a parlamentben, az önkormányzatban, a tanári katedrán, az orvosi rendelőben, a földeken, a családban, ugyanis ez mind országépítés" – mondta augusztus huszadikán Semjén Zsolt, a potrohos hazafi pedig bekapcsolódott. Viselkedéskultúrája a legkifinomultabb igényeket talán még nem mindenben elégíti ki, ám a nemzet élcsapata által képviselt normáknak megfelel.

Semjén Zsolt a föntebb idézett gondolatot a *Külhoni Magyarságért Díjak*átadása alkalmából tárta a nemzet nyilvánossága elé, s így érthető módon elsősorban a határainkon kívül élő honfitársaink ország- és nemzetépítő buzgalmával foglalkozott. „A kormány megtette, ami a feladata, biztosította a szervezeti, közjogi és anyagi hátteret, *soha ekkora támogatást nem kapott még a külhoni magyarság, mint most*. A kormány mindent biztosít a magyar identitás

megőrzéséhez, hogy mindenki Szent István államának tagja lehessen, függetlenül attól, hol él a világban" – vázolta fel sokat szenvedett népünk perspektíváit, elegánsan túllépve azon a körülményen, hogy a világ távoli országaiban élő magyarság nem csekély hányada épp azért él a világ távoli országaiban, mert elege lett abból, ami Szent István államában mostanság folyik. Evvel együtt az a kijelentés, mely szerint a külhoni magyarság soha ekkora támogatást nem kapott, majdnem igaz. Annyi módosítással, hogy nem külhoni, hanem határainkon túli. A tágabb értelemben vett külhoni (amerikai, ausztráliai, kanadai, új-zélandi etc.) magyarság semmifajta támogatásra nem szorul, nem is kap effélét, a határokon túliakra viszont az áldás nagy cseppekben hull alá. Ha nem hisszük, pillantsunk bele a *Magyar Közlöny* 2017. évi 227. számába, csodálkozni fogunk.

Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség háromszáznegyvenmillió, Székelyvarság Sí- és Túraközpont Egyesület négyszázhúszmillió, Gyulafehérvári Római Katolikus Érsekség másfél milliárd, Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Jótékonysági Alapítvány kétmilliárd, Erdélyi Református Egyházkerület huszonhétmilliárd és így tovább.

Mindez persze nem azt jelenti, hogy Csonkamagyarország legégetőbb – jellemzően egyházi – szükségleteire már nincs pénze a kormányzatnak, ellenkezőleg. Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja egymilliárd, Jézus Társasága hatmilliárd, Don Bosco Szalézi Társasága hat és félmilliárd, Dunamelléki Református Egyházkerület tizenkétmilliárd, Magyarországi Református Egyház harmincegymilliárd és így tovább, oldalakon áthúzódó táblázatok, bennük sok-sok rubrika, a rubrikákban sok-sok pénz.

Ami a kulturális támogatásokat illeti, azokban is a határokon átívelő nemzet- és országépítés nemes szándéka dominál. Egymilliárd-négyszázötvenmillió az Erdélyi Médiatér Egyesületnek, egymilliárd-négyszázmillió az Előretolt Helyőrség Íróakadémia támogatására, a miskolci Bartók Plusz Operafesztiválnak viszont csak háromszázmillió. Fillérre annyi, amennyit a Kurultaj kapott. Ami az íróakadémiát illeti, a határokon átívelő nemzet- és országépítés szellemi alapja a nemzeti irodalom, az pedig íróakadémia híján létre se jöhet. Cipőt a cipőboltból, írót az íróakadémiából. Ha pedig az íróakadémia élén olyan szellemi és erkölcsi kiválóság áll, mint Orbán János Dénes, a *Magyar Idők* kultúrrovatának vezetője, akkor a siker el nem maradhat. Soké' adják ugyan, mármint a sikert, de csodájára fog járni a világ. Ami pedig az Erdélyi Médiatér Egyesületnek nyújtott csaknem másfél milliárdos támogatást illeti, avval kapcsolatban figyelemre méltó, hogy az egyesület önmagáról a saját weboldalán mindössze ennyit közöl: „Az Erdélyi Médiatér Egyesület 2013-ban alapított nonprofit jogi személy, amelynek célja többek között az erdélyi magyar online élet alakítása. Elnöke Mohácsi László Árpád." Az *Átlátszó Erdély* szerint a médiatámogatási szerződés konkrétumokat egyáltalán nem

tartalmaz, se költségvetés, se szakmai program, semmi. Kormányunk a derék erdélyi magyarokkal nem cicózik. Megmondják, mennyit kérnek, odaadja.

Ez eddig bő százhúszmilliárd forint, viszont ugyanebben a *Magyar Közlöny*ben a sportinfrastruktúra-fejlesztési, turisztikai és egyéb kiemelt beruházások forrásszükségletének biztosításáról is szó esik. Tartalmas lapszám. Sok-sok határon túli fociakadémia, kaptak a pénzünkből egy-egy milliárdot, esetleg többet, a kiutaló személy pedig nemzet- és sportpolitikai orgazmusok hosszú sorát élte át. Részint focitámogatás, részint határokon átívelő nemzet- és országépítés, mindez egyszerre, egyazon papíron, ugyanazzal a tollvonással. Emberi lénynek ekkora gyönyör ritkán adatik.

Kicsit később egy áruházi kasszánál álltam a sorban, kettővel előttem finom úrinő fizetett. Az a típus, aki nem példányonként veszi a *Magyar Idők*et, hanem éves előfizetése van. Bukszáját letette a pultra, elrakta az árut, indult kifelé. A sorban mögötte álló kínai (értsd: a mongoloid nagyrasszhoz tartozó egyén, akit a magyar ember invariabiliter kínainak tekint) utánakiáltott. – Nadzs baj! – mondta a kínai és nyájas mosollyal nyújtotta a pulton felejtett tárcát a szórakozott úrinő felé. – Nadzs baj! – visszhangozta az úrinő, elvette a tárcát, megvetően mérte végig a kínait, majd emelt fővel távozott.

1. a kolumnista arról ír, amiről akar,
2. aktuális ügyel foglalkozik.

15. Jegyzet

Benne leszek a tévében

Népszabadság Uj Péter 2005. május 18.

„Stahl Judit lányát egy rokon vitte levegőzni” (Cím a Blikkben)

„Nehéz megbecsülni, hogy mekkora pszichológiai szenvedést okoz egy állatnak, ha megerőszakolja egy ember, de nagyon valószínű, hogy kellemetlennek találja az aktust és sérül a pszichéje, még akkor is, ha az nem jár fizikai sérülés nyomaival - áll a Svéd Állatjóléti Hivatalnak a kormány elé terjesztett jelentésében.”

(A nemzeti hírügynökség anyaga)

A Magyar Tematizálók Országos Egyesülete Végrehajtó Bizottságának rendkívüli üléséről vezettem hazafele éppen, azzal a boldog tudattal, hogy a „Görög Zita nem tagadja, hogy Antal Imrével lambadázott” címet viselő munkám osztatlan szakmai sikert aratott, talán még a „Burány Sándor játssza Csubakkát a Csillagok háborúja hetedik részében” címűnél is nagyobbat, amikor a mobilom a „Fogadj örökbe, most és mindörökre” kezdetű slágert kezdte

játszani, tehát az Igazgatótanács Elnöke volt az. Hangjában idegességgel vegyes idegesség vibrált, utoljára akkor hallottam ennyire izgatottnak, amikor három nagy képernyős Samsung televízióért cserébe sikerült megszereznünk a burundi kormánytól a csecsemőszerv-kereskedelem koncesszióját.

- Csonkolásos gyerekpornó vagy kormánypárti online szerepjáték? - tréfálkoztam, megpróbálva elvenni a helyzet nyilvánvaló élét.

- Azonnal gyere be! Helyzet van. Tévéshow-t szervezünk a miniszterelnöknek. Minden kézre szükségünk van.

Néhány perc múlva a központban, némi előzetes szóváltást követően elvállaltam a show kreatív produceri teendőit. Kisvártatva megkezdtük a próbafelvételeket. A műsorvezető személyének kiválasztása nem várt akadályokba ütközött. Az először kiszemelt Juszt László háromból háromszor elájult a megtiszteltetéstől, Lakat T. Károly pedig egyáltalán magához sem tért. Vitray Tamás elaludt, Baló György sérvet kapott, amikor a BBC etikai kódexével szálkásított alhasra, Havas Henrik pedig annyira laza volt, hogy két tahózás között egyszerűen szétesett, úgy szedték össze a végtagjait a gyártás munkatársai. Friderikusz ennyiért nem vállalta, Frei kétszer ennyiért sem, Batiz már kormányszóvivő volt, Szulák Andi megtette a magáét, Fásy Ádám pedig ragaszkodott volna ahhoz, hogy minden adás végén szintetizátorkísérettel elénekelhessen egy kormányrendeletet; Détár Enikő felindultságában elhagyta Rékasi Károlyt, Rékasi Károly beleszeretett Gál Noémibe, Gál Noémi szilikonmellei nem bírták a megterhelést, a szilikonmellek megtetszettek Trokán Péter vizslájának, aki felgyógyult a szemműtétből, ezért Sváby Andrást puszival köszöntötték a delfinek, mindegy, a répamese végén nem maradt műsorvezető.

Tehát Stohl Bucihoz és Liluhoz kellett fordulni. Aztán persze Stohl Buci is kiesett már az első próbafelvételen, mert úgy üvöltötte sikítva „Adócsökkentés vagy egészségügyi reform?! Egészségügyi reform vagy adócsökkentés?! Adócsökkentés vagy egészségügyi reform?! Istenem! Őrület van itten máma!”, hogy agyvérzést kapott.

Helyére Fekete Pákó ugrott be, aki híres, „Szarházi, hulye kocsog” felkonfjával emelkedett a médiavilág első vonalába.

A miniszterelnök pedig igazi profi módjára dolgozott, simán lemerült angolnák és kígyók közé, hogy fölhozza az éves költségvetési hiány hetvenöt százalékát, nyert félmillió forintot a Milliomosban (Mit csinál a szél, ha nem fúj?; telefonos segítséggel), megtanította vécébe vizelni Győzike kutyáját, Norbi lefogyasztotta hatvanöt kilóra, Kovács Lázár felhizlalta száztizenötre, levetkőzött a CKM-nek, az FHM-nek, az MTK-nak és a HKSZCSPSZV-nek, beleszeretett előbb Bartók Eszterbe, aztán Caramelbe, a nézők közben emelt díjas esemesben

összeállították a kormányprogramot, egyszersmind biztosították a végrehajtás anyagi fedezetét, tehát a sikeres, modern, európai Magyarország alapjai egyszer és mindenkorra megteremtődtek, a Nemzeti Bank központi páncéltermében a plafonig érő bálákba összehordott GDP tetején önfeledten kokainoztunk a stábbal.

1. a jegyzet stílusa miatt nemcsak meggyőzni akar, hanem az érzelmeinkre is hat,
2. szerzője felismerhető stílusáról, szóhasználatáról, érvelési technikájáról,
3. a kiindulópontként szolgáló esemény jelentéktelen, (első két bekezdés)
4. a szerző valamely társadalmi folyamat jellemző tünetét véli felfedezni; társadalmi, erkölcsi, politikai kérdéseket világít meg, illusztrál egy köznapi példával (cél annak bemutatása, mennyire megváltozott a magyar média kínálata, tartalma).

16. Glossza

NEM OSZTOGATUNK

Eladtam a kocsimat, de megmondtam az autószerelőnek, hogy egy büdös vasat nem kap a bevételből. Most sztrájkkal fenyeget, mondván, hogy neki oroszlánrésze van a keletkezett értékcsökkenésben.

-ila-

1. tömör, néhány mondatból áll,
2. ironikus,
3. jelentéktelen eseményről szól,
4. konfliktusos helyzeteket, eseteket dolgoz fel,
5. személyek egy csoportjáról szól
6. a glosszátor betűjelet használ.

17. Publicisztika

Kovács Zoltán: Idő van
Élet és irodalom LII. évfolyam 37. szám, 2008. szeptember 12.

Demokráciában nem létezik szakértői kormány - nyilatkozta Eörsi Mátyás, az SZDSZ országgyűlési képviselője; a politikus szerint a pártoknak az ország előtt álló kihívásokról kell tárgyalni. Szerinte azt kell megnézni, van-e olyan javaslat az asztalon, amelyhez többséget lehet szerezni a parlamentben. Ez pontosan így van, csak az nem világos, hogy miért ne lehetne a parlamentben többséget szerezni egy - nevezzük így - szakértői kormány programjához.

(Mellékesen, ha demokráciában nincs szakértői kormány, akkor hol van: diktatúrában?) Mert, ha jól értem a logikát, parlamenti többség kérdése az egész, ha a parlamenti többség egy program mögé áll, és ez a program tartalmában szakszerű és a program meghirdetői szakértők, akkor mégiscsak létezik szakértői kormány. Az persze igaz, hogy amíg egyetlen program van az asztalon, történetesen Gyurcsány Ferenc többnyire politikai, semmint szakmai elemzése - és a kormánypárt vezető emberei semmi hajlandóságot nem mutatnak arra, hogy ebből az elemzésből fölemeljék a fejüket és távolabbra nézzenek -, addig ezt a csomagot majszoljuk. Gyurcsány Ferenc minden jó szándéka ellenére egy éve folyamatosan túlélőprogramot ír, ez a mostani ennek egyik fejezete, még az sem biztos, hogy az utolsó. De amíg írja, addig a jelek szerint képtelenség másik programról beszélni. Saját embereivel konzultál, néha látványlátogatásokat tesz különböző intézetekben és otthonokban, este vallomásosan nyilatkozik valamelyik televízióban. Nem a rosszindulat mondatja, de ez a helyzet most már hasonlatos az MSZMP nyolcvanas évekbeli, három évre szóló kibontakozási programjához, ami, mint emlékezetes, a gazdasági válság megszüntetésére irányult. Berecz János ismertette a programot, ezt követősen minden jó szándékú megnyilatkozó azt kapta a nyakába, hogy „van program, azt kell végrehajtani!" A program egy év alatt megbukott, a válság tovább mélyült, nem sokkal később a rendszer maga is megbukott, bár ennek nyilván más oka is volt. De az akkori makacs ragaszkodás az egyetlen programhoz, a sehova se vezető elzárkózás hasonló a mostanihoz, azzal a lényeges különbséggel, hogy az antidemokratikus környezetben, oroszokkal a nyakunkban, ez a mostani helyzet pedig szabad országban, parlamentáris megoldást is kínálva. Gyurcsány Ferenc nemrégiben megismert programja úgyszólván senkit sem hozott lázba, legföljebb az adócsökkentés szóra kapták föl sokan a fejüket. Szakértői elemzések egybehangzó véleménye szerint azonban ennek kiadási oldali ellentételezése hiányos, és főképp, nem adott választ a konvergenciaprogram 2006-os benyújtását követően sokakban megfogalmazódó kérdésre: mitől lesz itt nagyobb növekedés? „A stabilizációt követő kihívások a stabilizáción túlmutató eszközöket kívánnak" - írja Petschnig Mária Zita -, annál is inkább, mert a Gyurcsány-stabilizáció, ellentétben a Bokros-csomaggal, a fejlesztési forrásokat is megcsapolta. A kormányerő, ezen belül is legfőképp a kormányfő most javaslatokat vár, de legfőképp olyanokat, amelyek az általa vázolt kereteken belül maradnak. E szempontból könnyű helyzetben van, hiszen pártján, frakcióján belül igazi ellenfele nincsen, a párt elnöksége megerősítette, hogy „a parlamenti frakcióval együtt támogatja a Megegyezés programját, annak végrehajtásában a kormányt és a miniszterelnököt". Gyurcsány szokása, hogy amikor bajban van, saját személyéről szavaztatgat, most várhatóan egy egész kongresszus áll majd mögé. Láthatóan megkedvelte a monumentális megerősítéseket, az orbitális mennyiségben kapott

szimpátiavoksokat, ezek mögött eltörpülni látszik, hogy az ország ügyeit illetően baj van. Hol van már, amikor Gyurcsány a hátán vitte a pártját! Most már őt cipelik, csak azért, mert párttársai félnek az igazi változástól. Minden változás mögött Orbán Viktort látják fölmagasodni, ami természetesen valós veszély, hiszen nincs kétség, az ő színre lépése Magyarország modernizálását a látómezőn túli sávba tolná, nem beszélve napi keservekről: hagymázas múltba révedés, képmutató tanítások a tisztességről. De hát mégsem lehet a tehetetlenséget egy életen keresztül azzal magyarázni, hogy jön Orbán. Aki történetesen utóbb kétszer jött, kétszer vesztett, mindkétszer nyerő állásból, miért lenne ez az ember olyan veszélyes? A jobboldal talán olyan rettenetesen erős? A KDNP kizárólag az Országgyűlés névjegyzéki listáján létező párt, Dávid Ibolya váratlanul túlélési harcba keveredett a váratlanul minden elképzelhető szempontból fölerősített Almássy Kornéllal, a párt két-három százalékon áll - ez, mellesleg, nem is tudni, kinek hasznos. Orbán Viktor különböző észak-amerikai szállodák hátsó vészkijáratain lopakszik fölfelé, hogy fotóztassa magát megfáradt másod-harmadvonalbeli politikusokkal. Ennél mégiscsak veszélyesebb a pangás! Új hang és új erő, de legfőképpen igazi szakértelem nélkül nem lehet most már kormányozni. Ha fogyó hittel, de mégiscsak a progresszió mellett elkötelezett két párt felelőssége, hogy mihamarabb megállapodjon olyan összetételű szakértői kormányban, amelyiknek hitele van és nemzetközi tekintélye. Ez a lehetőség ma még adott, de ennek eljátszása alighanem előrehozott választást hoz: vagy ha Gyurcsány valami csoda folytán kihúzná 2010-ig, addigra még gyengébb lenne. Lehet választani. Magától értetődő, hogy Gyurcsánnyal - legalábbis 2010-ben - nem lehet választásoknak indulni, ezt ha nem mondják is, a szocialisták tudják a legjobban. A mostani helyzet ezt a váltást olyan időre hozza előre, amikor meg lehet kezdeni az újraépítkezést. 2010-ben nem lehet újraépítkezést kezdeni. Az MSZP mindig a váltásban volt erős, mindig új emberrel nyert, kérdés, hogy most van-e lelkierő ehhez. Ezek azonban csak pártügyek, ennél fontosabb az ország helyzete. Annak idején Békesi László úgy nyilatkozott, hogy a legjobb szakértők, a magyar közgazdász-értelmiség krémje áll bevetésre készen, csakhogy nem engedik szóhoz jutni őket. Gyurcsány politikusi személyisége vagy egyszerű felelősségérzete mutatkozhat meg abban, hogy lesz-e ereje félreállni, és átadni helyét a nagy válságkezelők valamelyikének. Emlékeztetnék, hogy volt az őszödi beszédnek egy komoly gondolata, így hangzott: „Mi lenne, ha most az egyszer nem az egymás közötti faszkodás miatt veszítenénk el a népszerűségünket, hanem mert csinálunk nagy társadalmi ügyeket, és ez nem probléma akkor, hogy elveszítjük a támogatásunkat: majd visszaszerezzük, majd megértik.” A kormányfő, hogy a saját szavával éljek, momentán éppen faszkodik. Neki nem sikerült az óhajtott nagy teljesítmény, maradt azonban számára komoly feladat: alakító és önzetlen szerepvállalás egy

szakértői kormány színre lépésének tartalmi, jogi és intellektuális előkészítésében. Vegyen példát Medgyessy Péterről, aki négy és fél évvel ezelőtt összetörten, a történteket alig fölfogva, de méltósággal köszönt le. Ezt Gyurcsány Ferenc elég közelről látta. Láthatta, hogy Medgyessy mit érzett akkor: hálátlanságot és megalázottságot. Ezt kell most vállalnia Gyurcsány Ferencnek is. Gyurcsány nem hiheti, és a körülötte állók sem hihetik, hogy nincs alternatíva. Van, de csak akkor, ha keresnek ilyet azok, akik vezetik az országot. És akkor is keresik, ha a megoldás egyben az ő személyes politikai kudarcukat és távozásukat jelenti. Az ilyen embereket tartja meg a történelmi emlékezet államférfiként.

1. témája valamilyen társadalmi jelenség, amely a szerző számára kiindulópontként szolgál (szakértői kormány),
2. kifejti véleményét, egyedi gondolatatit, igyekszik elhelyezni a történést (sztorit) a megfelelő gazdasági, társadalmi, politikai kontextusban (gazdasági helyzet, ellenzék állapota),
3. az egyes kijelentések, állítások egymásra épülnek, kezdve a ’80-as évekből hozott párhuzamtól, az aktuális helyzeten át, az ellenzék értékelésén keresztül, a szerző szereinti megoldásig,
4. ideológiailag egyértelmű.

18. Pamflet

Magánvád

Egyetértve a Nemzeti fórum két képviselőjének Nyilatkozatával, Bíró Zoltán, Für Lajos és Lezsák Sándor „Vád”-jával az alábbi pót-magánváddal egészítem ki ezeket:

A Gyurcsány garnitúra a nemzetközi zsidó bankoligarchia utasításának megfelelően, Magyarország zsidó megszállásának érdekében tudatosan fokozza az országban a zűrzavart. A cigányság egy részét feluszítva, bűnözőként, rablóként és gyilkosként fordítja a magyarság és részben a cigányság ellen, hogy aztán az „ellenforradalom” leverése érdekében, a magyar rendőrséget is félretéve fizetett magánhadseregeket és behívott rendfenntartókat lehessen alkalmazni. Céljuk „kaftán-pufajkások”-kal fenntartani a megbukott rendszerüket, és a magyar kultúra és a magyar létérdekek iránt közömbös emberekkel megtölteni a fontos hivatalokat, intézményeket és a kies helyen felépített lakóparkokat.

Ez hazaárulás.

Csurka István,

a MIÉP elnöke

1. rövid terjedelmű,
2. stílusát a gyilkos gúny jellemzi, nyers és durva
3. a szerző az ösztöneinket célozza meg, célja a meghökkentés, a gyűlölet, a düh, a megvetés kiváltása az olvasókból
4. a pamflet az ítéletet nem bízza a közönségre, hanem maga hirdeti ki, (Ez hazaárulás.)
5. a szerző nyíltan felvállalja a személyes élményét, elfogultságát, (Egyetértve)
6. irányulhat akár konkrét személyre is. (Gyurcsány garnitúra).

19. Tárca

Alkonyati látogatás

Nyaralásunk utolsó napján elhatároztuk, hogy végre bejárjuk a szőlőhegyet. A zsúfolt kis faluból nemsokára kiértünk a szabadba, s mintha tágas körszínpad dobogójára léptünk volna. Közelünkben gyümölcsfák és iskolások módjára sorakozó szőlőtőkék, alattunk – a Balaton kéklő széléig – csodálatosan áramló lapály. A présházak hűvöséből egy-egy kis falusi kutya futott ki a homokos útra, amint hármasban – egy fiatal házaspár meg én – tovább sétáltunk a hegy oldalán. Körsétánkra – mintha bűvös kulcsot forgatnánk meg zárjában – varázsos körkép bontakozott ki a messzeségben. A szellős lapály, fűzfáival, rétjeivel, katonás jegenyéivel még szélesebbre tárult, majd – fokozva a fokozhatatlant – a Balaton hatalmas teknője ragyogott fel, s fölötte az égbolt teljessége. A hegyen kis kápolna, mintha valaki a gyümölcsösök közül hirtelenül emelte volna a szemünk elé. Azután ég és Balaton ismét eltűntek a szőlőhegy dimbes-dombos hullámai mögött.

Megéheztünk és megszomjaztunk. A közeli kertben idős parasztasszony kapált a tőkék között. Elmerülten dolgozott, fel se nézett a kapálásból.

Először köszöntünk, halkan, majd hangosabban, csak azután kérdeztük a szőlő árát. Leszakított egy fürtöt és kinyújtotta a kerítésen.

– Sok a munka?

– Sok, de már megszoktam. Egyedül kapálom az egészet – és fölnézett, egészen a dombtetőig.

Magam sem tudom, hogy kerültünk beljebb, de néhány szó után már ott ültünk a ház előtt egy szilvafa árnyékában. Előttünk tál gyümölcs – szilva meg szőlő –, kezünkben régi fotográfiák, miket az asszony hozott ki a házból, s adott a kezünkbe. Már nem voltunk vevők, vendégek voltunk. – És mikor halt meg? – hajoltunk közösen egy meghatóan merev fénykép fölé: fiókos asztal előtt fiatal parasztgazda, fekete ruhában, nyakára gombolt fehér ingben.

– Ő szegény még az első világháborúba veszett oda. Féléves házasok se voltunk, s már meghalt. Én meg, hogy az Alföldről kerültem ide, nagyon nehezen szoktam meg itt a hegyen, egyedül, ember nélkül. Meg fiatal is voltam, nagyon fiatal még akkor.
– De azóta már megszokta itt a néni?
– Meg, meg én, már el se mennék innen. – S beszélt a hegyről, a hegyi munkáról, s a síkságról, ahol gyerek volt valamikor. Aztán a házasságáról, halott uráról, akit ő alig ismert, mégis hű maradt hozzá, mint ehhez a darab szőlőhöz is hű maradt egész életén át, akár egy élő emberhez. És lassanként mi is beszéltünk. Magunkról, egymásról és megint róla, meg hogy mit és hogyan is tud élete során elviselni az ember. S ő csupa öreges gyöngédség lett, fáradhatatlanul tevékeny, nagyon öreg és nagyon kedves.
Így sötétedett ránk aztán, s már a part menti erdőn haladtunk hazafelé, mikor eszembe jutott Rilke oroszországi naplója. A költő világvégi, elhagyatott kis falucskán utazott keresztül, mikor az utolsó házacskánál megállította kocsiját. Öreg, kilencvenesztendős nénikét talált a konyhában, ki a vendéget orosz szokás szerint szeretettel fogadta. Úgy emlékszem, nem is beszélgettek, az öregasszony csak nézte és kiszolgálta őt. Mikor aztán Rilke rövid pihenő után búcsút vett tőle, az asszony a küszöbig kísérte, s ott mélyen meghajolva így szólt hozzá:
– Köszönöm uram a Mindenhatónak, hogy mielőtt meghalok, utoljára még egy vendéget küldött házamba.
Igen, ez a csodálatos történet jutott eszembe az erdőn, hogy a Balatont se láttuk, csak a hullámok zaja után tájékozódtunk a sötétben. Mert valahogy úgy van az örök történetekkel, hogy azok örökké meg is ismétlődnek.
Pilinszky János (*Új Ember,* 1958. október 12.)

1. tovább nem írt novella,
2. egy ember, egy táj, egy hangulat, egy skicc csupán
3. melankolikus.

20. Karcolat

Mikszáth Kálmán: BODA PÁL, A PARASZTPOÉTA

A lapok írják Boda Pál uramnak az ő virtuscselekedetét, hogy őfelségének egy költeményt volt bátor átnyújtani az utcán.

Király őfelsége bizony »istanciának« gondolta azt is s ímmel-ámmal tette a többi közé, de mikor véletlenül szétnyílott a papír, s látta a strófákból, hogy vers, megörült neki s az egész udvari ebéd alatt Boda Pál uramról kérdezősködék.

No, hát ilyen dicsőség sem esett még meg szíhalomi emberen, mióta a világ áll - mert Pali szíhalomi legény ám, ahol azok a szép lányok teremnek, kik a szívét olyan ábrándossá tették.

Boda Pali körülbelül 30 éves legény most, földmíveléssel foglalkozik és költészettel. Nem lehet eltagadni tőle a vénát. Rászületett a poézisre, ami Magyarországon nem olyan nagy csoda, ahol a legszebb gondolatokat és a legvonzóbb fordulatokat még a műköltők is a néptől kölcsönzik.

Boda Pálban hát nem az a nagy sor, hogy jó nótákat csinál, mert hiszen csinálnak ebben a *»szépirodalmi országban«* szebbeket is a fonóban, vagy künn a mezőn az arató leányok, hanem abban híres ember Pali, hogy rögtönözni tud.

Jó ideje már annak, hogy egy napon csak beállított a »Hon« redakciójába egy nyaláb verssel, nyomassák ki azokat az újságba.

Ott aztán körülfogták a szelíd, okos nézésű, tisztességtudó és okos, józan beszédű parasztlegényt a munkatársak, s megmagyarázták neki, hogy a »Hon« komoly lap, és nem közölhet verseket.

De már hogy a »Hon« komoly lap lenne, ezt még Boda Pali sem akarta elhinni, hanem a versek fogyatékos voltában kereste a közlés megtagadásának okát, s hogy ha tán nem tetszenének, megszerezze egy-két jobbal, leült a Reviczky asztalához, s még vagy két verset kapott le hirtelen, hogy Komócsy bátyánk sem hamarosabban:

Ne kínozz már tovább
Ó, fájó szenvedély,
Mert szívem nagy sebe
Isten látja be mély,
Honnan jönne hát rá
Földi örömérzet,
Ha így kinoz engem
E tarka költészet,
Vagy ha terhelve van
Tőle szívem tája,
Vegyen árnyékába
A költészet fája.

Ott költötte őkelme még az alábbi, »Víg Szíhalom« címűt is, oly gyorsan, mintha könyökéből rázná:

Víg Szíhalom falujába,
Kis angyalom kapujába
Három vadalmafa látszik,
Hej, de fehérrel virágzik.
Egyszer feküdtem alája,
Reám hullott az almája;
Hármat ettem meg belőle;
Most is beteg vagyok tőle.
Hull az almafa levele,
Az arcom is sárgul vele;
Csak rózsám nem hervadozik,
Rólam nem is gondolkozik.

A munkatárs urak megbámulták Boda Pál uramat vagy hogy csak ő hitte, miszerint bámulják, s hogy már jobban kivágja a becsületet, még a redakcióra is kanyarított egy poémát ráadásnak:

Jegyezd meg magadnak,
Szegény árva Boda,
Hol most verset csinálsz,
Ez a »Hon«-iroda.
S gondold meg, hogy itt a
Magyarország tolla
Jobban forog, mint a
Falusi motolla;
S oly sűrű leveles,
Mint a szőlő fája,
Majd ha megengedik,
Csak azt írd reája:
Hogy ha nem születtél
Valódi költőnek,
Csak megtarthatnának
Ott kályhafűtőnek.

A keserűség és a szemrehányás szól ki ebből, amiért nem méltányolják eléggé az ő költészetét. S talán-talán egy-egy gúnymosolyt is felfedezett a tudós urak arcán.

No, de most már begyógyult ez a sebe.

Most már a király őfelsége is olvassa a verseit és az bizonyosan sokkal jobb indulatú kritikus, mint György Aladár és Reviczky.

1. humoros,
2. néhány vonással teremt portrét,
3. konkrét személyről szól,
4. kiragadott helyzetet mutat be.

21. Kroki

Mikszáth Kálmán: FÉNYES JUTALOM

Éppen Szt. György-napkor múlt harminc esztendeje, hogy Miska kocsisnak szegődött tekintetes Gombás Boldizsár úrhoz.

Harminc hosszú esztendőn át hűségesen kocsiskodott, még az irigység sem mondhatott volna rá semmit. Nem részegeskedett, kocsit, lovat tisztán tartott, még csak föl sem fordította a tekintetes urat egyszer sem.

Gombás Boldizsár úr nagyon jól tudta, hogy ilyen hosszú szolgálatot nem szokás jutalmazatlanul hagyni. Akárhányszor olvasta a hivatalos lapból, hogy valakit, aki pedig csak írnok volt, 25-30 esztendei szolgálatért legalább is koronás arany érdemkereszttel tüntettek ki. Hát még mit érdemel, aki harminc esztendőn át híven kocsiskodott!? Gombás Boldizsár úr dicséretére legyen mondva elhatározta a Miskát fényesen megjutalmazni.

A harmincadik Szt. György napján hát beszólította őt a szobájába.

- Fiam Miska - kezdé Boldizsár úr sokat jelentő arccal -, éppen ma harminc esztendeje, hogy a szolgálatomba szegődtél. Harminc esztendő nagy idő, s oly cseléd, ki ily nagy időt egy helyen tölt ki, nagy jutalmat is érdemel, pláne ha az a cseléd harminc esztendőn át úgy viseli magát, mint ahogy te viselted. Józan, szorgalmas voltál, nincsen ellened egy mákszemnyi kifogásom. Épp azért Miska fiam, elhatároztam, hogy érdemed szerint fényesen megjutalmazlak. (A Miska arcán bizonyos ragyogás lőn észlelhető.) Én tehát jó magaviseleted és hűséges szolgálatod illő jutalmául elhatároztam, (a Miskának csak úgy tágult a két füle), hogy *ezentúl nem foglak tegezni, hanem magázni. Tehát menjen, Mihály, és fogjon be!*

1. derűs hangulatú,
2. vázlat, felvázolás néhány vonallal.

22. Humoreszk

Karinthy Frigyes: HÁZASSÁG *(lásd: elmekórtan, bűnügyi perrendtartás, nehéz légzés)*

1. Kölcsönös szerződés férfi és nő között, melyben kölcsönösen megállapodnak, hogy a szerződés napjától kezdve nem mondják el egymásnak, hogy kivel van viszonyuk. Aki e szerződést megszegi, akár azáltal, hogy megmondja a másiknak, miszerint ezzel és ezzel viszonya van, akár azáltal, hogy valami más módon tudtára adja, vagy nem ügyel eléggé arra, hogy a másik ne tudja meg: házasságtörést követ el, amit a B. T. K. egy sajátságos fenyítékkel torol meg: az ún. emberáldozattal. A házasságtörésen rajtakapott nőt a férj maga bünteti meg. Mihelyt a nőt rajtakapja, botot ragad, és keresztüldöfi vele a csábítót, a díványt és a kulcslyukat, amin keresztül tanúja volt a házasságtörésnek. Ez a büntetés, mint látjuk, azon az ősi és természetes jogszokáson alapszik, hogy például, ha engem valaki egy sétapálcával megüt, akkor, ugyebár, fogom a sétapálcát, és jól megverem. Vagy ugyebár, ha nekem a hasamon van egy daganat, akkor levágom a hasamat a daganatról, mire aztán a daganat szégyellheti magát, nincs, amin fájjon. Vagy ugyebár, ha a fogam fáj, akkor kihúzom a szájamat a fogamból. Vagy ugyebár, ha valaki kilopja az aranyórámat, és beviszi a zálogházba, akkor jól összepofozom a zálogházat, lepofozom a kéményeit, és beverem az ablakait, és kihívom párbajra, és agyonlövöm és leszúrom. Ez a jogszokás nagyon régi és nagyon igazságos; a családi élet keretén belül egészen ősi formájában még ma is tapasztalhatjuk; ha például a kisfiú torkoskodik, és lop egy szilvát, akkor a mamája megfogja a kezét, és e szavakkal: „Te komisz, ezzel torkoskodtál? Mi?” megveri a kezét büntetésből. Vagy ha az ujjával a kisfiú az orrát piszkálja, akkor a mamája megfogja az ujját, és e szavakkal: „Te komisz, ezzel piszkáltad az orrod? Mi?” megveri az ujját büntetésből. Éppen így jár el, eléggé nem csodálható jogérzékkel, a megcsalt férj, mikor a felesége megcsalja, megfogja a szeretőjét, és e szavakkal: „Te komisz, ezzel csaltál meg, mi?” leszúrja a szeretőt, büntetésből.

Ez eljárás abszolút jogosultságát és igazságtevő jelentőségét a büntetőtörvény is elismeri, utólagos jóváhagyással tüntetve ki a férj által végrehajtott halálos ítéletet. Kiváló jogászok éppen most dolgoznak egy törvénytervezeten, mely ezt a jelenleg kissé hosszadalmas eljárást megrövidítendő, azon alapulnék, hogy a mostani eljárást megfordítva, annak gyorsabb lebonyolításáról gondoskodjék. Az új házassági törvény értelmében ugyanis a törvényszék először is felmenti a férjet, auf alle Fälle, ezután a férj, kezében a törvényszék felmentő ítéletével, mely egyben mint végrehajtandó felhatalmazvány, fegyverviselési engedély, rendőrségi bizonyítvány, katonai igazolólevél, villamosszabadjegy és félárú moziutalvány szerepel, nyugodtan hazamegy, és a katonaság esetleges közbelépését igénybe véve, végrehajtja

a kivégzést a szeretőn - ezek után a feleség elköveti a házasságtörést, és a törvényes eljárás be van fejezve.
2. Általánosságban kétféle házasságot különböztetünk meg, úm. az egyszerű házasságot és a vegyes házasságot. Ez utóbbit úgy kell érteni, hogy egy férfi és egy nő házasodik össze. Ilyen házasságokban a házasságtörés is vegyes, amennyiben az asszony vegyes elemekkel csalja meg a férjét. A házasságot eljegyzés előzi meg, mikor is a vőlegény gyűrűt nyújt át, melynek szimbolikus jelentősége az, hogy így görbüljek meg, mint ez a gyűrű. Házasságban élők egyik jellemző betegsége a gyerek nevű kiütés, mely a bőr felületén jelentkezik bizonyos időben, és nehezen távolítható el. Ragályos betegség, melyet a házastársak (a betegség ideje alatt: lázastársak) egymástól kapnak el.

1. nevettető hatású, karcolatszerű próza,
2. elmélkedő jellegű,
3. témája miatt ironikus.

23. Recenzió (műismertetés)

narancs.hu 2018. április 19.

Egy göröngytelen pálya – Porzó (Ágai Adolf): Utazás Pestről – Budapestre 1843–1907

Maga a kötet igen vegyes műfajú, és alcíme elég pontos: Rajzok és emlékek a magyar főváros utolsó 65 esztendejéből. Könyve bújtatott önéletrajz is, és éppen ezért annak az útnak a leírásával indul, amikor a kis Adolf 1843-ban felkerül tanulni Pestre. Ágai mintegy azonosítja magát és életútját a Pestből és Budából 1873-ban Budapestté váló főváros történetével. Írásmodorának önjellemzése hibátlan önismeretről tanúskodik:
„Mint nincs történetírás részrehajlás nélkül: azonképen nincs utirajz sem, amely alapos. De van egy dolog, amely ha becsesebbé nem is, de kedvesebbé teszi az adatok szilárd talpkövén épült, erősen megokolt bírálatnál – az előadás közvetlensége, az elfogulatlan szem, amely sokat meglát, amit soha észre nem vesz a megszokás. Ez az egyetlen körülmény, melyből jogot váltunk mi tárczairók belekotyogni mindenbe mindenütt, mindenkor. Csak rovom az utczákat s ülöm a kávéházakat. Ez felel meg legjobban az én czigány természetemnek.” (Bán Zoltán András)

1. könyvismertető,
2. szerzője információkat közöl a műről,

3. nem feladata az ítélkezés, ez azonban nem zárja ki egy-egy minősítő jelző használatát,
4. rövid terjedelmű.

24. Kritika

Fáy Miklós: **Múltak üteme**

Élet és Irodalom MŰBÍRÁLAT - ZENE - LXII. évfolyam, 34. szám, 2018. augusztus 24.

(Mozart: Piano Quartets – Deutsche Grammophon, 2018)

Igazából ezt is akartam elmesélni. Hogy az ember hallgatja Barenboimot, a hegedűt, a nagyszerű brácsást, Yulia Deynekát, és tudja, hogy bizonyos értelemben és tételeken át épp a lényeg hiányzik, a megrendülés, az előadói leborulás, ha lehet így mondani. Aztán eljön a lemez legutolsó száma, és olyan elképesztő melegség, szeretet, heccelődés van benne, ahogy a két Barenboim egy pillanatra csak egymásnak játszik, nesze, fater, nesze fiam, hogy nem is jut eszembe más, csak annyi: de jó, hogy megőrizték.

Az ember hajlamos úgy hallgatni az új Barenboim-lemezt, mintha valami nagy nosztalgiavillamosozáson venne részt, ilyen ez a nyavalyás világ, változik. De volt egyszer egy hangrögzítés, és annak, ha nem a leghősebb hőskorában, de mégis a nagy időszakában ott volt Daniel Barenboim. Elég borzongató belegondolni, hogy Barenboim még közös lemezeket készített Otto Klempererrel, ez tényleg a még látta Lenint kategória, akkor is csodálnánk, ha csak mesélne róla, de ő aktív, és nemcsak szellemi vezérként és karmesterként aktív, hanem zongoristaként is.

Vagy másfelől nézve: a Mozart-zongoranégyeseket a berlini Pierre Boulez-teremben vették föl, és Barenboim már a hatvanas években Bartókot zongorázott Boulez vezénylete alatt. Remélem, neki nem jut eszébe, ami nekem, hogy valamikor majd a Daniel Barenboim-teremben fognak koncertezni a világ nagyjai.

Persze, lehet, hogy az ilyen jövőbe tekintéskor az ember nem veszi észre, hogy saját jövőjébe és múltjába tekintget: Boulez és Barenboim már a Müpa-ban is játszott együtt, volt olyan, hogy a legendák köztünk éltek. Mindenesetre van hajlam arra, hogy Barenboimot már ne csak úgy, önmagáért hallgassuk, hanem emlékműként, volt valaha egy olyan világ, amelyben – be sem tudom fejezni a mondatot. De akkor is volt egy olyan világ, és benne Barenboimnak is szerepe volt, másik szerepe, mint most, amikor ő lett a nagy öreg. Ő volt a nagy fiatal, aki mindent tudott, tényleg mindent, és mindig ott volt, tényleg ott, és most mindegy, melyik pillanatot idézzük föl, amikor Jacqueline du Pré csellózott, Furtwängler vezényelt, Fischer-Dieskau énekelt. Mindig volt ok Barenboimot hallgatni, de szinte soha nem hallgattunk semmit csak

őmiatta. Még emlékszem a meglepetésre a berliniek koncertjén az Erkel Színházban: hiszen ez jó. Pedig most nincs mellette senki, vezényel és zongorázik, és mégis jó.

Pimaszságból most ennyi elég is volna, de kijött az új lemez, a zongoranégyesek, három fiatal vonóssal, közülük az egyik Michael Barenboim, ő hegedül. Szóval megy tovább a staféta, Michaelt meg Daniel miatt hallgatjuk, de mégsem. Mindkettőt Mozartért hallgatjuk, ezért a két különös darabért. Mozart eredetileg három zongoranégyes megírására kapott ajánlatot, aztán a kiadó az első után szépen visszatáncolt, ezt nem lehet eladni, túl bonyolult a házimuzsikáláshoz, nem is a zongora miatt, hanem mert a lelkes igyekvő vonósoknak kell sokat és nehezet játszani. Ami azért utólag elég hajmeresztő, ne strapáld magad, Mozikám, erre most nincs kereslet. Az az apróság, hogy magát a műfajt kellett hozzá feltalálni, nem nagyon foglalkoztatta az anyagi alapokat biztosító embereket. Pedig Mozart dolgozott, kitalált, bejárta a logikus utat, kifejlesztette ezt az elég fantasztikus műnemet a zongoraversenyből, és arra is volt figyelme, hogy a közönség (már ha közönség elé kerülnek a művek, és nem maradnak zeneszobai titkok) ne azt érezze, hogy valami olcsósított zongoraversenyt hallgat. Azt is hall, persze, de ez most nem a magányos hangszer ékesen szóló boldogsága és boldogtalansága, épp a magány hiányzik az egészből, állandóan társaságban vagyunk. Közben mégis megkapunk mindent hallgatóként, amit egy zongoraversenytől szoktunk, az első tétel választékosságát, a második gyermeki pötyögését, a harmadik operai kedvét.

Igazából ezt is akartam elmesélni. Hogy az ember hallgatja Barenboimot, a hegedűt, a nagyszerű brácsást, Yulia Deynekát, és tudja, hogy bizonyos értelemben és tételeken át épp a lényeg hiányzik, a megrendülés, az előadói leborulás, ha lehet így mondani. Aztán eljön a lemez legutolsó száma, és olyan elképesztő melegség, szeretet, heccelődés van benne, ahogy a két Barenboim egy pillanatra csak egymásnak játszik, nesze, fater, nesze fiam, hogy nem is jut eszembe más, csak annyi: de jó, hogy megőrizték. Hogy ez is megvan. Hogy még sincs este.

1. objektív ismertetése a műnek (recenzió),
2. szubjektív ítélet a mű felett,
3. a kritikus elhelyezi az alkotást az alkotó életművében, megvizsgálja, milyen értéket képvisel, figyelembe véve a hagyományos és a napról napra változó értékrendet.

25. Esszé

Hagyjuk már Szapolyait, a világ legerősebb seregétől kaptunk ki

K.Á. INDEX.HU 2018.08.29. 22:04 MÓDOSÍTVA: 2018-08-29 22:41:33

1526. augusztus 29-én szenvedett katasztrofális vereséget a középkori Magyarország az akkori világ legerősebb hadseregétől. Győzelmük után megnyílt az út a törökök előtt, nálunk pedig azóta is keresik a felelősöket és a bűnbakokat. Az 500. évforduló felé közeledve új kutatócsoport alakult Mohács megértésére, az MTA és a pécsi egyetem kutatói szenzációs felfedezéseket ígérnek.

Legendarombolást, a máig ható Habsburg és a kommunista propaganda helyett korrektebb képet ígér az a kutatócsoport, amelyet Fodor Pál és Pap Norbert vezet. Úgy tűnik, a hangsúlyváltásból Szapolyai, a magyar urak és a Jagellók jól jönnek ki, a Hunyadiak dicsőségét viszont mellékesen megkérdőjelezi az újraértelmezés.

120 millió forintot kaptak az idén indított hároméves kutatásra. Több téma van; régészeti feltárásokat folytatnak, keresik a földrajzi nyomokat és próbálják pontosabban rekonstruálni a csata eseményeit, de tágabban is, a források kritikai újraértelmezésével szeretnék alakítani az egész mohácsi tragédia helyét a nemzeti emlékezetben. Bár most még csak az első eredmények vannak meg (ezek a kutatás honlapjánis elérhetők), a kutatók nagyon igyekeznek felkelteni a közvélemény figyelmét: azt írják, ***talán már ez év őszére valódi szenzációkkal fog szolgálni....***

A „szenzáció" itt leginkább két dolgot jelenthet: leginkább a csatatér pontos feltárását, esetleg az idáig nem nagyon talált tömegsírok fellelésével együtt (legalább 20 ezer halottal szokás számolni Mohácsnál), valamint néhány vonatkozó nemzeti mítosz határozottabb megkérdőjelezését. Utóbbi a Hunyadiak óvatos helyretételével és a Jagellók megvédésével, a XIX. századi romantikus nacionalizmus sémáival való leszámolással járna – de nézzük előbb az elsőt, azt, ami konkrétan a csata menetét illeti.

Azon kívül, hogy az elesett legalább húszezer katona közül csak kevésnek kerültek elő a maradványai, a mohácsi csata rengeteg alapkörülményét sem ismerjük. Mint mi is írtuk, még az is kérdéses, hogy az ifjú II. Lajos valóban belefulladt-e a Csele-patakba. De azt sem tudjuk biztosan, hol vertek például tábort a seregek, és hogy hol volt az ütközet centruma. Bár a mohácsi csata évszázadok óta a magyar nemzeti emlékezet egyik legfontosabb eseménye (egyébként a cseheknél, horvátoknál, osztrákoknál is kiemelt jelentőséget tulajdonítanak neki), és történészek is több mint száz éve tanulmányozzák, a sok versengő hipotézis ellenére is rengeteg az ismeretlen – amit pedig korábban ismertnek hittek, arról is kiderült, hogy rárakódott legenda vagy téves azonosítás.

Most sikerült megtalálni a csata helyszínén az oszmán győzelmi emlékmű pontos helyét, mellyel a törökök Szulejmán szultánnak állítottak emléket. Érdekesség, hogy a keleti stílusú pavilont egy régi római megfigyelőtorony romjaira építették, de van olyan teória is, hogy a csata alatt ennek a helyén, az egykori Törökdombon állhatott a szultáni sátor. Bár a kutatók

szerint ez nem túl valószínű, a Törökdomb helye mégis lényeges. Mint kiderült, az Eszék és Buda közötti régi út mellett állt, ami általában is mutatja a csatában a hadiút jelentőségét. A két sereg szárazföldön és vízen a Duna mentén vonult fel, az utánpótlást is a folyón szállították.

A csata pontos helyszínével kapcsolatban azért is sok a homály, mert a táj, a domborzat, a Duna medre, az árterek mind sokat változtak a késő középkori európai „kis jégkorszak" óta. A vízrendezés, a lecsapolás és a folyamszabályozás után a domborzat teljesen megváltozhatott, így a korabeli lapályok, vizes területek és szárazulatok alapján kellett most újragondolni az 1526-ban lehetséges menekülési útvonalakat – a korábban hiába keresett tömegsírok megtalálása és feltárása komoly eredmény lenne.

Általánosabb jelentősége van a felelősség kérdésének. Fodor Pál (ő egyébként az MTA történettudományi intézetének a vezetője) kutatócsoportja most leginkább azt hangsúlyozza, hogy az utókor alaptalanul tette felelőssé mindenért a Mohács előtti Magyarország vezetőit.

„Ahogy a korabeli történetírás teljes körű vizsgálata kimutatta, rögtön a csata után megkezdődött az a mai napig is folyó bűnbakkeresés, amelynek elsősorban a Jagelló uralkodók és Szapolyai János estek áldozatául. Lejáratásukban nagy szerepet játszottak a trónra áhítozó Habsburgok, s az ő szempontjaik szivárogtak át a későbbi magyar történetírásba is. A folyamat másik nagy nyertesei a Hunyadiak lettek, akik valódi teljesítményüknél jóval pozitívabb megítélést kaptak az utókortól" – írják.

A Jagellók verbális ütlegelése a csata után hamar, már a XVI. században kialakult; Mátyással szemben gyengekezű uralkodóknak festették le őket, akik elherdálták a Hunyadiak által felhalmozott erkölcsi és anyagi tőkét. Azt mondták, II. Ulászló helyett lényegében a kancellárok és a királyi tanács irányították az országot; a kutatócsoport szerint azonban ez karikatúraszerű leegyszerűsítés, Ulászló a korban megszokott módon részt vett a mindennapi kormányzásban. Az sem igaz szerintük, hogy a Jagellók olyan pocsékul teljesítettek gazdaságilag, és hogy annyival korruptabbak lettek volna a sokéves átlagnál, és ezért csappantak meg vészesen a kincstár bevételei. Valójában a kiadások nőttek meg irgalmatlanul, egyszerűen az Oszmán Birodalom katonai fenyegetése miatt.

A Jagellók mocskolása valójában elég jól jött a Habsburgoknak, hiszen ezzel megvolt a negatív ellenpont a Habsburgok uralmához, amit így meg lehetett próbálni „jó kormányzatnak" eladni. De nemcsak a Habsburg, hanem a kádári propagandának is Mohács kellett. Ennek fő képviselője az a „Nemeskürty tanár úr" volt, akinek ismeretterjesztő népszerűségét a rendszerváltás sem kezdte ki igazán – annak ellenére, hogy például a mohácsi narratívája a kutatók szerint kifejezetten az MSZMP lebutított történeti ideológiáját volt hivatott erősíteni. Eszerint a mohácsi bukás a feudális magyar elit erkölcsi romlásának bizonyítéka, hiszen – így

Nemeskürty – ha az akkori elit képes lett volna egységesen fellépni, a Dózsa-féle parasztháborúban nem idegenítette volna el magától a „népet”, a döntő pillanatban fegyvert adott volna a „dolgozó parasztok” kezébe is, és akkor nem juthatott volna ebek harmincadjára az ország.

Azt is Nemeskürty terjesztette el, hogy a magyar sereg csak kis számban jelent meg a csatatéren, Szapolyai pedig az erdélyi sereggel együtt szándékosan késett le a csatáról. Utóbbit már rögtön a csata után, 1527-ben is terjesztették; magyar urak egy csoportja magának az angol királynak írta meg, hogy az erdélyi vajda cserben hagyta II. Lajost, nem is akart részt venni az ütközetben. A gond, hogy az ezt terjesztő nemesek a Ferdinánd-párti tábor közismert alakjai voltak, vagyis hiába mószerolták szépen és a Habsburg-érdekeknek megfelelően Szapolyait, itt azért nem árt némi alapvető forráskritika.

Bár Szapolyai alakja évszázadok óta remek céltábla, megítélése leginkább arra jó, hogy valaki az ő segítségével politizáljon és mondjon valami magvasat a nagyurakról és a turáni átokról. Bár az erdélyi vajdával szembeni vádak a mai napig előkerülnek a magyar történettudományban, a kutatócsoport szerint indokolatlanul. Szerintük az ország vezetői becsülettel teljesítették kötelességüket, és nem rajtuk múlott, ***hogy még „visegrádi együttműködéssel” sem tudták feltartóztatni a hatalmas oszmán-muszlim birodalom hadigépezetét.***

„A Mohácsnál harcba szálló magyar elittől eltagadni annak elismerését, hogy amikor kellett, kötelességüket szó nélkül teljesítették, több mint tiszteletlenség – értelmetlenség is: az akkori ismert világ legerősebb hadserege ellen szinte a győzelem reménye nélkül hadba szállókról érdemes inkább higgadt tárgyilagossággal szólnunk” – áll a kutatócsoport tagjai által írt tanulmányban. A konkrét régészeti-történeti feltárásokról, tágabban pedig a Hunyadiak a kutatócsoport szerint túlértékelt szerepéről hamarosan újabb ismeretek várhatók. Mert ha a Jagellók teljesítményét indokolatlan alul-, Mátyás nemzetközi teljesítményét véleményük szerint túlértékelte az utókor.

1. nem törekszik megcáfolhatatlan bizonyításra, de rendelkezik szubjektív hitelességgel láttató erővel,
2. egyszerre elemző és kommentáló, szól a szakmabeliekhez és a nagyközönséghez.

II. fejezet – Sajtóelemzés részhez

II.1. Sajtóelemzés – gyakorlás

II.1.2. Az eltérő tájékoztatás

Népszabadság

Roadshow és fáklyafény

A vártnál kevesebben demonstráltak a tandíj miatt Budapesten

Varga Dóra • 2007. október 18.

Lényegében elutasította az oktatási tárca a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának (HÖOK) tandíjjal kapcsolatos alternatív javaslatát, amely szerint csak a felvett, de nem teljesített kreditekért (tanegységekért) kellene fizetniük a hallgatóknak. Manherz Károly szakállamtitkár tegnap délben adta át a válaszlevelet Miskolczi Norbertnek, a HÖOK elnökének.

E szerint a tárca nem tartja bevezethetőnek a javaslatot, mivel az „büntető jellegű": a feladatvállalást elkerülő tanulási stratégia kialakítására ösztönöz, ahelyett, hogy teljesítményre sarkallna. (Magyarul: a tárca attól tart, a hallgatók eleve kevesebb kreditet vennének föl, hogy ne kelljen utóbb fizetniük, ha mégsem tudják azokat teljesíteni.) Manherz a levélben rámutat arra is: a HÖOK javaslata nem tesz különbséget a hallgatók között szociális szempontok alapján. A tárca szerint a képzési hozzájárulás és a HÖOK-elnök által is aláírt hallgatói juttatási rendszer alkalmas arra, hogy a valóban rászoruló diákok már tanulmányaik első félévétől megfelelő támogatást kaphassanak. A tárca ugyanakkor nyitott a tárgyalásokra, ezért ma délutánra összehívja a Felsőoktatási Kerekasztalt.

A HÖOK szerint mindez „időhúzás", a minisztériumi válasz pedig semmitmondó. Javaslatuk alapkoncepciója már több mint egy éve ismert: ennyi idő alatt „a minisztérium felkészült szakértőinek egyértelmű választ kellett volna adniuk".

Tiltakozó pólókban Szegeden

A felsőoktatási roadshow tegnapi állomásán, a Szegedi Tudományegyetemen Manherz Károly szakállamtitkár a tandíj ellen tiltakozó pólót viselő hallgatók sokasága előtt ismertette a tárca érveit, amelyekkel elutasították a HÖOK által beterjesztett alternatív tandíjjavaslatot. A szegedi egyetemisták nem fogadták el az Oktatási és Kulturális Minisztérium válaszát. Török Márk, a szegedi egyetem hallgatói önkormányzatának elnöke azt mondta a fórumon: a kreditrendszer lényege a tanszabadság. Az egyetem által kínált tananyagból a hallgató választhat. Ha választott, és igénybe vette az oktatást, de nem vizsgázott le, vagyis nem tanulta meg a leckét,

akkor kell fizetnie. Ebben nincs értelme szociális szempontokat érvényesíteni. Aki viszont teljesíti, amit vállalt, az továbbra se fizessen semmit! - érvelt Török. A tandíj azt sem szavatolja, hogy piacképes diplomát kapjanak. Jelenlegi összege az egyetemek fejlesztéséhez édeskevés. Az állami finanszírozásra vonatkozó ígéret pedig nem hiteles annak fényében, hogy a választási kampányban a kormánypártok még tagadták, hogy tandíjat terveznének. A tandíjról szóló döntést emellett - mondja - 2006 nyarán hozták, mikor a hallgatók nyári szüneten voltak. Manherz Károly válaszul azt mondta: a fejlesztéseket az EU finanszírozza majd. **(Szegedi tudósítónktól)**

Fáklyák, ötszázért

Ónody-Molnár Dóra • 2007. október 18.

A vártnál jóval kevesebben vettek részt tegnap este a HÖOK budapesti tandíjellenes demonstrációján, pedig nem csak a fővárosból vártak résztvevőket. - Ötszázért a fáklya! - rikkantott egy árus az érkező diákok felé.

- Csak a szervezők kapnak fáklyát? - morgolódott az egyik fiú, aztán kiderült, hogy hiába remélnek busás hasznot a fáklyaárusok - fáklya jutott mindenkinek, a szervezők gondoskodtak róla. Még maradt is - a vidékről várt buszok nem érkeztek meg. A Margit híd budai hídfője mellett lévő park ennek ellenére hamar megtelt, a meghirdetett gyülekezési időpontban úgy 1500-2000 hallgató tolongott a betonon.

A szervezők ugyanakkor kínosan ügyeltek arra, hogy a rendezvény „balhémentes" maradjon. - Vagy kocsmázzatok, vagy tegyétek le az italt - szóltak néhány sörösüveget szorongató srácnak.

- Oké, kicsit piálgatunk, aztán csatlakozunk - válaszolták.

A szervezők hamar elhajtottak egy magyar és árpádsávos zászlót lengető idős férfit, ő már csak a villamosmegállóból szurkolt a demonstrálóknak. Nemzeti jelképeket csak finom utalásként lehetett látni, egy-egy Trianon-feliratos póló, nemzetiszínű hátizsák, címeres ballonkabát formájában.

Egy kis társaság arról értekezett, hogy pénteken indítja a Fidesz az aláírásgyűjtést, s a tandíjról is megkérdezik a népet. A tömeg jókedvűen indult meg az Oktatási és Kulturális Minisztérium épülete felé.

A tüntető diákok a hídon Pest felé gyalogolva csak egy sávot használhattak, a másik sávban lassan csordogált a munkából hazafelé igyekvő autós tömeg. Közülük többen szimpátiadudálással jelezték egyetértésüket. Néhányan azért káromkodtak is.

Este nyolc óra után érkeztek a hallgatók az oktatási tárca épülete elé, ahol a HÖOK képviselői elmondták a már ismert érveiket a tandíj ellen.

- Nem lesz ebből az egészből semmi - mondta egy idő után elkeseredetten az egyik fiú. Meg hideg is van. Jobb, ha hazamegyünk.

A tandíj értékesebbé teszi a diplomát

V. D. • 2007. október 18.

Több okból is szükségesnek tartja a tandíjat Polónyi István oktatáskutató, a Debreceni Egyetem Közgazdaság-tudományi Karának egyetemi tanára. A költségvetés ugyanis egyre inkább kénytelen pluszbevételeket keresni a felsőoktatás működtetéséhez. Nemrégiben az OECD is rávilágított, hogy hazánkban óriási a jövedelmi előnye a diplomásoknak az alacsonyabb végzettségűekkel szemben, és e szakadék nő. Elvárható tehát, hogy a hallgatók járuljanak hozzá az utóbb jól jövedelmező tanulmányaik finanszírozásához.

De szerinte nem csak ezért van szükség a tandíjra. Azt mondta: a fizetési kötelezettség javítja az oktatás minőségét és hatékonyságát. A hallgatókat rákényszeríti, hogy minél olcsóbban, azaz a lehető legrövidebb idő alatt teljesítsék a tanulmányaikat - ne járjanak 8-10 évig egyetemre.

- A tandíj által nő a tanulmányok értéke a hallgatók szemében, hiszen ami ingyen van, azt többnyire kevésbé szokták becsülni - jegyezte meg. Hangsúlyozta ugyanakkor: a hallgatók megrendelői szerepét erősíteni kell - ez nem adódik feltétlenül a tandíjból. A felsőoktatás ugyanis jelenleg nem mondható „felhasználóbarátnak". A jogszabályokban és az intézményekben ezért nagy hangsúlyt kellene kapnia az oktatók hallgatói értékelésének.

Polónyi István azt mondja: a *Magyar Bálint* volt szakminiszter által a napokban ismét szóba hozott utólagos képzési hozzájárulás (a végzett hallgatóknak a munkába állás után kellene visszafizetniük képzésük költségeit) azzal, hogy a fizetést későbbre halasztaná, éppen az azonnal fizetendő tandíj fenti funkcióit tenné semmissé. Kivéve egyet: a költségvetést „visszatöltené".

Az oktatáskutató szerint a HÖOK által kitalált „tandíj-rendszer" - fizessenek a rosszak - egyrészt demagógia, másrészt túlságosan is erős elitista szemléletet tükröz. Szociológiai vizsgálatok tucatja mutatta ki, hogy a családi háttér, a szociális helyzet komoly befolyással van a tanulmányi eredményre: a fölzárkózás főképp az első években nehéz. Ezt a HÖOK nem vette figyelembe.

Polónyi István megjegyezte: sok országban éppen ezért inkább a szociális helyzet alapján adnak ösztöndíjakat. Hangsúlyozta: az ösztöndíjak rendszerét egyébként is átláthatóbbá és kiszámíthatóbbá kellene tenni. Ha ugyanis a leendő hallgatók pontosan tudják, milyen támogatásokra számíthatnak, akkor a tandíj nem riasztja el őket az egyetemekről.

A kormány nemrégiben meghatározta, hogy a hallgatói normatíva mekkora hányadát kell szociális, illetve tanulmányi ösztöndíjra fordítani, valamint a támogatások fejenkénti legalacsonyabb összegét is rögzítette. Mivel azonban egy óvónőképzőben általában több hátrányosabb helyzetű hallgató tanul, mint egy közgazdasági egyetemen, előbbi intézményben egy-egy hallgatónak kevesebb szociális támogatás jut, hiszen mindenütt azonos "kalapból", a hallgatói normatívából osztják a támogatásokat - így érvelnek a hallgatók, és ezzel Polónyi is egyetért. Ő ezért nem az intézményekre bízná, hanem amerikai példára központosítaná az ösztöndíjak elosztását: a tengerentúlon az állam különböző alapítványokat támogat, amelyeknél a diákok pályázhatnak. Így a leendő hallgatók egyrészt már rögtön az indulásnál tisztában lesznek lehetőségeikkel, másrészt nem intézményen belüli társaikkal, hanem országosan kell „versenyezniük" a támogatásokért.

Magyar Nemzet

„Mondj nemet a tandíjra!"

Csaknem négyezer diák demonstrált az oktatási minisztérium épülete előtt

Bákonyi Ádám - Farkas Attila

Csaknem négyezer diák részvételével tartott tegnap este tandíjellenes demonstrációt a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖOK) Budapesten.

A hallgatók a Margit híd budai hídfőjénél gyülekeztek, majd innen vonultak a főiskoláik, egyetemeik nevét skandálva az oktatási minisztérium Szalay utcai épülete elé. A „Mondj nemet a tandíjra!" feliratú pólókat viselő fiatalok fáklyás demonstrációjukon Hiller István szakminiszter távozását követelték. A szervezők hangsúlyozták, most a budapesti egyetemisták tüntetnek, ezt megelőzően 12 vidéki városban már volt hallgatói tiltakozás. Miskolczi Norbert, a HÖOK elnöke arról beszélt a tüntetésről tudósító, szép számban megjelent újságíróknak, hogy a menet indulása előtt ezerkétszáz fáklya fogyott el, sokuknak már nem is jutott.

– A HÖOK alternatív tandíjjavaslatára érkezett minisztériumi válasz valójában nem válasz, csak időhúzás – jelentette ki a tömeg előtt Maszlavér Gábor. A HÖOK budapesti regionális központjának vezetője szerint ez már csak azért is elfogadhatatlan, mivel 400 ezer hallgatón túl az egész ország ügyét érintő kérdésről van szó. Szerinte nem lehet esélyegyenlőségről beszélni, amikor a tandíj miatt csak a tehetős családok gyermekei juthatnak a felsőoktatásba, ahelyett, hogy minden tehetséges fiatalnak lehetősége lenne erre.

Úgy vélte, forrásbővítés helyett a pazarló gazdálkodást kellene megszüntetni a felsőoktatásban.

– Felsőoktatás akkor is lesz, amikor ön már nem lesz miniszter; már ami marad belőle – címezte Hiller Istvánnak Miskolczi Róbert, a HÖOK elnöke. Felsőoktatás nincsen hallgatók nélkül,

úgyhogy „számoljanak velünk” – tette hozzá. Elfogadhatatlannak nevezte, hogy az alternatív tandíjjal kapcsolatos javaslatuk alapjai már egy éve a tárcavezetőnél vannak. „Aki egy évig nem érti meg egy javaslat lényegét, és csak politikai érdekek mentén lavíroz, az mondjon le!” – szólította fel Hiller Istvánt Miskolczi a tüntetésen, amit a megjelentek hangos üdvrivalgással fogadtak, tovább skandálva: „Mondjon le!”. A HÖOK elnöke arra biztatta a megjelenteket, hogy menjenek majd el a népszavazásra, és „szavazzanak szívük szerint”.

Ezután a már több ezer főre duzzadt tömeg mécseseket helyezett el a szaktárca épülete előtt azokért, akik a tandíj miatt diákként már nem lehettek jelen a tüntetésen. Néhány órával a demonstráció előtt világossá vált, hogy az Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) a diákok kérése ellenére sem vonja vissza a tandíjtörvényt, és nem fogadja el a hallgatók ezzel kapcsolatos javaslatát. A tárca tegnap délután nyilvánosságra hozott közleményében leszögezi: a HÖOK javaslatát jelenlegi formájában nem tartják bevezethetőnek. Indoklásuk szerint a felvett, de nem teljesített tantárgyak után fizetendő tandíj büntető jellegű, amely a feladatvállalást elkerülő tanulási stratégia kialakítására ösztönöz, nem pedig teljesítményre sarkall.

Azt is elfogadhatatlannak tartják, hogy a diákok javaslata nem tesz különbséget a hallgatók között szociális szempontok alapján. A tárca ugyanakkor azt állítja, az érdek-képviseleti szerveket tömörítő Felsőoktatási Kerekasztal keretein belül hajlandó tárgyalni a HÖOK javaslatáról. Ennek érdekében ma délutánra összehívták a kerekasztal ülését. A HÖOK másfél héttel ezelőtt ultimátumot nyújtott át a tárcának, amelyben a tandíj kiváltására tettek javaslatot. Azt szeretnék elérni, ha nem kellene mindenkinek fizetnie, csak annak, aki nem teljesíti az általa vállalt feladatokat.

Népszava

Amíg tandíj lesz, addig küzdenek

Szalmás Péter

Nem adtak át petíciót az oktatási tárca képviselőinek tegnap este a tandíj ellen tüntető diákok. Mint azt Miskolczi Norbert, a HÖOK elnöke a Népszavának elmondta, ezúttal azzal is megelégednek, hogy ha a tárca épületében Manherz Károly szakállamtitkár végighallgatja azt, amit a több száz fáklyás tüntető fiatal előtt ő, illetve Maszlavér Gábor, a budapesti egyetemek és főiskolák HÖOK-elnöke elmond. A diákok este hét órától gyülekeztek a Margit híd budai hídfőjénél, és mert kezdetben a szervezők szerint kevesen voltak, ezért fél nyolc után indultak el a minisztérium Szalay utcai épülete elé. Miskolczi már a gyülekező idején úgy vélte,

elfogadhatatlan számukra az, amit a tárca szakállamtitkára az alternatív tandíjjal kapcsolatos javaslatukra válaszolt. Ez amolyan hoztak is meg nem is – jegyezte meg a HÖOK elnöke. A diákok egyértelmű választ várnak arra, mi lesz a felsőoktatási részhozzájárulás sorsa. Miskolczi azt eredménynek tartja, hogy ma fél négyre összehívták a felsőoktatási kerekasztalt, amelynek résztvevői tárgyalni fognak az ő alternatív kezdeményezésükről. Azt azonban elfogadhatatlannak tartják, hogy a kerekasztal résztvevői – bár csupán tanácsadó fórumként működik ez a testület – eddig még nem beszéltek magáról a tandíjról. Ma délután ezért javasolni fogják, hogy a hallgatói részhozzájárulást vegyék fel a kerekasztal napirendjére. Miskolczi tegnap azzal nyugtatta az amúgy jó hangulatban demonstrálókat, hogy talán sikereket érnek el. Világossá tette, amíg lesz tandíj Magyarországon, a HÖOK küzdeni fog ez ellen.
A Margit hídnál egyébként valaki árpádsávos zászlóval köszöntötte a diákokat, de a tüntetés szervezői nem engedték meg, hogy a zászlós ember hozzájuk csatlakozzon, így csak a 6-os villamos megállójában várakozhatott. Bár a HÖOK rengeteg fáklyát vitt a helyszínre, annyira, amennyit odaszállítottak, végül szükség sem volt, mégis megjelent egy idősebb hölgy, akinek sikerült néhány fáklyát 500 forintért eladnia.

Törvénymódosítást kezdeményez az MDF?
Az MDF szerint az oktatási kormányzatnak be kellene ismernie, hogy a HÖOK-nak jobb javaslatai vannak a tandíjjal kapcsolatos problémákra, mint a tárcának – mondta Almássy Kornél, a Magyar Demokrata Fórum alelnöke az MTI-nek. Hangsúlyozta: az MDF nagyon ésszerűnek tartja a HÖOK javaslatát, és azt gondolja, hogy azt nem lehet lesöpörni egy olyan nyilatkozattal, amit Manherz Károly szakállamtitkár letett az asztalra, és „amivel szakmai hozzá nem értéséről tett tanúbizonyságot”. Az alelnök szerint a kormányzat javaslata szakszerűtlen, a HÖOK-é elfogadható tárgyalási alap. Almássy elmondta: elképzelhető, hogy az MDF törvénymódosító javaslatba építi majd be a HÖOK elképzeléseit. Ezenkívül ötpárti egyeztetést is kezdeményezne a párt a kérdésben, ha nem születik megegyezés a felek között.

A többletbevétel az egészségügyből és a felsőoktatásból is hiányozna
Tandíj és vizitdíj nélkül mihez kezdenek az intézmények?
A rektorok többsége számít a tandíjra, és fejlesztéseket tervez a diákok hozzájárulásából, miközben a vizitdíj leginkább a háziorvosoknak hiányozna, sokan csődbe juthatnának nélküle. Lapunk azt tudakolta: milyen helyzetbe kerülnek az egyetemek, háziorvosok, szakrendelők, kórházak, ha a Fidesz népszavazási kezdeményezése nyomán eltörölnék a

tandíjat és a vizitdíjat. A Fidesz pénteken kezdi az aláírásgyűjtést a három népszavazási kérdésben.

Az egyetemek fejlesztésre fordítanák a tandíjból származó bevételeket, s bár többségük a többletpénz nélkül is megélne, nehezebb helyzetbe kerülnének – állítják a lapunknak nyilatkozó rektorok. A vizitdíj megszüntetése pedig a családorvosokat terhelné leginkább, mivel éves bevételükhöz viszonyítva ők jutnak a legtöbb forráshoz az önrészfizetésből, amely a kórházaknak szinte elhanyagolható összeget jelent.

Magda Sándor, a gyöngyösi Károly Róbert Főiskola rektora szerint amennyiben a Fidesz kezdeményezte népszavazás után eltörölnék a tandíjat, az az intézmények fejlődését gátolná. Hozzátette: „Persze meg kell várni, hogy mi történik." Elmondta, a Károly Róbert Főiskola a teljes tandíjbevételét a hallgatókkal történt megegyezés alapján fejlesztésre fordítaná, hogy mind versenyképesebb és minőségibb legyen az oktatás. Például külföldről hívnának előadó professzort, és olyan informatikai fejlesztéseket hajtanának végre, amelyek mind az előbb említett célokat szolgálnák. A rektor szerint a tandíj eltörlésével nem a főiskola vagy a felsőoktatás veszítene, hanem a hallgatók. Ha a költségtérítéses képzésből kiváló eredménnyel, szorgalmas tanulással nem lehet majd átkerülni az államilag finanszírozott formába, akkor nem lesz verseny sem, és ennek megint csak a hallgatók lesznek a vesztesei – jegyezte meg Magda.

Solti László, a gödöllői Szent István Egyetem rektora nem fekete-fehérnek tartja a képet a tandíjeltörléssel kapcsolatban, de ha mérleget kellene vonnia, ő inkább a tandíjpártiak közé tartozik. Igaz, azt a kitételt, hogy annak ellentételezésére megfelelő szociális és tanulmányi ösztöndíjhátteret is kell teremteni, nem engedné el. Azt ugyanis, hogy a szegényebb, de tehetséges fiatalok anyagi okok miatt kimaradjanak az egyetemekről, nem engedhetjük meg magunknak – vélte a rektor. Ugyanakkor az is tarthatatlan, hogy 15-20 millió forintért az adófizetők pénzén itthon képezzünk ki orvosokat és mérnököket, akik az egyetem elvégzése után már most tömegével mennek ki a gazdagabb, nyugati országokba. „Nem kéne talán őket így támogatnunk" – jegyezte meg. Hozzátette, amennyiben eltörlik a tandíjat, annyival szegényebbek lesznek az egyetemek és a főiskolák, amennyi pénz abból befolyt volna. Az intézmények ugyanis más „adót" nem tudnak helyette kitalálni. Ez pedig a versenyképességük rovására menne.

Mészáros Tamás, a Corvinus Egyetem rektora úgy vélte, a felsőoktatási intézmények alapvető működését nem befolyásolná a tandíj eltörlése. Az ugyanis az egyetemek és a főiskolák külön bevétele lenne. Ebből a pénzből az intézmények, ahogy a Corvinus is, elsősorban nagyon komoly fejlesztéseket szeretnének végrehajtani. Ez a felzárkózást, a nemzetközi elismertséget, a jobb szolgáltatást is jelentené egyben. Ha nem lesz tandíj, az intézmények a jelenlegi

működési rendben továbbra is elvegetálnak – tette hozzá. Csak kérdés, hogy ez az oktatási piacon mire lesz majd elég. A másik oldala a kérdésnek, vajon a tandíj ösztönzi-e az óralátogatást. Önmagában nyilván nem – jegyezte meg. Ám ha a diákok érzékelik, hogy teljesítményük alapján a költségtérítéses oktatásból van átjárás az államilag finanszírozott képzésbe, és érzékelik, hogy több százezer forintot takaríthatnak így meg, annak biztosan van ösztönző hatása is. A Corvinuson például 450-500 ezer forintot is megtakaríthat az, aki jól tanul és rászoruló. Az eltörölt tandíj eltörölné a többletfinanszírozást, és elmaradna annak ösztönző hatása is.

Sárkány István, a Rendőrtiszti Főiskola rektora azt mondta, a főiskolán – mint minden más intézményben – a szenátus már döntött a képzési hozzájárulásról, a tanulmányaikat idén megkezdőknek azonban először csak 2008-ban kell majd fizetni. Az igaz, hogy a népszavazás ezt a döntést – mint minden mást is – felülírhatja c, de az olyan nagy problémát a jelenlegi ismeretei szerint nem okozhat, mivel tandíjból az intézményhez még nem folyt be egy fillér sem. Vagyis a dolog lényege, hogy amit nem kaptak meg, azt nem lehet elvenni.

Magyar Hírlap

Fizetnének a diákok, de csak igazságosan

Tüntetnek a diákok ma Budapesten. A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája szervezésében délig várják a szaktárca reagálását az alternatív tandíjkoncepciójukra. Pozitív válasz esetén a minőségi felsőoktatás megteremtéséért emelnek majd szót a fiatalok. A felsőoktatási hallgatók érdekvédelmi szervezete azt javasolja az oktatási minisztériumnak, hogy a majdnem mindenki által fizetendő tandíjat váltsák fel alternatív fizetési móddal. Azt ugyanis a fiatalok is elismerik, hogy anyagi hozzájárulás nélkül nem teremthető meg a világszínvonalú felsőoktatás. Javaslatuk lényege: csak az indexbe felvett, de nem teljesített tárgyak után fizessenek a hallgatók. A befolyt összeg harminc-hatvan százalékát a felsőoktatási intézménynek tanulmányi ösztöndíjra kellene fordítania. Miskolczi Norbert, a HÖOK elnöke elmondta: tervezetük alkalmas lenne a tandíj felváltására, mert a diákok rendre „elhagynak" annyi kreditet szemeszterenként, hogy az utánuk fizetendő díj stabil bevételi forrás legyen az intézményeknek. „Mindenki beljebb lenne a mi javaslatunkkal. A fiatalok eleve mentesülnének a havi tízezer forintos tandíj megfizetése alól. Az intézmények pedig maguk döntenék el, hogy az adott határok között mekkora összeget fizetnek ki tanulmányi ösztöndíjakra és mennyit fordítanak intézményfenntartásra."

„Az oktatási minisztérium egyelőre tanulmányozza a HÖOK javaslatát" – mondta Arató Gergely államtitkár. Vizsgálják a javaslat önálló bevezetésének lehetőségét, illetve azt is, hogy

beépíthető-e a képzési hozzájárulás rendszerébe. A válaszadás pontos idejét azonban nem tudta megmondani, és azt sem, hogy eleget tesznek-e a tüntetést szervezők meghívásának, és képviseltetik-e magukat a demonstráción. „Erről még nem alakítottuk ki az álláspontunkat.”

Tandíjat kell majd fizetniük 2008-tól azoknak, akiket az idén vettek fel államilag támogatott képzésre, leszámítva a felsőfokú szakképzésre felvetteket; az alapképzésre, a felsőfokú oklevéllel rendelkezőknek hirdetett alapképzésre, az egységes osztatlan képzésre, a mesterképzésre, illetve a kiegészítő alapképzésre beiratkozókat érinti a rendelkezés. A tandíj összege alapképzésben évente 105 ezer, mesterképzésben és egységes osztatlan képzésben 150 ezer forint lesz. Az általános szabályozás szerint a felsőoktatási intézmények ettől ötven százalékkal térhetnek el felfelé vagy lefelé. A rektori konferencia döntése szerint az első fizetős tanévben az intézmények tartják magukat a megállapodáshoz, később azonban jelentősen eltérhetnek tőle.

A HÖOK alapvetően azért tiltakozik a tandíj bevezetése ellen, mert szerintük nem ösztönöz jobb eredmények elérésére. A tehetséges, de szegényebb családok gyermekeit pedig elriasztja a továbbtanulástól. Miskolci szerint „ezzel nem a tehetség, hanem a tehetősség lesz a magasabb szintű tudás megszerzésének kritériuma, és ez elfogadhatatlan”. A hallgatói önkormányzatok az elmúlt időszakban jó néhány vidéki nagyvárosban tiltakoztak. A mai tüntetés résztvevői 17 órától gyülekeznek a Margit híd budai hídfőjénél, majd innen vonulnak fáklyás menetben az oktatási minisztérium Szalay utcai épülete elé.

II. fejezet – Sajtóelemzés részhez

II.1. Sajtóelemzés – gyakorlás

II.1.3. Az azonos tájékoztatás

Népszabadság

Újra pályáztatják a tévéelnököt

Rudi Zoltánt a kormánypárti delegáltak sem támogatják feltétel nélkül

Munkatársainktól • 2007. október 18.

Rudi Zoltánnak is pályáznia kell az MTV elnöki posztjáért. Tegnap levélben közölte a kuratórium elnökével: készen áll a megméretésre.

Pályázatot ír ki a Magyar Televízió elnöki posztjára a közszolgálati médiumot felügyelő közalapítvány kuratóriumi elnöksége - erről született tegnap döntés. Mindez azt jelenti, hogy *Rudi Zoltán* tévéelnök - a korábbi elgondolásokkal ellentétben - nem kap újabb négy évre automatikus megbízást.

A tévéelnök mandátuma 2008. március elsején jár le. A kurátoroknak november 1-jéig kellett eldönteniük, pályáztatnak-e vagy sem. A rádiózásról és a televíziózásról szóló törvény lehetőséget ad arra, hogy a *Duna TV,* a *Magyar Rádió* és a *Magyar Televízió* elnöke mandátumának lejártakor egy alkalommal pályázat nélkül is a hivatalában maradhasson. Ezt a lehetőséget vetették el tegnap a pártdelegáltakból álló kurátorok. Ellenszavazat és tartózkodás nélkül.

Tegnap reggel, még a kuratóriumi elnökség ülése előtt Rudi Zoltán levelet írt *Czeglédi László* kuratóriumi elnöknek: „A verseny és a teljesítmény elkötelezettjeként egyetértek azzal, ha pályázaton méretnek meg azok a tervek, amelyek azt szolgálják, hogy a Magyar Televízió továbbra is eredményesen gazdálkodjon, és közszolgálati műsorszolgáltatóként meghatározó szereplő legyen a digitális korban." A levél szerint Rudi készen áll a megmérettetésre, ha a pályázat a jövőépítés érdemi esélyét kínálja.

Az egyhangú döntést követően *Szabó László,* a Fidesz által delegált kurátor azt mondta, nem volt vita, mindenki azt tartja helyesnek, hogyha pályázati eljárásban mérettetik meg a tévé elnöke.

- Benne volt a pakliban - tette hozzá -, hogy esetleg áldásunkat adjuk az újrázásra, de az elmúlt időszakban a kormánypárti delegáltak sem osztották azt a véleményt, hogy Rudi Zoltánnak feltétlenül folytatnia kell. Ezzel együtt a mostani elnöknek megvan a lehetősége arra, hogy pályázzon, s hogy végül ő fusson be győztesként. Hiszen Rudi úrnak a legkönynyebb jó pályázatot benyújtania, mert nála vannak a lényegi információk.

- Sima döntés volt - így kommentálta a tegnapi ülés egyetlen napirendi pontját a kereszténydemokrata delegált, *Balogh László* kuratóriumi elnökhelyettes. - Lehetőséget kell adni arra, nyilván Rudi Zoltánnak is, hogy az elkövetkező négy évre felvázolja koncepcióját. Ez nem Rudi-ellenes döntés volt, korábban ő is kinyilvánította, hogy a szabad verseny híve. Az elmúlt években jelentős eredmények születtek a tévé háza táján, tisztában vagyok a pozitív momentumokkal. De nem titkolom, hogy a műsorstruktúrával nem vagyok maradéktalanul elégedett. Hiányoznak a gyerekműsorok, gond van a kulturális sokszínűséggel is. Lássuk, van-e olyan, aki ezen segíteni tud. Nem zárható ki, hogy Rudi Zoltán lesz a legjobb pályázó.

Rudi Zoltán máris csúcstartó a tévéelnökök sorában, írja összeállításában az MTI: ő az MTV egyetlen olyan elnöke, aki kitölti teljes mandátumát. Valamivel kevesebb időt töltött posztján (1990 augusztusa és 1994 júliusa között) Hankiss Elemér. Horváth Ádám alig másfél évig, Peták István ennél is rövidebb ideig vezette az MTV-t. A Petákot 1999 nyarán követő Szabó László Zsolt egy és háromnegyed évig, utódja, Mendreczky Károly kereken egy évig elnökölt. Eközben többször ügyvezető alelnök irányította az intézmény munkáját (Rudi alatt ez nem lehetséges, mert egyetlen alelnöke sincs). A leghamarabb Rudi elődje dőlt ki a sorból: Ragáts Imre hét hónapig irányította a Magyar Televíziót.

Magyar Nemzet

Pályázaton döntenek a tévéelnökről

2007. október 18. Bodacz Balázs

A Magyar Televízió kuratóriumának politikai delegáltakból álló elnöksége tegnap egyhangúlag úgy határozott: nem biztosítanak lehetőséget arra, hogy Rudi Zoltán pályázat nélkül további négy évig vezesse az intézményt.

Négy évre választják a médiatörvény szerint a Duna Televízió, a Magyar Rádió és a Magyar Televízió elnökeit, de megbízatásukat egy alkalommal, pályáztatás nélkül meghosszabbíthatják a médiumokat felügyelő kuratóriumok. Ennek menete a következő: a kuratóriumok élén álló, a parlamenti pártokat képviselő elnökség kétharmados többséggel ajánlást tesz a civil delegáltaknak, hogy a hivatalban lévő elnök folytathassa munkáját. A társadalmi kurátoroknak ezt ugyancsak kétharmados többséggel kell elfogadniuk ahhoz, hogy a hivatalban lévő elnök újabb négy évig posztján maradhasson.

Nos, ez az a helyzet, ami tegnap nem állt elő. A tízfős kuratóriumi elnökségben – amelyben fele-fele arányban ülnek a kormánypárti és ellenzéki képviselők – szokatlan egység mutatkozott: úgy döntöttek, hogy új pályázatot írnak ki.
A tévéelnök némiképp elébe ment az eseményeknek, ugyanis még a kuratóriumi elnökség döntését megelőzően levelet küldött a testület elnökének, Czeglédi Lászlónak. Ebben kifejtette: „A közszolgálati televíziózás, a verseny és a teljesítmény elkötelezettjeként egyetértek azzal, ha pályázaton méretnek meg azok a tervek, amelyek szolgálják, hogy a Magyar Televízió továbbra is eredményesen gazdálkodjon, és közszolgálati műsorszolgáltatóként meghatározó szereplő legyen a digitális korban." Világos állásfoglalás: Rudi tehát nem jelentette be maradási szándékát. A kuratórium ellenzéki delegáltjai már korábban is világossá tették, hogy nem szimpatizálnak Rudival, a kormánypártiak idegeit pedig a nap-keltés műsorvezetőknek nemrégiben adott ultimátuma borzolta. A kuratóriumi elnökség múlt heti ülésén a tévéelnök már fölmérte esélyeit; akkor azt mondta az elnökségi tagoknak, ha még egy ciklust megszavaznak neki, akkor gondolkodási időt kér. Rudi ettől függetlenül – ami a poszton töltött időt illeti – sikeres tévéelnöknek számít: a médiatörvény hatálybalépése óta ő az egyetlen, akinek sikerülhet kitöltenie a mandátumát.

Népszava

MTV: Rudi nem hosszabbíthat

Nem támogatta Rudi Zoltán tévéelnök mandátumának meghosszabbítását az MTV kuratóriumi elnöksége. Pályázat kiírásáról egyhangú szavazással döntött a tíztagú testület (három MSZP, két SZDSZ, három Fidesz, egy MDF és egy KDNP által delegált kurátor) – tudatta Czeglédi László, az MTV kuratóriumának elnöke. Információink szerint a felhívás szövegét november 5-én, 6-án és 7-én is közzéteszik az országos napilapokban, a posztot az unióban is meghirdetik, de az anyanyelvi szintű magyar nyelvismeret szerepel majd a feltételek között.
A médiatörvény szerint az elnök mandátumának lejárta (2008. március 5.) előtt 120 nappal kell pályázatot kiírni a tisztségre, amennyiben az elnökség, majd a civil delegáltakkal kiegészült kuratórium kétharmados szavazattöbbséggel nem támogatja a megbízatás megmérettetés nélküli egyszeri meghosszabbítását. Szavazás sem volt Rudi személyéről, mindenki a pályázat kiírása kérdéskörében voksolt igennel.
Rudi – aki a médiatörvény 96-os hatályba lépése óta az egyetlen négyéves mandátumát vélhetően kitöltő tévéelnök – a sajtóirodája útján tudatta: a közszolgálati televíziózás, a verseny és a teljesítmény elkötelezettjeként egyetért azzal, ha pályázaton méretnek meg az MTV jövőjét szolgáló elnökjelölti tervek. Erről még tegnap, a döntéshozatal előtt levélben értesítette a

kuratórium elnökét, aki pénteken hivatalosan érdeklődött nála, vállalja-e az elnökséget újabb négy évre. Rudi közölte: készen áll arra, hogy pályázaton méretessen meg, alkalmas-e a köztévé elnöki tisztségének újbóli betöltésére.

Szabó László fideszes kurátor szerint jelenleg a médiapolitikai ügyekben, a törvényhozásban működik a pártok közti kompromisszum, ezért a kuratóriumnak is olyan elnököt kell választania, aki minden oldalnak megfelel. Rudi esetében ez nincs így, bár nem lehetetlen, hogy a pályáztatás során változzon a megítélése. Kiemelte: fontosnak tartja, hogy a mandátum lejártáig megegyezzenek egy elnökjelöltről. Úgy tudjuk, mivel nincs alelnöke az MTV-nek, felkérték Rudit, orvosolja a helyzetet, mert az interregnum esetén jogi káosz lehet.

H. D.

Magyar Hírlap

A kuratórium leszavazta Rudi tévéelnöki újrajelölését

Pályázatot ír ki a Magyar Televízió elnöki posztjára a közszolgálati tévét felügyelő közalapítvány kuratóriumának elnöksége. A testület egyhangúlag leszavazta a jelenlegi elnök, Rudi Zoltán pályázat nélküli újrajelölését.

A Magyar Televíziót felügyelő közalapítvány kuratóriumának elnöksége tegnap 10:0 arányban döntött, hogy pályázatot írnak ki a köztévé elnöki posztjára. A rádiózásról és televíziózásról szóló törvény által szabályozott három közszolgálati médium – a Duna Televízió, a Magyar Rádió és az MTV – elnökei négyéves mandátumuk lejártakor egy alkalommal pályázat nélkül újrázhatnak. Ezt a lehetőséget most nem kapta meg Rudi Zoltán. „A televízió elnöke levelet juttatott el Czeglédi László kuratóriumi elnöknek, amelyben közölte, csak akkor vállalja el pályázat nélkül a következő négy évet, ha a testület összes tagja – ellenszavazat nélkül – rá voksol” – mondta el megkeresésünkre Szabó László, a kuratórium fideszes delegáltja.

Szabó véleménye szerint Rudi „túlcselezte magát” az újrajelölésnél. Mint ismeretes, az elnök legutóbb összeférhetetlenségi vizsgálatot is indított a televízióban, ennek következményeként került le átmenetileg a képernyőről Aczél Endre és Orosz József is. Később Rudi visszakozott.

A múlt héten a kuratórium elnöke levelet juttatott el Rudi Zoltánnak, melyben arról tudakozódott, hogy pályázat nélküli mandátumhosszabbítás esetén vállalja-e az elnök az újabb megbízatást. Rudi korábbi közleményében, amelyet a szavazás előtt küldött el a kuratóriumnak, közölte: készen áll a megmérettetésre, ha „a pályázat a jövőépítés érdemi esélyét kínálja”.

A televízió elnöke kijelentette: egyetért azzal, ha „pályázaton méretnek” meg az elnökaspiránsok tervei.

Az elnök személyének kérdésében minden politikai erő gyors döntést szeretne, hiszen 2008-tól 2012-ig a köztévének új székházba kell költöznie, jön a digitális átállás, ráadásul lesz három választás is: az európai parlamenti, valamint a magyar országgyűlési és önkormányzati.
A lehetséges utódok neve máris felvetődött. Információink szerint az MSZP szívesen venné, ha Sváby András kerülne az elnöki székbe, de nem zárkózik el Kiss Péter kancelláriaminiszter volt tanácsadója, Kósa Somogyi György megbízása elől sem. Szóba került Szabó Stein Imrének, az ATV korábbi vezérigazgató-helyettesének a neve is.
Szakmai berkekből leginkább az SZDSZ által is támogatott Baló György megbízását támogatnák, aki már korábban is indult több elnöki pályázaton.

II.2. Összetett sajtóelemzés részhez

Népszava

Vérfürdő a béketüntetésen, 86-an haltak meg

nepszava.hu|2015. okt 10. 13:06

Jelentősen emelkedett az áldozatok száma a két öngyilkos merénylő által szombat délelőtt történt bombarobbantásban. A török kormány háromnapos nemzeti gyászt rendelt el, a belügyminiszter szerint a biztonsági erők nem hibáztak - írja a hvg.hu az MTI nyomán.

Mehmet Müezzinoglu egészségügyi miniszter a helyszínen tett látogatása után tartott sajtótájékoztatón közölte, hogy 86 ember vesztette életét, 186-an pedig megsebesültek. A helyszínen 62 ember, kórházba szállítás után pedig további 24 ember halt meg. A sebesültek közül 28-at intenzív osztályon kezelnek.

A sajtótájékoztatón jelenlévő Selami Altinok belügyminiszter az állam, a demokrácia és a török nép ellen irányuló támadásnak minősítette a kettős robbantást. Leszögezte, hogy a biztonsági erők részéről nem volt "hanyagság", nem ez vezetett Törökország közelmúltbeli történelmének legvéresebb merényletéhez.

Ahmet Davutoglu miniszterelnök bejelentette: erős bizonyítékok vannak arra vonatkozóan, hogy két öngyilkos merénylő követte el a robbantást. A kormányfő azt is mondta, hogy a „potenciális gyanúsítottak" az Iszlám Állam, a Kurdisztáni Munkáspárt (PKK) nevű kurd lázadószervezet, valamint a szíriai rezsimmel is kapcsolatban lévő - szélsőbaloldalinak nevezett - török csoport, a Forradalmi Népfelszabadító Párt-Front (DHKP-C) soraiban vannak - idézi a hvg.hu

A New York Times szerint a két robbanás néhány másodperc eltéréssel rázta meg az útkereszteződést, ahol ellenzéki és kurd aktivisták tartottak béketüntetést, melyet a török közalkalmazottak szakszervezete szervezett más civil szervezetekkel. A tüntetésen több demokráciát követeltek a résztvevők, valamint a kurd felkelők és a török biztonsági erők közötti erőszak befejezését – közli az Index.

Törökország Szíriával szomszédos NATO-tagország, melynek légterét Szíriába tartó orosz gépek sértették meg nemrég. Törökországban több menekült él, mint bármely másik országban a világon, és november elsején választásokat tartanak.

Terrortámadás történt

A török kormány terrortámadásnak minősítette a robbantásokat, és rendkívüli tanácskozásra hívta össze a biztonsági szolgálatok vezetőit. A kormánypárt egyes vezetői szerint a merényletek célja az lehetett, hogy káoszba döntse az országot a novemberi választások előtt.

Az ellenzéki Népi Demokratikus Párt viszont a török államot tette felelőssé a vérontásért - erről számolt be a HírTv.

A mészárlást a német alkancellár is elítélte

„Ez szörnyű támadás. Szörnyű, ami az emberekkel történt. Azt hiszem, ezekben az órákban Németországban sokan gondolnak Törökországra, és reméljük, hogy a jövőben sikeresen vehetjük fel a harcot az ilyen merénylőkkel szemben" – szögezte le Sigmar Gabriel.

Áder János részvétét fejezte ki a török államfőnek

Az MTI-hez eljuttatott levélben a magyar köztársasági elnök azt írta: mély megrendüléssel értesült az ankarai pályaudvar mellett közel száz ártatlan polgári személy életét követelő merényletről.

„Engedje meg, hogy az egész magyar nép nevében ezúton fejezzem ki őszinte részvétünket az áldozatok rokonainak, hozzátartozóinak. Osztozunk fájdalmukban, és szívből együtt érzünk a sebesültekkel is, akiknek mielőbbi teljes felgyógyulást kívánunk" - áll a levélben. A magyar államfő megerősítette: „Elfogadhatatlannak tartjuk, és határozottan elítéljük a terrorizmust, annak minden formáját és megjelenését. Bizonyosak vagyunk abban, hogy az emberi értékek védelmében síkra szálló erőknek sikerül majd legyőzniük az erőszak ideológiáját, a pusztítás megszállottjait". Áder János ugyanakkor hangsúlyozta: a terror elleni harcát folytató baráti török nép a továbbiakban is számíthat Magyarország elkötelezettségére és támogatására.

A magyar kormány is részvétét fejezte ki

Magyarország kormánya őszinte részvétét fejezte ki az ankarai terrortámadásban elhunytak családtagjainak - közölte a Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM). A tárca közleményében hangsúlyozták: a magyar kormány a terrorizmus minden formáját elítéli. Az ilyen tragikus események is alátámasztják annak a szükségességét, hogy növeljük a terrorizmus elleni közös erőfeszítéseinket - mutattak rá.

Magyar Nemzet

TÁMADÁS A TÜNTETÉSEN
Robbanások rázták meg Ankarát

MTI, MNO, 2015. október 10., szombat 11:05, frissítve: 09:04

Két robbanás történt szombat délelőtt a török főváros, Ankara egyik közlekedési csomópontjában. A merényletben nagyon sokan vesztették életüket. A török miniszterelnök bejelentette: erős bizonyítékok vannak arra vonatkozóan, hogy két öngyilkos merénylő követte el a robbantást. A kormányfő azt is mondta, hogy a

gyanúsítottak az Iszlám Állam, a Kurdisztáni Munkáspárt, valamint a szíriai rezsimmel is kapcsolatban lévő török csoport soraiban vannak.

A CNN Türk hírtelevízió közlése szerint a robbanások egy olyan „béketüntetés" gyülekezőhelyén történtek, amelynek résztvevői az ország délkeleti részén a török állam és kurd fegyveresek között zajló konfliktus ellen terveztek tiltakozni. A kurdszimpatizáns HDP párt is a helyi idő szerint délben kezdődő tüntetésen való részvételre szólított a BBC szerint. Júniusban a HDP egy tüntetését is bombatámadás érte Diyarbakir városában, még az általános választások előtt.

Beleremegtek a toronyházak

A TASZSZ orosz hírügynökség szerint a detonációk az ankarai pályaudvarhoz vezető felüljárón történtek.

A CNN beszámolt róla: egy szemtanú szerint a robbanások olyan erejűek voltak, hogy beleremegtek a közeli toronyházak is. A portál értesülései szerint 97-re nőtt a halálos áldozatok száma, a helyszínen 68 ember, a kórházba szállítás után pedig további 29 ember halt meg.

Az elszabadult indulatokat jól jellemzi, hogy a rendőrök a levegőbe lőttek, hogy szétoszlassák a merénylet helyszíne felé közeledő, feldühödött embereket. Az eredetileg béketüntetésre készülő emberek azt kiabálták, hogy „gyilkos rendőrök", miközben visszaszorították őket a rendfenntartó erők. A televíziós beszámolók tanúsága szerint emberek százai voltak a közelben. A felvételeken látszik, hogy a mentők mellett a tüntetésre összegyűlt emberek próbáltak segíteni a sebesültek ellátásában.

Az IÁ-t és a PKK-t sejtik a merénylet mögött

Ahmet Davutoglu miniszterelnök bejelentette: erős bizonyítékok vannak arra vonatkozóan, hogy két öngyilkos merénylő követte el a robbantást. A kormányfő azt is mondta, hogy a „potenciális gyanúsítottak" az IÁ, a Kurdisztáni Munkáspárt (PKK) nevű kurd lázadószervezet, valamint a szíriai rezsimmel is kapcsolatban lévő – szélsőbaloldalinak nevezett – török csoport, a Forradalmi Népfelszabadító Párt-Front (DHKP-C) soraiban vannak.

A török rádió és televízió „legfelsőbb tanácsa" – amely egyfajta médiatanácsként működik – ideiglenes hatállyal teljes hírzárlatot rendelt el minden tájékoztatási eszköz számára, vagyis semmiféle információt nem közölhetnek a merénylettel kapcsolatosan. A hivatal arra hivatkozva hozta ezt az intézkedést, hogy megelőzzék a „nemzetbiztonságot érintő fenyegetéseket és a közrend megzavarását".

A török államfő elítélte a merényletet

Az ország egysége és békéje ellen intézett terrortámadásnak bélyegezte és mélyen elítélte az Ankarában szombaton elkövetett merényletet Recep Tayyip Erdogan török államfő.

A köztársasági elnöki honlapon nyilvánosságra hozott közleményében Erdogan szolidaritásra és elszántságra szólította fel honfitársait, és azt ígérte, hogy a lehető leggyorsabban felkutatják és bíróság elé állítják az elkövetőket. Egyelőre egy csoport sem vállalta magára a robbantásért a felelősséget.

„Bármiben gyökerezzen, bármi legyen az oka, célja vagy neve, elítélünk minden terrorcselekedetet és minden terrorista szervezetet, egyesülnünk kell, hogy szembeszálljunk vele”

– hangoztatta a török államfő, aki „felelős viselkedésre” és a terrorizmus elleni állásfoglalásra kért minden török állampolgárt.

Erdogan megszakította isztambuli látogatását és visszaindult a fővárosba a merénylet hírére. Hasonlóképpen tettek az ellenzéki pártok vidéken kampányoló vezetői, Ahmet Davutoglu török miniszterelnök pedig lemondta a következő három napra tervezett programjait és rendkívüli tanácskozásra hívta össze a biztonsági szolgálatok vezetőit.

Törökország viszonya az Iszlám Állammal

Törökország korábban igyekezett elkerülni az összetűzést az Iszlám Állammal, de nemrég változtatott a hozzáállásán, és engedélyezte az Egyesült Államoknak, hogy török bázisról bombázza az ISIS-t. Egy friss jelentés szerint egyre több török lép be az Iszlám Állam soraiba. Augusztus végén számoltunk be róla, hogy török harci gépek először csaptak le az Iszlám Állam állásaira a Washington vezette nemzetközi koalíció keretében. Az ország a 32 halálos áldozatot követelő suruci merénylet hatására indított végül nyáron légicsapásokat az Iszlám Állam ellen Szíriában, de ekkor még önállóan cselekedett, valamint harci gépei nem is léptek a szíriai légtérbe.

Selahattin Demirtas, a kurdbarát HDP vezetője rettenetes mészárlásnak és barbár támadásnak nevezte a merényletet, és párhuzamot vont közötte és a HDP júniusi diyarbakiri választási gyűlésén, illetve a Suruc városban júliusban elkövetett terrortámadás között. A HDP úgy hiszi, alapvetően ellene irányult az ankarai merénylet, mert a pokolgépek az ő menetoszlopuknál robbantak fel.

A szombati ankarai merénylet három héttel az előre hozott parlamenti választások előtt és egy többszörös biztonsági fenyegetés időszakában történt. A NATO-tagállam Törökország fokozott riadókészültségben áll azóta, hogy „összehangolt háborút” indított júliusban a terrorizmus ellen.

Áder János és a magyar kormány is részvétét fejezte ki

Az MTI-hez eljuttatott levélben a magyar köztársasági elnök azt írta: mély megrendüléssel értesült az ankarai pályaudvar mellett közel száz ártatlan polgári személy életét követelő merényletről.

„Engedje meg, hogy az egész magyar nép nevében ezúton fejezzem ki őszinte részvétünket az áldozatok rokonainak, hozzátartozóinak. Osztozunk fájdalmukban, és szívből együtt érzünk a sebesültekkel is, akiknek mielőbbi teljes felgyógyulást kívánunk" – áll a levélben.

A magyar államfő megerősítette: „elfogadhatatlannak tartjuk, és határozottan elítéljük a terrorizmust, annak minden formáját és megjelenését. Bizonyosak vagyunk abban, hogy az emberi értékek védelmében síkra szálló erőknek sikerül majd legyőzniük az erőszak ideológiáját, a pusztítás megszállottjait".

Nincs magyar áldozat

A török külügyminisztérium információi szerint nem tudni egyelőre külföldi áldozatokról a szombat délelőtt Ankarában elkövetett merénylet nyomán – mondta Kiss Gábor ankarai magyar nagykövet az M1 csatorna híradójában telefonon szombat este. Hozzátette: a merénylet elkövetőiről még nincs hivatalos információ.

Fokozott rendőri készültség van a török fővárosban, a készenléti rendőrség embereit is kivezényelték, rohamrendőrök és vízágyúk is vannak az utcákon – mondta.

A most Törökországban tartózkodó magyar turistáknak a nagykövet azt ajánlotta, lépjenek kapcsolatba az isztambuli főkonzulátussal vagy az ankarai magyar nagykövetséggel. Ajánlatos kerülni a tömegeseményeket, bevásárlóközpontokat is – tette hozzá.

Küzdeni kell a terrorizmus ellen

Jens Stoltenberg, a NATO főtitkára közleményben ítélte el szombaton a terrorcselekményt. Mint fogalmazott, nem lehet semmiféle mentség egy ilyen borzalmas merényletre, amelyet a békéért menetelő emberek ellen követtek el. A főtitkár hangsúlyozta: minden NATO-szövetséges továbbra is egységben fog küzdeni a terrorizmus ellen.

Federica Mogherini, az Európai Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselője Johannes Hahnnal, az Európai Unió bővítési biztosával közösen kiadott közleményében arra biztatott minden török politikai erőt és a török nép egészét, hogy maradjon egységes a terrorizmussal és mindazokkal szemben, akik destabilizálni akarják az országot.

Francois Hollande francia elnök is élesen elítélte az általa gyűlöletesnek nevezett merényletet. Frank-Walter Steinmeier német külügyminiszter brutális terrortámadásnak nevezte a merényletet. Megállapította: a tetteseknek az volt a céljuk, hogy a félelem légkörét teremtsék meg Törökországban a választások előtt. „Nem szabad, hogy ez sikerüljön (nekik)" – mondta.

Az Egyesült Államok is határozottan elítélte a véres merényletet. A Fehér Ház közleményben különösen súlyosnak nevezte, hogy egy békemenetre gyülekező tömegben robbantottak a tettesek.
Vlagyimir Putyin orosz elnök a török államfőnek küldött részvéttáviratában megerősítette, hogy Oroszország kész a török hatóságokkal való legszorosabb együttműködésre a terrorizmus elleni küzdelemben. Az orosz külügyminisztérium hangsúlyozta, hogy a tragédia ismét rávilágított a terrorizmus és annak megjelenési formái elleni harc elsődleges fontosságára, a régiós és azon kívüli partnerek összefogásának szükségességére.

Magyar Hírlap

Robbanások Ankarában

Áder János és a kormány is részvétét fejezte ki Törökországnak

MH/MTI– 2015.10.10. 10:06

Kettős robbantásos merényletet követtek el Ankara központjában, a főpályaudvar tőszomszédságában szombat délelőtt, a török belügyminisztérium közlése szerint legalább 86 ember vesztette életét, 126 pedig megsebesült.

Helyi idő szerint tíz óra után, pár másodperces különbséggel két pokolgép robbant fel a belvárosban, ahol emberek százai gyülekeztek béketüntetésre a közalkalmazotti szakszervezetek konföderációjának felhívására. A békés felvonulásnak az lett volna a célja, hogy a kurd lázadók és a török biztonsági erők között kiújult erőszak leállítására szólítson fel.
Névtelenül nyilatkozó török kormányzati tisztségviselők terrortámadásnak minősítették a robbantásokat, és közölték, hogy vizsgálják azokat az állításokat, miszerint egy öngyilkos merénylő követett el merényletet. Ahmet Davutoglu török miniszterelnök rendkívüli tanácskozásra összehívta a biztonsági szolgálatok vezetőit. A belügyminisztérium elítélte „a demokrácia és a béke ellen irányuló támadást”.
A merénylet elkövetőjeként eddig egyetlen szervezet sem jelentkezett.

Áder János részvétét fejezte ki a török államfőnek

Áder János köztársasági elnök részvétét fejezte ki Recep Tayyip Erdogannak, a Török Köztársaság elnökének a szombati ankarai merénylet miatt. Az MTI-hez eljuttatott levélben a magyar köztársasági elnök azt írta: mély megrendüléssel értesült az ankarai pályaudvar mellett közel száz ártatlan polgári személy életét követelő merényletről. „Engedje meg, hogy az egész magyar nép nevében ezúton fejezzem ki őszinte részvétünket az áldozatok rokonainak, hozzátartozóinak. Osztozunk fájdalmukban, és szívből együtt érzünk a sebesültekkel is, akiknek mielőbbi teljes felgyógyulást kívánunk” - áll a levélben. A magyar államfő

megerősítette: „Elfogadhatatlannak tartjuk, és határozottan elítéljük a terrorizmust, annak minden formáját és megjelenését. Bizonyosak vagyunk abban, hogy az emberi értékek védelmében síkra szálló erőknek sikerül majd legyőzniük az erőszak ideológiáját, a pusztítás megszállottjait". Áder János ugyanakkor hangsúlyozta: a terror elleni harcát folytató baráti török nép a továbbiakban is számíthat Magyarország elkötelezettségére és támogatására.

KKM: a kormány részvétét fejezte ki az ankarai terrortámadás miatt

Magyarország kormánya őszinte részvétét fejezte ki az ankarai terrortámadásban elhunytak családtagjainak - közölte a Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) szombaton az MTI-vel. A tárca közleményében hangsúlyozták: a magyar kormány a terrorizmus minden formáját elítéli. Az ilyen tragikus események is alátámasztják annak a szükségességét, hogy növeljük a terrorizmus elleni közös erőfeszítéseinket - mutattak rá. A KKM a közleményben részvétét fejezte ki az áldozatok családtagjainak, a sérülteknek pedig mielőbbi gyógyulást kívánt.

A televíziós beszámolók tanúsága szerint emberek százai voltak a közelben. A felvételeken látszik, hogy a mentők mellett a tüntetésre összegyűlt emberek próbáltak segíteni a vérző sebesültek ellátásában. A Reuters tudósítója a helyszínen legalább 20, zászlókkal letakart holttestet látott és szanaszét heverő, leszakadt testrészeket.

Az elszabadult indulatokat jól jellemzi, hogy a rendőrök a levegőbe lőttek, hogy szétoszlassák a merénylet helyszíne felé közeledő, feldühödött embereket. Az eredetileg béketüntetésre készülő emberek azt kiabálták, hogy „gyilkos rendőrök", miközben visszaszorították őket a rendfenntartó erők.

Törökországban a július 20-i suruci merényletet követően lángoltak fel ismét a biztonsági erők és a lázadó Kurdisztáni Munkáspárt (PKK) fegyveresei közötti összecsapások, véget vetve a kormány és a kurd kisebbség 2012 végén kezdődött béketárgyalásainak, amelyek az ország délkeleti részén 1984 óta tartó, mostanáig 40 ezer ember halálát okozó konfliktus lezárását célozták. A szíriai határ közelében fekvő Surucban elkövetett, 32 halálos áldozattal járó merényletet az Iszlám Állam nevű dzsihadista szervezet számlájára írták a török hatóságok.

A szombati ankarai merénylet három héttel az előre hozott parlamenti választások előtt és egy többszörös biztonsági fenyegetés időszakában történt. A NATO-tagállam Törökország fokozott riadókészültségben áll azóta, hogy „összehangolt háborút" indított júliusban a terrorizmus ellen, azaz nemcsak a délkelet-törökországi régióban folytat fegyveres műveletet, hanem csapásokat mér az Iszlám Állam szíriai állásaira és a PKK észak-iraki bázisaira. Emellett több száz embert vettek őrizetbe Törökországban terrorizmus gyanújával.

Magyar nagykövet: nem tudni külföldi áldozatokról

A török külügyminisztérium információi szerint nem tudni egyelőre külföldi áldozatokról a szombat délelőtt Ankarában elkövetett merénylet nyomán - mondta Kiss Gábor ankarai magyar nagykövet az M1 aktuális csatorna híradójában telefonon szombat este. Hozzátette: a merénylet elkövetőiről még nincs hivatalos információ. Fokozott rendőri készültség van a török fővárosban, a készenléti rendőrség embereit is kivezényelték, rohamrendőrök és vízágyúk is vannak az utcákon - mondta. A most Törökországban tartózkodó magyar turistáknak a nagykövet azt ajánlotta, lépjenek kapcsolatba az isztambuli főkonzulátussal vagy az ankarai magyar nagykövetséggel. Ajánlatos kerülni a tömegeseményeket, bevásárlóközpontokat is - tette hozzá.

A török államfő elítélte az ankarai merényletet

Az ország egysége és békéje ellen intézett terrortámadásnak bélyegezte és mélyen elítélte az Ankarában szombaton elkövetett merényletet Recep Tayyip Erdogan török államfő.

A köztársasági elnöki honlapon nyilvánosságra hozott közleményében Erdogan szolidaritásra és elszántságra szólította fel honfitársait, és azt ígérte, hogy a lehető leggyorsabban felkutatják és bíróság elé állítják az elkövetőket.

Helyi idő szerint tíz óra után néhány perccel, pár másodperces különbséggel két pokolgép robbant fel a török főváros központjában, ahol emberek százai gyülekeztek béketüntetésre a közalkalmazotti szakszervezetek konföderációjának felhívására. A szakszervezeti aktivisták és baloldali ellenzéki párttagok békés felvonulásának az lett volna a célja, hogy a kurd lázadók és a török biztonsági erők között kiújult erőszak leállítására szólítson fel.

A török belügyminisztérium közlése szerint a helyszínen legalább 30 ember vesztette életét, 126 pedig megsebesült az előre hozott parlamenti választások előtt három héttel végrehajtott merényletben. A Hürriyet című török napilap úgy értesült, hogy a kórházba szállított súlyos sebesültek közül 17-et nem tudtak megmenteni az orvosok, így 47-re emelkedett a halálos áldozatok száma.

„Bármiben gyökerezzen, bármi legyen az oka, célja vagy neve, elítélünk minden terrorcselekedetet és minden terrorista szervezetet, egyesülnünk kell, hogy szembeszálljunk vele” - hangoztatta a török államfő, aki „felelős viselkedésre” és a terrorizmus elleni állásfoglalásra kért minden török állampolgárt.

Erdogan megszakította isztambuli látogatását és visszaindult a fővárosba a merénylet hírére. Hasonlóképpen tettek az ellenzéki pártok vidéken kampányoló vezetői, Ahmet Davutoglu török miniszterelnök pedig lemondta a következő három napra tervezett programjait.

Selahattin Demirtas, a kurdbarát Népi Demokratikus Párt (HDP) vezetője rettenetes mészárlásnak és barbár támadásnak nevezte a merényletet, és párhuzamot vont közötte és a

HDP júniusi diyarbakiri választási gyűlésén, illetve a Suruc városban júliusban elkövetett terrortámadás között. A HDP úgy hiszi, alapvetően ellene irányult az ankarai merénylet, mert a pokolgépek az ő menetoszlopuknál robbantak fel.

Miniszterek a helyszínen

Jelentősen emelkedett az Ankarában szombaton elkövetett merénylet áldozatainak száma az első jelentésekhez képest. Mehmet Müezzinoglu egészségügyi miniszter a helyszínen tett látogatása után tartott sajtótájékoztatón közölte, hogy 86 ember vesztette életét, 186-an pedig megsebesültek. A helyszínen 62 ember, kórházba szállítás után pedig további 24 ember halt meg. A sebesültek közül 28-at intenzív osztályon kezelnek. Az első jelentésekben még 30 halott és 126 sebesült szerepelt.

A sajtótájékoztatón jelenlévő Selami Altinok belügyminiszter az állam, a demokrácia és a török nép ellen irányuló támadásnak minősítette a kettős robbantást. Leszögezte, hogy a biztonsági erők részéről nem volt „hanyagság", nem ez vezetett Törökország közelmúltbeli történelmének legvéresebb merényletéhez.

Ahmet Davutoglu miniszterelnök bejelentette: erős bizonyítékok vannak arra vonatkozóan, hogy két öngyilkos merénylő követte el a robbantást. A kormányfő azt is mondta, hogy a „potenciális gyanúsítottak" az Iszlám Állam, a Kurdisztáni Munkáspárt (PKK) nevű kurd lázadószervezet, valamint a szíriai rezsimmel is kapcsolatban lévő - szélsőbaloldalinak nevezett - török csoport, a Forradalmi Népfelszabadító Párt-Front (DHKP-C) soraiban vannak.

Teljes a hírzárlat

A török rádió és televízió „legfelsőbb tanácsa" - amely egyfajta médiatanácsként működik - ideiglenes hatállyal teljes hírzárlatot rendelt el minden tájékoztatási eszköz számára, vagyis semmiféle információt nem közölhetnek a merénylettel kapcsolatosan. A hivatal arra hivatkozva hozta ezt az intézkedést, hogy megelőzzék a „nemzetbiztonságot érintő fenyegetéseket és a közrend megzavarását".

A török kormány háromnapos nemzeti gyászt rendelt el.

Nemzetközi reakciók

Jens Stoltenberg, a NATO főtitkára közleményben ítélte el szombaton az ankarai terrorcselekményt. Mint fogalmazott, nem lehet semmiféle mentség egy ilyen borzalmas merényletre, amelyet a békéért menetelő emberek ellen követtek el. A főtitkár hangsúlyozta: minden NATO-szövetséges továbbra is egységben fog küzdeni a terrorizmus ellen.

Federica Mogherini, az Európai Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselője Johannes Hahnnal, az Európai Unió bővítési biztosával közösen kiadott közleményében arra biztatott minden török politikai erőt és a török nép egészét, hogy maradjon egységes a terrorizmussal és mindazokkal szemben, akik destabilizálni akarják az országot.

Francois Hollande francia elnök is élesen elítélte az általa gyűlöletesnek nevezett merényletet. Frank-Walter Steinmeier német külügyminiszter brutális terrortámadásnak nevezte az ankarai merényletet. Megállapította: a tetteseknek az volt a céljuk, hogy a félelem légkörét teremtsék meg Törökországban a választások előtt. „Nem szabad, hogy ez sikerüljön (nekik)” - mondta.
Az Egyesült Államok is határozottan elítélte a véres merényletet. A Fehér Ház közleményben különösen súlyosnak nevezte, hogy egy békemenetre gyülekező tömegben robbantottak a tettesek.
Vlagyimir Putyin orosz elnök a török államfőnek küldött részvéttáviratában megerősítette, hogy Oroszország kész a török hatóságokkal való legszorosabb együttműködésre a terrorizmus elleni küzdelemben. Az orosz külügyminisztérium hangsúlyozta, hogy az ankarai tragédia ismét rávilágított a terrorizmus és annak megjelenési formái elleni harc elsődleges fontosságára, a régiós és azon kívüli partnerek összefogásának szükségességére.

Népszabadság

Két bomba robbant a török fővárosban

nol.hu 2015-10-10 19:04:42

Egymás után két bomba robbant Ankarában, a főpályaudvar közelében. 95 ember meghalt, a sérültek száma túllépte a kétszázat. A környéken sokáig pánik és félelem uralkodott, délutánra viszont a harag vette át a főszerepet.
Vasárnap reggelre 95-re emelkedett a halálos áldozatok száma, 246 sebesültet még ápolnak, küzülük 48-an súlyos sérültek a miniszterelnöki hivatal közlése szerint. A két egymást követő robbanás szombat délelőtt történt a török főváros, Ankara főpályaudvara előtt, egy béketüntetés gyülekezőhelyén.
A Reuters tudósítója a helyszínen legalább 20, zászlókkal letakart holttestet látott és szanaszét heverő, leszakadt testrészeket. A hírügynökségi jelentésekből és beszámolókból egy darabig nem volt egyértelmű, hogy egy vagy két robbanás történt-e, de egyre több jel utalt arra, hogy összehangolt robbantássorozatról van szó. Délutánra már „ikerrobbantásokról” írt a világsajtó. Szemtanúk szerint néhány másodperc különbséggel két detonáció következett be helyi idő szerint 12 órakor, amikor a vonulásos demonstráció kezdetét vette. A pánik óriási volt; 20 méteres körben mindenütt holttestek hevertek.
Egy 37 éves újságárus, aki a pályaudvar mellett ült a bódéjában, a brit közszolgálati médiának azt mondta, az újságok alá bújt, amikor gyors egymásutánban két robbanás rázta meg a helyet. „Kiabálás és sírás hallatszott, ezért egy darabig az újságok alatt maradtam. Éreztem az égett hús szagát."

A CNN Turk által elemzett felvételeken, melyek közvetlenül a detonációk előtt készültek, az látszik, hogy fiatal nők és férfiak megfogják egymás kezét és táncolni kezdenek, amikor hirtelen mindenki összerezzen egy éles villanásra és a hátuk mögött történt robbanás hangjára.
Szemtanúk szerint a demonstrálók a pánik kitörése után megtámadtak több rendőrségi autót is. Bülent Tekdemir, aki részt vett a felvonuláson, a BBC-nek arról számolt be, hogy a robbanások után a rendőrök könnygázt vetettek be, és nem engedték, hogy a mentők eljussanak a sérültekhez. Televíziós beszámolók tanúsága szerint emberek százai voltak a közelben. A felvételeken látszik, hogy a mentők mellett a tüntetésre összegyűlt emberek próbáltak segíteni a sebesültek ellátásában.
Az állami Anadolu hírügynökség által idézett egyes korai beszámolók szerint terrorcselekmény történt, amelyet egy öngyilkos merénylő követhetett el (nem világos még, hogy hány merénylő volt – a Szerk.).
„Erdogan gyilkos"
A demonstráció célja az volt, hogy a kormány vessen véget a kurd szeparatista csoporttal, a PKK-val folytatott erőszakos összecsapásoknak. A Reuters jelentése szerint a kurdbarát HDP (Peoples' Democratic Party – Demokratikus Néppárt) tagjai is áldozatául estek a merényletnek.
„Nagyon nagy mészárlással állunk szemben, egy ördögi, barbár támadással" –
nyilatkozta Selahattin Demirtas, a HDP vezetője újságíróknak. Demirtas párhuzamot vont a mai támadás, illetve a legutóbbi választások előestéjén, júniusban, Diyarbakirban történt merénylet, és a szíriai határhoz közeli Surucban történt júliusi mészárlás között, amikor is egy öngyilkos merénylő az Iszlám Állam nevében felrobbantott magával együtt 33, többnyire fiatal kurdpárti aktivistát.
A HDP nem sokkal az események bekövetkezte után már közölte, hogy a kormányt tartják felelősnek a támadásért; a merénylet miatt az összes további választási gyűlésüket lemondták. Ezzel szemben kormányzati források ez első pillanattól kezdve terrorizmusról és öngyilkos merénylőről beszéltek, délután Recep Tayyip Erdogan miniszterelnök már hivatalosan is terrorcselekménynek minősítette a robbantásokat.
„Mint minden terrortámadás, az Ankara pályaudvaránál történt is az egységünket, összetartozásunkat, testvériségünket és a jövőnket célozta" – írta közleményében.
Egyes aktivisták viszont épp az állam kezét látják mind a három, az elmúlt évben a kurd kisebbséget képviselő csoport ellen elkövetett véres merényletben. Erdogant és a kormányzó AK (Igazság és Fejlődés Pártja) pártot azzal vádolják, hogy szándékosan szítják a nacionalista érzelmeket. Ezt a vádat Törökország vezetői visszautasítják.

„Suruc, Diyarbakir és most Ankara, ez mind a gyilkos Erdogan műve. Mi le fogjuk bontani ezt a palotát”

– mondta egy 21 éves egyetemi hallgató a Reutersnek, aki alig 50 méterre állt szombaton az egyik robbanás helyszínétől.

A hírügynökség kora délután arról számolt be, hogy amikor a belügyminiszter és az egészségügyi miniszter konvoja a pályaudvar közelébe ért, a dühös tömeg hurrogni kezdett, és üvegekkel dobálták meg az autóikat, mire azok gyorsan továbbhajtottak.

A beszámolók szerint még órákkal a merénylet után is a helyszínen tartózkodott egy maréknyi aktivista, akik azt skandálják: Erdogan gyilkos, pártja pedig számot fog adni a gyilkosságokért.

Ahmet Davutoglu miniszterelnök a következő három napra lemondta az összes kampányszereplését, és rendkívüli ülésre hívta a rendőrség és a hírszerző ügynökség fejeit.

Törökországban a jövő hónapban, november 1-én tartanak megismételt választásokat. A BBC isztambuli tudósítója szerint megalapozottak azok a félelmek, hogy a hajrában még több erőszakos bűncselekményt hajtanak majd végre.

A parlamenti választásokra amúgy is meglehetősen feszült hangulatban készülnek Törökországban: a délkeleti villongások mellett a Szíriában és Irakban egyre nagyobb területeket elfoglaló Iszlám Állam terrorszervezet is folyamatos fenyegetést jelent. Emiatt Törökország – mint NATO-tag – július óta fokozott készültségben van.

Magyar Idők

2015. OKTÓBER 10. SZOMBAT 19:01 2015. 10. 10. 18:59 MAGYAR IDŐK

ANKARAI MERÉNYLET – ÁDER JÁNOS RÉSZVÉTÉT FEJEZTE KI A TÖRÖK ÁLLAMFŐNEK

Áder János köztársasági elnök részvétét fejezte ki Recep Tayyip Erdogannak, a Török Köztársaság elnökének a szombati ankarai merénylet miatt.

Az MTI-hez eljuttatott levélben a magyar köztársasági elnök azt írta: mély megrendüléssel értesült az ankarai pályaudvar mellett közel száz ártatlan polgári személy életét követelő merényletről.

„Engedje meg, hogy az egész magyar nép nevében ezúton fejezzem ki őszinte részvétünket az áldozatok rokonainak, hozzátartozóinak. Osztozunk fájdalmukban, és szívből együtt érzünk a sebesültekkel is, akiknek mielőbbi teljes felgyógyulást kívánunk” – áll a levélben.

A magyar államfő megerősítette: „Elfogadhatatlannak tartjuk, és határozottan elítéljük a terrorizmust, annak minden formáját és megjelenését. Bizonyosak vagyunk abban, hogy az emberi értékek védelmében síkra szálló erőknek sikerül majd legyőzniük az erőszak

ideológiáját, a pusztítás megszállottjait”. Áder János ugyanakkor hangsúlyozta: a terror elleni harcát folytató baráti török nép a továbbiakban is számíthat Magyarország elkötelezettségére és támogatására.

Szombat délelőtt kettős robbantásos merényletet követtek el Ankara központjában. Helyi idő szerint tíz óra után, pár másodperces különbséggel két pokolgép robbant a belvárosban, ahol százak gyülekeztek béketüntetésre a közalkalmazotti szakszervezetek konföderációjának felhívására. A békés felvonulásnak az lett volna a célja, hogy a kurd lázadók és a török biztonsági erők között kiújult erőszak leállítására szólítson fel. A török egészségügyi miniszter közölte, hogy a támadásban 86 ember vesztette életét, 186-an pedig megsebesültek.

III. Összetett sajtóelemzés egy kutatási tevékenységben részhez

III.1. Egy választási kampányidőszak elemzése – a 2002. évi országgyűlési választások két fordulója közötti publicisztikai írások a Népszabadságban és a Magyar Nemzetben

Népszabadság

A jövő tesztje

NSZ • 2002. április 8. • Szerző: Nagy N. Péter

Nem állnak még rendelkezésre a végső és így érdemben pontosan értékelhető információk a választások első fordulójának eredményeiről, amikor a lapzárta kényszerétől szorítva e szöveg születik. A helyzet így e pillanatban 1994-et idézi, amikor este kilenc körül a Fidesz még nem volt benn a Parlamentben. A szavazatszámlálás azt követő órái máig hatóan és alapvetően megváltoztatták a magyar politikai életet. Van tehát ok arra, hogy az elemzés óvatos legyen, másfelől hosszú ideig talán ez az utolsó pillanat, amikor hátra lehet lépni egyet a történtekről, hogy szó essék az egészről is, és nemcsak a versengő részekről.

Szinte tényként kezelhető, hogy ennek a választásnak a győztesei nagy lendülettel indulhatnak a történelemkönyvek lapjai felé. A nevükhöz fűződhetnek a történelmi lépések, melyekkel Magyarország intézményesen is csatlakozik az európai nemzetek közösségéhez. Ha nem vétik el a lehetőséget. Ezt azért kell elöljáróban leszögezni, mert ilyesmiről a kampányban alig esett szó. A jövőnek csak álomfoszlányok jutottak és elnagyolt ígéretek. A múlt és szimbólumai viszont diadalt ültek.

A választók meggyőzéséért folytatott harc sok mindenhez kapcsolódott így, de az élethez alig. A Fidesz választási kampányának egyik gyújtópontjában egy igazolvány állt, amely a magyarságot tanúsítja, és amelynek most már a jobboldali pártok érvelésében is nagyobb a szimbolikus, mint a gyakorlati értéke. A másik meghatározó elem az olimpiai ötkarika, a jövőnek szóló üzenet, amelynek praktikus jelentősége meglehet, hogy megint csak szerény marad. A szimbólumok nyelvén erősítette meg korábbi mondanivalóját a jobboldali koalíció akkor is, amikor a Polgári Együttműködés Egyesület (alelnöke Kövér László) felhívása kokárdába szólította (formálisan a demokrácia, valóságosan a saját) híveit a választásokra. A gesztus nem a polgári egyenlőséget idézte, inkább a Fidesz 2000. évi kongresszusának arra a tételére rímelt, amely szerint csak ennek a pártnak fontos igazán a nemzet. A jövő talán elkezdődött, a múlt azonban egészen biztosan főszerepet kapott. A Fidesz gondolkodásának vezető dimenziójává lett az idő. A múltat és erőit gondolják kiiktatandónak, magukat pedig a jövő kizárólagos letéteményeseinek tüntetik fel. A múlt harcba hívását a miniszterelnök a Benes-dekrétumok elleni minden előzményt nélkülöző támadással nemzetközi méretűvé szélesítette. Ezen az alapon viszont nem folyhatnak viták a racionálisan felmérhető,

arányosítható értékek körül. A jobboldal érzelmek, elhivatottságok és akaratok zászlai alá óhajtja rendezni az embereket. Ami annyiban rendjén van, hogy tömegekre nem lehet hatni nagy érzelmi intenzitású eszközök nélkül. Baj akkor lesz belőle, ha ebben merül ki a politizálás. A jelképek világában nincs ugyanis párbeszéd. Miként lehetne értelmes vitát folytatni a múlt és a jövő szimbólumait ráncigálva jobbra - és jobbra? Kössön valaki kompromisszumot jelképekről! Vágja több részre a kokárdát, hogy mindenkinek jusson belőle?

A nemzetből kitagadott, közel sem alkalmilag lehazaárulózott ellenzék rövid ideig próbálkozott azzal, hogy pusztán csak ésszerű alternatívát kínál a hatalommal szemben, de aztán felvette az irracionalitás eléje vetett kesztyűjét. Óhatatlanul maga is a múlttal kezdett foglalkozni. Az ellenfél közelmúltjával, s egyre kevésbé a valóság, mint inkább a szavak világában megjelenő kihívásokkal. Kövér László kampójával, kötelével, A Viktor című könyv szerzőjének szánt golyókkal, a miniszterelnöknek tulajdonított hazaárulózással. A jelek szerint a baloldal számára nem csekély eredménnyel járt a kihívás elfogadása. Mindazonáltal ára is volt ennek. Ilyen háborúskodásban fel sem merülhetett, hogy a nyilvánosságba vezessék azt a kérdést, hogy például mivel járhat a társadalom kiürítése, miközben, mint most, túlhatalmazzák a nemzeti intézményeket. (Csak példaként, egy mai filmpremierrel érzékeltetve a helyzetet: a filmszakma egészét, rendezők százait alig segíti az állam, míg a nemzeti vállalkozásnak nevezett filmre annyi pénzt ad, amennyihez a szakma összesen nem jut egy évben.)

A választók lassan már képregényszerűen leegyszerűsített konfliktusokat kaptak. Ki-ki eldönthette, hogy valóban bűnözők-e azok, akiket annak mondanak itt, hazaárulók-e, akikre ezt mondják ott?

Ezek nagy viták.

A választók értettek a szóból. Ők is egyszerűsítettek. Ha élet-halál a harc, akkor lényegében csak két választás marad. Két párt, és a többinek a harc az életben maradásért. Lélegzetállító volt az éjszakába nyúló küzdelem. A sokszor a józan ész tartományain kívülre sodródó vitákból egy fronton mégis a racionalitás került ki győztesen: az FKGP és a MIÉP nem jutott be a parlamentbe. Ez esélyt ad rá, hogy a politikai rendszer szereplői tisztább vitákba kezdjenek.

Ez a fejlemény sem feledtetheti azonban, hogy e politikai thrillertől szinte függetlenül történik az élet. Nem mondhatni, hogy most először kerül a magyar ember olyan helyzetbe, hogy a választások tétje jórészt kívül esik a számára felkínált témákon. Az 1867 utáni időkben a kormánypártok a kiegyezést, a Monarchiával való együttműködést, az európaiság alapjául szolgáló megállapodást féltették az ellenzéktől. Ezért a kortesvezérek felhatalmazva érezték magukat arra, hogy minden nemes és nemtelen eszközzel akadályozzák az ellenzéki szavazókat abban, hogy - akár csak - el is jussanak a szavazóhelyiségekig. Az első világháború után ismét a nemzet ügye szorította háttérbe a demokrácia ügyét, amely 1949-től népi lett, hogy 1990 óta új esélyt kapjanak az emberek arra, hogy négyévente maguk felé fordítsák a politikát. Eddig kevés sikerrel járnak.

A most valóság feletti és alatti dimenziókban mozgó kampány következtében nehéz helyzetbe került például az, aki csak a polgári humanizmus elkötelezettje. Tisztességes és a kormányzáshoz is értő embereket szeretne a hatalomban látni. A kampány és tágan vett előzményei (a hamis megfigyelési ügytől a hamis útlevelekkel eltüntetett -közeli cégektől a hazaárulózáson át a kötelek emlegetéséig) talán meggyőzhették arról, hogy az ország mai vezetői emberileg rossz mintát adnak, de arról már nem, hogy amit az állam élén állva tesznek, az szakmailag is (ha van értelme ebben az összefüggésben e szónak) ártalmas.

Az olimpiai álmok és a Benes-dekrétumok között alig esik szó például arról, hogy ha csatlakozik az ország az unióhoz, s ezzel önként lead szuverenitásából, mi marad, s mégis, mire használjuk, s mit kezdünk viszont a lehetőséggel, hogy szavunk lesz Európa ügyeiben. Európa - tagságunk tartalmától függetlenül - felépült. Közös kultúrájával, multinacionális vállalataival, franchise-rendszereivel, amelyek közül csak az egyik a politikai. Beszélünk-e arról, mit viszünk oda? Magyar leleményt, tudjuk, tudjuk, de vannak-e eredeti politikai-társadalmi megoldásaink? Folyik-e érdemi vita arról, hogy a kormány által az utóbbi évben kezdeményezett külpolitikai konfliktussorozat milyen következményekkel járhat? Ránk, és netán az egyesülési folyamatra?

S ha valaki ezek után arra a következtetésre jut, hogy a választások eredménye a lényeges kérdések és konfliktusok szempontjából esetlegessé válhat, részben mégis téved. Végletek között hányódtak ugyan a politikai viták, de az emberek próbálnak logikusan választani. Az észak-kelettől délnyugatra húzható átló mentén, a lemaradó térségekben inkább balra, Nyugat-Magyarországon inkább jobbra, Kelet-Magyarországon pedig e tekintetben is csak keresik a megoldást. Budapesten a mindig ('89 előtt is) az uralkodó rétegnek otthont adó Budán jobbra, Pesten balra szavaznak. Most is, mint hetven-nyolcvan éve, a bethleni konszolidáció idején. Csak most, 2002 tavaszán az első választási forduló eredményei alapján úgy tetszik, hogy nem egy újabb bethleni korszakot készítenek elő a választók. Mindazonáltal mégsem mondhatjuk, hogy nálunk is tisztán érvényesülne a New York Times híres publicistája, James Reston aforizmája. E szerint ugyanis a választás fogadás a jövőre, nem pedig a múlt népszerűségi tesztje.

Orbán kúrája

NSZ • 2002. április 15. • Szerző: Révész Sándor[98]

Egy tömegben a társadalom kis része is nagynak látszik. Nagyobbacska része még nagyobbnak. A tömeg több erőt mutat, mint amekkora van. Erre való.

Az erő meg lett mutatva. Többször akkorának, mint amekkora. Összegyűlt vagy négyszázezer ember, hogy elhiggye és elhitesse: kétmillióan vannak. Szerencséjük, hogy nem voltak annyian, mert akkor az adott területen vagy húszan jutottak volna egy négyzetméterre, és akkor bizony kevesen maradtak volna szavazóképes állapotban. A MIÉP odahozta a maga szokásos százezrét, amit negyedmilliónak szokott eladni. Ha a maradékból levonjuk a határon túliakat, a fiatalkorúakat, a kíváncsiskodókat és a tömegre sok példányban lemosolygó Pető Ivánt, akkor azt mondhatjuk, hogy a nagy nemzeti mostvagysohára összejött a Fidesz-MDF vasárnapi szavazótáborának legmélyebben elkötelezett tizede. Sokan nyilván a választókerületeknek abból a negyedéből, ahol már nem is lesz második forduló.

Ezért például én sem tudom meghálálni a felém áradó bizalmat. Hiába avattak polgárrá és hiába láttak el munícióval. A Kossuth térre igyekezvén a kis földalattin a Mexikói út és a Széchenyi fürdő között átadtam a helyem egy idősebb kokárdás hölgynek, aki hálás mosolylyal megjegyezte: "Úgy látom, itt most polgárok utaznak."

A nagygyűlés után irdatlan mennyiségű röpcédula maradt az aktivisták nyakán. Tízméterenként kaptam én is egy stósszal, hogy terjesszem a környékemen, dobjam be a postaládákba. Most már boldogan, de mit érnek vele? Szegény Rogán Antalt úgy legyőzték minálunk, hogy már nem is lesz második forduló.

Volt a kormánypártoknak és a kormánypárti ellenzéknek két szomorú vasárnap között egy jó szombatjuk. Senki ne sajnálja tőlük. És ne következtessen belőle semmire. Nem történt semmi. Áttörés pláne nem.

Varga László, a parlament korelnöke, egykoron a harmadikutas, baloldali Barankovics-párt jeles képviselője emlékeztetett 1945. október 7-re. Akkor a kommunista párt meg akarta mutatni Budapesten a törvényhatósági választásokon, hogy ő a legerősebb, de végül legyőzte őt a kisgazdapárt képében "a nemzeti összefogás". Ez így volt.

És mi történt azután? A közösen induló munkáspártok azzal vigasztalták magukat, hogy mindössze félszázezer szavazattal kaptak kevesebbet, a kerületek többségében ők nyertek, és a Népszava főcíme azt harsogta, hogy még soha nem kapott ennyi szavazatot "a szocialista gondolat". Október 9-re hatalmas, impozáns tömegdemonstrációt szerveztek a fővárosban, büszkék voltak rá, hogy ők milyen sokan vannak, biztosak voltak benne, hogy négy héttel később, az országgyűlési választásokon nem ismétlődhet meg a vereség. Aztán persze, még jobban kikaptak.

Na ja, mert nem vittek magukkal még egy embert, ahogy azt Orbán Viktor javasolja övéinek. A javaslat nem különösebben eredeti. Demszky Gábor is ezzel a módszerrel gondolta fölszorozni az SZDSZ-t másfél évvel ezelőtt. A hetvenes évek vége felé a Magyar Eszperantó Szövetség választmánya is megszavazta, hogy minden tag szervezzen be két másikat, és akkor háromszor

annyian leszünk. Még nem volt rá példa, hogy ez a kézenfogósdi bejött volna. Nem is azért mondogatják, hogy bejöjjön, hanem lélektani okokból. Hogy legalább addig ne érezzük lehetetlennek a lehetetlent, amíg nem muszáj.

A kormánypárti győzelemhez az kellene, hogy jelöltjeik mindenhol nyerjenek, ahol vezetnek, és megelőzzenek tíz vezető szocialistából négyet, összesen 29-et. Csakhogy a szocialista első helyesek jelentős része jelentős előnnyel vezet. Mindössze hét olyan választókerület van, ahol az MSZP-jelölt előnye tíz százaléknál kisebb és a kormánypárti jelölt javára lépnek vissza, tehát az előzés lehetségesnek látszik. Négyszer ennyi választókerületben, minden másodikban, ahol kormánypárti jelölt vezet, fordított a helyzet, az ellenzéki jelöltnek van tíz százalékkal kisebb hátránya és az ő javára lépnek vissza. És ebbe még nem számoltuk bele a hezitáló centrumosokat és nem számoltunk azzal sem, amit Tölgyessy Péter mond a Fidesz-MDF-lista 12. helyéről: "most különösen fontos lehet az első forduló szavazataránya. Számos egyéni választókerületben azonnal végeredmény születhet. A még tétovázó emberek két hét múlva nagyban csatlakozhatnak a nyertesnek látszó párthoz". (HVG, április 5.) A szerző csak azt nem találta el, hogy melyik lesz ez a párt.

Orbán Viktor maga is tudja, hogy megbukott, de nem várható el tőle, hogy ezt időnek előtte beismerje, s ezzel a vereség mértékét tovább növelje. Irreális célt kell fölmutatnia ahhoz, hogy a reális célt elérhesse, megakadályozza, hogy a vereség katasztrofális méretűvé növekedjék. Orbán radikális antidepresszív kúrát alkalmaz, amitől ugyan fölfordul a gyomor, de hatásos. (És különben sem annak a gyomra fordul föl, akire hat.) Aki közelről látta az Orbán-hívők gyülekezetét vasárnap este és szombat délután, az érzékeli a változást, érzékeli a kúra hatását.

A szombati tömeg különbözött attól is, amely kedden megszállta a Testnevelési Egyetemet és környékét. Kisebb volt a MIÉP-esek aránya és a fanatikusok szűkebb köre valamelyest föloldódott a konszolidált szimpatizánsok tömegében. Orbán viszont majdnem ugyanolyan volt. Retorikailag felújítva, talán kissé szelídebben, de tartalmában ugyanazt a beszédet adta elő, mint a Testnevelési Egyetemen. Semmilyen lényeges új elem nem volt benne. A pályaudvar képzete, ahol mindenki megtalálja a maga jövőbe vezető vonatát, összefogja mindazt, aminek a védelme és veszélyeztetettsége vasárnap óta a Fidesz kampányának középpontjában áll: adókedvezmény, a lakáshoz jutás támogatása, tandíj, gyed, energiaár-támogatás... Mindaz, ami beleillik a "minél többed van, annál többet kapsz" filozófiájába. Minél előnyösebb helyzetből indulsz, annál jobb vonatra fizetünk be. Ez az ún. "polgári" erők egyik legerősebb kötőeleme: a kizárólag önmagával szolidáris jóléti gőg.

Ebbe a "polgári" táborba most már visszavonhatatlanul és eltávolíthatatlanul beleszervült a MIÉP is. Ez az Orbán-féle antidepresszív kúra legsúlyosabb mellékhatása. Mi több, hosszabb távon ez a főhatás. A legoptimistább kormánypárti számára is evidenciává vált, hogy a "polgári erők" a MIÉP

negyedmillió szavazója nélkül végképp "nem lehetnek elegen", s ha a kormánypártok, amint azt Orbán beszéde végén többszörösen hangsúlyozta, hisznek az "összefogás erejében", akkor leginkább a MIÉP-pel való összefogás erejében hisznek. A MIÉP most már nem vihet, csak hozhat szavazatokat, a MIÉP már semmilyen értelemben nem vetélytárs. A szombati úri közönségben semmiféle averziót, semmiféle érzelmi ellenállást nem keltettek a MIÉP-es zászlóerdők, legalábbis nem volt ennek semmilyen érzékelhető jele.

Hazafelé menet olvasgattam. A Kálvin téren Kuncze és az ismeretlen baba plakátján ezt olvastam: "Hazaáruló rongy ember, saját néped ellensége lettél. Zsidóbérenc." A szerző nem pontosította, hogy melyikükre gondol, de a baba nem indul a választásokon. Lent a metróállomáson Medgyessy plakátján ezt olvastam: "Szemét hazaáruló vörös patkány." Mit gondol a kedves olvasó, hol járhattak ezen művek szerzői szombat délután, és mit csinálhattak a tenyerükkel, amikor Orbán azzal a gondolattal búcsúztatta népét, hogy "mindig lehetnek olyanok, akik gyűlölnek, de csak akkor győzhetnek, ha Te is gyűlölöd őket"? Azt hiszem, az elmúlt években elég sokat tett Magyarország miniszterelnöke azért, hogy a bukásához ez a feltétel ne hiányozzék.

Valamikor régen a szilveszteri tévékabarében arra intett minket "az ország legöregebb embere" (Major Tamás), hogy nem kell az első riasztó jelre mindjárt mindjárt besszre játszani. A tőzsde állapota ezt nem indokolja.

Vakrepülés

NSZ • 2002. április 19. • Szerző: Nagy N. Péter

Már korábban is voltak jelei annak, ami most történik, de csak közelről, fülünket a földre hajtva hallhattuk a dübörgést. Csak egy elfojtott, belső hang jelezhetett akár csak két éve is, amikor a világ egyik legismertebb liberális politikusa, akiben Orbán Viktor szellemi atyját tiszteli, a német Otto von Lambsdorff a Tudományos Akadémia díszterminek ablakán kinézve, a Lánchídra és a Várra mutatva így szólt: első pillantásra is látható, hogy ez itt Európa. Ma már a megadott irányba pillantva az itt élő ember eszébe jut azonban a felújított Sándor-palota is, ahová a jelenlegi miniszterelnök költözik, ha pártjainak sikerül megfordítaniuk a választás első fordulójának eredményét. A palota emeleti erkélyén, aki itt él, maga előtt láthatja az épület névadóját, Sándor Móric grófot is, akinek kedvelt szokása volt, hogy lovával a lépcsőkön felkaptatott az emeletre, ki az erkélyre, hogy így, lóhátról tekintsen alá. A mi pillantásunknak tehát be kell fognia azt is, hogy a látszólag nyugodt, európai építményekbe itt egyik pillanatról a másikra képes bevágtatni az őrület.

Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke tegnap - egy főmondatot követő megszorító üzenettel - kétségbe vonta a harmadik köztársaság negyedik választásainak tisztaságát. Felszólította választóit, hogy vegyék le a kokárdát, amikor szavazni mennek, mert ha e jelben elárulják hovatartozásukat,

esetleg pecsét nélküli papírt kapnak, így érvénytelen lesz a szavazatuk. Hogy e bűncselekményt a kormánypárti és ellenzéki tagokból álló választókörzeti bizottságok jelenlétében miként lehet elkövetni, arról nem szólt. Kérdés ezzel kapcsolatban a közszolgálati tévé stúdiójában el nem hangzott - úgy maradt tehát a sejtelmes sugallat a levegőben, mint az a bizonyos pisztoly a színpadon.

A Fidesz - Magyar Polgári Párt alapelve, hogy a jogok mellett, azokkal egyenlő rangban kell tisztelni a kötelezettségeket. Csak erre hivatkozva is fel kell tenni a kérdést, hogy a köztársaság miniszterelnöke vajon az államférfi felelősségével járt-e el akkor, amikor a választási eredmény mellé előre egy, ha mégoly halvány kérdőjelet is, de kitett. S ha ő oly érzékenyen reagált arra, hogy az ellenzék - szerinte - a külföld előtt lejáratta az országot, miként számol el a lelkiismeretével, amikor az országot a demokrácia számára legalávalóbb helyzetében láttatja?

Normális esetben a fenti bekezdések nem létezhetnének, normális esetben e ponton kezdődhetne a választások előtti helyzetet leíró cikk, s nem volna több rutinszerű fordulatnál, ha az olvasót arra kérné, gondolja végig nyugodtan, mi történt körülötte, vele, és mi történhet még remélhetőleg majd általa. Ez azonban most nem olyan egyszerű, mert a nyugalom immár elszántság, akarat kérdése is.

Induljunk ki az utolsó, elkésett mozdulatból, amellyel váratlanul a kokárdák levételére szólították fel a jobboldal szavazóit. A nemzeti jelkép a Polgári Együttműködés Egyesület javaslatára vált választási eszközzé. Az egyesület kevéssel korábban deklarálta, hogy "elég volt azokból, akik nem ismerve se Istent, se Embert, se Hazát, saját hatalmuk visszaszerzése érdekében mindent és mindenkit képesek letiporni." (Tisztábbak kedvéért: ez a mai ellenzék volna.) Kisvártatva ugyanez az egyesület mindenkit felszólított, hogy a választásokig tűzzön ki nemzeti szalagot, kokárdát, a béke nevében. A felhívást közzétevő egyesület alelnöke Kövér László, a Fidesz ügyvezető alelnöke, mellesleg kampányfőnöke, kevéssel korábban utasította ki a nemzetből pártja politikai ellenfeleit. ("Hazaárulók") A választók nem is értették félre a békefelhívást. A jobboldal, csakis a jobboldal sok híve felkokárdázta magát. Mindez azután oda vezetett, hogy a Fidesz választási demonstrációján, egy pártrendezvényen a Kossuth tér nemzeti zászlókba borult.

Egyetlen résztvevőtől sem lehet elvitatni gesztusának jóindulatát, a végeredmény mégis nemzettagadó, mert elvitatja az ellenfelektől a nemzeti színek használatának jogát. Orbán tudja a legjobban, hogy nincs olyan meccs, ahol mindkét csapat azonos mezben játszana, s ne különböztetné meg magát ellenfelétől.

Franciaországban, ahol szintén vasárnap tartják az elnökválasztás első fordulóját, egyetlen párt sem használta kampányrendezvényein a trikolórt. Egyedül Chirac jelenlegi elnök egy gyűlésén bukkantak fel a kék-fehér-vörös zászlócskák; nem Párizsban, nem Lyonban, hanem Guadeloupe szigetén, a messzi francia karibi szigetvilágban, ott, érthetően az összetartozás jeleként.

Magyarországra is francia földről érkezett a kokárda. Az 1848-as forradalmárok a francia elődöktől vették át a jelképet. Nem egymás, hanem idegen ellenség ellen harcoltak e jel alatt. Ötvenezer hallottjuk volt. Azóta a kokárda mindenkié, aki magyar. Elragadása nemcsak vétek, hanem tünet is. A Kossuth téri Fidesz- (és MIÉP) százezrekben ugyanúgy él az összetartozás szükséglete, mint másban. A gyűlés azt is jelezte, hogy ez a kohézió erős. Évtizedekig, ha érzelmekben élhetett is, szimbólumokban alig. Hamarosan viszont oly helyzetbe kerül az ország, ahol sok európai nemzet államközösségében kell megélnie, éreznie nemzeti önazonosságát. Alighogy meglelte a nemzeti szuverenitás teljességét, távolodóban is érezheti azt. Persze, hogy fogná, persze, hogy védené, keresné.

És nem látja, vagy nem engedi látni a sok zászlórúdtól az erdőt, aki elhiteti az emberekkel, hogy a nemzeti érzést egymással szembemenetelve találhatják meg. Súlyosbítja a helyzetet, hogy a pártzászlóként lengetett nemzeti lobogókkal még el is fedték mindazt, amiről egy országban beszélni kellene, ha politikusokat választanak az emberek.

A Fidesz az első forduló előtt végtelenítve sorolta az öt jótettet: családtámogatás, minimálbér, diákhitel, lakástámogatás, státustörvény. A vesztes vasárnap után váltottak. Az ellenféllel foglalkoztak, mondván, mindent tönkretevő hajlamaival fenyegeti az elért eredményeket. A szocialisták e két hétben viszont mást sem mondtak, csak hogy mindent megtartanak, sőt továbbfejlesztenek. A válasz: akkor is! Tönkreteszik a családokat, az otthonteremtést. És a Fidesz számolja a börtönszavazatokat, újra gátat lát a Dunán Nagymarosnál, robbantásokat vizionál a városokban, és immár Fidelitas-őrséget vezényel a választókörzetekbe, hogy...

Mit lehet mondani? A szocialisták szerint azt, hogy nem, nem, nem.

Ha a becsületéről van szó, ki tud másra figyelni? Csakhogy az élethez és az emberekre tartozó valódi és választási kérdés az volna, hogy például a rászorultakat, a mérhetetlenül sok szegényt, vagy a gyarapodó középosztályt támogassa-e tovább az állam? A középosztály egy része a Kossuth téren hitet tett a kiváltságai mellett (is). A szocialisták őket is nyugtatják. Csakhogy eddig az történt, hogy amit ők megkaptak a Fidesz öt jótéteményéből, éppen annyit veszítettek a szegényebbek. A szociális szféra részesedése a GDP-hez képest jó, ha nem változott. Az oktatásé, az egészségügyé sem. Egyaránt nagyon szerények. Ez is gond, nemcsak a kevésen való osztozkodás arányai. És még fogósabb kérdés, hogy vajon abban áll-e az igazi segítség, ha választások előtt kicsit megtömik a rászoruló emberek zsebét, vagy inkább arra lenne szükség, hogy tisztességes állapotba hozzák az intézményeket - iskolákat, rendelőket, kórházakat, hivatalokat, bíróságokat, művelődési házakat -, amelyeket ők és gyerekeik használnak. Ez csak egy kérdés, olyan, amilyenből van még egy tucat. S csak, ha mindet végigbeszélték volna előttünk, velünk, akkor tudhatnánk, hogy miről is döntöttünk. Ha elcsalták a választásokat, ahogy a MIÉP-pel ismét döbbenetes összjátékban a friss Fidesz-

koreográfia elősugallja, akkor legfeljebb ebben az értelemben. A választás tétjét, tartalmát csalták el. És ebben a kormánypárté a felelősség. Ráterítették a nemzeti zászlót mindenre, amiről beszélni kellene, a röplapözönnel pedig kényszerpályára terelték ellenfeleiket. Választásukkal az emberek így inkább a kampánymódszereket, a hatalomban tanúsított magatartást, s az attól való esetleges elválás szokatlan módját értékelhetik, mintsem azt az irányt, amerre az ország tart.

Mintha vakrepülésben mennénk, a pilótafülkében pedig dúl a küzdelem. Tényleg ideje, hogy befejeződjön. Tehát, hogy befejeződjön!

Repül a torta

NSZ • 2002. április 18. • Szerző: Nagy N. Péter

Ha cirkusznak tekinthetnénk mindezt, már jó ok lenne a mulatságra is. Derülhetnénk rajta, hogy a Fidesz elnöke néhány napja orosz krémtortát maszatolt szét választási ellenfeleinek arcán, akik ugyanis a Gerbeaud cukrászdában találkoztak. Pokorni a közönségüket is meghajigálta, mondván, Mol-kisrészvényesek ők, akik előre örvendenek a gázáremelésnek. (Miközben a szociálisan érzékeny ellenzék orosz krémtortát eszik a Zserbóban.) Pillanatnyilag itt tartunk. Nincs egy porondmester, akiben maradt volna még annyi lélekjelenlét, hogy megkérdezné, mivégre a hajsza az orosz krémtorta ellen. (A hozzávalók: tojás, cukor, étkezési zselatin, kevés tej, tejszín, vaj, babapiskóta, kis rum, befőtt, mazsola - a legtöbb háztartásban megvannak.) Vagy mi a baj a Mol-kisrészvényesekkel, köztük azzal a 13 Fidesz-képviselővel, illetve miniszterrel, aki vagyonnyilatkozata szerint az olaj- és persze gázipari cég részvényese? És mi a baj általában a budapesti tőzsde több mint százezer kisrészvényesével? Vesztettek éppen eleget az elmúlt négy év alatt. Lehet arról vitázni, hogy sokmilliárdos bukásuk a köz javát szolgálta-e vagy sem, de hogy most még bele is verjék az orrukat a habos süteménybe?!

Ahogy és másfelől legfeljebb magánvélemény formálására lehet jogunk arról, hogy az ötszörös olimpiai bajnoknő a Fidesz politikai demonstrációján színpadra lép, ha nem is tortával, de ajándékkal kedveskedik. Jó, ha felnőtt embereknek van véleményük, és azt vállalják is. Tudniuk kell persze azt is, hogy itt most e természetes tettnek az a természetes folytatása, hogy már másnap - szintén egykor volt sportolók - védik meg senki által nem azonosított ellenségtől, könnyen azonosítható mélyütésekkel: "a szocialisták még meg sem nyerték a választásokat, a tisztességes embereknek máris félniük kell?". Nem Egerszegi tehet róla, hogy sörétes gyertyákkal díszített torta repül.

De talán oka van annak, hogy mások másként döntöttek. Hogy azon a díszemelvényen nem volt ott például Dávid Ibolya, a Fidesszel listán közös MDF elnöke. Ahogy a TF-en tartott kampány-újraindítón sem. A hivatalos magyarázat szerint egyéniben még versenyben van, ezért csak a saját körzetében vállal fellépést. Ehhez hozzátehető, hogy az MDF által nagyra becsült antalli örökség

valóban kizárja a Csurka-csapattal közös demonstrációt. A hiányzók is a díszemelvény részei lehetnek.

Ott volt viszont az, aki két nap múlva a Fidesz kampányrendezvényén, a párt alelnöke társaságában kinyilvánította, nem létezik, hogy a vízfejű Budapest, ezen belül Pest lumpenprolijai döntsék el a választásokat. Hogy Budapest, ahol a munkanélküliség a legalacsonyabb az országban, tele volna lumpenprolikkal? (És Buda nélkülözné a lumpenpolgárokat?) Pesten lakom, nagy, gangos házban, és fogalmam sincs róla, hogy a sok száz lakó közül ki hova szavazott. Viszont, ha mást nem, azt tudjuk egymásról, hogy a gyerekeknek májusban is együtt kell játszaniuk a belső kertben. Innen nincs hova menni. Igaz, a környéken agyonnyerte magát az MSZP, de nem ezért nem mernék végigmenni a házban azzal, hogy pesti lumpenprolik lettünk.

Azzal sem, ahogy Orbán Viktor kedden a Nap-keltében lapunk, és ezzel minden lap olvasójáról nyilatkozott. A kérdésre, hogy érez-e felelősséget amiért el-elszabadulnak a szenvedélyek, hogy emberek ki vannak téve mindennek, ha nem viselnek kokárdát, de például a metrón Népszabadságot tartanak a kezükben, e kérdésre azt felelte a miniszterelnök, hogy szabad pártlapot olvasni. Nem lát ebben semmi rosszat. Az olvasó ember fenyegetettségében sem? A Népszabadság nem pártlap, ezt a nyilatkozó is tudja. Azt talán nem, hogy olvasóink több mint harmada nem a baloldali és liberális értékek elkötelezettje. Mégsem tévedésből olvassák ezt az újságot. Talán azért, mert a legtöbb emberrel együtt ők is azt szeretnék, ha ebben az országban senki nem szenvedhetne (többé) erőszakot azért, mert (például) újságot olvas, legyen az akár jobb- vagy baloldali. S ha mégis megtörténne ez, az ijedt utasokra nem is számítva, legalább abban bízhatna mindenki, hogy ha megtámadják, az ország első embere végül és legalább távolról a (bármilyen) olvasó mellé áll.

Az oroszkrémtorta-dobáláson túl ez is a polgári erő próbája lehetne.

Félve

NSZ • 2002. április 11. • Szerző: Eötvös Pál

A Testnevelési Egyetem felizgult hallgatósága előtt elmondott miniszterelnöki (tehát: hivatalban lévő miniszterelnöki) beszéd mindenképpen figyelemre méltó eseményként értékelhető.

Szögezzük le előzetesen: a beszéd jó volt. Jól tagolt, érthető magyar nyelven elmondott, a szónoklás klasszikus szabályai szerint előadott beszéd volt. Megfelelő átütő ereje volt, a fokozatok a hallgatóság megnyerésétől a belső elemek egymásra épüléséig működőképesnek mutatkoztak. Ott, ahol a szónok szempontjából az volt a célszerű, hogy a hallgatóság gondolkodóba esve ki ne jöjjön az ütemből (például: a négy évvel ezelőtti első fordulós Fidesz-hátrány és a kisgazda tartalékok kérdése, versus a jelenlegi hátrány és az MSZP-SZDSZ mostani tartalékainak lehetősége, ezek összehasonlíthatatlan viszonya a még megszerzendő 85 mandátumhoz), szóval ahol kényes és bonyolultabb tézisekről lett volna szó, ott a szükséges érzelmi feszültség képes volt a beszédet ezeken a buckákon átlendíteni. Ott

pedig, ahol logikai elemek épültek egymásra, az építmény tetején ismét érzelmi koszorú fogta össze az elmondottakat.

Egyébiránt a beszéd szörnyű volt. A hallgatóság szépen csomagolt, "nagyon hiteles" mosóporos dobozokban ismeretlen hatású mérgesgáz-patronokkal a hóna alatt tolongott haza, elégedetten.

Más kérdés, hogy a jelenlévők tekintetében maga a produkció a legteljesebb mértékben felesleges volt. Mert ha a szónok csak annyit mond: "Most pedig kérem Önöket, kérlek benneteket, hogy a haza üdvére vigyetek fel engem a Sándor-palotába", úgy ez a kívánság minden további hókuszpókusz nélkül is teljesült volna.

E kívánság elől egyébként a mai hangulatban O. V. választói körének távollévő többsége se nagyon zárkózna el.

És itt kezdődik a mély értelmetlenség.

O. V., azaz a Fidesz (MDF) szavazóbázisa a (részben) kiesett MIÉP táborával eddig is összeért, a legkevésbé se valószínű, hogy a maradékért egyetlen lépést is kénytelen tenni. Ami pedig még remélhető: egy kis Centrum-darab - a szánalomra méltók közül kiiratkozott Dávid Ibolyán keresztül - nem ennek a beszédnek a célközönsége, ők erre nem fognak a Fideszhez hajlani. Mint ahogyan más pártoktól (MSZP, SZDSZ) elhozhatók (tegyük fel, vannak ilyenek) se. A nem a Fidesznél lévők nem az ilyen hangütés, beszéd hiánya miatt, hanem (részben) az ilyen intonációk miatt vannak távol "A" párttól.

A választás utáni súlyos állapotban feltételezhetően nagy kutakodás folyhatott a stábban, hol lehetnek megnyerhető tömegek, elegendőek, de nem találtak. Ők mindenkinél jobban tudják, hogy nincsenek (mint ünnep után a nagymama almáriumában, ahol a volt linzereknek már csak a töredékevan), de "mégis lennie kell, lennie kell valahol", értelmes lehetőség híján az ösztönös cselekvési kényszer törhetett utat magának.

A beszéd:

- senkit, egyetlen szavazót nem hozott,
- a lehetséges (kisszámú) megnyerhető szavazókat eltántorított,
- másodlagos hatásával feltételezhetően indulatot ébresztett az ellentáborban, annak szavazási hajlandóságát javítva,
- lehetséges, sőt valószínű, hogy félelmet keltett, de az már bebizonyosodott, hogy a félelem nem ér el a szavazófülkéig, vagy ha elér, hatása dacreakció.

Van persze más probléma is. O. V. beszédével - szintén teljesen feleslegesen - átlépte a Fideszben alapjáraton mindig is meglévő, rejtett populizmus határát. A populizmus érett, nyílt formája jelent meg a nagytőke és pénzügyi tőke tetemrehívásával. Ezt a határt magyar miniszterelnöknek nem lett volna szabad átlépnie. A nagytőke és annak a politikában és gazdaságban megjelenő akarata már

eddig is erősen idegenkedett, gyanakodott, a magyar miniszterelnököt mellőzni látszott. O. V. országlása végén kifejtett minden igyekezete ellenére nem fogadta őt Bush, Blair, Jospin és Schröder. A miniszterelnök - minden erőfeszítése ellenére, hiába is merítkezett meg oly buzgón a külföldi befektetők aurájában, hiába mondott talpraesett beszédeket mindenféle ebédeken, vacsorákon, uzsonnákon - bizalmi deficittel küszködött.

És most, lám: itt a valódi arca.

Másfelől: mindenféle politika alapszabálya, hogy ne ébresszünk olyan erőket, amelyeknek nem biztos, hogy urai tudunk maradni. A miniszterelnöki beszéd egy már amúgy is erős indulati töltést tovább komprimált és utcára szólított. A tömeg izgalmi állapotának nincs előre leírható koreográfiája. Az van és működik. Ilyenkor a véletlen, a váratlan a legveszélyesebb. A kiszámíthatatlan, aminek államférfi soha nem tenné ki önszántából magát. Kivált nem az országot.

Igaza van Orbán Viktornak: "A helyzet komoly". Hozzá kellett volna tennie: "Most pedig veszélyessé teszem."

A hatalom, kivált a túlhatalom, akkor a legszörnyűbb, amikor fél. Amikor maga is kiszámíthatatlan.

Arccal a MIÉP felé

NSZ • 2002. április 12. • Szerző: Kis Tibor

A Fidesz második fordulóban újabb bűvészmutatványra vállalkozik. A "rejtőzködő baloldali szavazóból" próbál hangos jobboldalit csinálni. E trükkhöz nemcsak különleges képességek, hanem különleges, és úgy tetszik, viszolyogtató eszközök is szükségeltetnek.

A jelekből ítélve a Fidesz-aktivisták rohamosztaggá alakultak, és nem riadnak vissza a kormányt támogató médiák bevetésétől, a tömeges álhírgyártástól, az emberek egymásnak ugrasztásától. Most valóban új szakaszához érkezett a kampány, és ilyet még egyetlen hatalmon lévő párt sem tett két választási forduló között. Egy vesztésre álló csata megfordításáért nagy árat fizethetnek, még akkor is, ha győznek. A nagyobbik baj az, hogy nem csupán ők, de a társadalom, az ország, az emberek is.

Az orbáni ámokfutás nyilvánvalóan nem marad észrevétlen Európában; a populista csúsztatások, ferdítések tömege, az, hogy valaki képes egy demokratikus választás számára kedvezőtlen részeredménye után odáig elmenni, hogy állítja: esetleges vereségével az elmúlt évek vívmányai mennek veszendőbe, és az emberek minden juttatásnak búcsút inthetnek - nos, ez nem a sokat emlegetett negatív kampány, hanem már-már az uszítás harci terepe. Kedd esti beszéde óta semmi kétség: Orbán a hatalomért borral és virágcsokorral ment volna Csurkáék balatonedericsi villájába. E szónoklat után egyértelmű, hogy a MIÉP szelleme jelen lesz az új Országgyűlésben. A kormányfő kortesbeszédét követően már alig látható érdemi különbség a két politikus - Orbán és Csurka - között; legfeljebb csak annyi, hogy az utóbbi vasárnap éjszaka képes volt reálisan szembenézni a választási

vereséggel. Ám attól, amit a MIÉP-vezér a Testnevelési Egyetemen látott-hallott, újra erőt meríthetett: szavaival élve pártja "aktív segítségével" lett oly forró hangulatú a nagygyűlés, és lesz az majd a szombati is.

Orbán Viktor nem futball-, hanem rögbipályává változtatta a politikai terepet. Egyszerre gerjesztett félelmet és indulatot. Ahhoz viszont már természetesen semmi köze nincs, hogy a metrón egy Népszabadságot olvasó fiatalt inzultálnak, hogy lázító kampánybeszédét még másnap is kötelező megnézni néhány egyházi iskolában, hogy tanárok faggatnak diákot, hogyan szavaztak a szülei, kokárdát viselők néznek farkasszemet kokárdát nem viselőkkel. Vagy mégis volna köze ahhoz, hogy milyen e-mailek szállnak tömegével a cybertérben? Hogy milyen átlátszóan hazug plakátokat dobnak be marékszámra postaládákba, tesznek autószélvédőkre? Hogy médiahírré lesz az a képtelenség, hogy egy komoly bank felfüggeszti a lakáshitelezést, mert állítólag attól tart: az új kormány változtat a kamatfeltételeken? Hogy az Országgyűlés elnöke szellemi mélyrepülésében az MSZP-t börtönlakó bűnözők szavazataival hozza összefüggésbe, egy pártelnök pedig arról beszél: a Világbanknak a szocialisták azt ígérték, "hatalmasat" emelnek a tandíjon?

Hankiss Elemér a Nap-kelte műsorában élvezetesen fogalmazta meg vágyát, mennyire jó volna, ha egy kormánynak nem kellene tartania attól, hogy négy évig ellenzékben lesz. Orbán Viktor láthatóan nem így gondolja. Vagy nagyon fél, vagy nagyon szereti a hatalmat. De valószínűleg egyszerre mindkettő. Márpedig azt tudjuk: a demokrata ismérve, hogy nem fél - arról viszonylag kevés szó esik, hogy a demokrata nemcsak győzni, de veszteni is tud.

Nincs nap, hogy a különleges mutatványhoz ne társulnának újabb és újabb átlátszó trükkök. Például tegnap a nyugdíjemelés, amit még a kormányülés előtt szükségesnek lát bejelenteni pénzügyminiszter. Nem kell hozzá jóstehetség, hogy jönnek ehhez még meglepetések, ajándékok: áprilisi mindenki karácsonyfája. Az illuzionizmusnak egyetlen baja, hogy a cirkusz nézőterén ülnek mind kevesebben - egyre szűkül az a médiatér, amelyik kritika, kontroll nélkül közvetíti e "csillagszórós" produkciót

Tölgyessy Péter korábban lapunkban megjelent, a Fidesz kormányzását elemző tanulmányának címéül ezt adta: Háborús észjárás igazgat. Az első forduló eredményéből az derült ki, hogy éppen ebből nem kér a többség.

Kísérlet

NSZ • 2002. április 17. • Szerző: Tamás Ervin

Az irracionális eredmény irracionális lépéseket követel. Legtömörebben ennyi a helyzetértékeléssel összekapcsolt feladatmeghatározás a Fidesz vezérkarában. Tehát, amit látunk, hallunk, érzünk, az egy irracionális választás következménye, s nem történik más, mint hogy irracionális lépések sorozatával

akarják velünk helyrehozatni azt. Amennyiben minderre irracionális lesz a válaszunk - rácáfolva ismét a közvélemény-kutatók, mandátumbecslők várakozására -, a kísérlet sikerült: a társadalom többsége felülemelkedett a racionalitáson.

Miközben a párt vezetői nyugalmat erőltetnek az arcukra, csodálkoznak, amikor az ország kettéosztottságáról, inzultusokról hallanak - múlt keddtől behangosították az egész országot. A társadalom, amely e pillanatban kísérleti alanyként funkcionál, már ettől a kettősségtől is zaklatott: nincs nap, hogy ne zúdítsanak rá egy rakás röplapot, amely a legkülönbözőbb veszélyekre hívja fel figyelmét, amennyiben másodszor is rosszul szavaz, ugyanakkor pedig hallgatja miniszterelnökét, aki nem tud mesterségesen fölkorbácsolt indulatokról, csupán az ellenzék koholt vádjai, riogatásai jutnak eszébe - meg mindenről a Bokros-csomag.

Az első fordulót követő bénultság kétségkívül órák alatt elmúlt, a fideszes sportemberek frissen, küzdelemre éhesen jöttek ki a második félidőre: nem érdekelte őket az sem, hogy az oddsmesterek sietve leszállították győzelmi esélyeiket, ők azonnal előállították a maguk statisztikáit, amelyek impozánsak, önbizalom-erősítők. Egy-kettőre képesek voltak fanatizálni, mozgósítani híveiket, s behatárolni azokat a társadalmi rétegeket, országrészeket, körzeteket, ahol 21-én lehet még keresnivalójuk. A negatív kampány, a félelemkeltés, ami miatt nem is oly rég még annyi szemrehányás érte az ellenzéket, húsvéti körmenet volt ahhoz képest, amit e két hét kormányzati hadjárata produkált. Nem telik el óra, hogy újabb és újabb foglalkozási ágat, tájegységet, fiatalt és időst, nőt és férfit ne érne el egy szórólap, amely szervesen kapcsolódik egy sajtótájékoztatón elhangzott mondathoz, újságban megjelent szalagcímhez, híradós háttéranyaghoz. Érződik, hogy nem volt idő a szelektálásra, célként az fogalmazódhatott meg, hogy mindenkit el kell érni, mindenkit meg kell ijeszteni, mindent "ki kell pakolni", nem baj, ha penetráns, nem baj, ha csúsztatás, nem baj, ha hamis, s az sem okvetlenül, ha igaz. Özönvízszerűen kell elárasztani a közvéleményt az üzenetekkel, hogy ne lehessen kitérni előlük.

Lesz, aki azért válik idegessé, mert utálni fogja ezt a vad kommunikációt. Bele kell törődnie, hogy "nem alszik el", és voksa újra elveszik a koalíció számára. Lesz azonban, aki attól lesz ideges, hogy harcba hívják. Indul is, ha kell különvonaton és kellő fanatizmussal: a cseppnyi kétséget nem ismerő emberre ilyenkor mindig szükség van, mert egyszerre ad és mutat erőt. És végül lesz, akin másfajta idegesség hatalmasodik el - talán hetedikén mégis rossz helyen ikszelte be azt a cédulát?

Ő a kísérlet igazi alanya.

Elérhető-e a nagy zajjal, ceremóniával, híres emberek hűségnyilatkozataival a szíve? Elérhető-e a múltból jelenbe ragadott, leegyszerűsítve megfogalmazott intésekkel az agya? Elérhető-e a néhol durva inszinuációkkal, néhol populista szólamokkal egyszerre mindkettő?

Ahhoz, hogy ezekre a kérdésekre akár csak megpróbálkozzunk valami válaszfélével, egyetlen kijelentést meg kell kockáztatnunk. A sokaknak váratlan első fordulós eredmény oka elsősorban az a stílus lehetett, amelyet e hatalom a négy év alatt képviselt. És nem csupán ellenfeleivel, de gyakran szövetségeseivel is (FKGP, MDF). Számító, cinikus és kíméletlen volt mindig, amikor érdekeiről volt szó. Kedves, kenetteljes, nagyvonalú és alkalmazkodó - amikor az érdekeiről volt szó. Ezt a - nagyzoló kifejezéssel élve - hatalmi technikát csomagolták be egy "semmi sem drága" piárral, valamint ésszel, tehetséggel, jogi furfanggal. Hogy a gondos csomagoláson kinek, mi, hogyan ütött át ezek közül a jellemzők közül, s milyen összetételben, azt nehéz pontosan meghatározni. Ám az április 7-i számok azt mindenképpen jelzik, hogy a politika nem mosószer.

Mostanában észrevehetően változott a szereposztás. A Fidesz rohamoz, üt, vág, vádol. De nincs válasz. A szocialisták nyugalmat árasztanak, szemrebbenés nélkül diskurálnak barátaikkal kávéházakban.

Ha izgalmukban nem löttyen ki a kávé - még győzhetnek is.

Magyar Nemzet
Hajrá, magyarok!
2002. április 12.
Kő András

Hajrá, Magyarország! Hajrá, magyarok! - Orbán Viktor miniszterelnök ezekkel a szép és buzdító szavakkal fejezte be mondanivalóját kedden este a sokezres publikum előtt a TF csarnokában. Hajrá... Íme egy szó, amely ezekben a napokban meghatározza gondolatainkat, cselekedeteinket, s amely velünk lesz április 21-ig. A hajrá a future tens, a jövő idő rokona. Majd megváltozhat még minden, majd jobbra fordulhatnak a dolgok.

Ha Kosztolányi kiválaszthatta a tíz legszebb magyar szót, miért ne tehetnénk ugyanezt a magyar sportnyelv szavaival? - kérdeztem egy írásomban huszonöt évvel ezelőtt. És meg is feleltem rá akkor, önkényesen kiválasztva az általam legszebbnek tartott tíz magyar sportszót: erő, csúcs, gól, kard, harc, mez, díj, rajt, cél és hajrá.

Hajrá, magyarok! Hányszor és hányszor röppent fel az elmúlt évtizedek során ez a lelkesítő kiáltás, amely először 1860-ban jelent meg Bérczy Károly kétnyelvű vadászműszótárában: „hajrá, te... - írta -, figyelmeztetés, lankadásban biztatása az agárnak." 1925-ben a Nemzeti Sportban jelent meg: „Magyarország kezdő embere huj, huj, hajrát vezényelt." 2002. április 9-én Magyarország miniszterelnöke is hajrá magyarokat vezényelt. 1931-ben szintén a Nemzeti Sportban olvashattuk: „a közönség hajráz...", és „Tempó, magyarok!" Pár nappal később egy címben is ott van az új kiáltás: „Hajrá!" (A finis és a végküzdelem helyett.) Orbán Viktor kedd esti beszédének utolsó szavai a legmélyebbről fakadó gondolatokat és érzéseket tolmácsolták emígyen. Lehet-e tömörebben, egyértelműbben erőt és hitet önteni a kétkedőkbe, mint a sportnyelv szavaival? „Hódít a hajrástílus a porfelhőlovagok körében." Ez már a Sporthírlapban jelent meg 1938-ban. Nemde porfelhőlovagok (az országúti kerékpárosokat nevezték így) vagyunk valamennyien, akik most a célegyenesbe igyekszünk. „S tisztanevű Klütenéosz lett a futásban az első: / mint amilyen szélesre barázdát húzhat az öszvér, / annyira hagyta le társait ő, s úgy ért el a célhoz" - olvashatjuk az Odüsszeiában. Hajrá tehát magyarok! Mint Jankovich Ferenc énekelte az angol-magyar után: „Keresd szívedben biztató okát: / szobrok milliói suhannak el - / Hipp-hipp-hurrá! - a tömeg énekel." Április 9-én este a tömeg a Testnevelési Egyetem csarnokát körbeölelő utcákon sokáig énekelt.

Egyértelműnek, stílusérték nélkülinek tartott szavakról a mondatban derül ki, hogy csak a szövegkörnyezetben válnak egyértelművé. Például: Megkezdődött a választási hajrá. Bírta a hajrát. Jó volt a hajrája. A hajrában nyert. Volt itt hajrá! Hajrá, magyarok! Hajrá, Magyarország!

Feleki Lászlótól, a Népsport egykori főszerkesztőjétől, az írótól így búcsúztam egy interjúban:

- Akkor még csak arra kérlek, hogy üzenj valamit az ifjú sportújságíróknak, valami vezérlőelvet, ars poeticát, valami fontos intelmet, ami a te munkásságodat is irányította.
A válasza így hangzott:
- Hajrá, magyarok!

A Soros-tagozat újra a parlamentben

2002. április 11.

Haklik Norbert

Mégis bejutott egy szélsőséges párt a parlamentbe. A Szabad Demokraták Szövetsége. Mert egy párt nem attól szélsőséges, hogy mennyire helyezkedik el balra vagy jobbra a politikai palettán. Hanem attól, hogy képtelen tolerálni az övétől eltérő véleményt vallókat. És ugyan mi más volna, mint a szélsőségesség legnyilvánvalóbb ismérve, ha egy pártnak az a legfőbb politikai irányelve, hogy amennyiben valaki nem úgy gondolkodik, ahogyan ők, az kirekesztő, gyűlölködő, rasszista és fasisztagyanús.

Honi szélsőközepeseink ismét kaptak négyévnyi haladékot. Igencsak rezgett a léc, az SZDSZ-nek mégis sikerült elérnie a parlamentbe kerüléshez szükséges ötszázalékos eredményt. Bár ez attól a párttól, amelyiknek 1990-ben a szavazatoknak még több mint húsz százalékát sikerült megszereznie, és a második legnagyobb erőként került a parlamentbe, aligha tekinthető nagy sikernek.

Ha az SZDSZ-es jelöltek egyéni listán elért eredményeit nézzük, akkor a párt szereplését nem értékelhetjük másként, mint csúfos vereségként. A párt "nagyágyúinak" is mindössze a dobogó harmadik helyére sikerült felkapaszkodniuk. Kuncze elnök alig tudta összegyűjteni a szigetszentmiklósi szavazatok negyedét, a képernyőkről szinte levakarhatatlan Fodor Gábort pedig az országosan ismertnek nemigen mondható Magda Sándor és Mánya Kristóf utasította maga mögé Gyöngyösön. A Fideszből kiszürkült, majd Petőékhez átigazolt Ungár Klárát a voksok 3,64 százalékára tartották érdemesnek a kaposváriak, és Kóródi Mária, aki 1994 után az Országgyűlés alelnökeként növelhette az SZDSZ népszerűségét, 6,61 százaléknyi szavazatot volt képes begyűjteni a szobi választóktól. Nyomorúságos.

Az SZDSZ-t nem a jelöltjei, hanem a párt által képviselt "világnézet" lendítette át a parlament küszöbén. Akik az SZDSZ-re adták a voksukat, azok nem Kunczéra vagy Magyar Bálintra szavaztak, hanem sokkal inkább arra az "értékrendre", amely a '68-as újmaoista mozgalom öröksége mellett leginkább a ki nem nőtt kamaszkori lázadásban gyökerezik, valamint azokon a szocializmus által négy évtizeden át sulykolt beidegződéseken, amelyek mindent rögvest a fasizmussal kapcsolnak össze, ami nemzeti. Ez az a "világnézet", amelyik a Szent Koronát a micisapkával tekinti egyenlőnek,

és amely szerint a Szent Jobb nem több holmi tetemcafatnál. Hívei ösztönösen rettegnek attól, hogy menten fasisztákká válnak, ha bármit szeretni mernek, aminek köze van nemzeti értékeinkhez.
Ha április 21-én kevesen leszünk, akkor még az is megtörténhet, hogy kormányerőre emelkedik a csupán saját magukkal toleránsak világnézete. Szűk másfél hét múlva többek között arról is döntünk, hogy a sorsunkról azok határoznak-e, akik bármikor képesek kiállni a három kontinenssel odébb élő üldözöttek jogaiért, viszont egyetlen rossz szóval sem illetik a moldvai csángókkal szembeni román apartheidet, és meg akarják szüntetni a státustörvényt, mondván: az a baj vele, hogy "pozitívan diszkriminálja" a határon túli magyarságot. És arról is szavazunk, hogy kormányerővé válnak-e azok, akik már 1990-ben, a történelmi jóvátételről szóló vitában is a gyilkosok - többek között Pető apuka, valamint az éveken át a leghangosabb országgyűlési képviselő, Eörsi Mátyás beosztottjaként dolgozó, azelőtt pedig az ÁVH főállású körömtépőjeként foglalkoztatott Bauer Miklós - bűneinek megbocsátásáért szálltak síkra, és akik azt értik szabadság alatt, ha a szórakozóhelyeken úgy árulják a könnyű drogot, mint az alkoholmentes sört. Akik nem szavazták meg a diákhitelt, hanem annak idején cinikus "ha egyetemista volnék, talán én is elmennék tüntetni" kijelentéssel intézték el a tandíjellenes demonstrációt (Fodor Gábor), és akik szerint az az ideális kultúrpolitika, ha a kultuszminisztérium a Soros Alapítvány kihelyezett tagozataként működik, valamint azt tekintik követendő családmodellnek, ha a csecsemőket nem szelíd mosolyú anyukák, hanem nagy bajuszú, dörmögő hangú férfiemberek teszik tisztába ezután.
Ezért is van, hogy ezúttal valóban mindnyájunknak el kell menni.

Megdöbbentő erő

Magyar Nemzet "...a dolgot őt magát nézzük..."
2002. április 15.
Ludwig Emil

Bármilyen szemmel nézve, bármely mérleggel próbálják meghatározni a XX. századot a történészek és szociológusok, abban mind egyetértenek, hogy a mögöttünk hagyott száz év legsúlyosabb tényezői a tömegek voltak. Az 1900-as évek első tizedére kialakult igazi, sokmilliós nagyvárosokban a spontán összeverődő vagy politikai szószólóik hívására akaratukat és erejüket demonstráló emberek kormányokat buktattak meg, monarchiákat döntöttek le és forradalmakat csináltak. Magyarországon 1914-ben a háborúért, a trónörökös megbosszulásáért lelkesedtek százezrek, négy év múltán másik (?) százezrek a köztársaságot kiáltották ki Budapesten. 1919 tavaszán Kun Béláék harsogását hallgatták az irányt veszített tömegek, nyár végén Horthyék bevonulását követték szemmel "a bűnös főváros" lakói.

Bár a nagy történelmi sorsfordulók igazából tárgyalóasztaloknál, szűk körű "központi bizottságokban" születtek, a tényleges változásoknak hatalmas néptömegek voltak szemtanúi. 1945 és 1948 között sokszor verődtek össze tíz- meg tízezrek kinyilvánítani politikai vágyaikat, de végül a kevés disznó sok ludat győzött. 1956 nevezetes októberi napjáig kellett várni, hogy a nép maga cáfolja meg a Gerő-féle hivatásos hazugoknak: nem "csőcselék". 1957. május elsején - a hírhedt "fehér könyv" szerint - "a budapesti dolgozók negyedmilliós felvonulása megmutatta, milyen botorok voltak az ellenforradalmi remények..." Igen, Kádárék véres hatalomra segítése, a főváros rommá lövése, a munkástanácsok megfojtása és a munkásőrség összeverbuválása után a hatalom 250 ezer embert tudott kiparancsolni a Hősök terére...

Hosszú, nagyon hosszú idő után jelentek meg ismét emberek a főváros utcáin a saját nevükben tüntetni valamiért. A Duna Kör, az erdélyi falurombolás elleni tiltakozás, majd a rendszerváltást kísérő demonstrációk tízezreket szólítottak az utcára. Ám a köztársaság kikiáltásának jó, ha tízezer ember volt szemtanúja 1989. október 23-án a Kossuth téren. A taxisblokád ellen tiltakozó MDF-es felvonulás néhány tízezer felháborodott polgárt állított sorba. A televíziózás, autórádiózás, mobiltelefonálás korában egyre anakronisztikusabbnak tűntek a MIÉP által szervezett tömeggyűlések, amelyek azt is jelezték, hogy a hatalom és a nép között valami nagyon nincs rendben. 1998 után fordult a helyzet, a radikális nemzetiek már a bukott baloldal visszatérése ellen tiltakoztak, legutóbb, 2002. március 15-én, rekordot döntő létszámban a Hősök terén.

Bárki okkal hihette, hogy a XX. század múltával végleg elérkezik a "tömegek alkonya". Másutt Európában már csak a hagyományos baloldali iparvárosokban - Torinóban, Nápolyban - vagy a politikailag mindig túlfűtött Párizsban, Berlinben, Madridban tódulnak az emberek az utcára, szinte mindenütt a "modern proletárok", profi érdekvédő vezetőik hívására és szervezésében. És Magyarország, mint már sokszor a történelemben, megint meglepetéssel szolgált a - nyugodtan mondhatni - világnak. Nem az elnyomott, a társadalom alsóbb szintjére kényszerült emberek, hanem a polgárok felvilágosultabb, öntudatos része a magyar történelemben eddig példátlan nagyságú, másfél-két milliós tömegben vonult utcára, a polgári kormány támogatására. Szombat délután, a magyarok Istenének áldott napsugara fényében, rég hiteltelen politikai kalandorok, hétpróbás tollforgatók fenyegetőzése, visongása vált semmivé - és nevetségessé. A békés polgárok elárasztották az egész pesti belvárost, és méltósággal, ünnepélyes jelenlétükkel üzenték a hatalomra áhítozó hazugoknak: nem kérnek belőlük! Az erő, a megdöbbentően szelíd erő a jelen és a jövő magyar miniszterelnöke mögé sorakozott fel.

Bokros élt, Bokros él...

A restrikciós csomag és az SZDSZ szövetsége az MSZP-vel

2002. április 19.

Tarkányi Ákos

Újabb csomag ugyan nem jött, de különösebb irányváltás sem. Az MSZP-kormány Medgyessy-korszakának végén a Bokros-csomag által megszüntetett gyermekgondozási díj visszaállítása még távlati célként sem szerepelt az MSZP 1998-as programjában

A Bokros-csomag érthetetlenül kemény és radikális voltát szemlélteti, ha szemügyre vesszük néhány hasonlóan nehéz költségvetési helyzetű fejlett európai ország adatait ugyanebből az időszakból, és összevetjük azokat Magyarországéval. 1993-ban több fejlett európai országban az állami költségvetésnek hasonló arányú hiánya alakult ki (a GDP százalékában), mint Magyarországon 1994-ben. Így Belgiumban, az Egyesült Királyságban és Portugáliában 6,6-7,8 százalékos hiány alakult ki, ami a következő években fokozatosan csökkent; 1994-re, egy év alatt 15-20 százalékkal kevesebb lett. Magyarországon 1994-ben 7,4 százalékos volt a hiány, és ez egy év alatt 61 százalékkal csökkent (!), 2,9 százalékra. Ha viszont a privatizációs bevételek nélkül nézzük a két adatot, akkor 8,1-ről 5,6 százalékra csökkent a magyar hiány, ami már "csak" 31 százalékos csökkenést jelent. Igaz, hogy ez még mindig meredek az említett uniós tagállamok 15-20 százalékos egy év alatti hiánycsökkentéséhez képest. Azt se veszítsük szem elől, hogy ezeket a bevételeket vissza lehetett volna forgatni a humán szférába, a gyermekek, a szegények helyzetének, az egészségi állapotnak vagy az oktatás minőségének a javítására fordítva azt. Tehát így, különösen az ország rossz társadalmi helyzetének tükrében, a privatizációs bevételek más célú felhasználása komoly és fájó hiányt jelentett a társadalom számára.

Egy 1999-es interjúban (Magyar Hírlap, 1999. február 6.) az MSZP elnöke, Kovács László úgy fogalmazott, "az volt a probléma, hogy a megszorító intézkedések jellegüknél fogva jobban sújtották az alacsonyabb jövedelmű rétegeket. Így utólag belátom: az előző kormány körültekintőbb lehetett volna a negatív hatások mérséklésében anélkül, hogy magát a stabilizációt veszélyeztette volna." Ugyanez a szemlélet azonban hiányzott az MSZP magatartásából, amikor nem szavazta meg az Orbán-kormánynak azokat az intézkedéseit, amelyek a Bokros-csomag negatív szociális következményeinek gyógyítását jelentették. Vajon véletlenül?

Még a Horn-kormány idején mondta az SZDSZ egyik vezetője, hogy az MSZP-nek azért van rájuk szüksége, mert a segítségükkel az MSZP meghatározó, liberális szárnya könnyebben le tudja gyűrni az MSZP szociális, szakszervezeti szárnyát. Az SZDSZ most is közös kormányzásra készül az MSZP-vel. Vajon változtak a céljaik? Nyilván nem.

A közelmúltban hatalmi harc zajlott le az SZDSZ-ben, amelynek során az agresszívebb, Bauer Tamás és Fodor Gábor által vezetett szárny a posztkommunista média segítségével legyőzte a mérsékeltebb, középre tartó Demszky Gábort és csoportját. (Hasonlóan ahhoz, ahogyan Tölgyessy Pétert elintézték évekkel korábban.) Kuncze Gábor irányvonala a győzteseké hez áll közel. Közülük pedig Fodor

Gábor nyilatkozta azt a közelmúltban, hogy "az volt a hiba, hogy Bokros menesztése után nem jöttünk ki a kormányból". (Az SZDSZ ellentmondást nem tűrő, agresszív, doktrinér ultraliberalizmusa hasonlít a kommunista mentalitásra, csak az ő jelszavuk inkább az lehetne, hogy Bokros élt, Bokros él, Bokros élni fog...) Ha az SZDSZ nem is lépett ki a Horn-kormányból, viszont Békesi László, Bokros elődje a pénzügyminiszteri székben végül is ilyenformán cselekedett, és 2001-ben már nem az MSZP, hanem az SZDSZ programjának készítői között szerepelt. Bokros utóda, Medgyessy Péter pedig... Nos, ő a Horn-kormányban ott folytatta, ahol Bokros abbahagyta. Újabb csomag ugyan nem jött, de különösebb irányváltás sem. Az MSZP-kormány Medgyessy-korszakának végén a Bokros-csomag által megszüntetett gyermekgondozási díj (gyed) visszaállítása még távlati célként sem szerepelt az MSZP 1998-as programjában.

Sőt, a gyed visszaállításáról folyó parlamenti vitában, 1999. október 20-án a parlamentben Szabó Sándorné, az MSZP képviselője kritizálta és elutasította azt. A képviselő kritikájában megfogalmazódó szemlélet szerint az állam semmi mást nem finanszírozhatna adóból, csak a legszegényebbek szociális juttatásait, vagyis ez egy szűkmarkú, kezdetleges, szegénypolitika jellegű szociálpolitikát jelentene. Egyébként a gyedben részesülő háztartások 31 százaléka volt a legalacsonyabb jövedelmi ötödben 1993-ban. Tehát, bár jövedelemfenntartó és nem segély jellegű, a gyed valójában elég erősen a szegényekre célzott juttatás. Úgy tűnik, az MSZP gondolkodásán rajta hagyta a nyomát a Bokros-csomag, mert előtte a gyed bizonyos csökkentése is csak mint nemkívánatos, átmeneti kényszermegoldás merült föl, utána viszont már a visszaállítását is elutasították. 1999-ben a gyermekvállalás és a női munkavállalás összeegyeztetésének megkönnyítése már nem tűnt olyan fontosnak, hogy az adóbevételeket ilyesminek a finanszírozására lehetne fordítani. Bár ezzel a hozzáállásával az MSZP cserbenhagyta a nőket, a választási kampányukban mégis igyekeztek magukat úgy beállítani, mintha különlegesen törődnének a speciális női problémákkal. Pár napja pedig azzal igyekeztek mentegetni azt, hogy az MSZP nem szavazta meg a Fidesz szociális intézkedéseit, többek között a gyed visszaállítását, hogy úgymond "nem szokás az ellenzéknek megszavaznia a kormány intézkedéseit". Pedig valójában az MSZP politikai felfogásának nem felelt meg egy olyan intézkedés sem, amely nem egy olyan rendszer felé irányul, amely csak a legszegényebbeket védi meg az éhenhalástól, hanem egy olyan felé, amely a szociális problémák és a rászorulók szélesebb körét célozza meg, így tehát nem koldusokban gondolkodik, hanem társadalomban.

1994-ben az MSZP abszolút többséget kapott, mégis bevették a kormányba az SZDSZ-t, valószínűleg azért, mert a politikai, ideológiai felfogásuk és a hosszú távú céljaik egyeztek. Hiszen Békesi László már 1994-ben sem rejtette véka alá, hogy nem 3,60-as kenyérárat tervez, hanem megszorító intézkedéseket. Az MSZP persze nem ezt az üzenetet állította kampánya középpontjába, szavazóinak

pedig elég volt annyi, hogy a szocialista párt az bizonyára szociális. (Mint ahogy most is egy ilyen egyszerű tényező lehetett az MSZP sikerének egyik fő oka. Egy politikai üzenet nem lehet eléggé "lebutított", leegyszerűsített, így egy párt neve többet számít, mint a politikája vagy a programja.)
Most pedig Medgyessy Péter, Bokros utóda és politikájának folytatója szeretne kormányt alakítani azzal az SZDSZ-szel, amely ugyanannak az agresszív ultraliberális ideológiának és politikának a pártja, amelyik a Bokros-csomagé volt. Ha az MSZP valóban szociális irányba kívánna fordulni, ha nem szétrombolni, hanem továbbfejleszteni akarná a szociális juttatások rendszerét, ahogyan ígéri, akkor miért köt szoros politikai és választási szövetséget azzal az SZDSZ-szel, amelynek a céljai ezekkel az ígéretekkel homlokegyenest ellentétesek?
Azt hiszem, elég világos a magyarázat. Valamelyik közgazdasági kutatóműhelyben már bizonyára készül a soron következő gazdasági válság (ilyenek náluk negyedévenként előállnak), amely miatt az MSZP sajnos nem tarthatja be a választási ígéreteit - "amit minden józan és felelősen gondolkodó embernek meg kell értenie", ahogy vezető médiaszakemberek talán már most fogalmazgatják magukban...
Azok a józan és felelősen gondolkodó emberek, akik már most megértik, és akiknek fontos a családjuk és az ország sorsa, azok vasárnap elmennek a Fidesz-MDF-re szavazni, és hoznak magukkal még egy rokont, barátot, ismerőst, aki az előző fordulóban még nem rájuk szavazott.
A szerző szociálpolitikus, demográfus

Hajrá, Magyarország! Hajrá, magyarok!

Magyar Nemzet"...a dolgot őt magát nézzük..."

2002. április 19.

Gajdics Ottó

Megpihenhetnek végre a fáradt kokárdák, ma éjféltől véget ér egy rémálmokkal teli időszak. Mert az maga volt a rémálom két héttel ezelőtt, amikor egy szorongó, sápadt szocialista arcon sátáni vigyor futhatott végig, és azt tudta mondani gyűlölettől lefittyedt ajakkal, hogy a választás első fordulójában a kormányváltó erők kerültek többségbe. Hogy mennyire viszonylagos a nem egészen egyszázalékos többség, azt világosan megmutatta a múlt szombati csodálatos ünnep a Kossuth téren, ahol másfél millió ember kiáltott ébresztőt a rémálomból felocsúdni még nem tudóknak. Vasárnap kiderül, eljutott-e az ország minden szegletébe hangjuk.
De rémálom volt tulajdonképpen az egész kampány is. Azzá tették a hamisítatlan ÁVO-s és KGB-s eszközöket felvonultató szocialista és szabad demokrata rohamosztagok, amelyek hathatós médiatámogatással lerohanták az egész országot. Kampányfilozófiájuk nem értékekre, hanem három alapvető emberi érzésre épült: félelemre, gyűlöletre és a mocsok iránti fogékonyságra. Emlékezzünk a huszonhárommillió román munkavállaló inváziójával való rémisztgetésre, a folyamatos

szélsőjobbozásra, nácizásra vagy a nemzeti összefogás több politikusának durva lejáratására, amelyek során mindent bevetettek a félreérthetetlen ujjmozdulatoktól a prostituáltak hamis vádjain át a nyilvánvaló hazugságok gyűjteményének terjesztéséig. Látszólag két csapat serénykedett, de összekötötte őket Ron Werber szellemisége, aminek durvaságát, embertelenségét, szélsőséges erkölcstelenségét sikerült tökéletesen átültetniük a magyar valóságba. A polgári kormány politikusai iránt érzett mérhetetlen gyűlöletük által vezérelve ennek a gyűlöletnek igyekeztek széthinteni magvait minden akciójukkal, miközben álszent módon arról győzködték a hiszékenyeket, hogy kormányszintre emelkedett a szélsőjobboldali (értsd: fasiszta!) gyűlöletkeltés Magyarországon. Megrémülve újabb hatalom nélküli négy év balsejtelmétől, folyamatosan félelemben tartották a lakosságot, majd az egészet az APEH-ra és néhány szemérmetlenül kiforgatott Fidesz közeli mondatra kenték. Egyvégtében azt hazudták, hogy a miniszterelnök, a kormány, a Fidesz és mindenki, aki nem baloldali, az hazudik. És bármilyen hihetetlen, ennek az ördögi praktikának rendkívül sokan bedőltek. Pedig a többség még emlékezhet egy tankönyvi képre, amely alatt az a szöveg állt, hogy Dimitrov a vádló, Göring a vádlott. Arra utalt a karikatúra, hogy a nyilvánvalóan koholt képtelenségekből álló rágalomáradat, amit a történelemben Göring néven elhíresült alak próbált a Dimitrov nevű nyakába varrni, a visszájára fordult, a mocskolódás módszertana a védekezés során lelepleződött. Nos, ez történt az első fordulót követő időszakban a baloldali kampánnyal is. Amikor a miniszterelnök a nyilvánvaló hazugságokra válaszul elkezdte sorolni, hogy mit tett ez a kormány az elmúlt négy évben az emberek, a családok boldogulása, a nemzet felemelkedése érdekében, és rávilágított, hogy ezeket az intézkedéseket a baloldali ellenzék nem támogatta, sőt rendre megpróbálta megakadályozni, hirtelenjében Kovács László és Kuncze Gábor fideszesebb lett a Fidesznél. Kiderült, hogy hazudtak, amikor el akarták hitetni, hogy nem történt semmi négy éven át. Ma már mindent folytatnának, megemelnének és kiterjesztenének, csak szavazzák vissza őket azok, akiket még át tudnak verni. Azok, akiknek nem tűnik fel, hogy alkalmanként harmincmilliót felnyaló tanácsadók, Princz Gábor-féle bankárok, Hujber Ottóhoz és Máté Lászlóhoz hasonló milliárdosok, a csak a saját zsebük érdekeit védelmező szakszervezeti aktivisták papolnak nekik szociális érzékenységről és jóléti rendszerváltásról. Akik a közbiztonságról elpufogtatott lózungok takarásában nem akarják látni, hogy az alvilág börtönökbe és külföldre szorított tagjai azonnal dörzsölni kezdték a markukat, amikor értesültek barátaik első fordulós eredményeiről.

Ám az igazi többség remélhetőleg megértette az utóbbi napokban, hogy nem két párt, hanem két értékrend közül kell választaniuk. Az önmagába kísértetiesen visszaforgatott múlt és az összefogáson alapuló jövő, a segélyeken tengődő új cselédsors és a polgárosodás között.

Vasárnap éjjel véget érhet tehát a rémálmok időszaka. Nem kell más, csak két megfontolt tollvonás a jövő mellett. Hogy bátran, felemelt fejjel mondhassuk, mint az elmúlt szombaton: Hajrá, Magyarország! Hajrá, magyarok!

A régi lidércnyomás visszatért

Bős-Nagymaros: az élet egyetemességét újra fenyegetik

2002. április 16.

Karátson Gábor

A Dunának két partja van, s Visegrád-Nagymarosnál még mind a kettő magyar. Jobb part és bal part - lehetne ez hasonlat, ha tetszik, a magyar politikai életnek is, az úgynevezett jobb- és baloldalnak, amelyek, de szép is volna így, lehetnének ugyanannak a folyónak, a magyar életnek a partjai. Egy régi bölcs szerint a jó ember egyetemes és nem pártoskodó, a hitvány ember pártoskodó és nem egyetemes. A balliberális oldal nagy hangerővel a Fideszt vádolja azzal, hogy két részre akarná szakítani az országot. Ennek, ha jobban megnézzük a dolgot, még az ellenkezője sem igaz. Az iménti hasonlat ugyanis jóval több, mint hasonlat. Mert a Fidesz-MDF és a támogatására az elmúlt napokban létrejött népmozgalom - amelynek gyönyörű fényében maga a Fidesz is ma már valami mást jelent, mint akárcsak egy hónappal korábban -, a Fidesz tehát, noha politikai párt, szeretné megőrizni a Dunát a maga eredeti teljességében; azt viszont nem tudom, ha a balliberális koalíció találja megnyerni a választásokat, szándékaik szerint legalábbis lesz-e még két partja a Dunának - lesz-e még ugyanis továbbra is Duna.

Hanem lenne két halott széle csak egy sírgödörnek.

Végig a Duna hosszán, Győr, Esztergom alatt: rosszabb látvány, mint amely fent Bősnél ma is már látható.

A régi lidércnyomás visszatért.

Dehogyis akarom én az ördögöt a falra festeni; az a baj, hogy az árnyéka máris ott van újra a falon. Épphogy nem pártpolitikai dolgokról beszélek; az élet egyetemessége van újra fenyegetve. Nem vagyok én gyanakvó, csak gyászos tapasztalatokban gazdag, 1956. november 4-től kezdve számtalan fordulatban. Meglettek volna az MSZP-vel kapcsolatban fenntartásaim akkor is, ha nem történik a két választási forduló közt valami furcsa, de - mint ma már mindenki tudja - történt.

De történt, s nem is a két forduló közt, hanem március 12-én, Dorogon; hozzánk, Budapestre jutott csak el ilyen lassan a híre, április 10-re, ami magában is már mutatja, milyen gyanútlanságban éltünk a választási kampány alatt, mennyire tájékozatlanok vagyunk legfontosabb dolgainkat illetően is. Ekkor jutott el hozzám a mára már híressé vált dorogi Zöld sorok című környezetvédelmi információs kiadvány (2002. 03. szám), amely beszámol arról, hogy Nemcsók János, "a Nagymaroson építendő gát szellemi apácskája és támogatója" az MSZP ottani környezetvédelmi fórumán kifejtette, "maga

és pártja korántsem tettek le a Duna duzzasztásáról". Megerősítette ebben a dorogi MSZP-s polgármester és képviselőjelölt, Tittman János is.

Nem ezt mondta Szili Katalin február 27-én a pesti Vigadóban, a Védegyletnek "A ló kérdez" című környezetvédelmi vitafórumán, amely mégis csak fővárosi esemény volt. A vízlépcsőügy volt az egyik vitapont, s amikor odáig érve feltették Szili Katalinnak a kérdést, azt mondta, fölemelve a hangját: "Vegye tudomásul mindenki itt a teremben, hogy az MSZP tanult a történtekből, és nem ott kívánja folytatni, ahol '98-ban abbahagyta." A kérdezők udvarias úriemberek, nem akarták bolygatni a múltat, beérték ennyivel; engem azonban nyugtalanított a válasz, szót kértem. "Kedves Szili Katalin! Én nem akarok kötekedni - mondtam -, és örülök, hogy tanultak a múltból, de azért megkérdezem: mit tanultak? Szabad-e úgy értenem szavait, hogy valóban nem akarnak már a Dunakanyarban gátat építeni?" "Igen, szabad" - mondta Szili Katalin. "Sem maga, sem a párt?" "Sem én, sem a párt."

Mármost mi az igazság, kérdezem ma, néhány nappal az első forduló után. Szili Katalin ezt mondta, Nemcsók János meg azt mondta. És aztán cáfol Szili Katalin, cáfol Medgyessy Péter (aki 1989-ben a nagymarosi gát építkezéseit gyorsíttatni kezdte), elhangzanak szokás szerint a cáfolatok cáfolatainak cáfolatai. A rejtvénynek három megfejtése lehet. Vagy tudatosan olyasmit mondott Szili Katalin, ami - mint az indiánok mondják - nem úgy van. Vagy többféle vélemény van a pártban a Dunát illetőleg - csakhogy e második esetben sem állítható a pártról, amit Szili Katalin a Védegyletben állított. Vagy Nemcsók magánakciója volt csak a kínos dorogi eset - de ez valószínűtlen, elvégre a párt küldte őt oda, és a párt pontosan tudja, Nemcsók mit gondol a Dunáról. El volt hintve korábban, az MSZP ejtette Nemcsókot, ki annyi bajt hozott rá '98-ban; de miért küldték ki akkor a Dunakanyarba? Odaát közeledik már Meciar, készül az MSZP a jószomszédi kapcsolatokra; megszondáznak, mit szólunk a dologhoz. Nem az a kérdés, most mit mondanak, az a kérdés, mit mondanak három év múlva, ha megnyerik most a választásokat. A gázáremelés se semmi, összeroppanthat sokunkat, de itt az lesz a kérdés, fönnmarad-e az ország; ha Orbán Viktor azt mondta, veszélyben a haza, azt sajnos szó szerint kell értenünk. Az ország hegyei, földjei és vizei nélkül nincsen ország. Akkor már szedhetnénk akár a sátorfánkat is, mint idejöttünk ezeregyszáz éve; de most már nem lesz hova mennünk. Marad egy nyomorult szolganép a lelketlenné tett talajon.

A választások eredményét, akármi volt is a tegnapi, akármi lesz is a holnapi, tiszteletben kell tartanunk - e tekintetben ez a játékszabály. De van itt valami más is, ami a folyó két partjával függ össze, és amit sem az MSZMP, sem az MSZP soha, egyetlen pillanatra nem vett komolyan; valami, amit a szó egyetemes értelmében vett alkotmányjogi törvénynek lehetne nevezni, amit a jognak - s ha a jog nem teszi meg, a közlemények, a népakaratnak - szabályoznia kellene: a választások tétjének nem volna szabad iszonyúan nagynak lennie. Nemcsak olyankor nem, mint a jelen esetben, amelyben - itt a piros,

hol a piros - sehogy sem volt kimondva, mire megy ki a játék, hanem egyáltalán nem. Nem lehet szavazni arról, hogy fönnmaradjon-e az élet.

Semmiféle választási eredmény nem jogosíthat fel semmiféle pártot arra, hogy magát Magyarországot számolja fel; márpedig az élő Duna eltüntetése - itt a piros, hol a piros - ezt jelentené. Ha nincs is jogi cikkelyekben kimondva, az alkotmány lényege az, hogy az ország földje szent, az ország erdei, földjei, hegyei, vizei szentek; az ország teste misztikus test és mi, akik ebben az országban élünk, ennek a testnek a részei vagyunk. Épp most, a nagy ökológiai válság kezdetén jött el az ideje annak, hogy erre az igazságra újra ráébredjünk. S ebben az értelemben az MSZP félelmetesen cinikus játéka a szavakkal alkotmánysértés és választási csalás; mert nem lehet megkívánni az emberi lénytől, hogy élet és halál kérdését puszta szófacsarás tárgyának tekintse. Kovács úr és Kuncze úr azt tanácsolják nekünk, higgadjunk le, bízzunk a szavazófülkékre mindent, a szavazófülkékben fog eldőlni a dolog, pedig ez csupán részigazság: a mostani népmozgalom - akárcsak 1998 februárjában a nagy dunai tüntetés, amelybe a Horn-kormány aztán belebukott - nemcsak a szavazatokért folyik, hanem az ország fogalmának mélyebb megértéséért is. Ehhez a kettős küzdelemhez kívánok magunknak jó szerencsét.

A szerző író, festőművész

III. Összetett sajtóelemzés egy kutatási tevékenységben részhez

III.2. Egy jelenség vizsgálata nagyobb időtartamon keresztül

Magyar Nemzet

Afgánok igen, magyarok nem

Lukács Csaba, 2015. február 3., kedd 13:28

Rendkívül tanulságos – és néhol szórakoztató – megfigyelni, micsoda vehemenciával állnak ki baloldali és liberális politikusok a szabad bevándorlás mellett a Charlie Hebdo-ügy kapcsán kialakult polémiában. Különösen érdekes ez annak fényében, hogy tudjuk, nem volt ez mindig így.

Nem annyira régi történet, hogy ne emlékezzünk rá: a kettős állampolgárság kapcsán rendezett 2004-es országos ügydöntő népszavazás kampányában egészen mást mondtak és másra biztatták a választóikat. Ha valaki nem tudná, tizenegy esztendővel ezelőtt, december ötödikén két kérdésre kellett válaszolniuk a magyar választóknak.

Az egyik kérdés a kórház-privatizációról szólt, a másik, mely a Magyarok Világszövetsége által rendezett aláírásgyűjtés után került fel a szavazólapra, így szólt: „Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással – kérelmére – magyar állampolgárságot kapjon az a magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001. évi LXII. törvény 19. paragrafusa szerinti magyarigazolvánnyal vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?”

Az akkor kormányon lévő szocialisták, élükön Gyurcsány Ferenc akkori miniszterelnökkel, harcias nemre, ahogy ők fogalmaztak, „felelős döntésre” biztatták a választókat. Ötmillió példányban nyomtatták ki azt az újságot, amelyben a következő szlogenek voltak: „Ne fizessünk havi 20 000 forintot családunk pénzéből! Ne fizessünk mások helyett adót, nyugdíjat! Ne fizessünk állásunkkal az olcsó határon túli munkavállalók miatt! Ne fizessünk álmainkkal, mert nehezedik a lakáshelyzet!” Korábban, a 2002-es országgyűlési választások idején Kovács László akkori pártelnök pedig 23 millió román munkavállalóval riogatott a státustörvény vélt következményeként. Az azóta a történelem süllyesztőjébe került (de komoly adósságot maga után hagyó) Szabad Demokraták Szövetsége, szintén kormánypártként, határozottan és nyíltan állást foglalt a kettős állampolgárság megadásával szemben.

Fodor Gábor az SZDSZ egyik tanácskozásán óvott a nemzetállami eszme erősítésétől, és nem szavazatra biztatta a párt tagságát, hangsúlyozva annak veszélyét, hogy a határon túli magyarok

nem adózó, de jogaival élő tömegként jelennek majd meg, túlterhelve ezzel a magyar államháztartást… Ehhez képest most, 2015-ben, Orbán Viktor miniszterelnök párizsi nyilatkozata után a Demokratikus Koalíció (vezetője Gyurcsány Ferenc) felháborodott a kormányfő „krónikus populizmusán" és – szerintük – idegenellenes megnyilvánulásain. Fodor Gábor pedig, aki immár nem az SZDSZ, hanem a nagybetűs, ám meglehetősen csekély támogatottságú Liberálisok elnöke, arról beszélt, hogy Magyarországot nem a bevándorlástól, hanem a kivándorlástól kell félteni. Most tehát szerintük jöhetnek nyugodtan migránsok ezrei, mert ők nem terhelik túl a magyar államháztartást, és ha nem magyarok, akkor a nemzetállami eszme sem erősödik.

Érdekes mellékszál volt egyébként a 2004-es kampányban, hogy az MSZP az ötmillió szórólapot külföldön nyomtatta (benne a már idézett szlogennel: Ne fizessünk állásunkkal az olcsó határon túli munkavállalók miatt!), ráadásul Székelyföldön, azokkal a munkásokkal, akikkel riogattak, és akik ellen folyt a hisztérikus, magyarellenes MSZP-s kampány. Akkoriban a Népszabadságban kiszivárogtattak egy tanulmányt is, amely szerint a mintegy 750 ezernyi, akkor még magyarigazolvánnyal rendelkező személy áttelepülése 95 milliárd forintos szociális többletköltséget okozna. Ehhez képest a Fidesz–KDNP-kormány által bevezetett egyszerűsített honosítási eljárás négy éve alatt közel hétszázezren kaptak újra magyar állampolgárságot, de ma sem hallani áttelepülési hullámról és az ezzel járó szociális többletköltségekről.

Úgy tűnik, baloldali és liberális polgártársainknál csak a magyarok bevándorlása káros az országra. Minden más idegen szép, és tárt karokkal kell várni őket a határon. Akkor is, ha özönlenek: tavaly rekordszámban, negyvenháromezren érkeztek illegális úton Magyarországra – ez több mint kétszerese a tavalyelőtti értéknek és hússzorosa (!) a kétezres évek átlagának. A tendencia világos, egyre többen és többen jönnek, és sokukról azt sem tudni, kik ők, hiszen nem hoznak papírokat magukkal – vagy azért, mert a csempészek elvették tőlük, vagy mert nem is akarják, hogy tudjuk a valódi személyazonosságukat. Aki ebben nem látja a veszélyt, az vak vagy MSZP-s politikus – a párt szerint ugyanis „a bevándorlás nem jelent érdemi kockázatot". A migránsok döntő többségét a határrendészeti szervek fogják el, zömüket a szerb–magyar határnál, mert ez a határszakasz az egyik kapuja a Balkán felől érkező illegális menekültek tömegeinek. A legtöbbjük koszovói, szír és afgán. Amikor a menekülteket elkapják, azok általában azonnal menekültstátust kérnek. Átmeneti szálláshelyre kerülnek, de az esetek felében pár nap alatt megszöknek, továbbindulva Nyugat-Európa, vagyis Ausztria, Olaszország, Németország felé. Azt kevesen tudják, hogy ha ott újra elkapják őket, akkor nem szülőföldjükre, hanem Magyarországra toloncolják vissza őket, mert itt léptek be – még ha

illegálisan is – az EU-ba. A közelmúltban nyolcezer embert küldtek így vissza, akik aztán újra megszöktek az átmeneti szállásról, és ez így megy, végtelennek tűnő ciklusokban.
Nyugat-Európa is szigorítani készül – könnyen előfordulhat, hogy a nagyon közeli jövőben menekültek tízezrei rekedhetnek nálunk még akkor is, ha eredetileg nem Magyarország volt a célországuk. Az Európai Bizottság munkaanyagában már szerepelt az is, hogy a menekülteket a tagállamok között egyfajta kvótarendszer alapján osztanák el, így mindenki kénytelen lenne otthont biztosítani több ezer migránsnak Hasonló megoldásra már volt példa, amikor 2007-ben az Amerikai Egyesült Államok hozzánk exportált 28, a floridai szorosból vagy a guantánamói támaszponthoz közeli vizekből kihalászott kubai menekültet. Aki azt gondolja, hogy ez a kérdés könnyen kezelhető, az menjen el Máltára, és nézze meg, milyen szociális, közbiztonsági, közegészségügyi problémahalmazt vet fel az oda tengeri úton, nagy számban érkező afrikai menekültek ügye!
A nyelvet nem beszélő, gyökeresen más kultúrából érkező, integrálódni, sőt sokszor együttműködni sem akaró migránsok lassan elviselhetetlen terheket rónak a szigetország költségvetésére, és megmérgezik az ott élő, adót fizető máltaiak hétköznapjait. Itt nem arról van szó, hogy a szerencsétleneken nem kell segíteni, de nem az a megoldás, hogy feltételek nélkül befogadjuk a harmadik világ fokozatosan újratermelődő szegényeit. És a 2004-es szocialista retorikánál maradva: ha gazdasági menekültek tízezrei érkeznek hozzánk, akkor tényleg igazak lesznek a szlogenek: nehezedik a lakáshelyzet, és a mi adónk bánja, hiszen amíg megtanulnak magyarul, valamilyen képzettséget szereznek, hogy el tudjanak helyezkedni, addig a költségvetésnek kell fizetnie az itt-tartózkodásuk költségeit a napi étkezéstől az egészségügyi kiadásokon át minden másig.
Lehet jól fűtött, kényelmes budapesti irodákból osztani az észt, de néha érdemes kimozdulni. Nem kell messzire menni: Röszkénél, Ásotthalomnál, Kelebiánál már látszik a jövő.
Az európai menekültpolitika elbizonytalanodása

Az illegálisnak mondott bevándorlók jelentős része legálisan lépi át az Európai Unió határait.

Cseresnyés Ferenc, 2015. július 24., péntek 15:01

A migrációs problémák tárgyalása a közvélemény előtt meghatározóan a média hírkiválasztási és hírbemutatási logikájának megfelelően történik. A hírfogyasztó előtt kibékíthetetlenül állnak egymással szemben a kormánypártok, valamint az ellenzéki pártok és más érdekszervezetek az illegális bevándorlók, illetve a „megélhetési” migránsok problémáinak kezelésmódját illetően. Mi lehet az oka a már ismert tényezőkön túl (emberi jogok kérdése, szerződéses

kötelezettségek, nyílt demokrácia) az elhúzódó szembenállásnak? Miért ragaszkodott az Európai Bizottság a jelentős tagállami protestálások ellenére a migránsbefogadás kvótarendszeréhez?

A következőkben néhány olyan szempontot emelek ki, amelyek magyarázhatják az ellentétes álláspontok szokatlan makacsságát. Először a határrendészeti intézkedések hatékonyságának helyét a rendbiztosítás általános rendszerében, majd az EU-bővítés és az illegális bevándorlás hatását a közös piacra, végül az említettekkel összefüggésben a menedékjogi jogalkalmazás elbizonytalanodását.

1. Az illegális migráció sokféleképpen kialakulhat és végződhet. Jóval gyakrabban jön létre úgy, hogy a legális státus válik menet közben illegálissá (lejár a turistavízum érvényessége, a legális munkaszerződés vagy a szezonális munka határideje, visszaélnek a tanulási célú vagy a házasság által létrejött jogszerű tartózkodással stb.). Olaszországban például a szabálytalanul tartózkodó migránsok 75 százaléka szabályos papírokkal utazott be, de másutt is hasonló arányokról lehet beszélni. Így többféle átmenet képzelhető el a legális és az illegális belépés, illetve tartózkodás között. Mindenesetre a média által sugallt látszattal szemben megállapítható, hogy kisebbségben vannak a határokon keresztül eleve illegálisan érkezők. Jogos kétségek vetődhetnek fel tehát a határrendészeti eszközök kizárólagos vagy akár csak domináns alkalmazásának hatékonyságával kapcsolatosan.

A határok kontrollja a vízumeljárás mellett a migráció ellenőrzésének csak egyik, külső eszköze. Az utóbbi időben egyre nagyobb jelentőséget nyertek a határon belüli ellenőrzések, például a tartózkodási és munkavállalási jogcím ellenőrzése. A belső ellenőrzések rendszeréhez sorolható a migránsokat foglalkoztató munkaadókkal szembeni szankciós rendszer. Egy EU-s irányelvjavaslat célul tűzte ki a foglalkoztatók kötelezettségeinek rögzítését: arra kívánják őket kötelezni, hogy alkalmazásuk előtt ellenőrizzék a bevándorlók tartózkodási jogcímét (ellenkező esetben pénzbüntetésre, utólagos bérkifizetésre, valamint a kitoloncolás költségeihez való hozzájárulásra kötelezhetők). Egyesült államokbeli tapasztalatok azonban azt sejtetik, hogy ezek az intézkedések sem csökkentik érdemben az illegális bevándorlók foglalkoztatását. Egyébként is: hogyan ellenőrizhetnének jól hamisított papírokat építési vállalkozók? A határrendészet erősítése ettől még bizonyos vándorlási helyzetekben igen nagy jelentőséggel bírhat. A lezárt határ egyfelől védelmet nyújt a potenciális befogadó társadalmaknak a tömeges migráció által előidézett félelmektől, megvédi őket bizonyos nehezen kalkulálható bizonytalanságoktól. Másfelől az intézkedés visszarettentheti a potenciális migránsokat az illegális belépéstől, illetve annak kísérletétől. Ugyanakkor a határzár a tapasztalatok szerint még kívánatosabbá és vonzóbbá is teheti az érintettek számára a „földi paradicsomba” való bejutást.

Európai szinten a potenciális befogadó országok az illegális bevándorlással szembeni küzdelemben a származási és tranzitországokkal való együttműködést tartják kívánatosnak, ami elsősorban hatékonynak ítélt toloncegyezmények megkötését jelenti.

A legtöbb vonatkozó tanulmány abból indul ki, hogy az illegális migránsok a rejtőzködésben érdekeltek, és távol tartják magukat a bűnözés világától is. A munkalehetőségek törvényi korlátozásának következtében azonban megfigyelhető a bűnelkövetések számának növekedése, miként például legutóbb Hollandiában. Az illegális migrációval szembeni harc ezért is került az Európai Unió politikai prioritásai közé. Az unió bevándorlási szakpolitikára fordított költségei zömmel a közös határvédelmet, a visszatoloncolást, illetve a már beérkezettek mielőbbi társadalmi integrálását szolgálják. (A migrációs probléma kezelésére a 2007 és 2013 közötti időszakban négymilliárd eurót költöttek, amiből 1820 millió jutott a külső határok ellenőrzésének erősítésére, 676 millió a visszatoloncolásra, és 825 millió a társadalmi integráció támogatására.) A rendbiztosító, szankcionáló törekvés tehát a migrációs költségek felosztásából is kiviláglik. Kétségtelen, a befogadó társadalmak népességének (a választóknak) ez az egyértelmű elvárása. A kérdés csak az, hogy ezekkel a költségráfordításokkal csökkenthető-e az illegális bevándorlás.

2. Az Európai Unió migrációs tendenciáit jelentősen módosította a 2004-es bővítés. Egyrészt nagymértékben csökkentette a jogcím nélküli tartózkodások számát (a polgárok egyik fő európai szabadságvívmányának számít a szabad mozgás a schengeni térségben), másfelől a probléma súlypontja áthelyeződött a régi tagállamokról az új tagállamokra – rajtuk keresztül érkezik az illegális migránsok jelentős része, akik a külső határon átlépve már szabadon mozoghatnak az EU-n belül. Az érkezők olyan munkahelyeket „foglalnak el" a szolgáltatószférában, amelyek a hazai munkavállalók számára nem vonzók, helyhez kötöttek, és nehezen ellenőrizhetők (mezőgazdaság, építőipar, magánháztartások szolgáltatásai, vendéglátóipar). Az utóbbi években konkurencia alakult ki ezen a téren a kelet-európai legális munkavállalókkal. A szabad európai migrációs tér világszerte egyedülálló jelenséggé vált. Németországban, Európa jelenlegi legfontosabb bevándorlási célországában a bevándorlók 74 százaléka 2012-ben az EU-n kívülről érkezett. Az unió gazdaságilag gyengébb országait viszont az a veszély fenyegeti, hogy elveszítik népességüket, és az európai születésszám visszaesésével összefüggésben csökkenő demográfiai spirálba kerülnek (Lettországban 28 kivándorlóra csak egy bevándorló esik).

A kelet-európai bővítést követően tehát létrejött és tartóssá vált egy alacsony bérezésű gazdasági szektor, ahol a nyitott határok következtében a szegény országok egyre több legális és illegális munkavállalója nyer foglalkoztatást. Gazdasági válság időszakában, amikor a

bevándorlók minimálbéren dolgoznak, a hazai munkavállalók pedig munkanélküliek, mert az említett munkát már nem hajlandók elvégezni, társadalmi feszültségek alakulnak ki. Romlik a versenyképesség is, mert a bevándorlók nem a képzettségüknek megfelelő munkát végzik, hanem többnyire az alatt dolgoznak. A lisszaboni stratégia célkitűzéseivel (versenyképes dinamikus gazdasági térséggé válás) aligha egyeztethető össze az emberi tőke ilyetén leértékelése. A gazdagabb tagállamokban szinte állandósult az igény az olcsó munkaerőre. Az EU-t, mint tudjuk, nem homogén társadalmak alkotják, így országokon belül is létezik vándorlás a szegényebb régiók felől a gazdagabbak felé. A migrációs térkép mindig a gazdasági fejlettség leképeződése is!

3. A demokratikus politika számára jogilag továbbra is nagy kihívás a megélhetési kategória (őket nevezik illegálisnak) és a menekültek elkülönítése. Ugyanis tényleges menekültek is érkezhetnek illegálisan. Továbbá gazdasági szempontból, ahogyan láttuk, az olcsó munkaerő igénye nem ösztönzi a különbségtételt menekültek és egyéb migráns kategóriák között. Erre utal az illegális kategória felcserélhetővé válása az irreguláris (nem szabályos) minősítéssel, amely már nem feltétlenül jelent büntetőjogi kategóriát, mint az előbbi. A menekültjog intézményével többnyire úgy élnek vissza üzemszerűen a migránsok, hogy megnehezítik származási országuk megállapítását (eldobják papírjaikat). Az elindult menedékjogi eljárás és szabad mozgásuk révén időt és lehetőséget nyernek arra, hogy továbbutazzanak egy másik, számukra kívánatosabb tagállamba, illetve elkerüljenek egy esetleg korai kitoloncolást (hiába kerülnek át tehát a gyorsított eljárás kategóriájába).

A hidegháborús fogantatású genfi menekültegyezményen alapuló menekültügyi rendszer társadalmi elfogadottsága egyre kisebb, ráadásul egyre kevésbé védi azokat, akik arra érdemesek. A mai háborús és polgárháborús vagy akár környezeti menekültek ugyancsak menekültek, mert többnyire muszáj eljönniük lakóhelyükről maguk és családjuk életének védelme érdekében, ugyanakkor a fenti egyezmény szerint ők nem lehetnek kedvezményezett politikai (konvenciós) menekültek! Dietrich Thränhardt münsteri professzor egy 2014. márciusi német közvélemény-kutatás eredményeire támaszkodva a kontingensbefogadást ajánlja a migrációs politika alakítói számára. A befogadásnak ez a módja szerinte elfogadhatóbb az érintett társadalmak számára is, ugyanakkor jelentősen könnyíti az elsődleges befogadó országok helyzetét. Ilyen befogadásra már otthonról pályázhatnának a menekültek, és nem kellene magukat embercsempészekre bízniuk.

Bevándorlók és menekültek

Ugró Miklós, 2015. május 19., kedd 00:01

Szinte el sem kezdődött még a nemzeti konzultáció, a kormánynak máris állást kell foglalnia menekült- és bevándorlási ügyekben, a papíron is megerősített nemzeti konszenzus hiányában, megelőlegezve a nagy nemzetközi fórumokon a hazai közvélemény többségének akaratát.

Az év elején volt már egy gyors közvélemény-kutatás, amely azt jelezte, hogy a lakosság hetven százaléka szigorítana a bevándorlási szabályon, amit kár lenne betudni a magyarok állítólagos idegengyűlöletének. Sokkal inkább a bevándorlókról szerzett rossz tapasztalatok befolyásolták az eredményt. Nyilvánvaló, hogy a bevándorlókról a lakosság szerzett egészen kitűnő tapasztalatokat is, de az összbenyomás végül is negatív lett. Nem mellékesen azért, mert a magyar lakosság képes különbséget tenni a hazánkban letelepedő külföldi és az illegális bevándorló között. A ballib sajtó által bemutatott kiválóságokról mindenki tudta, hogy nem a zöldhatáron jöttek be, lopva, lapos kúszásban, de nem is egy kamion elfalazott rakterében.

Mostanság is az illegális bevándorlók okozzák a gondot, nemcsak hazánknak, de az unió szinte egészének, ugyanis a menekültáradat mára népvándorlásméreteket öltött. S az unió mindent mindenkinél jobban tudó bürokratái összevissza kapkodnak, egymásnak gyökeresen ellentmondó megoldásokat javasolnak egyidejűleg. Orbán Viktor már januárban felhívta mindenki figyelmét, hogy az illegális menekültek ügye rövidesen az unió legsúlyosabb problémája lesz, de miniszterelnökünket akkor (is) leintették, olcsó populista fogásnak degradálva aggodalmát. Most az európai bölcsek kétségbeesetten keresik a drága populista megoldást, mert olcsón már aligha jönnek ki az ügyből.

A kvótarendszer úgy hülyeség, ahogy kiagyalták, mert a befogadásra kijelölt országokra esetleg még rá tudják tukmálni a keretszámokat, de a menekülőknek hogyan magyarázzák meg, hogy a kvóta betelt, s most egy évig ne tessenek szíves menekülni! Netán ezt a kérdést oldaná meg a másik javaslat, miszerint a tengeri embercsempészekkel szemben fegyvert használhatnának a hatóságok? Hol? Az emberekkel zsúfolt hajókon?

Marad az, hogy a kiszállás után aki a hajón marad, azt lelövik. Nem tűnik európai megoldásnak. Nem szólva arról, hogy hazánkba elenyésző számú illegális bevándorló érkezik hajón. A zöldhatár embercsempészei ellen is érvényes lenne a fegyverhasználat? A rendszerváltás kezdete és egyik legfontosabb feltétele volt, hogy a magyar határon megszűnt a lövöldözés. Most meg Európában való megmaradásunk egyik feltételeként szabnák, hogy kezdjünk újra lövöldözni?

Nem csak mi, nem csak európaiak, a menekülőket adó országok is a legmesszebbmenőkig egyetérthetnek a nemzeti konzultáció 11. kérdésében, hogy a bevándorlás elleni küzdelem

legjobb eszköze, ha az Európai Unió tagországai segítik azon országok fejlesztését, ahonnan a bevándorlók érkeznek.

Ezzel csak az a gond, hogy a nagyhatalmak folyamatosan ott vannak, és jórészt a „segítségüknek" köszönhető, hogy tömegek kényszerülnek hazájukat elhagyni. Ne legyünk álszentek, nem Európa találta ki az erőszakot meg a háborút, s importálta a harmadik világba, de ez idáig a Nyugat – felsőbbrendűségében – nem úgy jelent meg, mint az adott nép problémájára megoldást jelentő alternatíva, hanem egy újabb érdekcsoportként, amelyik hatalomra tör, ezért háborút szít. De az emberek többsége nem hatalomra vágyik, hanem békés, nyugodt életre. S oda menekül, onnan vár segítséget, ahonnan a gondjai fakadnak. Reméljük, lesz jó megoldás. Mert jó válaszokat adni az EU menekültügyi, netán a nemzeti konzultáció kérdéseire pillanatnyilag lehetetlennek látszik.

Célegyenesben a migrációs kvóta?

Ruzsbaczky Zoltán, 2015. június 24., szerda 20:45, frissítve: csütörtök 08:28

Európai uniós állam- és kormányfői csúcstalálkozót tartanak csütörtök–pénteken Luxemburgban, ahol a fő téma várhatóan a Brüsszel által szorgalmazott bevándorlási kvótarendszer bevezetése lesz. A Le Monde diplomáciai forrásaira hivatkozva múlt héten azt írta, hogy nem látszik olyan komoly ellenállás, ami megakadályozná a tervezet viszonylag hamar történő elfogadását.

A francia lap a múlt heti, uniós belügyminiszteri csúcstalálkozóval kapcsolatban arról is beszámol, hogy továbbra is van nagyjából 10 ország, mely kifejezte aggodalmát az új szabályozással kapcsolatban. Spanyolország például a tervezett rendszer kötelező érvényét sérelmezi, és inkább önkéntes alapokra helyezné a menekültek elosztását. A helyzetet ráadásul állítólag az is nehezíti, hogy néhány kormány mást mond a hazai színtéren, és mást uniós kollégái előtt.

Jean Asselborn, luxemburgi külügy- és migrációs miniszter szerint ugyanakkor a közös teherviselést általánosságban mindenki elfogadja, és csak bizonyos országoknak van baja egyes részletekkel. A politikus azt is elmondta, hogy a belügyminiszteri csúcstalálkozón senki nem hozakodott elő alternatív ötletekkel a migrációs krízis megoldására vonatkozólag.

Ez már csak azért is érdekes, mert mások mellett Orbán Viktor miniszterelnök is hevesen tiltakozott az új rendszer bevezetése ellen. A magyarországi helyzetről szóló májusi, európai parlamenti vitanap alkalmából például arról beszélt, hogy nem vált be az az elképzelés, mely szerint a bevándorlás kérdését Brüsszelből szabályozzák, ezért a magyaroknak kell

megmondaniuk, legyenek-e Magyarországon bevándorlók. Kijelentette azt is: Magyarországon kezelhetetlen feszültségeket okozna a tömeges bevándorlás.

A belügyminiszteri csúcstalálkozó után ráadásul Pintér Sándor arról beszélt, hogy Magyarország számára elfogadhatatlan lenne, ha uniós kötelezettségként írnák elő számára meghatározott számú menekült befogadását, hiszen az ország már így is nagy migrációs nyomás alatt áll. A belügyminiszter szerint a luxemburgi tárgyaláson elvekről vitatkoztak – leginkább arról, hogy kötelező vagy önkéntes alapú legyen-e a menekültek kvóták szerinti elosztása a tagországok között. A bizottsági javaslat szövege e szempontból valamelyest „billeg", Magyarország azonban szilárdan az önkéntesség mellett van.

Jó ötlet-e falat építeni?

Négy méter magas kerítést tervez a magyar kormány a Szerbiával közös határ 175 kilométeres szakaszára, reagálva ezzel az utóbbi hónapokban tapasztalható, soha nem látott mértékű illegális határátlépésre. Csak a legutóbbi hétvégén összesen 1941 határsértőt fogtak el a rendőrök országosan, ez a szám a korábbi hétvégéken ezerötszáz körül alakult. A tervezett határzár a szerbeknek nem tetszik, a szakértők között pedig megoszlanak a vélemények: van, aki helyesli a döntést, van, aki szerint önmagában a kerítés megépítése nem oldja meg a migrációs problémákat.

Szerdán Szijjártó Péter beszámolt arról, hogy a kormány 6,5 milliárd forint elkülönítése mellett döntött annak érdekében, hogy az állam maga építse meg a határzárat. A mérnöki előkészítés már folyamatban van, és a kivitelezésre munkacsoport jön létre. A külgazdasági és külügyminiszter kiemelte, hogy ez a kérdés nem Szerbiáról és Magyarországról szól: a két ország kapcsolata soha nem volt ilyen jó, július elsején pedig csúcstalálkozón fognak egyeztetni Szerbiával. Leszögezte, hogy a jövőben minden olyan határszakaszon, ahol az illegális bevándorlás megakadályozására nincs más mód, ideiglenes határzár létesítése mellett fognak dönteni.

Mások is ódzkodnak az ötlettől

A magyar kormány egyébként nincs egyedül a véleményével, például a cseh kormány május végi közlése alapján továbbra is kitartanak amellett, hogy a menekültek befogadásának az

Európai Unióban a nemzetállamok saját döntésén kellene alapulnia, és nem értenek egyet az Európai Bizottság által javasolt menekültügyi kvótákkal.
Francois Hollande francia elnök vasárnap a felelősség megosztását szorgalmazta az Európai Unió tagállamai között a migránsok befogadásában. „Minden tagállam mondja meg, mennyit tud tenni gazdasági, földrajzi, politikai adottságai szerint" – fogalmazott a francia elnök, és egyben felhívta a figyelmet arra, hogy egyetlen európai tagállam sem viselheti egyedül a migráció terhét.
Július elsejétől Luxemburg látja majd el az Európai Unió soros elnöki tisztjét, így alighanem rájuk vár a feladat, hogy segítsenek egyetértésre jutni a részletekben legalábbis még egyet nem

> Nem engedünk vissza több menekültet
>
> Magyarország egyoldalúan felfüggeszti a Dublin III. rendelet alkalmazását, melyre hivatkozva nyugatról visszaküldhették volna hozzánk a hazánkon át oda érkezett migránsokat – derült ki kedden. A felfüggesztett rendelet értelmében amelyik menekült Magyarország területén lép be az EU-ba, menekültkérelmet nyújt be nálunk, de azonnal továbbutazik más uniós országokba, azt visszaküldhetik ide az eljárás lefolytatására. A Die Presse arról ír, hogy Magyarország döntése láncreakciót indíthat el az Európai Unióban a közelgő uniós csúcstalálkozó előtt. Az Európai Bizottság haladéktalanul magyarázatot vár a magyar kormány lépésére, de a lépés ellen tiltakozott a szomszédos Ausztria is.

értő uniós országoknak.

Egyre erősödő bevándorlási hullámok
Borsodi Attila, 2015. március 2., hétfő 05:30, frissítve: hétfő 12:13
Ha a menekültügyi eljárásokat fel tudjuk gyorsítani, akkor egy rövidebb ideig tartó idegenrendészeti őrizetet talán az Európai Unió is el tud fogadni – jelentette ki lapunknak Herencsár Lajos. A biztonságpolitikai szakértő szerint a kérdésben tárgyalni kell Brüsszellel.
– Nagy port kavart a hír tavaly év végén, hogy egy esztendő alatt több mint a duplájára, míg két év alatt csaknem a hússzorosára nőtt a Magyarországon beadott menedékjogi kérelmek száma: 2012-ben 2157, 2013-ban 18 900, 2014-ben 42 777 ilyen kérelmet

nyújtottak be túlnyomórészt illegális bevándorlók. Idén pedig törvényt sértve már több mint harmincezren lépték át a zöldhatárt. A bevándorlók körülbelül fele koszovói albán, esetükben a nemzetközi kérelem nem megalapozott, hiszen jellemzően gazdasági menekültek. Sokan érkeznek Afganisztánból (több mint 20 százalék) és Szíriából (16 százalék), menedékjogi kérelmeket 79 országból nyújtottak be. Mi az oka annak, hogy ugrásszerűen növekszik az illegális bevándorlók száma?

– Az utóbbi időben valóban főleg Koszovóból érkezett nagyszámú migráns Magyarországra, de ez csak egy hullám volt, amelyre már korábban is volt példa. A mostani hullámnak az volt az oka, hogy megváltozott a koszovói belső gazdasági helyzet, ami azzal párosult, hogy a helyi médiában pánikhangulatot alakítottak ki. Mivel sokaknak üzlet, hogy koszovóiak illegálisan érkezzenek Magyarországra, a hangulatkeltés mögött a rendszert működtető üzleti körök is részt vettek. A szerencsétlen emberek nyomorát és vágyait kihasználva ugyanis óriási pénzhez lehet jutni.

– De nem csak koszovóiak jöttek többen az utóbbi hónapokban.

– A migráció felerősödését okozta az is, hogy rengeteg válsággóc alakult ki a világban. Az arab tavasznak nevezett megmozdulássorozat egy keserű és élhetetlen világot eredményezett, még Tunéziában is, ahonnan az egész folyamat indult. Líbiában teljesen megszűnt, míg Szíriában és Irakban csak nyomokban lelhető fel az államiság, és polgárháborús helyzet van Afganisztánban és Pakisztán egyes részein is. Ezekből az országokból szintén sok migráns érkezik sokszor valóban különböző üldöztetések miatt. Végül hatással van a migráció felerősödésére a globális felmelegedés is, hiszen az éghajlatváltozás miatt óriási tömegek indulnak el elsősorban a Szahara déli részét jellemző éhínség elől és a vízhiány sújtotta Száhel-övezetből.

– A globális felmelegedés nem most kezdődött, mégis néhány hónapja nőtt meg ugrásszerűen az Afrikából érkező bevándorlók száma.

– A Líbiában korábban működő Kadhafi-rezsimnek volt egy egyezsége a dél-európai országokkal, hogy feltartóztatja a Száhel-övezetből érkező migrációt. Ám amióta a diktátor megbukott, teljes káosz van az országban, Dél-Európa pedig védtelenné vált. S mivel az Iszlám Állam is megjelent, Afrikából is özönlenek a migránsok Európába. Ebben a folyamatban Magyarország is érintett. Zsilipország vagyunk, hiszen sokan éppen rajtunk keresztül kívánnak eljutni a nyugati célországokba. A nagyobb teher viszont Olaszországra és Spanyolországra nehezedik, amely államok a saját belső gondjaikkal is nehezen birkóznak meg manapság. Ne feledjük azt sem, hogy az afrikai kontinensen csak nagyon nehezen találunk olyan országot, amely európai szempontból demokratikus berendezkedésű lenne, és stabil hatalmi viszonyok között működne.

– Ön szerint a koszovói tömeges migráció csak egy hullám volt. Akkor ez már lecsengett?

– Erre nehéz egyértelmű választ adni, de az biztos, hogy a magyar rendészeti szervek határozott fellépésének és Szerbia együttműködésének köszönhetően a legutóbbi hullám csendesedni látszik.

– A koszovói elnök személyesen is megpróbálja lebeszélni a helyieket a kivándorlásról, figyelmeztető plakátokat is kihelyeznek, amelyekben a magyar határon az albánokra váró veszélyekre hívják fel a figyelmet. Lehet ezt a problémát helyben, erőből kezelni?

– Biztos, hogy van visszatartó erejük ezeknek a lépéseknek is, de ezt sokkal előbb kellett volna elkezdeni, a probléma kezelésének leghatékonyabb eszköze ugyanis a megelőzés. Ennek egyik fajtája az, ha korai előjelző rendszereket létesítenek azokon a területeken, ahonnan a migráció felerősödése várható. Ha ez működik, akkor lehet számítani egy-egy nagyobb, a mostanihoz hasonló hullámra. Nekünk pedig kiváltképp szükségünk van egy ilyen jól működő rendszerre, mert itt vagyunk a schengeni határon, amelyet védenünk kell. A megelőzést szolgálja az is, ha az egyes államok megadják azokat a szempontokat, amelyek alapján a migránsokat legálisan be tudják fogadni, ami egyértelmű helyzetet teremt, ez pedig az uniónak is érdeke. Fiatal, nyelveket beszélő, képzett vagy éppen átképezhető emberekre ugyanis egyre inkább szükség lesz az elöregedő Európában, de az rendkívül fontos, kiemelt szempont, hogy az ideérkező migránsok ne jelentsenek veszélyt az unió biztonságára. Ez a veszély pedig megjelenhet a bűnözés és a terrorizmus formájában is. A fogadó országba beilleszkedni képtelen migránsok ugyanis marginalizálódnak, és fogékonyak a szélsőséges eszmékre, ideológiákra.

– Ausztria, de főként Németország a koszovói albánok kedvelt célországa. Ezek az államok több módon is dolgoznak a helyzet megoldásán: segélyprogramokkal próbálják támogatni Koszovót, és szigorítani igyekeznek a helyi menekültügyi eljárást. Emellett rábírják Szerbiát, hogy déli szomszédunk ellenőrizze szigorúbban a koszovói– szerb és a magyar–szerb határt. Sikeresek lehetnek ezek a próbálkozások?

– Arról nem tudok, hogy az eljárásokat szigorítanák, de az biztos, hogy gyorsítani igyekeznek. Ez örvendetes, mert nem lehet sokáig kétségek között hagyni a menedékkérőket, az eljárásokat minél előbb le kell zárni. A segélyprogramok a megelőzést szolgálják, bár ezek az akciók meglehetősen költségigényesek. Az osztrák és a német tárgyalások pedig – mint Pintér Sándor magyar belügyminiszter egyeztetései – sikeresek voltak, a szerbek most már a koszovóiakat visszaszállító buszokat is gördülékenyebben engedik vissza.

– Érdekében áll egyáltalán Szerbiának, hogy Koszovóban tartsa az albánokat?

– Szerbiában most nem Koszovó esetleges visszaszerzése, hanem az európai uniós tagság elérése a legfontosabb cél. Azzal pedig tisztában vannak, hogy ha Koszovó visszaszerzését tűznék ki célul, és a migrációs kérdésben nem segítenének az uniónak, akkor az messze kitolná csatlakozásuk lehetséges dátumát.

– A magyar kormány a menedékért jelentkezők esetében vissza szeretné állítani az idegenrendészeti őrizetet, amit éppen az uniós kötelezettségek miatt kellett megszüntetni. Mit tehet Magyarország azért, hogy ne legyen az óriásira duzzadt bevándorlási áradat vesztese?

– Mint szó volt róla, a legtöbb migráns számára Magyarország nem célország. Aki hozzánk érkezik és menedékjogi kérelemmel él, legtöbbször nem várja meg az eljárás végét, hanem sokszor azonnal nyugat felé távozik. Ez rendkívüli veszélyeket rejt magában, hiszen mire adott esetben egy nemzetbiztonsági vizsgálatot lefolytatnának az illetővel szemben, ő idegenrendészeti őrizet hiányában már régen eltűnik. Éppen ezért az idegenrendészeti őrizetre szükség lenne, hogy a menekültügyi eljárásokat le lehessen folytatni. Emellett Magyarországnak az jelentene nagy könnyebbséget, ha a schengeni határ mentén lévő országok egyfajta előszűrést végeznének. Ha ez párhuzamosan működne a már korábban említett korai előjelző pontokkal, akkor a helyzetünk még egyszerűbb lenne.

– Ha viszont újra idegenrendészeti őrizetbe vesszük a menedékkérőket, akkor Brüsszel kötelezettségszegési eljárást indít Magyarország ellen.

– Nyilvánvalóan egyeztetni kell erről az Európai Unióval, hiszen a probléma közös, uniós megoldást igényel. Úgy gondolom, hogy ha a menekültügyi eljárásokat fel tudjuk gyorsítani, akkor egy rövidebb ideig tartó idegenrendészeti őrizetet talán az unió is el tud fogadni. Az viszont biztos, hogy egy közös, összehangolt migránspolitikára szükség van az Európai Unióban. Persze nem vitatva azt, hogy az egyes országoknak meglegyen a jogosultságuk arra, hogy a sajátosságaiknak megfelelően hozhassanak helyi intézkedéseket, ha szükséges.

– Bármi is történik, a változtatáshoz hosszabb időre van szükség, a probléma viszont adott. A határ mentén megerősített rendőrség próbálja garantálni a magyarok biztonságát, akiket folyamatosan inzultálnak az illegális bevándorlók. Pintér Sándor belügyminiszter azonban a Hír TV-nek beismerte, hogy a rendőrség már alig bírja a rohamot. A tárcavezető így nyilatkozott: „Kapacitásaink határán vagyunk. Minden egyes illegális migránst, határsértőt elfog a rendőrség, azonban ezek tevékenységét ellenőrizni kell, a menekültügyi kérelmét el kell bírálni, és így a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal munkatársai, a rendőrség munkatársai rendkívüli terheknek vannak kitéve." A Jobbik szerint viszont az erőfeszítések ellenére az ország nem rendelkezik biztonságos eszközparkkal felszerelt határőrséggel, és a Hír TV is azt tapasztalta Ásotthalom környékén, hogy a magyar– szerb zöldhatár gyakorlatilag nyitott. Vagyis feltettük a kezünket?

– Én nem voltam lent a zöldhatáron. De nem lehet abból általánosítani, ha a tévések felvesznek tíz-húsz migránst, amint átmentek a zöldhatáron. Megjegyezném továbbá, hogy ha ilyen tömegben érkeznek migránsok az Európai Unió határára, akkor a többi tagállam is segíthetne nekünk a schengeni határ védelmében, ami közös érdek. Erre van példa. Néhány napja magyar, osztrák és német rendőrök közösen próbálják kiszűrni az illegális bevándorlókat a Nyugat-

Európába tartó vonatokon, valamint azokon a pályaudvarokon, amelyeken fel lehet szállni ezekre a szerelvényekre. A közös ellenőrzések egy hónapig biztosan eltartanak, ezt követően döntenek majd arról, hogy szükség van-e, és miként a munka folytatására. Tény viszont, hogy a rendőrségnek és az idegenrendészeti szerveknek rendkívüli helyzetben kell helytállniuk.

– Morvai Krisztina jobbikos európai parlamenti képviselő a minap egy sajtótájékoztatón felvetette, hogy miként az illegális bevándorlók, úgy a terroristák is komolyabb akadály nélkül bejuthatnak az EU területére, ami rendkívüli veszélyeket rejt. Pintér Sándor is arról beszélt korábban Veszprémben, hogy ha az Iszlám Állam ellen eredményes katonai bevetéseket hajtanak végre, akkor az fog idejönni menekültként, aki korábban lefejezéseket, felgyújtásokat és más terrorcselekményeket hajtott végre. Ha a zöldhatár nyitott, akkor ennek beláthatatlan következményei lehetnek. Egyetért ezzel?

– Bár elvileg bármi megtörténhet, mégis, megítélésem szerint alacsony a valószínűsége, hogy az Iszlám Állam tagjai – ha menekülésre kényszerülnének – errefelé, a fokozott készültségben rájuk vadászók felé indulnának, sokkal inkább Afganisztánba vagy Pakisztánba mennének. Egy dolog viszont tény: nem lehet százszázalékosan ellenőrizni, hogy a menekültek között vannak-e szélsőséges elemek, különösen akkor, ha ilyen nagy számban érkeznek migránsok, mint az elmúlt időszakban. Vagyis megfordulhat a szélsőségesek fejében, hogy a menekültek, migránsok között elvegyülve próbáljanak meg bejutni az unióba – ami az ő szempontjukból műveleti terület –, de ez azért elég kockázatos megoldás.

– Problémát jelent azt is, hogy a hazai befogadóállomások zsúfolásig megteltek. Mi a megoldás? Újabb és újabb objektumokat kell építeni?

– Nem. Fel kell gyorsítani a menekültügyi eljárásokat. Így a várakozási idő lerövidül, ami a költségek csökkentése mellett a kockázatokat is jelentősen minimalizálja.

– Ehhez lesz uniós támogatás? Mert Magyarország nem tehet arról, hogy az EU határán fekszik.

– Remélhetőleg az unió felismeri, hogy a menekültügy rendezése közös érdek, ha Magyarország nehézségekkel küzd, akkor annak az unió szempontjából is vannak következményei.

– Az ügynek van más vetülete is, hiszen a magyar–szerb határon gyakorlatilag humanitárius katasztrófa fenyeget. Olykor nagypapák érkeznek kerekes székben, volt olyan határsértő, aki az erdőben szült, máskor kihűlt csecsemőhöz kellett mentőt hívni, de egy idős ember meg is fagyott. Ezzel miért nem foglalkoznak a jogvédők és a segélyszervezetek?

– Vannak olyan segélyszervezetek, amelyek felkeresik a szerb oldalon a migránsokat, és élelmiszert, valamint pokrócot osztogatnak az embereknek. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a migránsok mérlegelték és vállalták a rájuk váró kockázatokat, ha pedig ezekkel nem voltak tisztában, akkor felelőtlenül indultak útnak.

Kimaradunk a közös műveletből

Buzna Viktor, 2015. augusztus 17., hétfő 06:03, frissítve: hétfő 13:40

Valamennyi tagállam közül egyedül Magyarország marad ki a migrációt csökkentő, közös uniós határvédelmi műveletekből. Különösen kínos hiányzásunk a Nyugat-Balkánra koncentráló fellépésből. Júniusban egy Luxemburgban tartott uniós találkozón a magyar külügyi államtitkár még arról beszélt: a migrációs válságot csak közös fellépéssel lehet megoldani.

Júliusban adott interjút lapunknak a schengeni határok védelmét ellátó uniós szervezet, a Frontex vezérigazgatója. Fabrice Leggeri akkor elmondta, a Frontex elemzései szerint a Magyarországot érintő, Nyugat-Balkánról érkező menekültáradat jelentős része Görögországban lép be az unióba, ezért a tagállamok közös erőfeszítéseit a mediterrán ország külső határaira kell összpontosítani.

A Poszeidón-művelet segíthetné hazánkat

Igazodva a migránsútvonalakhoz, két akciót vezet a szervezet. A harmincnyolcmillió eurós költségvetésű Triton-művelet a Földközi-tenger középső részét célozza, vagyis az Afrikából az olasz partvidékre, illetve Máltára érkező menekülthullám csökkentésére törekszik. E mellett 2014-ben indult a Poszeidón-művelet, ami a Mediterráneum keleti térségére fókuszál. Ennek költségvetése tizennyolcmillió euró. Lapunknak adott nyilatkozatában azonban Leggeri hangsúlyozta: az uniós tagállamok növelik a Poszeidón-művelet támogatását, így csökkentve a Görögországon és a Nyugat-Balkánon keresztül Magyarországra nehezedő migrációs nyomást.

Egyedül hazánk nem vesz részt

Megkérdeztük a Frontexet, hogy a magyar kormány miként, s milyen formában járul hozzá a hazánkat közvetve vagy közvetlenül is érintő közös uniós fellépésekhez? A szervezet válaszából kiderült, sem a Triton-, sem a Poszeidón-műveletben nem veszünk részt. Ezzel Magyarország az egyetlen az unió 28 tagállama közül, amely távol maradt a bevándorlás mérséklését célzó közös erőfeszítésektől. Hiányzásunk a görög térségből azért is kínos, mert a döntést, amely szerint az Európai Unió fokozott figyelmet szentel a jövőben a nyugat-balkáni migrációra, diplomáciai sikerként is értékelheti Magyarország. Júniusban a tagállamok vezető tisztségviselői tárgyaltak Luxemburgban, a menekültügy az első napirendi pontként szerepelt.

Mint kiderült, hazánk előzetesen egyeztetett, közös álláspontot képviselt a visegrádi négyek országaival. Takács Szabolcs európai ügyekért felelős államtitkár beszédében ezt képviselte. Elmondta, „közös felelősségünk, hogy fenntartható megoldást és európai választ találjunk" a migráció problémájára, s kérte a tagállamokat, hogy a közösség ne hagyja figyelmen kívül a nyugat-balkáni útvonalat. – A probléma gyökereit, kiváltó okait kell kezelni, illetve meg kell akadályozni, hogy az illegális migránsok visszaéljenek az uniós menekültügyi rendszerrel. Szorosan együtt kell működni az érintett partnerországokkal – mondta uniós kollégáinak júniusban a magyar külügyi államtitkár.

A Poszeidón-műveletben összesen huszonegy tagállam vesz részt. Ott van valamennyi kelet-közép-európai állam, így a Luxemburgban velünk szoros koalíciót alkotó Csehország, Lengyelország és Szlovákia is. Segítik a görög hatóságok munkáját a balti és a skandináv országok, de az elsősorban a déli migrációs útvonalak blokkolásában érdekelt olyan államok is nyújtanak itt támogatást, mint Olaszország, Franciaország vagy az Egyesült Királyság. Beszédes az is, hogy a Triton-műveletben is ott vannak a csehek, a lengyelek és a szlovákok, noha korábban a déli útvonalra koncentráló politikát ők is kritizálták, az akciótól ugyanakkor a huszonnyolc tagállam közül egyedül Magyarország marad távol.

Nem lehet összehasonlítani a nyomást?

– Minden tagállamnak kötelessége lépéseket tenni az embercsempészés és az illegális migráció felszámolása érdekében – ezt már az Európai Bizottság válaszolta megkeresésünkre. Az unió legfőbb döntéshozó szervét arra kértük, hogy értékelje Magyarország távolmaradását a közös határvédelmi fellépésektől. – Megértjük, hogy Magyarországra most nagy migrációs nyomás nehezedik, ennek mértékét azonban nem lehet összehasonlítani azzal, ami Görögországban vagy az olasz partoknál történik – írta levelében a bizottság sajtóosztálya. A kerítés építésével azonban nem értenek egyet – folytatta válaszát a bizottság –, az unió inkább a közös fellépést és az információ megosztását támogatja.

Megkérdeztük a magyar hatóságokat, miért nem csatlakozunk az unió többi tagállamához a schengeni határok védelmében. Az ORFK közölte, a szerb határ védelme leköti a magyar képességeket. Hozzátették: 2015-ben a bolgár–török szárazföldi határszakaszon, illetve a szerb–macedón határszakaszon technikai eszközökkel nyújtunk segítséget.

Szükség van itthon az eszközparkra

– Az, hogy Magyarország nem vesz részt a Poszeidón-műveletben, kevéssé meglepő, hiszen a technikai eszközparkra itthon is szükség van – ezt már Németh József Lajos biztonságpolitikai elemző, a Biztonságpolitika.hu főszerkesztője mondta lapunknak. Azt azonban hozzátette: érdemes lenne Magyarország részvételének más formáin elgondolkodni, mert a migrációs

kihívás rendkívül összetett. – Például megfigyelőként vagy adminisztratív, értékelő-elemző segítség felajánlását még akkor is érdemes megtenni ilyen esetben, ha azt esetleg elutasítják – folytatta a szakértő. Hasonlóan vélekedik a Triton-művelettől történt távolmaradásunkról is. Ráadásul az ilyen jellegű részvétel elősegítheti a migrációs folyamatok kezelésének egyik kulcsfontosságú elemét, a kommunikációt, amely alatt nemcsak a modern technika használatát kell értenünk, hanem azt is, hogy személyesen vagyunk jelen a folyamatokban.

Menekülttáborrá válhat a Délvidék

Sarnyai Gábor, 2015. május 12., kedd 19:24, frissítve: szerda 10:36

Szerbiában, Magyarkanizsán jártunk. A Tisza-parti kisvárosba özönlenek a menekültek. A település átutazóhelyként szolgál a Magyarország felé vezető úton. Az unióból kiutasított migránsok is itt találnak néhány napos menedéket, majd újra megpróbálják a határátkelést.

A Szegedtől mintegy 30 kilométerre található Magyarkanizsa már évek óta tranzitútvonala az Európai Unióba irányuló bevándorlásnak, a helyiek azonban csak történetekből ismerték a jelenséget. Mivel a közösség kicsi, nyílt titok volt, hogy kik kaptak börtönbüntetést embercsempészetért, mely panzió szállásolt el külföldieket.

A migráció az év eleje óta folyamatosan növekszik a térségben. Január-februárban még főleg a koszovóiak jöttek nagyobb számban, ma már szinte kizárólag szíriai menekültek érkeznek. A kisváros központjában olyan látvánnyal szembesülhetünk, mintha menekülttáborban lennénk. Belgrádi és szabadkai buszokkal negyvenfős szíriai menekültcsoportok érkeznek a településre, naponta többször. A buszállomás melletti kávézóból figyelve az eseményeket olyan, mintha népvándorlásnak lennénk a tanúi. A megérkezésük után többen megpihennek a kávézóban, valakik szobát foglalnak a panzióban, és néhány napra a városban maradnak, mások rögtön a határ felé veszik az irányt.

Fotó: Máté Péter / Magyar Nemzet

A városba tévedt menekültek sokszor nem is tudják pontosan, melyik országban vannak. Péntek este egy csoportot kérdeztünk, amikor bemutatkozásunk után meghallották a Hungary szót, megörültek: „Már Magyarországon vagyunk?” Ki kellett ábrándítsam őket, útjuk legnehezebb része még csak ezután várt rájuk. Több helyi lakos is beszámolt hasonló történetekről. Volt, amikor egy édesanya gyermekeivel érkezett a városba, megkérdezte a helyiektől, hogy már Budapesten van-e, s amikor megtudta, hogy nem, hangos sírásba kezdett.

Akadnak szép számmal olyanok is, akik már többször nekivágtak az útnak, azonban a magyar határőrség elfogta őket. Az egyik ilyen csoport megmutatta mind a magyar, mind a szerb bírósági papírjait. Az önkormányzat szóvivője elmondta, hogy a kanizsai rendőrőrs naponta harminc-negyven menekültet „kap vissza” Magyarországtól. Hozzátette: akad olyan menekült a városban, aki már hétszer próbált meg átkelni a magyar határon, és hónapok óta a településen tartózkodik.

Özönlenek az unióba

Eddig bujtatva, a helyi embercsempész hálózatok közreműködésével folyt az átkelés, mára a migránsok többsége a saját kezébe vette a szervezést. Ahogy leszállnak a buszokról, telefonjukban már benne vannak az útvonal térképei, a tájékozódási pontként szolgáló jellegzetes épületek fotói. A buszállomás melletti kávézóban ülve szemtanúi voltunk annak, hogy az egyik szír származású férfi Viber alkalmazáson keresztül kapott képet mutatott a

pincérnek, amely a helyi művelődési házat ábrázolta. Így tudta meg, hogy valójában hol tartózkodik, és merre kell mennie.

Ima Magyarkanizsa főterén

Fotó: Máté Péter / Magyar Nemzet

A bevándorlók mára valószínűleg rájöttek, hogy saját maguk is át tudják lépni a magyar határt, és a lebukás esélye körülbelül ugyanannyi, mintha a helyi csempészek segítségét kérnék. Ráadásul egyre kockázatosabb a csempészés, a városban megerősítették a rendőri jelenlétet. A határ túloldalán pedig német határőrök segítik a magyarok munkáját. Magyarkanizsán két taxis autóját lefoglalták, mert menekülteket szállítottak a zöldhatár felé.

A taxisok nem lépik át a határt, csak elviszik a menekülteket egy hozzá közeli ponthoz. Azonban az átlagosan 10 eurós összeg helyett 100-150 euróba kerül az út.

Természetesen még mindig sokan ki szeretnék használni a menekültek kiszolgáltatott helyzetét. Két szír bevándorlóval beszélgettünk, amikor egy helyi roma férfi ajánlotta fel szolgálatait. Mivel alkoholos állapotban volt, visszautasították, végül a taxi mellett döntöttek. A helyiek és a mi megfigyelésünk szerint is a szíriaiak között vannak szervezők, akik heteket töltenek a városban. Ők vezénylik az újabb és újabb csoportok elindulását.

Két keresztény szír elmesélte nekünk, hogy először Libanonba mentek, majd onnan repülővel Athénba. Ott menekülttáborba kerültek. Amikor elszöktek, gyalogosan jutottak el Macedónián keresztül Szerbiába. Az útlevelüket Görögországban hagyták, az ismerőseiknél, azt mondták, bármikor elküldhetik nekik, ha szükségük van rájuk.

Az összes bevándorló, akivel beszéltünk, azt mesélte, hogy nem szeretnének Magyarországon maradni. Sőt, még menedékjogot sem szeretnének kérni. Addig próbálkoznak az illegális határátkeléssel, míg nem sikerül eljutniuk a kívánt országig. A két keresztény Ausztriába szeretne menni, az egyikük zenész, a másikuk színész. Állításuk szerint ott már lakás és munka várja őket. Okostelefonjuk segítségével megmutatták, hogy melyek a legveszélyesebb határszakaszok. Szerintük az úton nem lesz probléma, állításuk szerint tudják, merre vannak kamerák és merre járőrözik a legtöbb magyar rendőr. Azt mesélték, hogy Szegeden és környékén nem a rendőrök jelentik a legnagyobb problémát számukra, hanem az, hogy a magyar lakosság feljelenti őket, és rájuk hívják a szerveket. Úgy gondolják, ha sikerül fuvart találniuk Budapestre, akkor nyert ügyük van, ott már nincsenek rendőri ellenőrzések, Ausztriában pedig az ismerősök szervezik az autót Bécsbe.

A két szír fiatalember nagyon fél a magyar hatóságoktól. Nem a pénzbírságtól vagy a kiutasítástól, hanem attól, hogy két hét bezártság alatt bármelyik hozzátartozójuk meghallhat, és mivel a fogság alatt nem lesz mobiltelefonjuk, még tudomást sem szerezhetnek róla.

Fotó: Máté Péter / Magyar Nemzet

Hogy nyomatékosítsák az otthoni áldatlan körülményekről szóló híreket, égő keresztény templomok, megölt gyermekek képeit mutatták a telefonjukon. Ahogy elmondták, a saját ingatlanjukban viszonylagos biztonságban vannak a szíriaiak, azonban bármikor becsapódhat egy bomba, amely megölhet mindenkit. Szerintük az Aszad-reszim sokkal jobb volt a szíriai keresztényeknek, és az a véleményük, hogy a muszlimok között nagyon sok a radikális.

A két keresztény fiatal különbözött muszlim társaitól. A helyiekkel szórakoztak, sok alkoholt fogyasztottak. Ahogy elmondták, csak így érhetik el azt, hogy ne az otthoniakon és az előttük álló úton törjék a fejüket.

A városiak egyelőre türelmesek

A kanizsaiak beszámolói szerint eddig semmi probléma nem volt a szírekkel. Sok pénzt hoznak a város egyes szolgáltatóinak, a panziók tele vannak, akiknek van érvényes útlevelük, legálisan szobát bérelhetnek, némely szállásadók persze szemet hunynak, és érvényes papírok nélkül is megteszik ezt. A pincérek beszámolói szerint mióta a szírek a városban vannak, minden hétköznap akkora forgalmuk van, mintha hétvége lenne. Ahogy mondták, a helyi fiatalokból álló társasságok eltűntek az utóbbi időben, nagyon sokan Nyugatra mentek, így most jól jön, hogy tele vannak a helyek.

A kanizsai szerb és magyar vendégek vegyes érzelmekkel fogadják a látványt. Valakik viccesen „Asz-szalamu aleikummal" vagy „Allah akbarral" köszöntik egymást, néhányan fejcsóválva térnek be a kávézóba. A helyiek talán toleránsabbak a bevándorlókkal, mint az átlageurópaiak. Többen is elmondták, hogy nemrég még ők is hasonló helyzetben voltak a délszláv háború miatt. Sokuknak menekülni kellett az országból vagy nem álltak messze attól az élethelyzettől, amelyben most a szírek vannak, ezért megértik és sajnálják a menekülteket. A szerb társadalomban mélyen él a NATO-bombázások emléke. Amikor például elkezdődtek a Líbia elleni hadműveletek, az országban a Kadhafi-kultusz kezdett kibontakozni.

Az általunk megkérdezett menekültek is mind dicsérték a szerbiai embereket. Két keresztény szír arról mesélt, hogy napokig egy belgrádi lakosnál tartózkodtak, méghozzá ingyen. Többször elmondták, hogy a szerbeknek hatalmas szívük van, és nagyon segítőkészek. A rendőröket is dicsérték.

Térség a humanitárius katasztrófa szélén

Ám az, hogy eddig semmilyen konfliktusra nem került sor, csak a szerencsének köszönhető és annak, hogy a menekülteknél még van pénz. Azonban minden határátlépési próbálkozás és minden a városban eltöltött nap után szűkülnek a migránsok anyagi forrásai. Az illegális határátlépésnél mind a szerb, mind a magyar hatóságoknál büntetést kell fizetniük. A szerb bírság negyven eurót tesz ki.

Nem nehéz elképzelni, hogy éhes emberek százai, esetleg ezrei pénz hiányában lopni kényszerülnek majd, ami feltételezhetően konfliktusokhoz vezethet a helyiekkel. Egy szerb rendőrségi forrásunk szerint egészen most tavaszig adtak élelmet a rendőrségi eljárás alatt, azonban mára olyan sokan érkeznek, hogy erre nincs eszközük. Sem gépjárművel, sem

elegendő üzemanyaggal nem rendelkezik a helyi kapitányság arra, hogy ilyen mértékű migrációs nyomást kezelni tudjon.

Fotó: Máté Péter / Magyar Nemzet

A városban azért ilyen látványos a probléma, mert a magyar hatóságok a menekülteket a Röszke–Horgos-határátkelőnél adják át a szerbeknek, ez pedig Magyarkanizsához tartozik. A rendőrség ezek utána a városba szállítja őket, itt aztán újból bírság, illetve pénzhiány esetén börtön vár rájuk Szabadkán. Amikor letelik a néhány napos elzárás, ezek az emberek újból Magyarkanizsára jönnek, és megpróbálják az átkelést. Ezekhez a csoportokhoz jönnek természetesen a frissebb migránsok Belgrádból. Szóval Kanizsa nem is szimpla útvonallá vált, hanem a Szeged–Szabadka–Belgrád-tengelyen lévő területté, ahol a migránsok tömegei cirkulálódnak.

A magyarkanizsai önkormányzat sajtósa elmondta, hogy minden eddigi előrejelzés szerint a bevándorlók száma növekedni fog. Köztársasági szinten szeretnék megoldani a válságot, és természetesen – mint minden átlagos önkormányzat – nem szeretnének hivatalos menekülttábort a településen. Egyelőre a helyzetre nem sok megoldási lehetőség kínálkozik.

BEVÁNDORLÁS

Tálas: Már rég az integrációról kellene beszélni

Molnár Dániel, 2015. június 24., szerda 18:19

Európának sokkal aktívabban kellene részt vennie a közel-keleti konfliktusokban – mondta Tálas Péter biztonságpolitikai szakértő egy, a bevándorlás kérdésében rendezett kerekasztal-beszélgetésen szerdán Budapesten, a Külgazdasági és Külügyi Intézetben.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem nemzetközi és európai tanulmányok karának dékánja szerint Európának már fel kellett volna készülnie a migráció rendezésére, de mindenről lemarad, példaként említve az arab tavaszt vagy az ukrán válságot. Európa elöregszik, bevándorlókkal kell pótolni a népességet – szögezte le, hozzátéve, hogy az EU-nak már rég az integráció problematikájával kellene foglalkoznia.

A kerítés nem tesz különbséget

A bevándorlással kapcsolatos hazai helyzettel kapcsolatban elmondta, rengeteg a pontatlanság, a tévhit, és hisztériakeltés zajlik. A déli határnál létesítendő kerítés kapcsán úgy fogalmazott, az csak látszatmegoldás, a korábbi nemzetközi példák is mutatják, hogy az nem orvosolja végérvényesen a problémát, hacsak nem kerítjük körbe az egész országot. Valamint felhívta a figyelmet arra, hogy a fizikai határzár nem tesz különbséget bevándorló és menekült között, noha utóbbiaknak hazánk köteles segíteni. Elmondta azt is, a több tíz milliárd forintba kerülő beruházás árát sokkal jobban is fel lehetne használni, például a migrációs ügyintézés felgyorsítására.

Tálas úgy vélekedett, a bevándorlás kérdését politikai haszonszerzésre használni nem éri meg, illetve nem lehet nemzeti megoldásban sem gondolkodni, EU-szintű kiutat kell találni. Továbbá nem szabad hirtelen, meggondolatlan lépéseket tenni, mert az aláássa hazánk helyzetét, ezt jól mutatja a dublini rendelet alkalmazásának felfüggesztése is.

Sok minden szól a határzár ellen

Nagy Boldizsár, a Közép-európai Egyetem docense a határzárról elmondta, az nem tartóztatja fel az illegális átlépőket, mert aki eljött idáig, az nem fog egy kerítés miatt megállni. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a határzár drága, nem nyereséges, mert – a belügyminiszter szavai szerint – a menekültek 97-98 százalékát így is elfogják, illetve őrszolgálat és hőkamerarendszer nélkül alig ér valamit. Ezenkívül természetvédelmileg is aggályos, valamint morális és külpolitikai nézeteltérések kiváltó oka lehet, mivel így az illegális bevándorlás súlyát Magyarország Szerbiára hárítja át, miközben támogatja annak Európai Unióba való felvételét.

Közölte azt is, különbséget kell tenni irreguláris határátlépő és menekült között, ugyanis utóbbi „kényszervándor”. A kormány narratívája pedig, miszerint az utóbbi két évben hússzorosára nőtt az illegális határátlépők száma, csak hangulatkeltés, ugyanis a menedékkérők száma emelkedett ilyen mértékben – akik egyébként nem egyeznek meg az illegális bevándorlókkal – , a menedékjogot valóban megkapók száma 2012-ről 2014-re alig, 415-ről 512-re nőtt. Felhívta

a figyelmet arra is, hogy a határátlépés – Orbán Viktor korábbi állításaival ellentétben – nem törvényszegés, csak szabálysértés.

Még többen jönnek majd

Nógrádi György biztonságpolitikai szakértő, a Budapesti Corvinus Egyetem tanára szerint szükség van a határzárra. Azt elismerte, hogy ez nem fogja feltartóztatni a bevándorlókat és embercsempészeket, mert megtalálják az új útvonalakat Európába Románián vagy Horvátországon keresztül, de a kerítéssel Magyarország helyzete javulni fog. Ez még csak az első hullám, sokkal többen fognak jönni – hívta fel a figyelmet Nógrádi. Álláspontja szerint ebben a kérdésben külön kell választani a politikai és a morális szempontokat, mert azok ütköznek, mint ahogy azt az olasz megoldási javaslat is mutatja (a Líbiából érkező, menekülteket szállító hajók feltérképezése, azok elsüllyesztése, majd a Líbiában zajló konfliktus megoldása). Úgy vélekedett, a menekülteket kibocsátó országokban zajló összecsapásokat az Egyesült Államok kezdeményezte, mégis Európa fizeti meg az árát.

Tálas Péter és Nógrádi György biztonságpolitikai szakértők a Külgazdasági és Külügyi Intézet kerekasztal-beszélgetésén

Fotó: Nagy Béla / Magyar Nemzet

Nógrádi felvetette, hogy Európának szüksége van-e a migránsokra, illetve hogyan lehet őket integrálni. Utóbbival kapcsolatban azt mondta, az sehogy nem kivitelezhető.

Tálas szerint nem a bevándorlók a terroristák

Ezzel szemben Tálas úgy látta, nem az Európai Unió dönti el, hogy szükség van-e a bevándorlókra, hanem a demográfia. Azzal az aggállyal kapcsolatban, hogy a menekültek

terrorveszélyt jelentenek, közölte, soha nem a bevándorló a terrorista, ugyanis nincs sem hely-, sem pedig nyelvismerete. A terrorcselekmények elkövetői azok leszármazottai, a második és harmadik generációs bevándorlók közül kerülnek ki.
Tálas a multikulturalizmusról úgy vélekedett, annak felfogásán változtatni kell, ugyanis az nem egymás mellett élést, hanem együttélést, kapcsolatot jelent.

Betegségeket hozhat a menekülthullám

Kuslits Szonja, 2015. augusztus 1., szombat 10:00, frissítve: szombat 13:18

Kockázatot jelenthetnek Magyarország közegészségügyi biztonságára az ellenőrizetlen körülmények között tömegesen érkező migránsok, hazánkban korábban már megszűnt betegségek fertőzhetnek ismét – nyilatkozta a Magyar Nemzetnek Ócsai Lajos, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) járványügyi főosztályának korábbi vezetője. A legfőbb probléma, hogy az ideérkező menekültek jelentős része el sem jut azokra a pontokra, ahol járványügyi szűréseket végezhetnének.

Jellemzően Szegedre, majd Budapestre kerülnek, csak ezután jutnak el Debrecenbe vagy a más menekülttáborba azok az illegális menekültek, akik Magyarországra jönnek, és még a határ közelében elkapják őket . A migránsok orvosi vizsgálatára vonatkozó, közegészségügyi követelményeket is tartalmazó belügyminisztériumi (BM) rendelet módosítása április óta van érvényben, e szerint a menekülteknek kötelező orvosi vizsgálaton kell átesniük. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH) tájékoztatása szerint a migránsok egészségügyi szűrése már akkor megtörténik, amikor először találkoznak a rendőrséggel.

Kötelező az orvosi ellenőrzés

– Előfordulhat azonban, hogy az első vizsgálatnál nem derül ki egy betegség, de ez nem feltétlenül azért van, mert az érintettek be akarnák csapni a hatóságot, hanem azért, mert nem is tudják, hogy például hastífuszuk van, amellyel megfertőzhetik a környezetüket – fejtette ki Ócsai Lajos, az ÁNTSZ járványügyi főosztályának korábbi vezetője. Ócsai Lajos szerint a problémát az okozza, hogy a menekültek megfordulnak a várótermekben, a vasúti kocsikban, amelyeknek a fertőtlenítése eleve nehézkes feladat, így a szakember szerint ez kockázatot jelent a járványügyi biztonságra. Megjegyezte: a gyomor- és bélrendszer fertőzései nagyon könnyen terjednek, és annyi is elegendő hozzá, hogy egy hideg vizes kézmosás után a kézen maradt kórokozó átkerül például egy szelet kenyérre, amit valaki más megeszik.

– Bizonyos fertőző betegségeket ráadásul csak bakteriológiai vizsgálattal lehetne kimutatni. Ócsai szerint a hepatitis A vírus (fertőző májgyulladás) például már akkor fertőz, amikor még az illető nem is tud róla, hogy beteg. Ez ellen létezik ajánlott védőoltás, de nem ingyenes, éppen

ezért alacsony a magyar lakosság átoltottsága. A vérhas, a hastífusz és malária ellen sincs kötelező védőoltás Magyarországon.

Jó a járványügyi helyzet

– Hazánkban kiemelten jó járványügyi helyzetről beszélhetünk, ez egyrészt az alacsony átoltottságnak köszönhető, másrészt annak, hogy kevés a fertőző beteg – mondta Ócsai. A vérhas például negyven éve még tízezer embernek okozott panaszokat, mára azonban jelentősen csökkent ez a szám, évi kétszáz betegre. Ha viszont a fertőző forrás ismét bejön az országba, újból felütheti a fejét a betegség.

A szűrések egy részét csak a befogadóállomásokon végzik el, ahová a menekültek napokig utaznak, vagy el sem mennek oda. A migránsok nagy része ugyanis pályaudvarokon, parkokban telepszik le, és onnan indulnak tovább Nyugatra. A Magyar Nemzet tudósítójának csütörtöki informá-ciói szerint a Keleti pályaudvarnál tartózkodó migránsok között rengeteg a gyermek, az önkéntes segítők pedig arról számoltak be, hogy közülük többen betegek, de a szülők nehezen engedik meg, hogy megvizsgálják a kicsiket.

– A migránsok védőoltási státusát nem ismeri senki, gyakran még ők maguk sem. Lehet, hogy többségük kapott már egy-két oltást valahol, valamikor, de hogy milyen a védettségük, nem lehet tudni, ahogy azt sem, hogy milyen kórokozókat hordozhatnak – mondta Ócsai. Az ÁNTSZ-től kapott tájékoztatásban is az olvasható, hogy a migránsok általában nem tudják igazolni, milyen védőoltásokat kaptak korábban.

A menedékkérőket megvizsgálják a táborokban

Azok, akik menedékkérelmet terjesztenek elő, a menekültügyi hatóság munkatársaival találkoznak, ők pedig a kijelölt befogadó- állomásra irányítják a kérelmezőt – közölte lapunkkal a BÁH. Miután a menekült megérkezik, a táborbeli hivatal értesíti a területileg illetékes járási népegészségügyi intézet járási tiszti főorvosát, aki gondoskodik a megfelelő szűrések elvégzéséről. Az ÁNTSZ ezzel kapcsolatban arról számolt be, az elrendelt szűrések általában a tbc, HIV, szifilisz, hastífusz és paratífusz baktériumhordozókra, a hepatitis B-re vonatkoznak, de a járványügyi helyzet alapján a járási tiszti főorvos más döntést is hozhat.

Ócsai Lajos szerint azonban az esetek döntő többségében egy migráns beadja ugyan a kérelmét, de másnap elhagyja a tábort, és soha többet nem megy vissza oda. Így ha leveszik is tőle a vizsgálati anyagot, szinte biztos, hogy az eredményről már nem tudják értesíteni őt. Tény, hogy a magyar hatóságokat is leterheli a migránsok hatalmas tömege. A szegedi önkormányzat civilek támogatásával például mobil mosdókkal, illemhelyekkel és kézmosókkal igyekszik fenntartani a város közegészségügyi biztonságát. A vasútállomáshoz érkező migránsok után

összeszedik a szemetet, és hipóval fertőtlenítik a padokat, közterületeket. Az önkénteseknek zárt cipőt és gumikesztyűt kell viselniük.

Szegeden a speciális mentők is besegítenek

Lapunk legfrissebb információi szerint hétvégenként már a HM Egészségügyi Központ speciális mentői is dolgoznak Szegeden és környékén, naponta mintegy háromszáz határsértőt látnak el. Számukra a felszerelést és a személyzetet a HM Egészségügyi Központ, az egészségügyi szakemberek ellátását és szállását pedig a Csongrád Megyei Rendőrfőkapitányság biztosítja. Korábban megírtuk, a szegedi határrendészeti kirendeltségen tavaly ősszel adták át az egészségügyi áteresztő pontot, itt vizsgálják meg először a migránsokat, lényegében háziorvosi szintű ellátás történik. A nap huszonnégy órájában hat orvos és négy felcser dolgozik. Ha olyan problémára bukkannak, amelyet nem tudnak kezelni, a migránst egészségügyi intézménybe szállítják. Az áteresztő pont fontos feladata a fertőző betegségek kiszűrése, ehhez megfelelő felszerelése és elkülönítőhelyisége van a rendőrségnek.

Megnyílt a határátkelő

Tegnap újra megnyílt a régi Röszke-Horgos határátkelőhely. Szijjártó Péter közölte: Magyarország és Szerbia bővíti azoknak a lehetőségeit, akik törvénytisztelő módon kívánják átlépni a határt, ám akadályokat állít azok elé, akik törvénytelenül próbálkoznak ezzel. Ivica Dacic szerb miniszterelnök-helyettes kifejtette, szeretné, ha minél előbb eljönne az az idő, amikor nincs szükség sem határátkelőhelyekre, sem határőrizetre. Eközben Pintér Sándor belügyminiszter írásbeli válaszából kiderült az is, július közepéig 19 284 érdemi megkeresés érkezett Magyarországra a dublini eljárásban átadni tervezett bevándorlók ügyében. (MTI)

Vasfüggöny

György Zsombor, 2015. február 14., szombat 00:01, frissítve: szombat 08:54

Jéghideg döntéseket kell meghozni arról, hogy kiket engedünk be magunkhoz a zöldhatáron, kiknek biztosítjuk humanitárius alapon ingyen az egészségügyi ellátást, a menedéket, s kiknek nem.

A villamoson szemtanúja lehettem, hogy két félrészeg fiatal férfi hátba rúg egy színes bőrű srácot, s odavetik neki, hogy „büdös nigger”. Nagyon szégyelltem magam, akkor is, ha ilyen jelenetek más nagyvárosokban is bármikor előfordulnak. Mindenki elhalkult, magunk elé nézve robogtunk tovább az Oktogon felé. Fogalmam sincs, hogy a bántalmazott fiú tanulni jött-e, itt élnek rokonai vagy ő is menekült.

Nehéz ügy ez, mert mindeközben jéghideg döntéseket kell meghozni. Arról, hogy kiket engedünk be magunkhoz a zöldhatáron, kiknek biztosítjuk humanitárius alapon ingyen az

egészségügyi ellátást, a menedéket, s kiknek nem. Merthogy olyan időket élünk, amikor nemet mondani is meg kell tanulni.

A bevándorlás, menekültáradat valóságos civilizációs dráma, amely sajnos drasztikus eszközökkel kezelhető csak.

A kormány nem is tesz mást; azt kezdeményezi például, hogy ügye elbírálásáig zárjunk őrizetbe mindenkit, aki illegálisan érkezik, s akinek életét nem fenyegeti közvetlen életveszély, toloncoljuk ki mielőbb az országból. A szigorú hozzáállás nyugat-európai szemmel ma még jogtiprásnak minősül, a magyar miniszterelnök jó eséllyel ismét Európa ördögeként tűnik majd fel a lapokban, amikor uniós plénum elé viszi az ügyet.

A Lajtán túli álláspont azonban meglehetősen képmutató, s nemcsak azért, mert a brit, francia és belga menekültmodell régen csődöt mondott, amire sajnos már vérrel átitatott bizonyítékok is vannak. Hanem azért is, mert Ausztria és Németország – két célország – szinte ugyanazt az álláspontot képviseli az ügyben, mint a magyar kormány, csak éppen „az amit szabad Jupiternek" elv alapján Bécs és Berlin fejére kisebbet koppintanak a brüsszeli döntnökök.

Pedig Ausztria még tovább is ment. Az osztrákok konkrétan megneveztek balkáni országokat, többek között Koszovót, ahonnan egész egyszerűen nem fognak migránsokat fogadni. Érvkészletük pengeéles és humánus: nem vehetik el a férőhelyet a jobb életkörülmények miatt útra kelők azoktól, akik szó szerint az életüket mentik. Az afgánoktól, szíriaiaktól, szomáliaiaktól.

A menekültkérdés ezzel együtt nem fekete-fehér. Akkor sem, ha alapvetően egyetérthetünk azzal: Magyarország egyszerűen nem képes külföldi segélykérők tízezrein segíteni. A megoldásnak cizelláltnak és emberinek kell lennie. Fontos, hogy a kormányzat a mostaninál pontosabb érv- és fogalomkészlettel éljen, máskülönben formai kérdésekről szóló viták fogják elvinni az időt. Ügyelni kell arra, hogy az illetékesek ne beszéljenek folyton illegális bevándorlókról, hiszen ez a kifejezés eleve hibás. Nem fedi azokat a migránsokat, akik Ásotthalom vagy Röszke környékén a rendőrség hálójába akadnak vagy épp magukat adják fel menekültstátus reményében. „Gazdasági menekültek." Rengetegszer halljuk ezt a kifejezést, csak éppen pontosabban kellene körülírni, mit is jelent. Alighanem követnünk kellene az osztrák példát, és bármilyen kellemetlen, nekünk is nevükön kell neveznünk azokat az országokat, ahonnan menekültstátus reményében elindulni is kár.

Ameddig nem indult meg az áradat, s a politika sem karolta fel az ügyet, keveset foglalkoztunk azzal, ki süti a kenyeret az albán péknél. De még az afgánok is legföljebb a menekülttáborok környékén élőknek, például a bicskeieknek tűntek fel. A felmérésekből tudható, hogy a lakosság bő kétharmada ma már szigorú migránspolitikát akar, így érthető, hogy a kormányzat

figyelme is ráirányult a kérdésre, és nemzeti konzultációt indít. Miközben azonban a közéleti vita szükségszerű, nem szabad idegengyűlöletet szítani, de még csak úgy beszélni sem ezekről a szerencsétlenekről, mintha bűnözők lennének. Erre szólít fel minket a keresztényi szeretet és szolidaritás. Meg persze örömteli lenne az is, ha mindannyian nyugodtan szállhatnánk fel a hatosra.

Záruló határok

Pápay György, 2015. november 22., 10:25, frissítve: 10:33

Párizs után szinte lehetetlenné vált racionális mederben gondolkodni a bevándorlásról. Nem mintha előtte ez olyan egyszerű lett volna, de azóta még inkább jellemző, hogy mindenki ragaszkodik a maga fekete-fehér (fél)igazságaihoz. Végképp szentségtörésnek tűnik felvetni, hogy a bevándorlás nem csupán civilizációs vagy biztonságpolitikai, hanem mindezek mellett – sőt talán azt is megkockáztathatjuk: elsősorban – gazdasági kérdés. És nemcsak „gazdasági bevándorlók" léteznek, néhol még fogadókészség is akad a gazdasági bevándorlás iránt.

Sokféle elmélet forog arról, mi motiválta Angela Merkel megengedő, mi több, a migrációt ösztönző kezdeti alapállását, de ezek egyike sem lehet helytálló, ha nincsenek tekintettel Németország demográfiai folyamataira és növekvő munkaerőéhségére. Ez nem menti fel Merkel politikáját, sőt ki is egészíti az azzal szemben felhozható kelet-közép-európai vádak katalógusát. Hiszen Németország voltaképpen arra tett kísérletet, hogy megnyissa az utat a potenciális olcsó munkaerő áradata előtt, ennek járulékos költségeit (a migránsok adminisztrációját, ellátását) a tranzitországokra hárítsa, majd lefölözze a munkaképes bevándorlókat, végül a „maradékot" a kötelező kvóták révén visszaossza a többi uniós tagállamnak. Lehet, hogy mindez nem volt tételesen eltervezve, de az önérdekét követő német politika alakulása ezt a mintázatot rajzolja ki előttünk.

Nem csoda, hogy Magyarországon sokan a schengeni határok lezárását támogatnák – már amennyire az lehetséges –, és a párizsi merényleteket követően erre mutatkozik is némi esély. Csakhogy ennek is meglennének a gazdasági következményei. Nyugat-Európa munkaerő-szükséglete ugyanis ettől még megmaradna, de innentől kezdve azt csak az unió belső piacáról tudná kielégíteni. Vagyis még inkább rá lenne utalva a keleti munkaerő elszívására, amely természetesen ma is zajlik, de ezután a fejlettebb európai államok érdekeltek lennének ennek ösztönzésében. Ahogy a természet nem bírja a vákuumot, úgy a munkaerőpiac sem – legalábbis a centrumországoké. A munkaerőhiány számos szakmában ma már a perifériákon is tapasztalható – az egészségügytől a vendéglátóiparig –, és itt az alacsony bérek miatt az utánpótlás sem látszik. Ez bevándorlás révén sem pótolható, hiszen azt Kelet-Európa

határozottan ellenzi, méghozzá összeurópai szinten. Pedig a nyugatra irányuló bevándorlás híján éppen Kelet-Európa kerülne még kiszolgáltatottabb helyzetbe.
Ha az unió külső határai valóban lezárulnának, előbb tennék ki Kelet-Európában a „kiürült" táblát, mint a „megtelt" táblát nyugaton. S hogy mi következik ebből? Semmiképpen sem az eddigi, komoly feszültségeket és széthúzást gerjesztő nyugati bevándorláspolitika folytatása. De Kelet-Európának is újra kellene gondolnia a bevándorlással kapcsolatos álláspontját. Egyfelől a mai tranzitországoknak minél egységesebben azt kellene követelniük, hogy Nyugat-Európa járuljon hozzá a bevándorlás rá eső járulékos költségeihez, ha már annak munkaerő-piaci hasznát ő aratja le. Másfelől a korlátlan és ellenőrizetlen bevándorlást ösztönző politika helyett egy olyan új, végiggondolt – például az amerikai vagy ausztrál példán alapuló – uniós bevándorláspolitikát kellene szorgalmazniuk, amelynek várható munkaerő-piaci előnyeit ők maguk is közvetlenül élvezhetik.
Ma szentségtörésnek tűnik felvetni, hogy elképzelhető ilyen bevándorláspolitika, mivel a kelet-európai elitek a fekete-fehér kép fenntartásában érdekeltek (gyakran még az elitellenes mozgalmak is). Egyáltalán nem szükségszerű azonban, hogy kizárólag a korlátlan befogadás és a teljes bezárkózás két szélső értéke létezhet. A megszűnő és a bezáruló határok között igenis van középút: az ellenőrzött határ, ahol mi döntjük el, hogy kit engedünk át, és milyen feltételek mellett.

Magyar Hírlap

A tétlenség szavai

Nem könnyű manapság európai állampolgárnak lenni.
Tóth Loretta – 2015.09.08.
Megrendítő napról napra szembesülni azokkal az egész világsajtót bejáró képsorokkal, amelyeken a hazájukat elhagyni kényszerült emberek ezrei gyalogolnak egy elképzelt, megálmodott Európa felé, amely sem magának, sem a jobb élet reményében útra kelt szerencsétleneknek nem meri bevallani, hogy nem tud mit kezdeni velük. Még mindig a szuperhős szerepében tetszeleg, továbbra is az „ígéret földjeként" hirdeti az indulatoktól és kétségbeeséstől remegő földjét, miközben már az unió legelvakultabb hívei is kezdik elfogadni, hogy Európa cselekvésében teljesen lebénult.
Úgy tűnt, az április 19-i földközi-tengeri, több mint kilencszáz menekült halálát követelő katasztrófa elegendő hajtóerőnek bizonyult ahhoz, hogy Európa ráeszméljen a helyzet súlyosságára, és végre a tettek mezejére lépjen. A tragédiát követő héten az uniós vezetők a

gyors reagálás látszatát keltve csúcstalálkozót tartottak, ami nem szűkölködött a szolidaritástól és a felelősségtudat túlhangsúlyozásától áthatott beszédekben, és a sajnálkozás kifejezésében egymásra rálicitáló, valójában azonban semmitmondó sajtóközleményekben. Európa vezetői a hatalomtól megrészegülten még maguk is elhitték, hogy tettek valamit a jobb sorsra érdemes menekültáradat megmentéséért, például fogadalmat az embercsempészet elleni „határozottabb fellépésért", és ekkortájt született meg a krízis megoldására válaszul a menedékkérőket kvóta alapján elosztó – sok ellenérzést és bírálatot kiváltó – rendszer ötlete is.

Nos, mostanra már jól látható, hogy csak „úgy tűnt", mintha áprilisban végre történt volna valami, és ennek a legnagyobb bizonyítéka, hogy az uniós külügyminiszterek múlt heti luxemburgi találkozóján még mindig elhangozhat egy olyan megnyilatkozás, amely szerint „arról nincs vita az Európai Unió tagállamai között, hogy a migrációs válság a jelenlegi legsúlyosabb kérdés, amelyre közös választ kell adni".

Ebben a megnyilvánulásban benne van minden, ami ma Európa. A rendkívül kifinomult és csúcsra járatott diplomáciai nyelvhasználat az, ami folyton azt a látszatot kölcsönzi ennek a „szövetségnek", mintha tenne valamit. Ez a nyelvhasználat nem a cselekvés médiumaként lép fel, hanem a „mondás" maga a cselekedet is egyben. Az Európai Unió nyilatkozatainak szókészletében előkelő helyet foglal el a „vádol", az „elutasít" vagy épp az „elítél" kifejezés (különösen, ha Magyarország az üzenet célpontja), amelyet néha a nagyobb hatás elérése érdekében megtoldanak egy „határozottan" jelzővel is, de tényleges cselekvés sosem történik.

A naptár már szeptembert mutat. Belegondolni is szörnyű abba, hány ember veszett oda a Földközi-tengerben, mióta az uniós vezetők áprilisban úgy döntöttek, hogy a menekültek segítségére sietnek. A nyári szünetről visszatért uniós vezetők zöme pedig – akik nagy valószínűséggel nem a görög vagy az olasz partokra tervezték az idén a meghitt családi nyaralást – még mindig ugyanazt szajkózva tör lándzsát a kvótarendszer létjogosultsága mellett, mintha nem értenék a Keleti pályaudvarnál vesztegelő migránsok által feltartott transzparensek lényegét. Pedig az üzenet világos: a cél nem Magyarország, nem Csehország, hanem a kiváló szociális feltételeket biztosító Németország. Meg lehet ám próbálni a bevándorlók „igazságos szétosztását" (ha majd egyszer az unió képes lesz döntést hozni), ám valószínűleg Angela Merkel kancellár hamar szembesülni fog azzal, hogy a „random" szétosztott menekülttömeg újra a Németország felé tartó autópályát tapossa kíméletlen elszántsággal. Arról nem is beszélve, hogy az uniós retorika szerint a minden bajt megoldani hivatott kvótarendszer az újkori népvándorlás okát nem szünteti meg.

Eközben pedig a média továbbra is végzi a dolgát: a tömegtájékoztatás által megbénított európai polgár napról napra találkozhat a hétköznapok extremitásával, vagyis a hozzá hasonló

átlagember nem mindennapi küzdelmével és szívfacsaró történeteivel, de szemtanúja lehet az extremitás hétköznapiságának is, amikor Gyurcsány Ferenc „mindenféle médianyilvánosságot kerülve” nyilatkozik az amerikai CNN-nek arról a meghitt hangulatról, amelyet az általa befogadott eritreai család hozott el otthona nappalijába. Egy dolog biztos: a hangulat fokozódik, a társadalom egyre megosztottabb, az unió pedig még mindig mérföldekre van attól, hogy tegyen valamit egyfelől a menekültstátusra jogosan igényt formálókért, másfelől pedig az illegális bevándorlók visszafordításáért. Még szerencse, hogy legalább már abban egyetértenek, jelenleg ez az Európai Unió legnagyobb problémája.

Ausztria már bezárná a kapukat

Milliók jönnek még Európába a német „meghívóval” Orbán szerint – Az Osztrák Szabadságpárt kért bocsánatot Werner Faymann miatt

Őry Mariann – 2015.09.07.

Az osztrák kancellár élesen kritizálta a magyar kormányt a migrációs politikájáért, ellenzéke bocsánatot kért a nevében. Továbbra sem egyértelmű, hogy valójában mennyire is nagylelkű Németország a menekültekkel.

Tizenhétezer migráns érkezésével számoltak a németek a hét végén (Fotó: Reuters - Kai Pfaffenbach)

Exkluzív interjút adott vasárnap az osztrák közszolgálati csatornának Orbán Viktor. A kormányfő hangsúlyozta, hogy a most érkezők többsége gazdasági bevándorló, Magyarország ezért is zárja le előttük a határt. A Hegyeshalomnál átengedett migránsokkal kapcsolatban elmondta: kizárólag az osztrákok döntése volt, hogy most hány ember mehetett át Ausztriába papírok nélkül. Orbán Viktor szerint amíg Németország és Ausztria nem mondja azt, hogy nem

tud több embert befogadni, addig újabb milliók jönnek még. Kitért arra is, hogy hazánk rendelkezik azzal a pénzügyi és rendőri erővel, ami a menekültek megfelelő ellátáshoz szükséges, a probléma azonban az, hogy ezek az emberek nem akarnak Magyarországon menedéket, hanem Németországban akarnak menekültek lenni. A kormányfővel készült teljes interjút lapzártánk után vetítette az ORF.

Durva kritika

Werner Faymann osztrák kancellár tegnap megjelent interjújában keményen bírálta a magyar kormányfőt, mint mondta, emberiességből nyitották meg a határokat, s elejétől fogva nem hitt Orbán Viktornak, aki szerinte kevesebb migránst ígért, továbbá kitért arra is, hogy szögesdrótokkal nem lehet megoldani a problémát. Ami a határnyitást illeti, Faymannt tegnap bejelentette, hogy lépésről lépésre vissza kell térni a jogi normáknak megfelelő és emberséges, normális helyzethez, azaz fokozatosan meg kell szünteti a határnyitást. A kancellár bírálataira Magyar Levente gazdaságdiplomáciai államtitkár reagált, mint mondta, Faymann a migrációs válságban tanúsított teljes cselekvőképtelensége miatti dühét vezeti le a magyar kormányon. Magyar arra kérte a kancellárt, hogy tartózkodjon az ilyen éles bírálatoktól, amelyek rontják a két ország viszonyát. Úgy fogalmazott, Faymann a menekültek megmentőjének szerepében tetszeleg, miközben a háttérben nyomást gyakorol más országokra, hogy minden eszközzel tartsák vissza a migránsokat Ausztriától.

Az Osztrák Szabadságpárt főtitkára, Herbert Kickl közleményben kért bocsánatot Magyarországtól a kancellár viselkedéséért. A jobboldali politikus provokációnak nevezte, hogy Ausztria nyitva tartja a határát, ám mégis elvárja Magyarországtól, hogy érvényesítse a dublini egyezményt. Ausztria jelenleg legnépszerűbb pártjának több vezető politikusa is méltatta a schengeni határ védelméért tett magyar erőfeszítéseket.

Vasárnap több mint százötven autóból álló konvoj érkezett Ausztriából hazánkba, az osztrák önkéntesek adományokat hoztak, és a migránsokat akarták segíteni abban, hogy eljussanak Ausztriába. Az osztrák belügyminisztérium és a magyar rendőrség is tájékoztatott arról, hogy ha átviszik autóval a migránsokat a határon, az embercsempészetnek minősül. A magyar határokon belüli fuvarozásuk sem volt kockázatmentes jogilag, azonban nem volt egyértelmű, hogy milyen eljárásra számíthatnak.

Régi szabályok

A migrációs válságról folytatott telefonbeszélgetést Angela Merkel német kancellár és Orbán Viktor magyar miniszterelnök – közölte szombat este Berlinben Georg Streiter helyettes kormányszóvivő. A német kancellár és a magyar miniszterelnök egyetértett abban, hogy mind Magyarország, mind Németország betartja európai kötelezettségeit, beleértve a dublini

megállapodásból származó kötelezettségeket. A kormányfők szerint a menekültek szombati továbbutazására a magyar határon kialakult szükséghelyzet alapján került sor, és – mint azt már előző nap hangsúlyozták – kivételes esetet jelentett. A német belügyminisztérium tegnap arra figyelmeztette vasárnap az európai uniós tagországokat, hogy a dublini egyezményből fakadó kötelezettségek a Magyarországról érkező menekültek németországi befogadása ellenére továbbra is érvényben vannak.

Németországban a politikai menedékjogra jogosult emberek befogadásának nincs felső határa, ugyanakkor mindazoknak, akik nem szorulnak védelemre, vissza kell térniük a hazájukba – erősítette meg a német kancellár egy szombati lapinterjúban. Angela Merkel a Berliner Morgenpost című lapban megjelent interjúban kiemelte, hogy Németországban az alaptörvényből következő „világos jogi alapokra" épül fel a menekültügyi szabályozás. Astrid Ziebarth, a German Marshall Fund migráció-kutatója a Guardiannek hangsúlyozta, „azt mondani, hogy Németország nyolcszázezer menekültet befogad, félreértés. A nyolcszázezer nem kvóta, és nem is Merkel elképzelése, sokkal inkább becslés az év végéig érkezőkre vonatkozóan". A szakértő szerint tényként kell kezelnünk, hogy rengeteg migráns akar majd Németországba eljutni, és mindegyiküknek, akiknek sikerül, elbírálják a menedékkérelmét. Merkel gyakorlatias eljárása dicséretes Ziebarth szerint, ezzel párhuzamban ugyanakkor a német kormány igyekszik drasztikusan lecsökkenteni a Németországba érkezők számát.

Bírált a testvérpárt

A bajor konzervatív Keresztényszociális Unió (CSU) bírálta Angela Merkel kancellár döntését a Magyarországról indult menedékkérők beengedéséről. Joachim Herrmann bajor belügyminiszter már szombaton bírálta a szövetségi kormány döntését. A Magyarországról Ausztrián keresztül érkező menedékkérők beengedése „teljesen rossz jelzés", és a döntést korrigálni kell – mondta a tartományt vezető CSU politikusa. Hermann tegnap a Bildnek adott interjúban arról is beszélt, hogy „elfogadhatatlan, hogy Németország gyakorlatilag egyedül viseli az európai menekültválság terheit". Németországban a szövetségi rendőrség becslése szerint tizenhétezerre emelkedhet a hét végén Magyarországról Ausztrián keresztül megérkező menedékkérők száma.

A zöldhatár lezárása Európa számára is iránymutatást jelent

Soltész Miklós: Mégiscsak a családok jelentik a megtartó erőt, a jövőt

Kacsoh Dániel – 2015.11.09.

Heteken belül a parlament elé kerül az egyházügyi törvény módosításának tervezete, a finanszírozási kérdésekről azonban csak később rendelkeznek majd. Erről is beszélt a

lapunknak adott interjúban Soltész Miklós egyházi, civil és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár. A KDNP-s politikus kitért arra is, a migrációs helyzet kapcsán az a baloldal vádolja szívtelenséggel a kormányt, amely a menekültek voksaiban látja a saját politikai jövőjét.

Soltész Miklós: Példaértékű a családi adó- és járulékkedvezmény (Fotó: Varga Imre)

– Úgy tűnik, legalábbis Magyarország szempontjából, a kerítés miatt egyelőre véget ért a bevándorlási krízis. Hátradőlhetnek?

– Egyáltalán nem oldódott meg a válság, bár a kormány a déli zöldhatár lezárásával valóban megtette az Európának iránymutató, ám nem végleges lépést. A kötelező kvóta kérdése – amely ellen határozott álláspontja van a kormánynak – újabb veszélyt jelent Magyarországra, tehát szó sincs arról, hogy hátradőlhetnénk. Elgondolkodtató amúgy, hogy mostanában olyan képsorokat láthatunk Szlovéniából vagy Ausztriából, melyekhez hasonlók miatt hazánkat szinte keresztre feszítették, mondván, rosszul bánunk a migránsokkal. Sőt, most már kezdek aggódni a svéd demokráciáért is. A magyarok egyébként mindenkinél hamarabb felismerték a probléma nagyságát, a társadalmi többség pedig kiállt az ország védelmének szükségessége mellett, ahogy azzal is tisztában van, a helyzetet a kiindulópontoknál, a gyökereknél kell megoldani. Ezt már, kissé megkésve, de az uniós vezetők is kezdik belátni.

– Hogyan teljesítettek a hazai segélyszervezetek a nehéz hónapokban?

– Példamutatóan. De nemcsak itthon, hanem a környező országokban, így Szerbiában is közreműködtek a humanitárius feladatok ellátásában, a kormány jelentős anyagi támogatásával, továbbá a felajánlások révén. Horvátország pökhendien elutasította a segítséget, ám

Szlovéniában jelenleg is ott vannak a magyar önkéntesek. Megjegyzem, az a baloldal vádolja szívtelenséggel a kormányt, amely a menekültek voksaiban látja a saját politikai jövőjét.
– A minap zárult vatikáni szinódus is foglalkozott a migrációval. Keresztény demokrata politikusként figyel az ilyen útmutatásokra?
– Sok más tanulság mellett kiderült, Európa csak akkor maradhat fenn, ha visszatalál keresztény gyökereihez, a közös értékekhez. Erre kötelezi történelme és gazdag kultúrája is, melyet nem lenne szabad veszni hagyni. Ki kell lépni az álliberalizmus diktatúrájából.
– A szinódus a családok támogatására is buzdította az államokat. Ezt esetleg egyfajta vállveregetésként élte meg?
– Először is: bár a politikai döntéshozók talán még nem látják, az európai választópolgárok is érzik már, változtatni kell. Azért is, mert ha ez nem történik meg, radikalizálódhat a társadalom, előretörhet a szélsőjobb, ami akár Európa széteséséhez is vezethet. Márpedig, minden hiba ellenére, csak az egység hozhat békét és gazdasági stabilitást. Ami a családokat illeti, ha nem születnek gyermekek, menthetetlenül elöregedik a kontinens lakossága. Mi már a 2011. évi uniós elnökségünk idején a családok erősítését jelöltük meg az egyik fő témaként. Ettől sokan megijedtek és figyelmeztettek: erről nem szokás így beszélni. Ma már egyre többen ismerik fel, hogy a megmaradásunkról van szó. Vagyis lehet szórakozni mindenféle genderideológiával, de mégiscsak a családokon belül lehetséges a legnagyobb arányú gyermekvállalás, ez jelenti a megtartó erőt. Botorság ezt szétverni. Persze, nem ítélkezni kell, de az értékek mellett igenis ki kell tartani. Elképesztő, hogy a teljes szabadságot hirdetők kizárólag csak a saját álláspontjukat hajlandók elfogadni, mások véleményét nem tolerálják.
– Milyen most az állam és az egyházak viszonya hazánkban?
– Kétségtelen, vannak viták vagy éppen konfliktusok, ám ez normális, sőt hasznos dolog. Jelen esetben azért is, mert mindkét fél a nemzet javát kívánja szolgálni, hívőkét, nem hívőkét és keresőkét egyaránt. Az állami támogatás egyébként 2010 óta a sokszorosára nőtt, ennek egy része a hitélet megsegítése, valamint az intézmények, így az iskolák vagy éppen a szociális létesítmények finanszírozása. Ezek valamennyi ember számára nyitva állnak. Az együttműködés alapját a megújított szentszéki megállapodás, illetve ennek a többi felekezetre történő kiterjesztése jelenti. Ezzel együtt meg kellett húzni egy határt arra vonatkozóan, mely szervezetek végeznek valódi vallásos tevékenységet, s melyek az úgynevezett bizniszfelekezetek.
– Ez a jelenleg hatályos, a második Orbán-kormány idején elfogadott egyházügyi törvény mentén történt, melyet az elmúlt években többször át kellett írni. A legújabb változatot novemberben tárgyalja a parlament. Mi várható?

– Közösen végeztük az előkészítő munkát az igazságügyi tárcával.
A jelenlegi jogszabálytól nem akartunk eltérni, ám egy finoman szólva is vitatható és aggályos strasbourgi ítélet miatt kénytelenek vagyunk változtatni. Megjegyzem, az Emberi Jogok Európai Bíróságának az ügyben eljáró főbírója sem hazánk elmarasztalása mellett döntött. Az új tervezet mindazonáltal heteken belül az Országgyűlés elé kerül, ám véleményem szerint a valódi egyházak számára ez nem hoz érzékelhető változást.
– A finanszírozásban sem?
– Az egy másik történet, erről később egy salátatörvényben rendelkezünk majd, mivel több jogszabályt is módosítani kell hozzá. Az azonban biztos: a jövőben is figyelembe vesszük az egyszázalékos felajánlások mértékét, vagy azt, hogy a legutóbbi, 2011-es népszámlálás során hányan jelölték meg az adott egyházat.
– Az adórendszer változásai miatt a többgyermekes családok már nem tudnak felajánlani szja-t. Ez rosszul érinti az egyházakat. Mi a megoldás?
– Ezt a hiányt minden évben pótoljuk, kiegészítjük. Mindazonáltal a családi adó- és járulékkedvezmény példaértékű lépés, már a hamarosan felálló, új lengyel kormány részéről is kifejezték az érdeklődést iránta.
– Hallani, nagyobb szerep juthat az egyházaknak a szociális szférában. Erről mit lehet tudni?
– Az elmúlt öt évben kétségtelen kormányzati törekvés volt az egyházak társadalmi szerepvállalásának erősítése, egyben támogatása. Csak az oktatási rendszerben nagyjából megkétszereződött az egyházi intézménybe járók száma, leszámítva a gimnáziumokat, és hasonló az arány a szociális szférában. Ugyanakkor, túl azon, hogy létezik társadalmi bizalom, minden esetben biztosítani kell a lelki hátteret az átvett intézményekben. Ezért az egyházi vezetőkkel folyamatos az egyeztetés, az ő együttműködésük, valamint a helyi közösség támogatása nélkül nem lehet sehol változás.
– Mi jut a nemzetiségeknek jövőre?
– Mind a tizenhárom nemzetiségre vonatkozik, hogy az idén és jövőre összességében megduplázzuk a támogatásukat, ez mintegy kétmilliárd forintos növekmény, ami egyben régi adósság, melyet a Gyurcsány-kormányok idején elmulasztottak rendezni. Ehhez hozzátartozik, hogy immár van képviseletük a parlamentben, a szószólók rengeteg munkát végeznek. A nemzetiségek csak erősítik az országot, ezzel példát is kívánunk adni a környező országoknak.
– Ami a civil szférát illeti, legutóbb a migráció kapcsán aktivizálódtak egyes szervezetek. Hozzászoktak már, hogy ilyenkor a kormányt támadják általában?
– A Soros György által támogatott tizenöt–húsz szervezet másutt is nagy vihart kavart, például bizonyos, a népvándorlókat a jogaikról tájékoztató füzetek kiadásával. Ezek egy jól kitapintható

érdekkör törekvései. De ne feledkezzünk el a norvég alapról sem, amely csupán pár tucat civil csoportot támogatott, miközben a magyar állam mintegy négyezer-hétszáz szervezetet, éves szinten. Mégis civilellenesnek próbálták feltüntetni a kormányt. És azt sem értem, hogy merik Norvégiában azt mondani, ők dönthetik csak el, ki kaphat forrást Magyarországon. Ez részükről nem adomány, hanem nemzetközi kötelezettség, hiszen benne vannak a közös gazdasági térben és ennek minden előnyét élvezik. Így hazánktól is teljesen jogos elvárás, hogy a kommunizmus alatt bekövetkezett versenyhátrányunkat most nyugat- és észak-európai támogatással dolgozzuk le.

– Rendeződött már amúgy az ezzel kapcsolatos diplomáciai konfliktus?

– Reméljük, hamarosan pont kerül a történet végére. Elfogadhatatlan számunkra, hogy a magyar, legitim kormány megbuktatásán dolgozó szervezeteket támogassanak. Ez beavatkozást jelent hazánk belügyeibe, egyúttal ellentétes az eredeti célokkal, amelyek egyébként jók.

Az érem két oldala

Természetes, hogy a jó érzésű és szándékú emberek felebaráti gesztusként igyekeznek segíteni a rászorulókon

Faggyas Sándor – 2015.08.15.

A csütörtöki Kormányinfón a Miniszterelnökséget vezető miniszter a kormány nevében megköszönte a civileknek, a társadalmi, egyházi, karitatív szervezeteknek, hogy emberiességből segítik az országunkba belépő, nehéz helyzetbe került bevándorlókat. Lázár János kiemelte Sólyom László volt köztársasági elnök és Lévai Anikó, a miniszterelnök felesége támogatását, majd rámutatott: „Az éremnek két oldala van: az egyik az ország szuverenitásának védelme, a másik az emberség kérdése, aki bajba került, annak segíteni kell”. Ahhoz, hogy megértsük, miért van nemegyszer indulatos vita a médiában, a településeken, a családokban, az egyes emberek között a migránsok iránti helyes és szükséges hozzáállást és bánásmódot illetően, legelőször azt kell látnunk és belátnunk, hogy az éremnek csakugyan két oldala van. Természetes, hogy a jó érzésű és szándékú emberek – legyenek „hétköznapi” civilek, karitatív szervezetek önkéntesei vagy akár a volt államfő és a jelenlegi kormányfő hitvese – felebaráti gesztusként igyekeznek segíteni a rászorulókon, kivált a tőlünk távoli országokból idekerült, magatehetetlen, szenvedő gyerekeken. Akik nem tehetnek róla, hogy valakik több ezer kilométerről idecsempészték és itt magukra hagyták őket. Az emberség parancsa ebben az esetben valóban mindent felülír. A magyarok többsége pedig mindig kész és képes volt – Balassi Bálint felejthetetlen szavaival – „emberségről példát” adni.

A magyar kormány az utóbbi időben többször is világosan kifejtette álláspontját, hogy a hozzánk menekülő, hazájukban valóban üldözött embereket befogadja és segít rajtuk, de a jobb élet, az európai jólét reményében hazánk határait illegálisan és tömegesen átlépő gazdasági bevándorlókból nem kérünk, nálunk nincs számukra hely. A kérdés világos: hogyan tudunk segítséget nyújtani az üldözötteknek, és hogyan tudjuk megvédeni hazánkat, családjainkat és értékeinket? – írta nemrég e hasábokon Harrach Péter, a Keresztény demokrata Néppárt frakcióvezetője. A kettős kérdésben rejlik a kettős cél és a kettős felelősség. Ha úgy tetszik, ebben mutatkozik meg legplasztikusabban az érem két oldala.

Mert ha kizárólag az egyik oldalt, az emberséget nézzük, akkor nem teljesítjük a hazánk, családunk iránti kötelességet. Ha csak a mégoly szánalomra méltó és rászoruló idegenek befogadását és megsegítését tartjuk szem előtt, akkor humanista buzgalmunkban elfeledkezhetünk arról, hogy felebaráti szeretettel és felelősséggel kell viszonyulnunk hozzátartozóinkhoz, honfitársainkhoz is. Kölcsey Ferenc, az egyik legtisztább jellemű magyar polgár és hazafi unokaöccséhez ezt írta: „Ne hidd, mintha Isten bennünket arra alkotott volna, hogy a föld minden gyermekeinek egyforma testvérük s a föld minden tartományinak egyforma polgáruk legyünk… Hol az ember, ki magát a föld minden országának szentelni akarván, forró szenvedelmet hordozhatna irántok keblében? Leonidás csak egy Spártáért, Regulus csak egy Rómáért, Zrínyi csak egy Magyarországért halhatott meg. Nem kell erre hosszú bizonyítás; tekints szívedbe, s ott leled a természettől vett tudományt, mely szerelmedet egy háznéphez s ennek körén túl egy hazához láncolja.”

A Parainesist nyilván jól ismerő magyar miniszterelnök azt mondta a legutóbbi európai uniós csúcstalálkozóra érkezve: „Mi is szívemberek vagyunk, de nem vagyunk agyatlanok, a kettőt egyensúlyban kell tartani. Észnél kell lenni, itt most nem szabad engedni sem a szép szavak csábításának, sem az együttérzésnek”. És amikor a tusnádfürdői beszéde végén ismertette a bevándorlásról szóló nemzeti konzultáció eredményét, hogy a több mint egymillió válaszadó kilencvennyolc százaléka egyetértett a kormánnyal abban, hogy a bevándorlás helyett a magyar családok és a születendő gyermekek támogatására van szükség, akkor Orbán Viktor ezt úgy kommentálta: „Jól látható, hogy a magyarok még nem vesztették el a józan eszüket”.

Ha már a józan észnél tartunk, ami az önfenntartás és önvédelem elemi előfeltétele egyéni, családi és nemzeti közösségi szinten egyaránt, érdemes felidézni egy világhírű, magyar származású amerikai demográfusprofesszor, Demény Pál gondolatait is. Ő már tíz éve arra figyelmeztetett, hogy Európa hosszabb távon elveszíti a demográfiai versenyt déli és délkeleti „hátországával” szemben, hiszen nagyjából félmilliárdos lakossága 2050-ig alig emelkedik, míg a nyugati iszlám országok lakossága hatszázmillióról 1,3 milliárdra növekszik. Ez – főként

az életszínvonalban és a mezőgazdasági-élelmezési potenciálban meglévő hatalmas különbségek miatt – „nagy migrációs vonzerőt jelent a gyorsan növekvő népességet egyre nehezebben eltartani képes közel-keleti és észak-afrikai, sőt a fekete-afrikai országok számára is”. Hogy milyen alternatívája lehet a fogyó és öregedő népességű Európában a tömeges ázsiai és afrikai bevándorlásnak, ezt válaszolta: „A jelenlegi átgondolatlan és túl liberális bevándorlási politika helyett a józan ész alapján, felelős és összehangolt politikával kellene megtalálni a tömeges bevándorlás alternatíváit. A migráció nem oldja meg sem Európa, sem a túlnépesedett térségek demográfiai problémáit. Európának és benne Magyarországnak is a saját gazdasági, társadalmi, kulturális érdekeiből, adottságaiból és lehetőségeiből kellene kiindulni. A népesség elöregedését és magas inaktivitását nemcsak fiatalabb és olcsóbb külföldi munkaerő beengedésével lehet orvosolni, hanem részben a foglalkoztatási struktúra átalakításával, a hazai munkaerő-kapacitás sokkal jobb kihasználásával, részben az idősebb, növekvő létszámú korosztályok tovább-foglalkoztatásával.”

Éppen ez az értékrendje és a célja a mai magyar kormánynak. Van válasza a kialakult népvándorlási válságra, de azt is tudja és hirdeti, hogy ezt a válságot egy közép-európai kis ország egyedül nem, csak az európai közösséggel együtt tudja kezelni és csillapítani. Éppen ideje hát, hogy az Európai Unió vezető politikusai is a józan észre hallgassanak, már csak azért is, mert az európai polgárokat ma már az illegális bevándorlás aggasztja leginkább. Mi, magyarok pedig azzal szembesülünk, hogy ha netán nem sikerül megfékeznünk a bevándorlási hullámot, akkor Magyarországon az év végére a második legnagyobb várost is megtöltenék a távoli országokból érkezett, a miénktől teljes eltérő kultúrájú, segélyre szoruló tömegek.

Jogvédők és migráció

Nem kell váteszi képesség ahhoz, hogy megjósoljuk: az illegális bevándorlás lesz a következő évek legégetőbb dilemmája Európában.

Nagy Ervin – 015.02.17.

Jogi választ kell adnunk az unión kívülről érkező migráció okozta problémákra – ezt csak a valóságérzetüket teljesen elveszített liberális jogvédők gondolják másképp. De rajtuk – ha nem képesek a valósággal szembenézni – úgyis lassan átlép a történelem. Vagy a jólét okozta mámorból felébredő európai polgárok zavarják majd el őket. Jobban tesszük, ha az emberiesség hazug mázával felkent liberális jogvédőkre most kevésbé hallgatunk. Inkább magunkra, gyermekeink jövőjére és Európa fennmaradására ügyeljünk!

Aki tiltott határátkelést hajt végre, mindegy, milyen indokkal teszi, azonnal őrizetbe kell venni – fejezte ki ennek kapcsán véleményét Orbán Viktor a Kossuth rádió műsorában. Pontosítsuk

a jogvédők által zavarossá tett terminológiát: a migrációnak létezik illegális, azaz törvénytelen változata. Ezek azok az esetek, amikor valaki a hatóságok elől bujkálva megpróbál „átszökni” a határon. Törvényes migráció az, amikor a jogszabályok betartása mellett érkezik kívülről valaki; letelepszik, munkát vállal, tanul, beilleszkedik. Ezen túl létezik még egy nehezebben kibogozható megkülönböztetés is, amely szerint van gazdasági és politikai menekült. A második esetben valamilyen halálos veszély elől menekül az illető. Erre senki sem mondta, hogy őket kriminalizálni kellene. Sőt: a gazdasági menekülteket sem. (Más kérdés, hogy Európának már nem nagyon van szüksége legálisan érkező gazdasági bevándorlókra.) Azt kell őrizetbe venni – és minél előbb eldönteni, hogy gazdasági vagy politikai menekült-e –, aki törvénytelen módon lépte át a határt. Ugyanez a szándék már létező gyakorlattá vált a nyitottságára oly büszke Ausztriában és Németországban is. Tehát egyik ország sem akarja kriminalizálni a bevándorlás kérdését, csak szigorítani az illegális oldalának kezelését. Szemben azzal a hazugsággal, amit a „jogvédők” terjesztenek.

Nagyon izzadságszagú azoknak az aggodalma, akik az elmúlt évtizedben a határon túli magyarsággal egyáltalán nem törődtek, most meg sikítoznak a koszovói illegális menekültek miatt. A legnagyobb politikai gazemberséget azok a szocialista, és a velük többször összebútorozó liberálisok (vagy mi a csodák?), a PM, a DK vagy az Együtt politikusai követik el, akik idegengyűlölet szításával vádolják a kormányt. Ők azok, akik korábban huszonhárommillió román „bevándorlóval” riogatták a jónépet, s mondtak olyat is, hogy családonként húszezer forintba „fáj” a kettős állampolgárság.

Hogy is állunk most a problémához, kedves „jogvédő civilek”? Azt vallják, hogy szükség van a bevándorlókra? Az illegális migránsok ezrei most éppen nem terhelik túl a magyar államháztartást, nem veszik el a magyaroktól a munkahelyeket? Kettős mérce ez, vagy van esetleg valamiféle értelmes válaszuk erre?

Különbséget kell tenni

2015.05.12.

Az Európára zúduló menekültáradat, ha nem is elsődleges célországként, de hazánkat is érinti. A helyzet azért is kényes, mert a jelenség eszkalálódása miatt a nyugat-európai országok migrációs politikája a jövőben vélhetően szigorodni fog, megtörténhet tehát, hogy menekültek tömegei rekednek Magyarországon, és akár bevándorlási célállomássá is válhatunk. Éppen ezért fontos, hogy a kérdésben bölcs döntés szülessen.

Természetesen tekintettel kell lennünk a menekültek nehéz helyzetére, de a saját lehetőségeinket, korlátainkat is figyelembe kell vennünk. Segíteni is csak addig tudunk, amíg a

saját belső egyensúlyunk megvan. Nem engedhető meg, hogy a menekülthullám kezelhetetlen belső zavarokat, megingásokat okozzon társadalmunkban.
Különbséget kell tenni a gazdasági és a politikai menekültek között, mert amíg ez utóbbiak sok esetben a puszta életüket mentik, addig az előbbiek politikai üldözésnek nincsenek kitéve, a nehéz anyagi körülményektől igyekeznek szabadulni.
Tisztában kell lennünk azzal is, hogy a mienkétől merőben más kulturális közegből származó migránsokkal nehezített a kommunikáció, és az esetleges majdani társadalmi beilleszkedésük is kérdéses, különösen, ha nagy létszámban érkeznek. A menekültek egy forrongó, indulatoktól terhes világból jönnek, amelyre jelenleg az iszlám vallási intolerancia a jellemző. Az európai partok felé tartó, menekülteket szállító lélekvesztőkön keresztények is vannak, akiket egész egyszerűen belelökdösnek a vízbe a muzulmán vallású sorstársaik, azok, akik miután partot értek, a keresztény vagy legalábbis keresztény hagyományú Európától várják a segítséget.
Nem lehetünk teljesen naivak.
A menekülők most még csak szerencsétlen menekülők, de holnap, holnapután, ha itt maradnak, közösségi jogokat fognak követelni, úgy, mint azt teszik a bevándorlók Franciaországban, Németországban, nagy társadalmi feszültségeket gerjesztve.
Tudjuk, hogy a nyugati országok és elsősorban az Egyesült Államok politikája is felelős azért, ami most a Közel-Keleten és Észak-Afrikában történik. De csupán azért, mert a szövetségeseinknek vaj van a fején, nyissuk meg minden korlátozás nélkül a kapukat a bevándorlók előtt mintegy bűnbánatunk jeléül? Ezt nem várhatja tőlünk senki.
Magyarország és az egész Kárpát-medence magyarságának jövőjét a magyar családokra lehet és kell építeni. A magyar családok megerősítése jelenthet megoldást szociális és gazdasági bajainkra. A súlyos válságba sodródott arab országokat abban kell segíteni, hogy talpra álljanak, és így megélhetést tudjanak biztosítani az állampolgáraiknak. Ezen a téren az Egyesült Államoknak mint a világ még mindig első számú nagyhatalmának kiemelkedő felelőssége és feladata van.
Milinszki Márton, Tát

Szocialista baklövés

A jelek szerint a szocialisták saját felszámolásukon dolgoznak.
Kacsoh Dániel – 2015.07.16.
Nem lehet másra gondolni, ha a legújabb akciójukat nézzük. A korábban rémisztő kampányvideókkal sokkoló Kunhalmi Ágnes fővárosi MSZP-vezető ugyanis bejelentette: pártja megnyitja székházát a Budapestre érkező menekülteket segítő civilszervezetek előtt,

amelyek ott – nem vicc! – „logisztikai és koordinációs központot” alakíthatnak ki. Túl azon, hogy az egyre növekvő migrációs nyomás miatt a befogadókapacitások növelésének követelésével nyitott ajtókon dörömböl a képviselő hölgy, a lépés teljes politikai tudatlanságról is tanúskodik. Látva a hajdan kormányzó, egyébként sajnálatos történelmi előzményekkel bíró szerveződés közvélemény-kutatási eredményeit, a szerény kilencszázalékos támogatottságot, annyit nyugtázhatunk, hogy nem előzmények nélküli ez a mostani mellélövés. Ráadásul ezeket a számokat az MSZP egy olyan időszakban „hozza”, amikor ugyebár – szerinte – a kormány mélyszegénységbe taszítja az embereket, vagyis lenne lehetőségük úgymond becsatornázni a vélelmezett népharagot. De nem megy.

Rögzítsük: a társadalom szigorúbb fellépést vár el a bevándorlók tekintetében, minden létező kutatás erre jutott. Ez nem zárja ki a valóban elesettekkel való szolidaritást, de a miénktől drasztikusan eltérő szocializációs, ideológiai és vallási meggyőződéssel bíró, úgynevezett gazdasági migránsok százezreinek befogadása aligha jelenik meg lehetséges forgatókönyvként a hazai lakosság előtt, sőt. Ennek dacára a szocialisták újfent egy teljesen népszerűtlen ügy mellett állnak ki, ráadásul, bár halovány magyarázatuk van rá, nem is ténylegesen rászoruló menekülteket fogadnak be, hanem mobilokkal, laptopokkal érkező és gyaníthatóan némi Soros-pénzzel megtámogatott, önjelölt civileket. Lelkük rajta, de ebből aligha lesz váltópárti státus. Ahogy érdemi segítség, esetleg megoldás sem az egész Európát feszítő problémára.

Nem tudom, tisztában vannak-e az egyébként jó szándékú, a szocialisták politikai céljaiban mégis közreműködni hajlandó szervezetek azzal, hogy milyen ingatlanban is vernek tanyát. Ezt az az épületet még Gyurcsány Ferenc dicstelen kormányfősége, illetve pártelnöksége alatt szerezték meg a szocialisták, s mint mára kiderült, igen kedvezőtlen devizahitel segítségével. A gigászi törlesztőrészlet, továbbá a társadalmi támogatottság aprócskára zsugorodása miatt a párt mostanra kénytelen volt lakatot tenni a Jókai utcai székházra, amelyet a hírek szerint hónapok óta sikertelenül próbálnak dobra verni. Nem kell senkinek – ahogy a szocialisták sem nagyon.

Vagyis nem túlzás azt állítani, hogy a lelkes civilek egy süllyedő hajóban próbálják meg használni az ilyen-olyan evezőiket.

Tényleges menekült és terrorista közösen utazhat Európába

A többéves viszontagságok során az anyagi javak jó része az embercsempészek kezébe kerül

Kacsoh Dániel, Baranya Róbert – 2015.08.17.

A gyökereknél kell megoldani a problémát, Európában legfeljebb a következményeket lehet kezelni – erősítette meg lapunknak nyilatkozva Molnár Tamás, a Corvinus Egyetem adjunktusa

a menekültügy kapcsán. A szakértőt a migrációs útvonalakról, a bevándorlók motivációjáról és lehetséges eszközeiről kérdeztük.

Tranzitzóna a Keleti pályaudvarnál. Az embercsempészekkel is mobilon kommunikálnak a migránsok (Fotó: Horváth Péter Gyula)

Ahány menekült, annyi sors, motiváció. A háború, a fegyveres konfliktus mindenképp fontos kiváltó oka annak, hogy valaki útnak induljon, de elég lehet az is, hogy az érintett úgy érzi, teljesen ellehetetlenült a saját hazájában. A remény megéri a kockázatot – nyilatkozta lapunknak Molnár Tamás, a Budapesti Corvinus Egyetem Nemzetközi Tanulmányok Intézetének adjunktusa. Az első lépés tehát az elhatározás, majd a szükséges anyagi források előteremtése. Ennek érdekében sokan mindenüket, a teljes egzisztenciájukat pénzzé teszik, vagy akár útközben feketemunkával oldják meg ezt kérdést. Akad olyan is, akit családi összefogással indítanak útnak. Amúgy ha a ténylegesen üldözötteket vesszük, a szakértő szerint mindegy is, mennyi pénze van, lehet akár sok is, hiszen a Genfi Konvenció szerinti menekülteket nem gazdasági megfontolások vezetik.

Az út során az anyagi javak jó része a nemzetközi hálózatot működtető, nagy haszonra szert tevő embercsempészekhez kerül. Velük, illetve egymással is kommunikálnak a migránsok a mobiltelefonjaikon, amely nélkülözhetetlen eszköz számukra. Molnár Tamás ennek kapcsán megjegyezte, némileg csalóka adat, de a világon a lakosságszámhoz viszonyítva a mobilok aránya éppen egyes afrikai országokban a legnagyobb.

A határsértők száma

126 614 fő az idén

3457 fő pénteken és szombaton

Forrás: ORFK, a legfrissebb, augusztus 15-i állapot

Fontos körülmény, hogy az érintettek akár hosszú évekig is úton vannak, sőt, ha visszaküldik őket, újra próbálkoznak. Többen elkeseredettek, nem adják fel. Hogy miért vannak ennyien immár hazánkban is, arra egyszerű, egyben szerencsétlen magyarázat, hogy az elmúlt években drasztikusan megnőttek az észak-afrikai, a közel-keleti és a közép-ázsiai régió válságai – elég csak Líbiára, Szíriára, Irakra, Pakisztánra, Jemenre vagy éppen Eritreára gondolni. Míg korábban jellemzően a Földközi-tengeren keresztül próbálkoztak, néhány esztendeje már látszott, felerősödik a nyugat-balkáni útvonal – amely Magyarországot is érinti. Molnár rámutatott, ebben a „műfajban" ugyanakkor nagyon gyors változások is bekövetkezhetnek, nehéz előre számolni a következményekkel.

Visszatérve a vándorlókra: rendkívül vegyes „társaságról" van szó, az Olaszország partjai felé tartó lélekvesztőben együtt ülhetnek tényleges menekültek, üldözöttek, a jobb élet reményében elinduló gazdasági bevándorlók, szerencselovagok, embercsempészek, sőt akár terroristák is. Sokan visszaélnek a rendszerrel, s néhány, védettséget és némi anyagi biztonságot jelentő hónapért hazudnak a hatóságoknak, hiszen a menekültügyi eljárás idejére a visszaküldés tilalma mindenütt érvényes az unióban.

Az európai szabályokat amúgy nem egységesen alkalmazzák az országok. Míg Skandináviában a próbálkozók több mint harminc százaléka szerez menekültstátust, hazánkban ez az arány néhány százalék – ezért sem véletlen, hogy nem mi vagyunk a fő úti cél. Az idén hozzánk érkező több mint százezer migráns nagyjából hatvan százaléka megy tovább, s ahogy megírtuk, eddig még háromszázan sem kaptak menekültstátust. De például – hívta fel a figyelmet a migrációs szakértő – Görögország esetében nagyjából nulla százalékról beszélhetünk.

A mostanában az adósságválság körüli viták ürügyén emlegetett dél-európai államnak amúgy csupán néhány éve van egyáltalán az unió területére belépők ügyét kezelő, ilyen-olyan, továbbra is gyenge menekültügyi infrastruktúrája – ami egész egyszerűen abszurd. Molnár felidézett egy esetet: néhány éve a görög határőrök jobb híján kövekkel dobálták meg a feléjük tartó migránsok tömegeit.

Valóban modern kori népvándorlásról van szó? – kérdeztük az adjunktust, aki szerint amióta államok léteznek, az emberiség 3–3,5 százaléka folyamatosan úton van. Ez az arány nem változott, más kérdés, hogy mostanában ezt éppen a saját bőrünkön tapasztaljuk, úgymond az orrunk előtt zajlik ez a jelenség. És még egy jó darabig nem várható változás, legalábbis addig biztosan nem, amíg nem pacifikálódik a térség, ahonnan a menekültáradat jön. Arra látszik némi esély, hogy belátható időn belül véget érhet a szíriai polgárháború, ám nem tudni, mi lesz utána. Hiszen például Líbiában a belső harcok után összeomlott az államiság, ennek következtében pedig csak nőtt a migrációs nyomás.

Ugyancsak kérdés, mi lesz az Iszlám Állammal, amely elől szintén százezrek menekülnek. A gyökereknél kell megoldani a problémát, Európában legfeljebb a következményeket lehet kezelni – húzta alá a szakértő. Szerény mértékben létezik egyébként ma is úgynevezett „cirkuláris migráció", vagyis akadnak olyanok, akik néhány esztendő után visszamennek a hazájukba, s ott hasznosítják a megszerzett szellemi és anyagi javakat. Ezt kell majd a jövőben erősíteni.

Önmagában a demokrácia exportja eddig soha nem vált be, fegyverrel ilyet nem is lenne szabad csinálni – magyarázta Molnár Tamás, aki szerint sajnos a nyugati országok által biztosított segélyek sem nagyon jutnak el az érintettekhez, fennakadnak a helyi korrupció és a mohó hatalmi elit „szűrőjén". Ha csak ezt nézzük, akkor sem különösebben meglepő, hogy annyian menekülnek ezekből az államokból.

Tízből kettő

Álláspont. Nincs együttélés, csak egymás mellett élés. Csak párhuzamos társadalmak vannak.

Bayer Zsolt – 2015.11.21. 02:18

Maróth Miklós orientalistaprofesszor, akadémikus nyilatkozik a tévében. Azt mondja, hogy a muszlimok a saría alapján élik az életüket, számukra ez nem megkérdőjelezhető. S hogy szerintük törvényt csak Isten hozhat, az ember nem, így az ő számukra a demokrácia egyszerűen nem is értelmezhető.

Egy másik szakértő a rádióban beszél arról, hogy a migránsokat csak egy dolog érdekli, hogy Nyugat-Európa, ahová igyekeznek, milyen anyagi juttatásokat képes nyújtani nekik. Nem foglalkoznak mással, mert a hitük tökéletesen lefedi lelki és szellemi igényeiket, nem érdekli őket a befogadó közeg kultúrája, szokásai, törvényei, cseppet sem foglalkoznak a befogadó társadalommal.

Nincs együttélés, csak egymás mellett élés. Csak párhuzamos társadalmak vannak. Ez pedig nem elviselhető és nem elviselendő.

A párizsi merénylők közül „csak" egy érkezett a menekültekkel – harsogják a kretének –, és ebből levezetik, hogy nem szabad „összemosni" a migrációt a terrorizmussal.

Kilenc terroristából „csak" egy álcázta magát menekültnek. Remek! Micsoda jó hír! Akkor elmondhatjuk, hogy tízből „csak" egy menekült terrorista. És az idén eddig bejött Európába egymillió, az unió elmebeteg illetékesei pedig jövőre hárommilliót várnak.

De tegnap megérkezett a friss hír is: „Menekültként a törökországi Izmir egyik szállodájában lakott két napig a Stade de France nemzeti stadionnál múlt péntek este magát felrobbantó egyik

terrorista, Ahmed el-Mohammed, aki Magyarországon is átutazott – jelentette tegnap a Habertürk televízió a rendvédelmi szervek egyik, neve elhallgatását kérő vezetőjére hivatkozva. A rendelkezésre álló adatok szerint Mohammed október 2-án érkezett Izmirbe, és a Szultán szállodában szállt meg, ahol szíriai menekültek laktak. Október 4-én hajnalban jelentkezett ki a szállodából. Ezután, feltételezhetően tengeri úton, Görögországba utazott menekültként. A férfi ezt akadálytalanul megtehette, mert a török rendőrségnek nem álltak rendelkezésére vele kapcsolatos adatok."

Romlott az arány. Tízből kettő…

És jönnek a további hírek:

Egész Európa retteg. Elhagyott csomagok miatt ürítenek ki stadionokat, pályaudvarokat, repülőtereket, hajtóvadászat indult egy iraki terrorista után Svédországban – akit aztán hol kapnak el, na hol? Egy svédországi menekültszálláson, menekültek közé rejtőzve…

Mindeközben továbbra is özönlenek be a migránsok.

És a vezető európai politikusok nem tágítanak. Mondják, csak mondják ugyanazt és ugyanúgy. Hogy jöjjenek, mert mi európaiak vagyunk, és a mi értékrendünk ez. A befogadás.

A vezető európai politikusok – Merkel, Hollande, az elmebeteg tekintetű Faymann – orosz rulettet játszanak. Nem is lenne ezzel semmi baj, ha a saját életüket tennék fel rá. De a miénket teszik kockára minden egyes napon, ameddig hatalmon vannak, és ameddig hagyjuk ezt az ámokfutást.

Ezeket az elmebetegeket el kell zavarni a hatalomból. Ahol nincs idő kivárni a következő választást, ott tüntetésekkel.

Az uniónak sürgősen meg kell hoznia a maga Patriot Actjét, (hazafias törvényét), amely lehetővé teszi, hogy a potenciális terroristákat és a terroristagyanús személyeket idejében leleplezzék és letartóztassák vagy kitoloncolják.

A szalafita mecseteket azonnal be kell záratni, a gyűlöletprédikátorokat, terrorra buzdító imámokat letartóztatni. Amelyik muszlim nem hajlandó elfogadni a többségi társadalom normáit, azt azonnal kitoloncolni. Ha valamelyik európai ország állampolgára, akkor letartóztatni, rohadjon meg a börtönben.

Haladéktalanul felszámolni a muszlim gettókat. A beilleszkedésre hajlandókat segíteni, a többit eltakarítani.

És ami a legfontosabb, és ami nem megkerülhető: azonnal lezárni a határokat, és véget vetni a migrációnak. Két okból is.

Egy: ha az egész egyenletből kivesszük a terrorizmust, Európa akkor sem tud mit kezdeni egy ekkora tömegű és beilleszkedni nem akaró, teljesen más kultúrájú emberáradattal. Európa a

saját fiataljainak sem tud munkát adni, a fiatalok körében egyes országokban majdnem ötvenszázalékos a munkanélküliség. Erre a munkaerő-piaci helyzetre akarnak most gazemberek rászabadítani egy-, jövőre hárommillió muszlimot, és közben azt gügyögik, hogy „régóta vártak egy ilyen fiatal és motivált munkaerőre”.

Kettő: de nem vehető ki az egyenletből a terrorizmus. Ez az emberáradat onnan özönlik Európába, ahol a terror melegágya van, és amely térséggel immáron konkrétan háborúban állunk. És emberi jogokról gügyögünk, aztán halottaink felett mécseseket gyújtunk, idióta gyászbeszédeket mondunk, és fogadkozunk, hogy mostantól majd nem engedjük, meg majd odafigyelünk. Közben azonnal kijelentjük, hogy „nincs okunk felülvizsgálni a bevándorláspolitikánkat”.

És mikor lesz okunk, ti rohadékok?

Százezer halottnál? Egymilliónál? Mert nekünk egy is sok. Ha nektek nem, akkor menjetek barátkozni Szíriába meg Irakba. Majdcsak megleszünk nélkületek valahogy!

(P. S.: Bamakóban százhetven túszt ejtett egy terroristacsoport. De jöjjön mindenki a szubszaharai övezetből is, igaz?)

Népszava

A kerítésből pedig nem engedünk

Népszava|2015. júl 2.

Szögesdrót is őrzi a menekülttábor lakóit Debrecenben FOTÓ: MTI/CZEGLÉDI ZSOLT

Nem Szerbia és a szerb nép ellen irányul a kerítés, de Magyarország kénytelen megvédeni déli határait. Erről tegnap Orbán Viktor biztosította Aleksandr Vucicot a magyar-szerb kormányülés után. Orbán harapófogóról, a népvándorlás újabb hullámáról beszélt, a szomszédos ország miniszterelnöke pedig ezúttal megértő volt. Elmondta, Szerbia nem örül a kerítésnek, a vasfüggöny pedig nem ronthatja el a jó magyar-szerb viszonyt. Vucic két hete a szerbiai közszolgálati televízióban még azt közölte: "Szerbia nem követi a magyar példát, nem fog falakat emelni és nem fog Auschwitzban élni".

Kényszerlépés a határzár, amit az újkori népvándorlás miatt kell Magyarországnak felépítenie. Jelenleg ugyanis nem menekültkérdésről vagy gazdasági bevándorlásról van szó, hanem újkori népvándorlásról. Magyarország ráadásul "harapófogóba került", mert kétfelől, délről és nyugatról is nyomás alatt vagyunk. Dél felől jönnek a migránsok, nyugatról pedig vissza akarják küldeni őket. "Bármennyire nem esik jól, mégis kénytelenek vagyunk Magyarország déli határait megvédeni", a tervezett intézkedés viszont nem Szerbia és nem a szerb nép ellen irányul, sőt a határőrizetben segítünk is nekik. "Magyarország békés megoldásra törekszik". Ezeket Orbán Viktor mondta tegnap Budapesten, a magyar-szerb kormányülés után. A miniszterelnök azzal nyugtatta kollégáját, Aleksandr Vucicot, hogy a legális határátkelőhelyeket fenntartjuk, azokat bővíteni, fejleszteni akarjuk, vagyis "határátkelőhelyeket nem zárunk le, de a törvénytelen határátlépéseket minden eszközzel meg fogjuk akadályozni".

A népvándorlásnak - a magyar kormányfő most már így titulálja a migrációt - Orbán szerint egyhamar nem lesz vége, ugyanis illúzió, hogy az afrikai válságövezetekből csak addig érkeznek Európába emberek, amíg azok a területek nem pacifikálódnak. "Ez nem így van" - közölte hozzátéve, "ha hagyjuk, akkor milliós, tízmilliós, sőt százmilliós számban is elképzelhető egy modern népvándorlás".

Bár Szerbia nem örül a kerítésnek, bízik benne, hogy sikerül rendezni a szerb-macedón határon kialakult helyzetet, és ebben Magyarország is segít. Erről már Aleksandr Vucic beszélt a közös kormányülést követő tájékoztatón. Magyarország azt a magyarázatot adta, hogy nem Szerbia miatt emeli a kerítést, hiszen a két ország kapcsolatai barátiak, hanem saját a területét, érdekeit védi, ezt a szerbek elfogadták. Vucic a bevándorlás kapcsán azt mondta, óriási problémákkal szembesültek, de a macedón-szerb határon meg fogják találni a megoldást az illegális migráció kezelésére. A magyaroktól már hőkamerákat is kaptak.

Orbán Viktor és Aleksandr Vucic az Országházban FOTÓ: MTI/KORMÁNY.HU/BOTÁR GERGELY

A szerbiai közszolgálati televízió azt kérdezte Orbántól, hogy mikor kezdődik a kerítés építése, számít-e brüsszeli szankciókra, mi Orbán véleménye a Helsinki Bizottság kritikájáról, és arról, hogy kerítéssel nem lehet megoldani a menekültproblémát. A miniszterelnök erre azt válaszolta, azért beszélnek ideiglenes határzárról, mert nem szeretnék, ha örökre így maradna, nem elválasztani akarják a két országot, hanem a határőrizet feladatának akarnak megfelelni. A kerítés nem emberi jogi, külügyi vagy kétoldalú kérdés, hanem egyszerű határőrizeti probléma. Aki jó szándékkal jön Magyarországra, felkeresheti a legális határállomásokat, de törvénysértő módon nem lehet idejönni. Hogyan hat majd az illegális bevándorlásra az osztrák, szerb és magyar belügyminiszter keddi megállapodása? - hangzott egy másik kérdés. Vucic szerint "mi már a terepen együttműködünk", csak kedden 650 illegális bevándorló szerbiai belépését akadályozták meg Macedónia felől, és folytatják ezt a munkát magyar és osztrák segítséggel. Valóban óriási népvándorlás tapasztalható Közép-Európa felé, és ezt nehéz megállítani. Szerbia nyilvántartásba veszi az illegális bevándorlókat, bár ők már korábban átlépték az EU határát, Szerbia nem az első állam az útvonalukon, de korábban senki sem vette őket nyilvántartásba, több határon már átjutottak - magyarázta. Úgy vélte, a problémát csak az Unióval közösen lehet megoldani. A vasfüggöny miatt nem akarják elrontani a magyar-szerb viszonyt, amibe sok energiát fektettek. Nehéz időkben még fontosabb, hogy egy ország baráti kapcsolatot ápoljon a szomszédaival, és Magyarország Szerbia "nagy barátja" - fogalmazott a szerb kormányfő, aki szkeptikus abban, hogy a jelenlegi tömeges menekülthullámot meg lehet állítani. Orbán

üdvözölte a keddi osztrák-magyar-szerb belügyminiszteri megállapodást, de az szerinte csak részleges megoldás, mert nem tudja feltartóztatni a népvándorlást, de csökkentheti a nyomást.

Razzia Debrecenben

Térfigyelő kamerákat szereltet fel az önkormányzat a debreceni befogadóállomás mentén húzódó Sámsoni úton, így a migránsok minden lépését nyomon követhetik a közterületen - jelentette be a város polgármestere. A fideszes Papp László szerint "a tábornak nincs helye Debrecenben" ezért is támogatják Orbán Viktor és kormánya törekvéseit, s ha nincs más mód, fizikai akadállyal kell gátat szabni a migrációnak. Az önkormányzat saját költségén 15 kamerát szereltet fel. A rendőrség pedig tegnap délttől július 15-én 24 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el a városban.

Orbán szerint nincs nagy baj Magyarország stabilitásával, mert nálunk akkor lehet tudni, hogy gond van, ha az ellenzék elhallgat, és mivel most nagy a hangzavar az ellenzék oldaláról, ez azt jelenti, hogy nincs baj a stabilitással. Ezt a közös kormányülést követő Magyar-Szerb Üzleti Fórumon mondta a kormányfő.

Vucic egyébként június 17-én a szerbiai közszolgálati televízióban még azt közölte, "Szerbia nem követi a magyar példát, nem fog falakat emelni és nem fog Auschwitzban élni". Két nap múlva a Blic a legolvasottabb szerb napilap címlapján azt írta, "Szerbia nem tábor" és az Orbánt egy kerítés mögött ábrázoló fotó fölött pedig az állt: "Európa és az Egyesült Államok is elítélte a magyar miniszterelnök embertelen tervét".

Ellenplakátok Felcsúton

"Ha Magyarország miniszterelnöke vagy, be kell tartanod a törvényeket!", "Itt hamarosan űrállomás épül!" - egyebek mellett ilyen feliratú plakátok jelentek meg tegnap Felcsúton. A Magyar Kétfarkú Kutya Párt és a Vastagbőr blog ellenplakátjaira 33,3 millió forint gyűlt össze, az akcióban első körben 500 hirdetést helyeztek ki, ebből 250 Budapesten látható, de angol nyelvű változattal a Ferihegyi út mentén is találkozhatunk. "Megígértük, megcsináltuk. Ma kikerültek az első plakátok az országban. Ezek Felcsúton és Alcsúton vannak, a többit keressétek meg" - erről az akció kezdeményezői értesítették az adakozókat a Facebookon.

Egy hónappal ezelőtt Trócsányi László igazságügyi miniszter a menekültellenes kampány kapcsán arról beszélt, Magyarország már csak azért sem tudja befogadni a gazdasági menekülteket, mert 800 ezer cigány felzárkóztatásáról kell gondoskodnia. Az atlatszo.hu ezt követően közadatigényléssel fordult az Emberi Erőforrások Minisztériumához, hogy megtudja, mennyi pénzt költött Magyarország a romák felzárkóztatására. Mint kiderült, a kormány a menekültellenes nemzeti konzultáció során a plakátkampányával együtt jóval több pénzt költött

el uszításra és gyűlöletkeltésre (egészen pontosan 1,35 milliárd forintot), mint a romák felzárkóztatására. (amelyre 0,9 milliárdot).

Stabil Szerbiát akarunk

Magyarországnak elementáris érdeke fűződik egy stabil Szerbiához. Ezt azután mondta Orbán, hogy szerb kollégájával szándéknyilatkozatot írt alá a két ország infrastrukturális kapcsolatainak fejlesztéséről. A magyar miniszterelnök nem tudna nagyobb kockázatot elképzelni, mint egy kiszámíthatatlan szerb gazdaságot. A magyar-szerb együttműködés a Nyugat-Balkán stabilitásának megőrzésében is óriási szerepet játszik - szögezte le, és a Törökországból Szerbián keresztül vezető új gázvezeték fontosságát hangsúlyozta. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, "miközben a legerősebb kritikákat kell elviselni az Oroszországgal való még oly halvány együttműködés következményeképpen is", aközben európai óriáscégek "aggály nélkül" írnak alá olyan megállapodásokat, amelyek hosszabb távon biztosítják az Oroszországból érkező gázt Nyugat-Európának. Szerinte ez "bennünket bátorságra kell, hogy sarkalljon", mert jól látható, hogy a tűréshatárok nem ott vannak, ahol azt sokan gondolják. Igenis meg kell találnunk az orosz energiaforrások Európába, Közép-Európába és Magyarországra juttatásának új útvonalait. Tegnap a két kormány képviselői együttműködési megállapodást kötöttek a magyar-szerb oktatási, tudományos és kulturális munkatervről, aláírták a szerb európai uniós integráció támogatásával kapcsolatos dokumentumot és egy egyetértési nyilatkozatot a két külügyi tárca között.

Azok a rémes „népvándorlók”

Népszava|2015. aug 8.

Úgy tűnik, Kocsis Máté, a VIII. kerület polgármestere - egyben a Fidesz kommunikációs igazgatója - elhatározta, hogy egymaga felturbózza a kormány lagymatagnak amúgy sem nevezhető menekült-ellenes kampányát, és ennek érdekében erős állításokat tett meg a migránsok által végbevitt borzalmas cselekedetekről. „Teljesen tönkretették a nemrég felújított II. János Pál terünket a népvándorlók. Sátrakat építenek, tüzet raknak a parkban, őrjöngenek, lopnak, késelnek, rongálnak.” – írta Facebook-oldalán Józsefváros őrzője, és egyben azt ígérte polgártársainak, hogy megvédi a városrészt a rémes kártevőktől. Ám a téren lakó szemtanúk, civil aktivisták, valamint terepszemlét tartó újságírók nem találták nyomát a Kocsis által felderített garázdaságnak és más bűncselekményeknek. Természetesen, ahol két-három naponta váltakozó csoportokban akár több száz ember igyekszik pokrócokon vagy csak a füvön „tranzitálni”, ott nem lehet csodálkozni, ha az adott terület hamar magán viseli a spontán

táborozás nyomait – kivált, hogy hetek teltek el a menekültek megjelenése óta, míg legalább néhány mobilvécét felállított a kerület.

Tarlós István, Budapest főpolgármestere is későn ébredt rá, hogy a migránsok puszta kárhoztatása aligha fogja öregbíteni várospolitikusi hírnevét; ezért hát elszánta magát átmeneti tartózkodási zónák kialakítására. Ezeken az úgynevezett tranzitállomásokon most majd végre megteremtik legalább az elemi emberi szükségletek kielégítésére szolgáló higiénés feltételeket, mert a főváros vezetése egyszer csak megértette, hogy az áldatlan állapotokért a lakosság nem csupán a szerencsétlen menekülőket okolja majd, hanem azokat a tisztségviselőket is, akik semmit nem tettek a körülmények javításáért. Sőt, a polgárok egy idő után talán még azt is felfogják, hogy ez a restség szándékos volt: magyarán szólva annak az eltökélt játszmának a része, amelyben a kormánypárt a mind nagyobb migráns-hullámot a maga politikai haszonszerzésére használja fel. Hogy a városi hatóságok éppen azért nem igyekeznek humanitárius segítséget adni a rászoruló tömegnek, mert a helyzet minél drámaibb alakulásában érdekeltek: ezáltal ugyanis folyamatosan táplálható a kommunikációs hecckampány.

Csakhogy ha a kormány nem is, de Tarlósék végtére megijedtek attól, hogy ez a túlságosan nyilvánvaló passzivitás könnyen visszaüthet: ha például járvány törne ki a menekültek között, és az óhatatlanul átterjedne a közvetlen környezetükre, vagy bármiféle olyan atrocitásra kerülne sor, amelynek magyar áldozatai is volnának, akkor nem háríthatnák el maguktól a felelősséget. A főpolgármester ezért alighanem igyekszik némiképp függetlenedni a kormánytól; és nem követi a Kocsis Máté-féle úzust, nem volt hajlandó csatlakozni a gátlástalan uszításhoz.

A Tárki legújabb felmérése mindenesetre azt mutatja, hogy a kormányzat huzamos propaganda-hadjárata nem növelte a kormánypárt népszerűségét; ha úgy tetszik, nem hozott a konyhára annyit, amennyit vártak tőle. Persze, a Fidesz számára az is elegendő lehet, hogy stabilizálja a táborát. Orbán Viktor megnyilatkozásai az utóbbi időben már egyértelműen ezt célozzák – a miniszterelnök retorikája a „konzervatív" jobboldal és a szélsőjobb szavazóit próbálja egymáshoz közelebb hozni. Ezt a szándékot a közszolgálati csatornák és a kormányhoz közelálló kereskedelmi orgánumok tevékenyen kiszolgálják a bevándorlók szűnni nem akaró kriminalizálásával.

A déli országhatárra telepítendő vasfüggöny építését is odaadóan magyarázzák, holott a forszírozott tempójú munkálatok elsősorban a „nemzetvédelmi akcióterv" propagálására hivatottak, hiszen ezt a létesítményt amúgy valamennyi, a kormánytól független szakértő értelmetlennek tartja – különösen a horribilis költségeihez mérten. Azokból a súlyos milliárdokból a menekültügyi eljárás felgyorsítását, a határőrizet hagyományos eszközeinek bővítését, az átmeneti befogadó állomások elfogadhatóbb körülményeinek kialakítását kellene

finanszírozni. És ezt nem is csupán a praktikus megfontolás diktálja, hanem mindenekelőtt az alapvető emberiesség parancsa. A biztonságos, civilizált világban élők minimális morális kötelezettsége az üldözöttek, a földönfutóvá kényszerültek, az otthonaikból kibombázottak iránt. Mert itt nem azok a „népvándorlók" lépik át a határainkat, akikről Kocsis Máté beszél; itt nem népek kerekednek fel, hogy hazát változtassanak, hanem egyes emberek, családok indulnak útnak. Persze, lehet őket gazdasági bevándorlóként kvázi megbélyegezni, mondván, csak egy jobb élet reményében jönnek. De az esetek többségében ez a vágyott jobb élet egyszerűen a túlélést jelenti.

De ha ezt az áradatot mégis népvándorlásnak akarjuk láttatni, nem ártana „emlékeznünk" arra, hogy voltaképp ugyanazon okok miatt indult el, mint annak idején az Ázsiából migráló magyar honfoglalók, akik tudvalevően a besenyők támadásai elől kerestek védelmet a Kárpát-medencében – a helyi szláv őslakosság enyhén szólva mérsékelt lelkesedése mellett. A mai ázsiaiak azonban nem jelentenek ránk nézve ilyen veszélyt, minthogy nem akarnak nálunk maradni. Tavaly több tízezer itt regisztrált közül alig néhány százan kértek és kaptak magyarországi letelepedésre jogosító menekültstátust.

A kormány persze abban érdekelt, hogy minél tovább fenntartsa a „magyar emberek" minél nagyobb fenyegetettségének látszatát. Legalább 2018-ig.

Mészáros Tamás publicista

Brüsszeli bosszúról regélnek

Népszava|2015. dec 1.

Napirend előtt Rogán gombolta be a zakóját, Csepreghy miniszterhelyettes élénk figyelmétől kísérve FOTÓ: TÓTH GERGŐ

Ismét a menekültválság uralta a parlamenti ülésnapot: Kósa Lajos "sorosgyörgyözésére" Rogán Antal "sorosgyörgyözéssel" válaszolt a Házban. A Fidesz frakcióvezetője napirend előtt Brüsszel bosszújának nevezte, hogy zöld utat kapott az a polgári kezdeményezés, ami akár Magyarország szavazati jogának felfüggesztésével járhat. A Miniszterelnöki Kabinetiroda vezetője beismerte, az unió még mindig nem állt el a kötelező kvóta érvényesítésétől, majd felszólalásra válaszolva ismét összemosta a bevándorlást a terrorizmussal.

Legkésőbb december 14-ig megtámadja a kormány a kötelező betelepítési kvótát az Európai Bíróságon. Ezt tegnap napirend előtt felszólalásában jelentette be Rogán Antal. A Miniszterelnöki Kabinetiroda vezetője szerint a magyar kormány a nemzeti konzultáció eredménye (amely még az uniós kvótarendszer elfogadása előtt, e tárgyban feltett kérdés nélkül zajlott - a szerk.), a Fidesz kvótaellenes petíciójának aláírói és az Országgyűlés döntése is erre kötelezi. Rogán arról ugyan nem beszélt, hogy a kabinetnek nincs szüksége semmiféle felhatalmazásra ahhoz, hogy keresetet nyújtson be a luxemburgi bíróságon, de azt legalább bevallotta, a kötelező betelepítési kvótát Brüsszel továbbra is "erőlteti", így előfordulhat, hogy mégis szétosztják a bevándorlókat az EU-ban. Eddig véleménye szerint több mint egymillió ember áramlott be az unióba, és ha a "Juncker-képletet" alkalmazzák, akkor 15 ezer embert és családtagjait telepítenek be Magyarországra.

Kérdéses ugyanakkor Rogán számítása, hiszen az unió tagállamainak miniszterelnökei és államfői által szeptemberben elfogadott uniós határozat összesen 120 ezer ember ideiglenes befogadásáról rendelkezik, közülük pedig Magyarországra - mivel a kormány nem kért a mentesítő kvótákból sem - mintegy kétezer menekült érkezhetne összesen. Mindennek ellenére Orbán legújabb "kedvenc minisztere" tegnap is arról beszélt: a kötelező kvóta rossz, a bevándorlás pedig szerinte nem csökken, hanem növekszik, az elmúlt hónapban a határoktól délre 12 másodpercenként lépett be egy illegális menekült az EU-ba.

Nemzetállami megoldásokkal nem lehet megállítani a menekülthullámot. Az MSZP-s Tóth Bertalan pártja nevében így reagált a miniszter felszólalására, egyúttal közös uniós határvédelem, menekültügyi, illetve kitoloncolási eljárás, valamint a dublini rendszert felváltó új szabályozás mellett foglalt állást. Az egyedüli lépések politikája az LMP-s Schiffer András szerint sem vezet sehova. "Hiába építünk határzárat, ha a menekültek már kerítésen belül vannak" - fogalmazott, s az EU-val való együttműködést szorgalmazta.

Brüsszel bosszúja, hogy a biztosi testület zöld utat adott annak a polgári kezdeményezésnek, ami akár Magyarország szavazati jogának felfüggesztésével járhat - tette egyértelművé Kósa

Lajos, hogy miért nem fog a magyar kormány együttműködni sem a menekült-, sem más ügyben a szövetségesekkel. A Fidesz frakcióvezetője az eljárást kezdeményező Európai Humanista Föderációt "radikális és szélsőbalos" kapcsolatairól ismert szervezetnek nevezte, ami Soros György finanszírozási hátterével működik. "Az aláírásgyűjtés azért kezdődhet el, mert Magyarország következetesen, akár egyedül is kiáll a kötelező kvótarendszerrel szemben, és betartja mind a schengeni, mind a dublini egyezményt" - fogalmazott és bejelentette, már több mint egymillióan írták alá a kötelező kvóta elleni fideszes petíciót, és addig folytatják az akciót, ameddig Brüsszel vissza nem vonja a javaslatot.

Kósa "sorosgyörgyözésére" Rogán is "sorosgyörgyözéssel" válaszolt. A miniszter megismételte, a kormány jogtalannak és veszélyesnek tartja a kötelező betelepítési kvótát, s állította: Brüsszel megkerülte a jogi utat, azzal, hogy sem a tagállami kormányokkal, sem a parlamentekkel nem egyeztetett. "A bevándorlók ráadásul havi 130 000 forintba kerülnek. Soros György még ennél is többet, 4,5 millió forintos támogatást javasolt migránsonként, ami már nemcsak Magyarországnak, hanem az egész uniónak komoly terhet jelent" - igyekezett az magyarok zsebére játszani Rogán. A kósai gyanút megerősítve közölte, valóban Brüsszel bosszújáról lehet szó, pedig másfél hete még arról beszéltek, hogy Magyarországgal szemben nem jön szóba a 7. cikkely alkalmazása.

Mindeközben kiderült: az Európai Bizottság (EB) tegnap nyilvántartásba vette az "Ébredj, Európa" című polgári kezdeményezést, amely, ha sikerrel jár, arra kéri az EB-t, hogy javasolja a hetes cikk szerinti eljárás megindítását, vagyis annak a vizsgálatát, hogy a magyar kormány tiszteletben tartja-e az alapvető európai értékeket a munkája során. Az eljárás végső esetben a renitens tagállam szavazati jogának felfüggesztését eredményezheti.

MSZP: a Fidesz is meg fog bukni

Ha a Szovjetunió és a Római Birodalom össze tudott omlani, akkor a Fidesz is meg fog bukni. Erre a szocialista Lukács Zoltán figyelmeztette a kormánypártot napirend előtt. Az ellenzéki politikus szerint a kabinet szisztematikusan rombolja a demokráciát, a köztársaságot. Az Állami Számvevőszék élére pártkatonákat ültettek, a Nemzeti Választási Iroda és a Nemzeti Választási Bizottság vezetői "penetránsan bűzlenek pártkatonai mivoltuktól", a legfőbb ügyész "VIP-es lelátókon csókolgatja a miniszterelnököt", miközben a NAV-ot most akarják pártkatonáknak adni. Ahhoz, hogy újra demokrácia, új köztársaság legyen, változásra van szükség. Rogán Antal a 2006 őszi eseményekre és arra emlékeztette válaszában a képviselőt, hogy az MSZP-kormányok annak idején úgy emeltek bért vagy csökkentettek adót, hogy aztán vissza is vonták azt.

Fazekas Ágnes

Európai falak a bevándorlók ellen

Népszava-összeállítás|2015. jún 18.

A Földközi-tengeren minden csónak megtelik FOTÓ: EUROPRESS/GETTY IMAGES/MARCO DI LAURO

Fizikai határzárról döntött tegnap a kormány. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter bejelentette, a kabinet arra utasította Pintér Sándor belügyminisztert, hogy jövő szerdáig készítse elő a magyar–szerb határ lezárását. Ez azt jelenti, hogy 175 kilométer hosszan négy méter magas kerítést húznak fel a menekültek feltartóztatására. Érvei között szerepelt, hogy a görög–török, a bolgár–török határon is épült kerítés, és a spanyol városok Észak-Afrikában is így védik magukat. Ehhez képest Románia befogadó országként viselkedik. Victor Ponta kormányfő azt közölte, elfogadhatatlan a migránsok elutasítása. Bukarest már korábban is elítélte a falépítéseket.

Bulgária

határán 2014 júliusának készült el a harminc kilométeres fal, amelyet kilenc hónapon át építettek, s a Törökország felőli illegális bevándorlást kívánják megakadályozni vele. A szíriai polgárháború óta egyre több közel-keleti menekült Bulgárián keresztül próbál meg az Európai Unió országaiba jutni. Angel Najdenov akkori bolgár védelmi miniszter 2013. október 24-én rendelte el három méter magas fal építését a törökországi határnál. Átlagosan naponta körülbelül száz illegális bevándorló érkezik Bulgária területére. Szófia ugyan egyelőre nem tagja a schengeni övezetnek, mégis külső, török határa az Európai Unió határa is. Az

úgynevezett védőkerítést azokon a szakaszokon - Leszovo és Krainovo között - építették, ahol a menekültek 85 százaléka lépte át az ország határát. A „fal” építésének megkezdése óta a menekülteknek Szvilengrad határátkelőnél kell beutazniuk az országba, mert így törvényesen regisztrálhatják őket. A kerítés építésének költségei elérték a 2,5 millió eurót. A hidegháború idején Bulgária 143 kilométer hosszú szögesdrót-kerítést emelt, hogy megvédje a Törökországgal határos, 210 kilométer hosszú területet. Az ottani "vasfüggöny" nagy részét azonban lebontották, amikor az ország 2004-ben csatlakozott a NATO-hoz.

Görögország

2012 decemberére készült el a török határszakasz egy részén épült kerítéssel. Ennek összköltségei elérték a 3,2 millió eurót. A munkálatokhoz 6000 köbméter betont, 800 tonna acélt és 370 kilométer különféle minőségű acéldrótot használtak fel. Görögország 2012 tavaszán kezdte meg a 12 és fél kilométer hosszú és három méter magas kerítés építését. Athén - Szófiával ellentétben - a schengeni övezet tagja. Hrisztosz Paputszisz, a görög állampolgárok jogaiért felelős korábbi miniszter szerint csak 2012-ben több tízezer illegális bevándorló érkezett az országba, jelentős részük Törökország felől. A görög-török határ hossza mintegy 200 kilométer.

Az északkeleti szakasz az Evrosz folyó körzetében földrajzi adottságai miatt különösen nehezen ellenőrizhető. Már csak azért is, mert a területen megannyi akna lapul, melyek egy része az első Balkán-háborúból (1912-1923), illetve a 70-es évekbeli ciprusi válság idejéből származik. A törökországi Edirne és a görög Oresztiada közötti szakasz azonban biztonságos. Itt az afrikai és ázsiai menekültek könnyen juthatnak el az EU területére. Az Unió határőrizeti ügynöksége, a Frontex adatai szerint naponta átlagosan majdnem háromszázan érkeztek Törökországból Görögországba csak ezen a szakaszon. Az athéni központú Bevándorlók és Menekültek Szociális Szolgálata nevű nem kormányzati szervezet korábban arra figyelmeztetett, hogy az EU "az európai erődítmény külső falait kívánja felépíteni", s a kerítés "az európai apartheid jelképes megnyilvánulása".

Spanyolország

a Schengeni Egyezmény 1995-ös életbelépését követően, az uniós belső határellenőrzés megszüntetésekor kényszerült rá arra, hogy kerítéssel vegye körül az afrikai kontinensen fekvő, Marokkó területébe beékelődő két enklávéját, Ceutát és Melillát. Az észak-afrikai illegális menekültek számára ez a Spanyolországhoz tartozó két terület jelenti a kaput az Európai Unióba, s ezért bármi áron is igyekeznek átjutni a magas vaskerítéseken. A madridi belügyminisztérium adatai szerint a két enklávé körüli kerítésre és a biztonsági rendszerek megerősítésére 72 millió eurót költöttek 2005 és 2013 között. Ceuta körül 8,4 kilométer hosszú

a kerítés, Melillánál több mint 11 kilométeres. A legsúlyosabb incidens 2005. szeptember 29-én robbant ki, amikor a kerítésen kívül várakozó migránsok megrohanták a kerítést, a spanyol határőrök gumilövedékekkel, a marokkói katonák éles puskatűzzel próbálták megakadályozni az illegális bevándorlók bejutását, legalább 13 ember meghalt, több mint ötvenen megsebesültek. Melilla körül akkor háromról hat méterre magasították meg a kerítést 31 millió euró költséggel. A rendszer fenntartása évi 1,3-1,6 millió euróba kerül a spanyol belügyminisztériumnak. 2013-ben 390 illegális bevándorló jutott be, 2013-ban 830 afrikai menedékkérő mászott át a kerítésen. 2004 és 2013 között Melillánál mintegy 15 ezer, Ceutánál mintegy 12 ezer illegális bevándorlót regisztráltak.

Törökország

többször is bírálta a bolgár és görög falépítést, ám Ankara már 2014 januárjában bejelentette, hogy az egyre aggasztóbbá váló szíriai biztonsági helyzet miatt falat emel a 900 kilométer hosszúságú szíriai határszakasz egy részén. Az eredeti közlések arról szóltak, olyan pusztán humanitárius okokból emelik a falat, mivel olyan területekre építik, ahol aknák fenyegetik az illegális bevándorlók életét.

Törökország előzőleg a „nyitott kapuk" politikáját hirdette meg a szíriai polgárháború kapcsán. Ennek következtében százezrek áramlottak az ország területére. Sok bűnöző, csempész is török területen lelt menedékre. A török kormányzat ezért 2014-ben felgyorsította a fal építésének folyamatát: Hatay tartományban hordozható betonfalat emeltek. A három méteres betonkolosszust a szíriai határvárossal, Kusaklival szemben telepítették. A későbbiekben ezen a részen 1200 méteres falat építenek, amelynek súlya meghaladja a kilenc tonnát. Hasonló falat hoztak létre a szíriai város, Atmer közelében, valamint az idén januárban Gazianteptől délkeletre is. Bár Nusaybin és Qamisli körzetében is kerítést akartak létrehozni, a tervekkel szemben mind Törökországban, mind pedig Szíriában tiltakozó megmozdulásokat tartottak.

Bukarest elutasítja a falépítést

Az utóbbi időben két esemény terelte a figyelmet a menekültkérdés romániai kezelésére. Mindenekelőtt az, hogy miközben Magyarországon a kormány megfújta a gyűlöletharsonákat, addig Victor Ponta román miniszterelnök a Földközi-tengeri tragédiákra hivatkozva elfogadhatatlannak nevezte a migránsok elutasítását. Az Európai Uniónak meg kell értenie, hogy nem építhet falakat a hátrányos helyzetű országokból menekülő bevándorlók elé, hanem segítenie kell társadalmi beilleszkedésüket, szögezte le. „Nem hagyhatja meghalni őket a tengeren. Az a feladatunk, hogy megoldást találjunk minden olyan ember számára, aki egy nehéz helyzet elől menekül”, mondta. „Úgy vélem, minden európai ország megengedheti magának, hogy bevándorlókat fogadjon be, mert ők dolgozni akarnak, gyorsan beilleszkednek a társadalomba, és értéket teremtenek. Persze vannak populista és szélsőséges politikusok, akik hasznot akarnak húzni a migráció témájából, de szerintem ez ellentmond az európai értékeknek.„

Románia ugyan nem célország, de az utóbbi időben látványosan emelkedett azon menekültek száma, akik új útvonalakon, a Boszporuszon keresztül, a Fekete-tengeren próbálnak eljutni az Európai Unióba. Így Románia is a migrációnak inkább kitett tranzitország lett. Ezt igazolta az a nagy nemzetközi médiafigyelmet kapott eset, amikor február utolsó napján hetven menekültet mentett ki a román parti őrség a Fekete-tengeren. Az utasok között húsz nő és hét gyerek volt. Többségében Szíriából és Irakból érkeztek, útvonaluk Isztambulból indult és a tengeren keresztül egy a tenger átszelésére alkalmatlan halászcsónakkal próbálták elérni a román partokat. Ez a csoport volt az idén az első, amely a tengeren keresztül érkezett, 2013 közepe óta

mintegy ötszáz menekült próbált így eljutni Romániába. Ez rendkívül kevésnek számít, Olaszországba tavaly január és november között 160 ezren, Görögországba pedig 40 ezren érkeztek a Földközi-tengeren keresztül, de a Fekete-tenger közvetlenül nem érhető el Líbiából vagy más közel-keleti országból, csak azok választhatják, akiknek Törökországig sikerült elmenekülniük. A román parti őrség tavaly öt alkalommal mentett ki a tengeren közel-keletről érkezőket, akik illegálisan próbáltak belépni az ország területére, összességében 316 személyt. A helyzet rosszabbodása, a menekültek számának növekedése azt vetíti előre, hogy a Fekete-tengeren is számolni kell a menekültek számának növekedésével. A román hatóságok 11 embercsempész buktattak le tavaly a fekete-tengeri utakon, akik 3 és 10 ezer euró közötti összegért „segítettek" a menekülőknek családonként. A februári esetnél két embercsempészt fogtak el.

A Fekete-tengeren át legtöbben Szíriából érkeznek, őket követik az irakiak, majd Afganisztán, Szomália és Pakisztán, de Iránból is érkeznek. A parti őrség adatai szerint a korösszetétel vegyes, újszülöttől 60 évesig terjed.

Az embercsempészek ellen minden esetben büntetőjogi eljárást indítanak, jelenleg is több csempész előzetes letartóztatásban várja az ítéletet, többen pedig négy és fél éves börtönbüntetésüket töltik.

Romániában 2014-ben 1506 új menedékkérelmet nyújtottak be és 114 esetben az eljárás újrafelvételét kérték. Ebből 614 szíriai volt, őket az irakiak, irániak és palesztinok követték. Közülük 713-an kaptak menekültstátust, zömében szíriaiak.

2015-ben, január 1. és május 31. között 719 személy nyújtotta be kérelmét a román hatóságokhoz: 343 szír, 120 iraki és 21 ukrajnai. => G.M.

Ferenc pápa a menekültek mellett

A pápa szerdán arra szólított fel, hogy a világon sehol ne zárják be az ajtót azok előtt, akik egy jobb élet reményében más országokban keresnek menedéket. A katolikus egyházfő a Szent Péter téri szerdai általános audienciáján beszélt erről, miközben Európában egyre élesebb vita bontakozik ki a menekültválság kezeléséről.

"Arra hívok fel mindenkit, hogy kérjen megbocsátást (Istentől) azon emberek és intézmények számára, akik bezárják az ajtót a jobb életet, a családot és védelmet keresők előtt" - mondta komor hangon a vallási vezető.

Ferenc pápa emellett köszönetet mondott azoknak, akik gondoskodnak a menekültekről, valamint közös cselekvésre szólította fel a nemzetközi közösséget a kényszermigráció ellen.

Hogy is van ez? Menekült alig van, de a terrorveszély nő

Népszava-információ| 2015. okt 29.

Orbán Viktor testőrei gyűrűjében – Semmi nem indokolja a fokozott aggodalmakat? FOTÓ: VAJDA JÓZSEF

A nemzetbiztonsági bizottság is tudni szeretné, miért őrzi a korábbiaknál szigorúbban a TEK Orbán Viktor kormányfőt és családját - mondta lapunknak Molnár Zsolt, a testület szocialista elnöke. A hír azért keltett feltűnést, mert a bizottság keddi zárt ülése után úgy tűnt, Magyarország közvetlen terrorfenyegetettsége nem nőtt. Mint a bizottság fideszes alelnöke Németh Szilárd mondta: a "magyar modell működik, az országnak sikerült a saját, illetve az Unió határait megvédenie".

Hétfőre virradóig tartó minicsúcson tanácskoztak a nyugat-balkáni migrációban érintett országok vezetői Brüsszelben, amelyen a részvevők elfogadták Jean-Claude Junckernek, az Európai Bizottság elnökének 17 pontos javaslatát. A megbeszélés előtt a tanácskozásra meghívott magyar kormányfő kijelentette: miután Magyarország többé már nem a bevándorlók útvonalán fekvő ország, csupán megfigyelőként van jelen, és a vitához sem szól hozzá. Két nappal később, kedden a parlament nemzetbiztonsági bizottságának zárt ülése után Molnár Zsolt, a testület szocialista elnöke azt mondta: Magyarország közvetlen terrorfenyegetettsége nem nőtt, a szolgálatok végzik a dolgukat, figyelemmel kísérik azokat, akik bármilyen módon összefüggésbe hozhatók valamilyen terrorszervezettel. A fideszes alelnök Németh Szilárd arra utalt: a szakszolgálatok terrorveszélyt is feltártak, ám a felderítés és az elhárítás ez ellen dolgozik, a "magyar modell működik, az országnak sikerült a saját, illetve az Unió határait megvédenie".

Válsághelyzet

Szeptember 15-én a kormány Bács-Kiskun és Csongrád megyére kihirdette a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet, amelyet három nap múlva Baranya, Somogy, Zala és Vas megyére is kiterjesztett. Az első kettőben elrendelt válsághelyzet 2016. március 15-én, az utóbbiakban március 18-án hatályát veszti. Amennyiben elrendelésének feltételei korábban megszűnnek, az országos rendőrfőkapitány és a menekültügyi hatóság vezetője kezdeményezi annak hatályon kívül helyezését. Amennyiben pedig szükséges, a kormány hat hónap lejárta után - elrendelési feltételeinek fennállása esetén - meghosszabbíthatja annak hatályát.

Ezek után feltűnést keltett, hogy a Magyar Idők című kormánylap szerda reggel címlapján közölte értesülését, amely szerint a Terrorelhárítási Központ (TEK) a migráció miatt már korábban emelte Orbán Viktor védelmi szintjét, s a fokozott figyelem kiterjed a miniszterelnök környezetére, családjára is. Az intézkedések nem csupán személyi, hanem objektumvédelmet is jelentenek, amelyből a TEK-en kívül a nemzetbiztonsági szolgálatok is kiveszik a részüket. Fokozták az elemzői tevékenységet és intenzív egyeztetés folyik a nemzetközi társszervekkel is. Az intézkedések része egyebek mellett, hogy a szakembergárda magasabb létszámban látja el a kiemelt feladatokat. A védett személyekkel, illetve családtagjaikkal programjaikat előzetesen sokkal körültekintőbben egyeztetik. Az érintettek által felkeresett helyszíneket tüzetesen átvizsgálják. Magasabb szintre emelték a technikai védelmet is, ami nem csupán a védendő személyek telekommunikációs kapcsolatainak ellenőrzésére, hanem az általuk használt járművek minőségére is kiterjed. Ez utóbbi jelentheti golyóálló üveggel, magasabb teljesítménnyel rendelkező gépkocsik biztosítását, de indokolt esetben megtörténhet, hogy egyes családtagok képzett sofőrt kapnak maguk mellé. Horváth József vezérőrnagy, a katonai titkos szolgálatok korábbi helyettes vezetője a lappal közölte: Magyarország különleges helyzetbe került, mert azzal a döntéssel, hogy a szerb határon kerítés épült – amely akadály úa szervezetten érkező illegális bevándorlók előtt – az Iszlám Állam és több terrorszervezet haragját is kivívhatta, ellenségként kezelik a magyar miniszterelnököt és környezetét.

A kormányfő fokozott védelmével kapcsolatban megkérdeztük Áder János köztársasági elnök és Kövér László házelnök hivatalát is - őket nem a TEK őrzi - emelték-e az ő védelmi szintjüket is, de lapzártáig nem kaptunk választ. Mint, ahogyan a Belügyminisztérium sajtóosztályától sem érkezett válasz arra a kérdésre, indokolt-e fenntartani a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet az érintett megyékben, miután Magyarországra már alig érkezik illegális migráns.

A nemzetbiztonsági bizottság is tudni szeretné, miért emelte meg a TEK Orbán Viktor és családja védelmi szintjét, azaz miért őrzik a korábbinál szigorúbban a miniszterelnököt - mondta tegnap lapunknak Molnár Zsolt. A nemzetbiztonsági bizottság következő ülésén ezt

meg is akarja kérdezni. A politikus arra is kíváncsi, megerősítik-e más közjogi méltóságok védelmét. Molnár a titkosszolgálatoktól kapott információk alapján megismételte, hogy Magyarországon nincs közvetlen terrorfenyegetettség, de vannak olyan információk, amelyek az itt tartózkodó, illetve az országon átutazó migránsok esetleges terrorszervezettel való kapcsolatára utalnak. A szolgálatok viszont végzik a dolgukat és megtesznek mindent Magyarország biztonsága érdekében.

Menekültek helyett terrorveszély van FOTÓ: VAJDA JÓZSEF

Ennél határozottabban fogalmaz a DK nevében Vadai Ágnes alelnök, aki szerint a miniszterelnöki magánhadsereg beáll azon állami szervek sorába - közmédia, biztonságpolitikai álszakértők -, akik akár hazugságok árán is hajlandóak támogatni az Orbán-kormány félelemkeltő kampányát. Korábban maga a TEK Tudományos Tanácsának tanulmánya állapította meg, hogy "az illegális migrációban nincs komoly terrorkockázat". Most tehát azok kiáltanak terrorveszélyt, akik az év elején még saját szakmai tanulmányukban ismerték el annak ellenkezőjét - írja Vadai. Gréczy Zsolt, a DK szóvivője ehhez lapunknak nyilatkozva hozzátette: ha igaz az, amit a kormányfő állít, hogy megvédte az országot és Európát a menekültektől és fenyegetettségtől, akkor a DK szerint semmi szükség arra, hogy továbbra is fenntartsák a tömeges bevándorlás okozta veszélyhelyzet honvédségre és rendőrségre vonatkozó különleges rendszabályait.

Tarjányi Péter biztonságpolitikai szakértő a Népszavának kiemelte: egy olyan intézkedéscsomag, mint amilyen a tömeges migráció okozta veszélyhelyzet megszüntetése nem megy egyik pillanatról a másikra. Azt is látni kell: a menekültáradat nem állt le, a magyar nyelv

plasztikusan kifejezi, ez áradat, azaz úgy mozog mint a víz, ha akadályba ütközik, új irányokat keres. Tarjányi szerint ezért van abban logika, hogy fenntartják a veszélyhelyzetet. Fő gondnak nem is ezt látja a szakértő, hanem, hogy minden ország kezd nemzetállami megoldásokat keresni, kerítések,falak épülnek össze-vissza, abból pedig, hogy a tél sem állította meg a tömeget, s a hideg miatt a balkáni hegyek közé rekedtek több tízezren, még komoly gondok is keletkezhetnek, még az is megtörténhet, hogy megpróbálhatják áttörni a kerítéseket. Ami a terrorfenyegetettséget illeti, Tarjányi úgy gondolja, hogy a kormányfő fokozott védelmének kommunikációs tálalásakor a kormány a szokásos optikai tuningot alkalmazza, a helyzetet sötétebbre festik, mint amilyen valójában. Szakmailag van értelme a fokozott védelemnek, amely a legmagasabb szinttől, vagy a hermetikus elzárástól még messze van, hiszen Magyarország korábban diplomáciai szempontból barátságosabban viselkedett a keleti országokkal, de ez 180 fokkal megfordult, amikor a kormányfő kijelentette: nem látjuk szívesen a muszlimokat Európában. Ez a kijelentés Orbán megítélését is megváltoztatta, így a védelme erősítése következménye annak, amit mondott. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy a kormányfő például felkerült volna egy terrorszervezet halállistájára. Tarjányi ezért kommunikációs túllihegésnek tartja a megjelent híreket.

Menekültszabályozás rohamtempóban

A Policy Solutions politikai elemző intézet “Törvénygyártók” programjának legfrissebb elemzéséből kiderül: a menekültügy miatt újonnan hozott vagy módosított törvények egyikénél sem hagyott sok időt átgondolásra vagy konzultációra az Országgyűlés. Az öt előterjesztés megvitatásával átlagosan 14 napot töltött a törvényhozás, tehát harmadannyit, mint egy átlagos előterjesztéssel a 2014-2018-as ciklus kezdete óta. Sőt, a két legterjedelmesebb javaslatot hét nap alatt fogadták el, ami a menekültügyi törvények között is sietősnek számított. A kormánypártok szigorítási intézkedéseit a Jobbik teljesen támogatta, míg az ellenzék többnyire egyöntetűen elutasította. Alkalmi kivételt az MSZP jelentett, amely két esetben is tartózkodott.

És még...

- Magyarország a délszláv háború idején mindenkinek segített és oltalmat nyújtott, aki erre rászorult, ideértve a boszniai muzulmán családokat is - emlékeztetett Orbán Viktor kormányfő a Husein Kavazovic boszniai főmuftinak írt válaszlevelében. A Bosznia-Hercegovinában élő muszlimok vezetője a múlt héten tiltakozott Orbán Viktornak a migrációs válsággal kapcsolatban az iszlámról és Európáról tett, szerinte "önkényes és káros" kijelentései ellen.

- Horst Seehofer bajor miniszterelnök, a konzervatív CSU elnöke akár a pártját a szövetségi kormányban képviselő minisztereket is visszahívhatja, ha nem sikerül rávenni Angela Merkel kancellárt az úgynevezett nyitott határok politikájának feladására - írta szerdán a Bild című

német lap. A három CSU-s miniszter visszahívása az Angela Merkel vezette kereszténydemokrata CDU, a CSU és a szociáldemokrata párt (SPD) nagykoalíciós kormányának végét jelentené.

- A Bild szerint a szövetségi rendőrség hivatalos feljegyzései alapján az osztrákok nem csupán azokat a migránsokat szállítják ezres nagyságrendben a bajor határra, akik eleve Németországba vagy Svédországba akarnak menni, hanem az illetők megtévesztésével olyan embereket is átterelnek a határon, akik világosan jelzik, hogy Ausztriában kívánnak menedékjogért folyamodni.

- "Természetesen kerítésről van szó, de nem arról, hogy lezárjuk a határt" - fogalmazott Johanna Mikl-Leitner osztrák belügyminiszter az Ö1 osztrák közszolgálati rádióbanazzal kapcsolatban, hogy Ausztria erősíteni kívánja az osztrák-szlovén határ ellenőrzését.

- Az elmúlt néhány napban csökkent a Horvátországba érkező migránsok száma, sokkal kevesebb illegális bevándorló érkezett, mint a hét végén, amikor napi tízezer felett volt a számuk - mondta Domagoj Dzigumovic rendőrségi szóvivő újságíróknak szerdán.

Indul a földközi-tengeri akció

Népszava|2015. jún 22.

Szélsőségesek tüntetése Pozsonyban FOTÓ: MTI/STAROVIC TIBOR

Várhatóan ma döntenek az uniós külügyminiszterek az illegális bevándorlás és az embercsempészet elleni földközi-tengeri akció első szakaszának megkezdéséről. A folytatáshoz viszont már az ENSZ BT hozzájárulására is szükség lenne, amire viszont még várni kell. A

luxembourgi tanácskozás előtt, szombaton a magyar Parlament épülete előtt az Amnesty International hullazsákokkal hívta fel a figyelmet arra, hogy 2015 januárja és áprilisa között már legalább 1700 menekült és migráns fulladt a Földközi-tengerbe. A szervezet a bevándorlás-ellenesség és a déli határra tervezett vasfüggöny ellen is tiltakozott.

Az illegális migráció megfékezését célzó földközi-tengeri katonai művelet első, felderítési szakaszának a megkezdéséről dönthetnek ma Luxembourgban az EU-országok külügyminiszterei. Arról, hogy elkezdődik a légi és haditengerészeti felderítés, értesülések gyűjtése, a csempészek által leggyakrabban használt útvonalak feltérképezése és szükség esetén a nyílt tengeren bajba került hajókon levő emberek mentése. Ahhoz, hogy a líbiai partoknál, még a menekültekkel teli hajók elindítása előtt katonai erőt alkalmazzanak a csempészekkel szemben az EU szeretné megszerezni az ENSZ Biztonsági Tanácsának a felhatalmazását, amihez viszont a líbiai hatóságok segítségére lenne szükség. Ám ez azért nehéz, mert Líbiában jelenleg nem működik az állam, így senki nem uralja a helyzetet.

Ebből az észak-afrikai országból az elmúlt hónapokban egyre több illegális migráns érkezik túlzsúfolt lélekvesztőkön elsősorban Olaszországba. Sok hajó elsüllyed és a menekülök néha százával a tengerbe vesznek. Az EU-országok csúcsvezetői áprilisban úgy döntöttek, hogy az uniónak erő alkalmazásával is fel kell lépnie az embercsempészek tevékenysége ellen. A tagállamok külügyminiszterei május 18-án életre hívták az EUNAVFOR Med elnevezésű tengeri műveletet.

Claudio Graziano, az olasz fegyveres erők vezérkari főnöke a Corriere della Seraban megjelent tegnapi interjúban arra figyelmeztetett, hogy háborús cselekménynek minősülne Líbiával szemben a Földközi-tengeren az olasz és a líbiai partok között tervezett esetleges blokád, amely a migráció megállítását célozza. A tengeri blokádot kizárólag az ENSZ határozatával vagy az érintett észak-afrikai állam kérésére lehetne bevezetni, de akkor is eredménytelen lenne az olasz vezérkari főnök szerint. Az emberkereskedők így is, úgy is útra indítanák a líbiai partokról a bevándorlókkal teli lélekvesztőket, amelyek egyenesen a hajóblokád felé tartanának, a hadihajóknak pedig az emberéletek mentése lenne az elsődleges feladatuk. A tábornok szerint az egyetlen célra vezető katonai akció az emberkereskedők üres hajóinak megsemmisítése és az emberkereskedő bűnszervezetek tagjainak üldözése volna.

A brit védelmi miniszter tegnap a BBC-nek kifejtette, a líbiai partok haditengerészeti blokádjával nehéz lenne útját állni a Földközi-tengeren át Európába tartó menekültáradatnak. Michael Fallon szerint a jelenlegi helyzetben fontosabb feladat, hogy az európai kormányok megosszák egymással a hírszerzési értesüléseket. A miniszter elismerte, miután Líbiában jelen

van az Iszlám Állam nevű terrorszervezet, oda nem lehet visszaküldeni a menekülőket, más észak-afrikai országokba azonban vissza lehet telepíteni a tengerből kimentett embereket.
A hullámsírba veszett menekülteknek állított szombaton hullazsákokból emlékművet a Kossuth téren az Amnesty International. A szervezet arra kívánta felhívni a figyelmet, hogy 2015 januárja és áprilisa között már legalább 1700 menekült és migráns fulladt a Földközi-tengerbe, ez százszor több mint egy évvel korábban. Rengetegen közülük háborúk, fegyveres konfliktusok, népirtás elől menekülnek olyan országokból, mint Szíria, Afganisztán, Eritrea vagy Szomália. Az ENSZ jelentése szerint idén több mint 60 millióan hagyták el otthonukat. Az Amnesty International szerint Európa hátat fordított a menekülőknek. Az utóbbi időszakban az Európai Unió a tragédia súlyosságát felismerve, kilátásba helyezett néhány előremutató lépést, azonban több tagállam - köztük Magyarország is - menekültellenes és kirekesztő retorikát alkalmaz ahelyett, hogy az országok az emberi életek megmentését helyeznék politikája középpontjába. Arra figyelmeztettek, életveszélyben lévő embereken kötelességünk segíteni, annál is inkább, mert a migránsok nem bűnözők. A szervezet a magyar kormány bevándorlás-ellenes politikája, valamint a déli határra tervezett négy méter magas kerítés ellen is tiltakozott.
Katonák és rendőrök építhetik meg a 175 kilométer hosszú vasfüggönyt - értesült a kormányközeli Napi Gazdaság. A lap úgy tudja, a honvédségnek és a rendőrségnek is van olyan csoportja, amelynek alapfeladata lehet a válságkezeléssel kapcsolatos munkákban való részvétel. Németh Szilárd, a nemzetbiztonsági bizottság fideszes alelnöke a lapnak arról beszélt, hogy a kerítés felállításának előkészítéséről szóló döntést hírszerzői jelentések ismeretében hozták meg. A kormánypárti politikus megerősítette, hogy a vasfüggöny építésének lehetőségét a belügyminiszter már 2013 májusában felvetette. A biztonsági kerítésről azt mondta, az úgynevezett NATO-kerítés lesz, ami azt jelenti, hogy arra rátesznek még egy olyan drótháló, ami megakadályozza, hogy át lehessen mászni rajta.
Az MSZP egy európai alap létrehozását is indokoltnak tartja a schengeni határszakasz megerősítése érdekében. Erről szombaton beszélt Tóbiás József pártelnök-frakcióvezető. Az ellenzéki politikus elítélte a nemzeti konzultációt, az ehhez kapcsolódó plakátkampányt és a tervezett kerítést, mert ezekkel a kormány felesleges politikai gyűlöletkampányt folytat, ami véleménye szerint az ország és Európa biztonsága, illetve a menekültek helyzete szempontjából biztosan nem megoldás. Csak közös európai fellépéssel lehet megoldani a migráció leginkább 10-20 év múlva jelentkező problémáját, ezért egyebek mellett azt kezdeményezte, hogy az unió gyűjtsön forrást a menekültek országainak biztonságosabbá tételére. Bejelentette, hogy a szocialisták módosító javaslatban terjeszti elő, miként lehetne más módszerrel, rövidebb időn

belül biztosítani az ország zöldhatárát. Arra is felszólította a kabinetet, hogy adjon világos tájékoztatást a migráció valós helyzetéről.

Agresszió Pozsonyban

Kövekkel dobáltak meg egy kisgyermekes arab családot szombaton Pozsonyban, ahol több ezer szélsőséges tüntetett Európa "iszlamizálódása" és az EU menekültpolitikája ellen. A szónokok a menekültek Európába való beáramlását és a "kontinenst elárasztó iszlámot" ostorozták, helyenként durva kritikával illetve az EU vezetését, valamint a menekültkvóták bevezetését támogató szlovákiai EP-képviselőket, akiket hazaárulónak neveztek és nyomdafestéket nem tűrő jelzőkkel illettek. A tüntetés végeztével a bőrfejűek a pozsonyi vár közelében kövekkel dobálták meg a rendőröket, gépkocsikat rongáltak, bántalmazták a városi kerékpárverseny brazil résztvevőjét, és több nézőt is inzultáltak. Még a demonstráció elején, amikor a szélsőséges, jobbára fiatalokból verbuválódott tömeg a pozsonyi főpályaudvartól, a Szlovák Nemzeti Felkelés Terére ment, valaki házilag összebarkácsolt könnygázgránátot próbált dobni az elnöki palota előtt összegyűlt, rendőrségi kordonnal elkerített néhány tucat ellentüntető közé. Peter Pellegrini szlovák házelnök sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy a tüntetők uszításra és az agresszió terjesztésére használták a szombati akciót.

Robert Fico szlovák miniszterelnök pénteken, a pozsonyi Globsec biztonsági konferencia panelbeszélgetésén úgy vélte, Magyarország tiszteletet érdemel azért, hogy megpróbálja saját erőből megoldani az illegális bevándorlás következtében a határain kialakult helyzetet. Fico szerint a migrációs problémával foglalkozó legközelebbi találkozókon és dokumentumokban a görögországi és az olaszországi helyzet mellett "a Magyarországon kialakult komoly helyzetről is beszélni kell".

Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) szintén pénteken arra szólította fel tagországait, bánjanak emberségesen a menekültekkel, és tartsák tiszteletben emberi jogaikat. Az 57 EBESZ-tagállam elkötelezte magát a mellett, hogy küzd a menedékkérőkkel és a menekültekkel szembeni diszkrimináció ellen és segít az otthonukat elhagyni kényszerülőknek - figyelmeztetett a szervezet.

Fazekas Ágnes

Így védi a határt a Fidesz

Népszava|2015. júl 17.

MTI FOTÓ: Kelemen Zoltán Geregely

Elfogadhatatlan, hogy a zöldhatáron bárki kénye-kedve szerint átjárhat - fogalmazott az M1-en Kovács Zoltán. A kormányszóvivő szerint ezért van szükség arra, hogy a határsértés ismét bűncselekmény legyen. Tuzson Bence a Fidesz frakció nevében pénteken be is jelentette, készek módosítani a Büntető Törvénykönyvet, ha a kormány erre vonatkozó javaslata az Országgyűlés elé kerül. A frakció szóvivő sokadik fideszesként védelmébe vette a vasfüggönyt, amit Aleksandar Vucic szerb miniszterelnök legutóbb szerdán utasított el.

Ez az egyetlen hatékony megoldás, amivel a déli országhatárt megvédhetjük. A fideszes Tuzson Bence pénteken így érvelt a november végére elkészülő vasfüggöny mellett. A kormánypárti frakció szóvivője szerint minden lépésüknek az a célja, hogy jóval kevesebb illegális bevándorló érkezzen hozzánk és csökkenjen a magyar emberekre, a hatóságokra háruló nyomás. Ez ugyanis már olyan mértékű, amit sem a magyar szociális, sem az államigazgatási rendszer nem képes kezelni. Csütörtök éjfélig 82 451 illegális bevándorló érkezett az országba, döntő többségük a szerb-magyar határon keresztül. Az áradatot nem csupán kerítéssel, hanem a szabályok szigorításával akarja megfékezni a kormány. Lázár János szokásos csütörtöki tájékoztatóján beszélt arról, hogy módosítani fogják a büntető törvénykönyvet, így ősszel a tiltott határátlépést már börtönnel fogják büntetni. Tuzson pénteken jelezte: a kormánypárti képviselők készek a módosítására. A javaslat ősszel kerülhet az Országgyűlés elé.

A fideszes politikus pártja és a kormány retorikáját követve ismét elmondta, az intézkedéseket a magyar emberek is támogatják, a példátlan sikerű nemzeti konzultáció is ezt mutatja. (A kérdőívet eredetileg nyolcmillió választásra jogosult kapta meg, és a szerdai, meghosszabbított

határidőig a magyarok mindössze tizenkét és fél százaléka válaszolt Orbán Viktornak. Közülük sem mindenki állt ki a szigorítások mellett. - A szerk.)

Miután a nemzetközi egyezményeket Magyarországnak illik tiszteletben tartania, Kovács Zoltán pénteken az M1-en már arról beszélt, hogy a Btk. megváltoztatásának összhangban kell lennie az uniós szabályozással. A kormányszóvivő természetesen helyesli, hogy a határsértés ismét bűncselekmény legyen szabálysértés helyett, hiszen ezt korábban is büntették nálunk. Az elmúlt években viszont részben az európai uniós jogharmonizációnak, részben a "korszellemnek" megfelelően mérséklődött szabálysértésre. Kovács szerint elfogadhatatlan, hogy a zöldhatáron bárki kénye-kedve szerint átjárhat. A határzárról kijelentette, "egy kerítésnek akkor van értelme, ha a funkcióját el tudja látni".

A migrációs kérdést nem falakkal, hanem az Európai Unió és a tranzitországok közös politikájával lehet megoldani. Ezt Aleksandar Vucic szerb miniszterelnök mondta szerdán a szerb-macedón határhoz közeli Presevóban, ahol egy hete nyílt háromszáz migráns elszállásolására alkalmas befogadó központ. Vucic arra figyelmeztetett, "nem lehet leállítani egy olyan folyamatot, amelyben az emberek Közép-Ázsiából és a Közel-Keletről a jobb élet reményében érkeznek ide Németország vagy más nyugat-európai ország felé haladva". Nem riogatott, sőt arról beszélt, hogy a menekültáradat miatt Szerbiában nem romlott a biztonsági helyzet, a "migránsok nem azért érkeznek az országba, hogy incidenseket okozzanak, hanem a szerencsétlenségek és a háború elől menekültek el, a jobb életet, nem pedig a bajt keresik". A migránsok célja az, hogy minél hamarabb tovább menjenek, ebben pedig nem lehet őket megakadályozni.

"Egyesek saját magukat kerítik el, nem Szerbiát". Vucic így reagált a múlt héten arra, hogy Mórahalom határában elkezdték építeni a vasfüggönyt. Országa illően viselkedik ebben a helyzetben, és nem szeretne rontani a szerb-magyar kapcsolatokon - mondta, de hozzátette, "mindenki csak a saját lépései miatt szégyenkezhet, másokéi miatt nem". Angela Merkel német kancellár Belgrádban arra figyelmeztetett, a falak építése nem jelent megoldást.

A határzár miatt a horvátok is aggódnak. A Vecernji List című napilap korábban úgy vélte, hogy Horvátország számára drámai következményekkel járhat, ha Magyarország lezárja határait Szerbiával. Annak ellenére, hogy Horvátország nem tagja a schengeni övezetnek, a lezárás arra ösztönözhetné a balkáni útnak nevezett menekülési vonalon érkező illegális menekülteket, hogy nagy részük Horvátország felé vegye az irányt - írta lap.

Miközben a kormány a nyilvánosságot afgán, szír, iraki migráns-áradattal riogatja, és azt állítja, hogy a magyar szociális rendszer már nem bírja el ezt a népvándorlást, a szlovákiai Új Szó szerint a magyar, a lengyel és a szlovák kormány a közelmúltban egyeztetett azzal

kapcsolatban, hogy ha Ukrajnában esetleg szétesik a központi hatalom, akkor menekülthullám várható Kárpátaljáról. Több tízezer ember befogadására is fel kell készülnie a szomszédos országoknak. Állítólag már arról is egyezség született, hogy Magyarország és Szlovákia 20-20 ezer menekült befogadására próbál felkészülni, Lengyelország pedig 40 ezer embert engedne be.

A magyar kormány fokozott figyelemmel, aggodalommal követi a kárpátaljai eseményeket - mondta csütörtöki tájékoztatóján a Miniszterelnökséget vezető miniszter. A tárcavezető a Munkácson történtekkel kapcsolatban hangsúlyozta: a magyar kabinet reméli, hogy az ukrán központi kormányzat képes úrrá lenni a helyzeten, és minden kárpátaljai magyar biztonságát tudja garantálni. "Reméljük, csak a sajtótudósításokból tűnik ki az a kép, hogy a központi állam Kárpátalján nem ura a helyzetnek" - fogalmazott Lázár. Kiderült, a magyar kormány folyamatosan tájékozódik a kérdésben, és szükség szerint kész egyeztetni Ukrajnával.

Alkotmányos jog plakátot tépni

"Jó hírünk van minden plakátjavítónak és plakátletépőnek!". Ezzel kommentálta a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) jogvédő szervezet a Facebook-oldalán azt a hírt, hogy a bíróság megszüntette a szabálysértési eljárást kollégájuk, Szeles András ügyében, aki Kalocsai Kinga Reginával júniusban letépett egy bevándorló-ellenes kormányzati plakátot. A Pesti Központi Kerületi Bíróság kimondta, hogy a fiatalok a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos alapjogával éltek. "A véleménynyilvánítás mindenkit megillető önkifejezésünk szabadságát biztosító alapvető jog, így amennyiben ezt korlátozzák, úgy a sérelmet szenved a társadalmi igazságosság" - hangzik az indoklás. A bíróság azt is kimondta: "Az Alaptörvény hivatkozott IX. cikkének célja, hogy a közéleti szólásszabadság biztosításával a demokratikus közvélemény és az egyén számára biztosítsa a demokratikus közélet fejlődését. Lehetővé tegye az egyén számára a véleményének kifejtését, mások véleményének formálást, és hogy meggyőzhessen másokat a saját álláspontjáról. Jelen esetben az eljárás alá vontak az előzőekben hivatkozott alapjogaikkal éltek, amikor politikai véleményüknek a plakát mondanivalója okán annak részbeni eltávolításával adtak hangot." A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye. A fiatalok a budapesti Ferdinánd hídnál szaggatták le a kormány egyik bevándorlás-ellenes plakátját, majd miután összetakarítottak, föladták magukat a rendőrségen.

Fazekas Ágnes

Ések a határon

Népszava|2015. júl 18.

Azon a kerítésen, amelyet a magyar kormány azért épít a szerb határon, hogy feltartóztassa az általa „illegális bevándorlóknak” nevezett migránsokat - valójában legfőképp menekülteket -, a hírek szerint pengék is lesznek. A beépített kések – úgymond – jócskán megnehezítik majd az átjutást.

Ezt a sajtóértesülést eddig senki nem cáfolta. Vagyis a kormányzat nem szégyelli a dolgot, esze ágában sincs lemondani erről a tökéletesen haszontalan, viszont annál viszolyogtatóbb, barbár „megoldásról”, mert az pontosan beleillik abba a propaganda-hadjáratba, amit belpolitikai használatra folytat a menekültek ellen. Nyilván arra számít, hogy mindazok, akiknek legrosszabb ösztöneikből fakadó indulatait már eddig is sikerült ezzel a hecckampánnyal felkorbácsolni, nemkülönben lelkesen üdvözlik a pengék beépítését is. Hiszen ez a párját ritkító „műszaki” gondosság arra vall, hogy a kormány komolyan veszi a feladatot: megértetni a Magyarország felé igyekvő oltalmat keresőkkel: márpedig ha itt próbálkoztok, legfeljebb elvéreztek a kerítésen, de bebocsátást akkor sem nyertek.

Ez a látszólag kegyetlen elriasztási technika persze értelmetlen, és akik kitalálták, azok is pontosan tudják, hogy ilyesmivel nem lehetne megállítani az elkeseredett, kimerült, félelemtől űzött embereket. Szerencsére azonban nincs is szükségük arra, hogy a magyar késeken keresztülmásszanak. Tudvalevő – noha a kormány korifeusai erről nemigen beszélnek -, hogy amennyiben bárki a kerítés előtt, már magyar területen megáll, és bejelenti, hogy menedéket kér, azt a nemzetközi egyezmények szerint amúgy is be kell engedni. Tehát maga a kerítés is felesleges, hiszen semmiféle gyakorlati haszna nincs – kizárólag arra való, hogy a kormány emberei folyamatosan előadhassák a nemzet megmentéséről szóló színjátékukat. Legkevésbé sem érdekli őket, hogy ez a gyalázatos népámítás a lehető legrosszabb színben tünteti fel az országot; hogy úgy láttatja a magyarokat, mint a mások szenvedéseire érzéketlen, nem csupán önző, de ráadásul kíméletlen rasszistákat.

Mert az Orbán-kormány azt még csak elfogadtatta a nemzetközi szervezetekkel, magával a brüsszeli Bizottsággal is, hogy miután az utóbbi időben mind több menekült érkezik Magyarországra, méltányos, hogy elhelyezésükhöz nagyobb anyagi hozzájárulást kapjunk az uniótól. De ugyanezek a fórumok már a kerítésépítés gondolatát is elutasították; csakúgy mint Szerbia, amelynek miniszterelnöke sem rejtette véka alá lesújtó véleményét. Nem kétséges persze, hogy a világ érti az orbánizmus belföldi hasznosításra szánt üzenetét, de éppen ezért még jobban undorodik ettől a rezsimtől. Undorodik attól, hogy egy politikai kurzus a pőre uszítás árán próbálja növelni támogatottságát, és számára ez a cél minden eszközt szentesít.

Orbán és társai úgy vélik, hogy az őket elítélők egyszerűen álszentek, mert maguk sem kérnek a menekültekből, legfeljebb a politikai korrektség jegyében úgy tesznek, mintha a humanitárius

kötelességet előbbre valónak tekintenék a saját komfortérzetük védelménél. Csakhogy ez nem igaz. Éppen nyugati szomszédunk példázza, mennyire másként viselkedik egy valóban fejlett, az európai értékeknek elkötelezett állam ebben a krízisben, mint Magyarország. Pedig az osztrákok sokkal inkább érintettek a migránsok áradatától, hiszen azok egyik célállomása éppen Ausztria. Ennek ellenére a bécsi belügyminisztérium felhívással fordult a lakossághoz, kérve, hogy mivel a táborok megteltek, jelentkezzenek azok, akik befogadnák az oltalmat keresőket. Az osztrák hatóságok tehát még véletlenül sem illegális bevándorlókról beszélnek, mint Orbánék, hanem „háborús menekültekről", akik védelmet érdemelnek.

Ugyanakkor ez a bánásmód nem azt jelenti, hogy a menekültstátus iránt benyújtott kérelmek nem esnek szigorú elbírálás alá. Sem Ausztria, sem Németország nem adja könnyen a letelepedési engedélyt; akik bizonyíthatóan nem üldöztetés vagy másfajta életveszély elől emigrálnak, azokat ők sem fogadják be. De amíg az eseti döntések meg nem születnek, tisztességesen ellátják az embereket. Nem csupán élelmezik, és ha kell felruházzák őket, de az egészségügyi szolgáltatást sem tagadják meg tőlük – és ami a legfontosabb: nemhogy nem hergelik ellenük a lakosságot, hanem megértésre, a szolidaritás kifejezésére szólítják fel. Ez a metódus szöges ellentéte annak, ahogyan a magyar hatóságok viselkednek. Minálunk a kormánypropagandának megfelelően bánnak a határon átkelőkkel: egyrészt deklaráltan bűnözőknek tekintik őket, másrészt mindent elkövetnek, hogy magukra hagyottan, tájékozatlanul és éhesen bolyongjanak a városokban pályaudvartól pályaudvarig, míg valahogy eljutnak a táborok kétségbeejtő körülményei közé. Ha nem akadnának önkéntes civil segítők, a helyzet még drámaibb volna. Ám megmagyarázhatatlan a nagy karitatív szervezetek, az egyházak és a Vöröskereszt passzivitása. Ezek Európában mindenütt élen járnak a migránsok megsegítésében, és munkájukkal igyekeznek megfelelni az irgalom parancsának. A kereszténységével amúgy hivalkodó magyar kormány ilyesmiről a jelek szerint még csak nem is hallott – és talán nem alaptalanul feltételezzük, hogy a jótékonyság felkent intézményeit ez a hivatalos süketség készteti oly elszánt közönyre.

Nem hallottuk, hogy bármelyik egyházi méltóság tiltakozott volna akárcsak a pengékkel megerősített határzár ellen.

Mészáros Tamás publicista

Menekültekkel riogat a Fidesz

Népszava-összeállítás|2015. febr 21.

Pápai Gábor rajza.

Míg sem a szerb, sem pedig a magyar fél nem hajlandó tárgyalni a koszovói vezetéssel a koszovói menekültekről, addig a magyar képviselők önmagukkal előszeretettel vitáznak. Budapesten parlamenti vitanapot tartottak, ahol megtudhattuk, hogy a kormányoldal szerint a menekültek betegségeket terjesztenek, emellett csalók, garázdák és potenciális terroristák, akiket haladéktalanul ki kell zárni Európából. A demokratikus ellenzék szerint a kormány szakmai javaslatok kidolgozása helyett csúsztat és félremagyaráz.

Koszovóban továbbra sem tudnak semmit arról a tegnap megkötött magyar-szerb megállapodásról, amelynek értelmében szárazföldön, buszokkal, szerb területeken keresztül, ám magyar szervezésben toloncolnák haza a koszovói menekülteket. Mint arról beszámoltunk, csütörtökön még a koszovói belügyi államtitkár sem tudott a hazánkban bejelentett megállapodásról, pénteken pedig Pristina polgármestere is lapunk munkatársától értesült a toloncegyezményről. Shpend Ahmeti véleménye szerint az emberek elkeseredettek, nehéz meggyőzni őket arról, hogy ne hagyják el a hazájukat egy jobb élet reményében.

Különösen, hogy akadnak, akik olyan híreket terjesztenek, amelyek szerint nem küldik haza a menekülteket. Miután azonban a sajtó beszámolt a magyar menekülttáborokban uralkodó szörnyű állapotokról, alábbhagyott a kivándorlási áradat. A koszovói kormány kampánya - "Ne hagyd el hazádat!" - viszont feldühíti a reménytelen helyzetben lévőket. A szerb hatóságok ráadásul megkönnyítették a koszovóiak menekülését - ahogyan most visszatoloncolásukban is partnerek. Ahmeti polgármestert arról a hírről sem tájékoztatták, mely szerint újra megszervezhetik a Budapest-Pristina közvetlen repülőjáratot is.

Míg a menekültkérdésben a leginkább érintett albán fél tájékoztatása még várat magára, addig pénteken Budapesten - szakemberek szerint teljesen értelmetlen - parlamenti vitanapot tartottak a Fidesz kezdeményezésére. Az ötpárti szócsatával kapcsolatban (a Demokratikus Koalíció és az Együtt korábban jelezte, nem vesz részt "a kormány színjátékában", amelyről Orbán Viktor is távol maradt) beigazolódtak a bevándorlókkal és menekültekkel foglalkozó civil szervezetek jóslatai, tegnap érdemi eredmények, konkrét megoldási javaslatok megfogalmazása nélkül zajlott le a képviselői haddelhadd. A politikusok négyórás időkeretben fejthették ki véleményüket a kormány által "megélhetési bevándorlásnak" elkeresztelt fantomjelenségről, amely a Fidesz szerint az elmúlt hetekben Magyarország legégetőbb problémájává nőtte ki magát. Már meg sem lepődünk, amikor Kontrát Károly olyanokat mond, mint hogy a Magyarországon átutazni szándékozó menekültek többsége nincs is valódi életveszélyben, hazájukat pusztán a "könnyebb megélhetés" céljából hagyják el. Sőt, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára a kormány terrorizmust és menekültügyet összemosó idegenellenes kampányába is beszállt, mint fogalmazott: "ha eredményes lesz a szárazföldi harc az Iszlám Állam ellen, akkor a jelenlegi terroristák lesznek a menekültek".

Pontosan így kell elkezdeni egy show-műsort. A hangulatért felelős kormánypárti politikusok nem is fogták vissza magukat, például Firtl Mátyás, a KDNP vezérszónoka szerint a menekültek súlyos egészségügyi kockázatot is jelentenek, éppen ezért a határokon "be kell gyűjteni a használt ruhadarabjaikat, nehogy egy helyi magához vegye őket, hiszen ki tudja, milyen kórokozókat hordoznak magukkal". Mindemellett Firtl is megpróbálkozott a nyelvújítással: fideszes körökben valószínűleg hamarosan elterjed a "migrációs bevándorló" "fogalom" használata is. Kósa Lajos, a Fidesz vezérszónoka pedig - aki a menekültügyet a következő évek

legsúlyosabb társadalompolitikai kérdésének nevezte - azzal példálózott, hogy a garázda bevándorlók még Svédországban is - ahol Európában a legalacsonyabb a lakosság idegengyűlölete - "felgyújtják az utcákat". Mindezek után a jobbikos Z. Kárpát Dániel elismerte, menekültkérdésben "nehéz a Fideszt jobbról előzni". Ennek ellenére megpróbálta: úgy gondolja, hogy az "úgynevezett menekültek" között számtalan bűnöző lép be az országba, a menekültszállók pedig "azonosíthatatlan elemekkel" vannak tele. Tény: a xenofób politikai kampányt eddig a Fidesz nyerte.

Nem csoda, hogy a kormánypártok és a baloldali ellenzék között továbbra sincs egyetértés a bevándorlókkal és menekültekkel kapcsolatos politikai kérdésekben. Harangozó Tamás, az MSZP vezérszónoka szerint a most tapasztalt menekülthullámot a Fidesz hisztériakeltésre, az idegengyűlölet szítására kívánja felhasználni. Mint mondta, "amit a Fidesz előad, az a legsötétebb, legaljasabb politikai propaganda, gátlástalan manipuláció, amelynek során a valós adatokat, féligazságokon alapuló közhiedelmekkel és nyilvánvaló otromba hazugságokkal mossák össze". Ugyanakkor leszögezte: minden ésszerű szakmai javaslatról készek tárgyalni, amely a magyar emberek biztonságát erősíti, és a menedékjogot kérőket emberként kezeli, humánus és tisztességes elbánást biztosít. A józan párbeszéd a civilek szerint is fontos, ezért a Magyar Helsinki Bizottság tegnap nyilvános szakmai vitára hívta a kormányt.

Schiffer András, az LMP vezérszónoka szerint a kormányoldal folyamatosan csúsztat, tudatosan összekeverve a menekülteket az illegális bevándorlókkal. Emlékeztetett: januárban, a Charlie Hebdo elleni párizsi merénylet után a kormányzat még a terrorizmus elleni nemzeti stratégiáról akart egyeztetni, ám elmúlt hetekben "gátlástalanul" összekeverték a terrorizmust a bevándorlással, a bevándorlókat, a menekültekkel. A PM-es Szabó Tímea a távollévő miniszterelnök érzékeny pontján, a focin keresztül közelítette meg a kérdést: felsorolta azokat a Magyarországon sikeres focistákat, akik szerinte a kormányoldal érvelése alapján illegális bevándorlónak minősülnek. Szólt arról is, hogy Magyarország ötmilliárd forint támogatást kap az uniótól a kérdés kezelésére, ám rejtély, hogy azt mire költik.

Míg a Fidesz-KDNP szélsőségesen nacionalista képviselőgárdája legszívesebben Magyarország, sőt az egész Európai Unió kapuját bereteszelné, addig az MSZP-s Bangóné Borbély Ildikó ismét emlékeztette a kormányt arra, hogy a Magyarországon áthaladó menekülteknél jóval égetőbb kérdés a fokozódó kivándorlás - a statisztikai hivatal is legkevesebb 350 ezer külföldön élő magyart tart nyilván. "Mit gondolnánk, ha róluk például a német kormány megélhetési bevándorlóként beszélne?" - kérdezte.

Uniós összefogás a menekültekért

Míg hazánkban napról napra erősödik a menekültellenes politikai hecckampány, addig az Európai Bizottság tagállami összefogást sürget a menekültek megmentése érdekében. Olaszországban például fokozzák a menekültügy kezelésére nyújtott támogatást, így év végéig meghosszabbítják a tavaly november elsején megkezdett, és eredetileg csak néhány hónaposra tervezett Triton tengeri mentőműveletet - jelentették be csütörtökön Brüsszelben. A művelet keretében az EU határrendészeti támogató ügynöksége, a Frontex az olasz hatóságok kérésére – 21 tagállam részvételével - segítséget nyújt ahhoz, hogy kimentsék a Földközi-tengeren lélekvesztőkön életveszélyben hánykódó, Észak-Afrikából az EU-ba igyekvő illegális bevándorlókat. Dimitrisz Avramopulosz, belügyekért és bevándorlási politikáért felelős uniós biztos kijelentette: Olaszország nincs egyedül, a menekültek befogadására irányuló uniós erőfeszítéseket javítani kell. Mint fogalmazott: "Európa nem válhat őrzött erőddé".

Magyaráz a megélhetési MTI

Az elmúlt napokban többeknek feltűnt, hogy a kormány egyik legfőbb szócsöveként funkcionáló MTI - a néhány napos visszafogott "illegális bevándorlózásról" - áttért a Fidesz által propagált, nem létező "megélhetési bevándorló" fogalmának használatára, még a szír vagy afgán menekültekről szóló híradások esetében is. A Hír24 megkérdezte a távirati irodát, vajon mi áll ennek hátterében. Válaszukban közölték: a "megélhetési vándorlás" kitétel "slug", vagyis gyűjtőcím, ami nemzetközi sztenderdek alapján a hírügynökségi újságírás sajátja, jelentősége abban áll, hogy a későbbiekben a hírügynökség adatbázisában történő keresést megkönnyítse. "A gyűjtőcím a fentiekre való tekintettel ugyanakkor mindig csak az általánosítás egy bizonyos szintjén tud igaz lenni. Minden ilyen narratívában lehet olyan elem, amire nem teljes egészében igaz az az általánosítás, amit a slug alkalmaz" - írták. Ugyanakkor a 444.hu-nak nyilatkozó, korábbi MTI-s újságíró szerint mindez csak porhintés, hiszen a szír menekültekkel foglalkozó anyag valódi slugja "társadalom-migráció" (a címszerkezet felett látható, kisebb, szürke betűvel).

Menekültek csupasz álmai

Népszava|2015. júl 3.

A gyakran ezer kilométeres gyaloglás után Presevóban már csak annyi erejük marad a külföldieknek, hogy lefeküdjenek aludni FOTÓ: VERESS JENŐ

A szerb-macedón határon minden másként látszik, mint a teleplakátolt Magyarországról nézve. A helyszínen munkatársunk a jugoszláv testvérháború keserű tapasztalatait sejti a megértés és a menekülteket övező emberség mögött. Pedig a határ menti Presevóban minden elképzelhető nyugalmas helyen külföldiek alszanak kis cókmókjukon, senki nem zavarja el őket. Ezer kilométereket tettek meg, a vöröskeresztes emberség után különösen nagy erővel rántja magával őket az álom.

Hatvankét kilométer. Ekkora a szerb-macedón határszakasz. Harmada a Magyarországon felállítani tervezett kerítés hosszának. Ezt védik most közösen a magyar és a szerb hatóságok. Budapestről havi váltásban összesen tíz-tíz rendőrt vezényeltek ide, és négy hőkamerás autót, hogy így őrizzék Magyarország határát, attól 600 kilométerre. Munkálkodásukról a csend a lehető legmélyebb. Az elmúlt héten semmiféle híradás sem szólt arról, hogy akár egyetlen határsértőt is elfogtak volna az új együttműködésben. Pedig tódulnak. Szakemberek szerint az akciónak nincs szakmai indoka, várható haszna. Afféle látványpékséget „üzemeltetnek”, ami ráadásul láthatatlan – mondta egy a helyi viszonyokat jól ismerő szakember. – Az egész a hazai közvéleménynek szól, de meglehetősen üresen.

Erre utalhat az is, hogy az Országos Rendőr-főkapitányság a Népszava kérését öt nap gondolkodási idő után - indokolás nélkül - elutasítva megtiltotta, hogy az ott szolgáló magyar rendőrökkel beszélhessünk. (A Szijjártó-féle külügy, amelytől együttműködést, és nagyköveti interjú lehetőségét kértük – ilyet sem látott még a civilizált világ diplomáciája – a miniszterelnöki sajtóirodához utasította lapunkat, mely természetesen nem reagált.)

Napokig jártuk a határvidéket szerb és macedón oldalról is, ám a magyar rendőröket, de még az autójukat sem láttuk – ez bizonyára csak riporteri balszerencse.
Aki persze komolyan gondolja, hogy egy jól kieszelt budapesti hatósági tilalom érvényes másik két országra is, súlyosan félreérti a világ működését. Meg mélyen lenézi az újságírót. Egyik sem újdonság. A végeken, meg a hegyek között – jó messzire mindentől, mindenkitől – szóra bírhatók a megfigyelőnek kiküldött szerb hivatalos személyek is. Akik nem átallanak arra célozgatni, hogy Szerbia részéről egyáltalán nem tűnik fontosnak bezsuppolni a Macedóniából érkezőket, ezért aztán jobb is, ha az állampénzen ügybuzgólkodni küldött magyar zsaruk is inkább csak nyaralgatnak kicsit a festői tájakon.
A hőkamera a hegyek között egyébként sem sokat ér, ez nem a magyar alföld, hogy meglátjuk, beugrunk a terepjáróba, és toronyiránt elkapjuk őket. A migránsok meg amúgy is egy pár kilométeres, jól bejáratott laposabb szakaszon szelik át a határt - magyarázza helyi emberünk. És, hogy szerb határvadászok miért is nem törik kezüket-lábukat, hogy összefogdossák a menekülteket? Mert úgyis mind hamar önként jelentkezik a hatóságoknál, hogy az új törvény szerint bánjanak velük. Eszerint, ha regisztrálnak az illetékes helyen, háromnapos ingyenes utazásra jogosító papírt kapnak, meg élelmet, és 72 órán belül el kell hagyniuk az országot. A minap ilyen törvényt hoztak Macedóniában is. És, ha mégsem jutnak tovább ennyi idő alatt, akkor mi történik? Konkrétan semmi. Majd kapnak újabb papírt, és kezdődik a következő 72 óra, próbálkozhatnak újra, de ez ritka – mosolyog a hírforrás.
Kicsi a Balkán: összefutunk egy magyar civil szervezet képviselőjével, aki a szerb, és a macedón hatóságok – és a sajtó - előtt „inkognitóban" van, csupán eljött megnézni, hogyan működnek itt a dolgok. Ötleteket merít és ad a helyi, és hazai tapasztalatokból, illetve jelzi hazafelé, mire számíthatnak, mire készüljenek magyarországi társai. Belgrádi kolléganőjével közösen járják a környéket. Az asszony megélte a balkáni háborút, segélymunkásként dolgozik. Haragszik a magyarokra, vagyis az idegengyűlölet mutató és szító kormányra.
– Ha úgy hozná a helyzet, a genfi egyezményt is fölmondanák – fakad ki. - El tudom képzelni, hogy egy háborúban legszívesebben a hadifoglyokat is kivégeznék.
Kemény szavak, indulatból fakadnak. A volt Jugoszlávia népei megtapasztalták alaposan, milyen, ha szomszédot szomszéd, testvért testvér ellen uszítanak. Bőrükön érezték a genocídium, a menekülés borzalmait. Ezért is melegszívűek a világ túlsarkából érkezett szerencsétlenekkel. Van lélekből fakadó emberség, a társadalom, az összefogás embersége, meg aztán az adminisztratív emberség. Hogy mindez mit jelent? Talán később kiderül.
Presevo határ menti kisváros, a Macedóniából érkezők első menedéke. Borzalmakon átment emberek jönnek ide. Hazájukból Görögországon át gyalogolnak, iránytűjük az autópálya, meg

a vasútvonal. Hol mellette, hol rajta vonszolják magukat végig. Akiknek sikerül. Nemrég 13 menekültet, köztük gyerekeket gázolt halálra egy vonat, mert az elcsigázott emberek egy kanyarban nem hallották meg a közeledő szerelvény hangját. Az idén 26 menekült halt meg csak a síneken, Macedóniában. A presevóiak nem bámulják meg a rengeteg színes bőrűt, nem sértegetik őket szóval és tettel. Nem félnek tőlük vezényszóra, és még csak plakátokkal sem riogatja őket a szerb kormány. A migránsok sem olyanok, amilyeneknek a „lélekben rózsadombi" magyar rettegők szeretik lát(tat)ni őket.

Abebi, a 25 éves lány, Németországba készül. Két hónapja indult el Nigériából, Lagosból. Érettségije van, ért a számítógépekhez, főzni is tud, de takarítani is beállna. Ebből szeretne megélni.

Abebi a Boko Haram nőellenes terrorja elől menekül

A magyar ideológia szerint gazdasági menekült, megélhetési bevándorló. Pedig valójában „csak" élni szeretne. Mert, ha jobban szétnézünk, Nigériában, a Boko Haram terrorszervezet tömegesen fogdossa össze, ejti túszul a nőket, hogy az iszlámra való áttérésre kötelezze, kényszerházasságba, vagy rabszolgaságba taszítsa – vagy egyszerűen lemészárolja - őket. Abebi ezt nem szerette volna megvárni.

Al Kar Dur 32 éves újságíró is a németek munkáját akarja "elvenni". Szíriából, Damaszkuszból indult útnak, már másfél éve. Rettentő körülmények között, Libanon, Törökország és Görögország érintésével jutott el odáig, hogy a célegyenesben, Magyarországon majd őrizetbe

vehessék - bár rokonai várják Németországban. Besorozták katonának, de iszlám szélsőségesek is harcba akarták vinni. Nagy nyomás alatt, életveszélyből kellett menekülnie.

- Ez nem az én háborúm - mondja a fiatalember egyszerre komolyan, és vidáman, hiszen az már biztosnak látszik, hogy soha nem kell fegyvert fognia. – Nézz csak végig ezen a csapaton – mutat körbe –, afgánok, szírek, irakiak, szomáliaiak, jemeniek. Mind sorköteles fiatal. Ez nem véletlen… Ezek az emberek nem egy megszokott békés szegénységből akarnak kitörni.

Mohamad Katuba ugyancsak Szíriából, hasonló okok miatt, de más módon kutyagolta keresztül a fél világot. Van az úgy, hogy régi damaszkuszi cimborák évek után pont Presevóban találkoznak össze.

A háromnapos menlevél mellé élelmiszercsomag is jár

Úgy tartja a kezében a 72 órás menlevelet, mint valami all inclusive örökbérletet a szép jövőbe. Pedig még rá is rengeteg megpróbáltatás, szomorúság és kudarc vár. Ő az ismeretlenbe indult. Az élet a legfontosabb, annak érdekében mindent túlélünk – valahogy így fogalmazza meg filozófiáját.

Presevo vasútállomása virtigli „békebeli” szovjet hangulatot áraszt a koszovói-macedón-szerb hármashatártól macskaugrásnyira. Egyetlen migráns ácsorog a peronon, de közeledtünkre ő is odébbáll. Előkerül viszont egy rendőr, aki kis tétovázás után láthatóan elrendeli maga számára a gyanús idegenek felderítését. Igazoltatás, adatok rögzítése. Hogy miért, azt talán maga sem tudja, de így csak nem lehet baja belőlünk. Két dolgot nem szabad, mondja: fényképezni, meg kérdezősködni.

A hazai tapasztalatok alapján fura, hogy bár csak azon a napon több száz menekültet regisztráltak a városban, üres a vasúti megálló. Pedig közvetlenül a magyar határ felé ez az egyetlen gépesített úti lehetőség. Hogy az efféle látszólagos apróságokat is megértsük, érdemes körülnézni ezen az úgymond áteresztő bázison, és környékén. A vonattól alig száz méterre éppen most rendezkedett be a szerb Vöröskereszt, egy úgynevezett „one stop centre" épületében. A segélyponton ehetnek, tisztálkodhatnak, akár meg is alhatnak a menekültek, mielőtt továbbutaznak. A kapu nyitott, egy géppisztolyos csendőr áll csak ott, de szinte biztosak vagyunk benne, hogy nincs lőszer a fegyverben. Mert minek is lenne? Az megy be, és ki, aki akar.

A szabadság kapujában a regisztrációra várva Fotók: a szerző felvételei

Pár perc járásra, a helyi rendőrségen folyik a migránsok nyilvántartásba vétele. (Nemrégiben jártunk Kiskunhalason egy hasonló, ámde magyarmód szigorú intézménynél. A kettő közt az a fő különbség, hogy a presevói menekültek nem csak egy szál papírral, hanem élelmiszercsomaggal a kezükben lépnek ki a laktanyából.)

A környéken minden elképzelhető nyugalmas helyen külföldiek alszanak kis cókmókjukon, senki nem zavarja el őket. Ezer kilométereket tettek meg, jószerivel tisztálkodási lehetőségek nélkül, nem csoda, ha a vöröskeresztes emberség után különösen nagy erővel rántja őket magával az álom.

Beszéltünk itt az imént az adminisztratív emberségről. Nos, ez is csak hazai összehasonlításban értelmezhető. Itt véletlenül sem fordulhat elő, hogy a migránsokat pont az esedékes vonat elindulása után engedik útnak. Hogy azután órákat vagy az egész éjjelt a nyílt utcán – a „lakosság zavarásával, és érthető felháborodásával, azonnali intézkedéseket követelve" – kelljen tölteniük. Ez annyira illogikus, hogy a helyi rendőröknek eszébe sem jut így „szívatni" a külföldieket. Aki valamiért mégis lemarad, megalhat a Vöröskeresztnél. (Melynek magyar

testvérszervezete menekültügyben még nemigen hallatott magáról.)Kevéssel odébb két sátor, és egy mikrobusz. Az Orvosok Határok Nélkül nevű szervezet önkéntes doktorai vizsgálják a jelentkezőket. Páran gyötrő éhségükben zöld barackot ettek egy fáról… Az ellátásra szorulók döntő többsége viszont a lábát mutatja. Sokan vannak, akiknek a talpalástól „csak" hólyagjai, bütykei keletkeztek, de többen már a nyers húsig felsebzett lábbal vánszorogtak idáig. Rachel, a szőke orvosnő Norvégiából jött segíteni, a saját pénzén. Elszomorítja, amit lát, legszívesebben mindenkinek megmutatná. Az egész kerek világnak.

Presevo vasútállomása tehát többnyire azért üres, mert csak vonatindulásra mennek oda a migránsok. Valahogy minden olyan logikus, tiszta, és egyszerű, és magyarnak szokatlan.

– Tényleg olyan testvérháború kell ahhoz, mint a miénk volt, hogy végül emberséget tanuljanak az emberek? – kérdi tőlünk keserűen a belgrádi segélymunkás, választ nem várva.

Orbán: kell a vasfüggöny

Népszava|2015. júl 3.

Két plakát, két világ FOTÓ: TÓTH GERGŐ

Kisajátítják a magyar határ és a majdani vasfüggöny közötti tíz méteres területet, így az illegális migránsok még nehezebben juthatnak be az országba. Azt pedig, hogy a kerítés hatásos, nemzetközi példák bizonyítják. Ez derült ki Lázár János és Giró-Szász András szokásos csütörtöki tájékoztatóján, amikor lapunk kérdéseire válaszoltak. Heteken belül megkezdik a kerítés építését. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága aggódik.

Meg lehet-e állítani a menekült-áradatot a határzárral, különösen akkor, ha az 10 méter mélyen benyúlik a magyar oldalra? Így, aki eljut a kerítésig már Magyarországon tartózkodik és ennek

megfelelően kell vele szemben eljárni - vetette fel lapunk a Miniszterelnökség vezetőjének szokásos csütörtöki tájékoztatóján. Lázár János nemzetközi tapasztalatokra hivatkozva közölte, hogy a kerítés visszatartja a migránsokat. Különösen azokat, akiket "professzionális" embercsempészek irányítanak. Miután Szerbia felől embercsempész útvonal vezet Magyarországra, a határzár akadály lesz előttük. Hozzánk amúgy sem spontán, az életükért menekülő emberek érkeznek, hanem olyanok, akiket az anyagi jólét vonz. Itt "emberszállítás" zajlik. Giró-Szász András államtitkár ezt azzal egészítette ki, hogy a hivatalos magyar határ, illetve a vasfüggöny között húzódó 10 méteres sávot kisajátítják, ezért a menekülők odáig sem juthatnak majd el.

Orbán Viktor egyébként a szerdai kormányülésen kiadta a jelszót, minél hamarabb fel kell építeni a kerítést a szerb-magyar határon, így heteken belül megkezdik annak telepítését. Lázár szerint a miniszterelnök világossá tette, nem tudnak erre 4-5 hónapot várni, mert egyre több illegális bevándorló érkezik. Az elmúlt hétvégén például 3800-an jöttek. A vasfüggönyt az állam építi, és 10 milliárd forintnál nem kerülhet többe, a határzár nyomvonalát a Belügyminisztériumban már meghatározták. Az is kiderült, miután Magyarországra illegális bevándorlók jönnek, akik már nem háború, vagy üldöztetés elől menekülnek, számukra nem kell a migránsoknak járó ellátást biztosítani.

Eddig körülbelül egymillióan küldték vissza a nemzeti konzultációs kérdőívet, és a miniszter szerint egyre többen akarnak válaszolni, mert a kormányzati tájékoztatás hatására felfigyeltek az illegális bevándorlás ügyére.

Néhány hónapot vesz igénybe a magyar-szerb határra tervezett ideiglenes határzár kiépítése. Ezt még tegnap reggel közölte Szijjártó Péter az M1 aktuális csatorna műsorában. A külgazdasági és külügyminiszter bejelentette, nyolc-tíz helyszínen egyszerre kezdődik majd el a munka, mégpedig azokon a területeken, amelyek a leginkább "kitettek" a bevándorlási nyomásnak, hogy "világos legyen mindenki számára, az ilyen törvénysértő cselekedeteknek Magyarország gátat szab".

Sorosra gyanakszik a CÖF

Adathamisítást gyanít a Civil Összefogás Fórum (CÖF) a Kétfarkú Kutyapárt és a Vastagbőr blog ellenkampányának finanszírozása körül. A békemeneteket is szervező civilek közleménye szerint "Mesterházy összecsomózta a Kutyapárt farkait." Az MSZP volt elnöke ugyanis adott pénzt a kampányra, a neve mégsem szerepel a közzétett listán, ezért arra kérik a plakátkampány szervezőit, hozzák nyilvánosságra, "kik finanszírozzák a magyar állampolgárokat hergelő kampányukat." Választ várnak arra is, hogy a "teljes költségvetés mekkora részét teszik ki Soros György adományai, aki évek óta pénzeli a sokszor agresszív baloldali csoportokat".

Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) tegnap arra kérte Magyarországot, hogy ne kapkodva és a nemzetközi előírások figyelmen kívül hagyásával változtasson menekültügyi rendszerén. Azt szorgalmazzák, hogy a hivatalos szervek gyorsított eljárás helyett konzultáljanak a civil társadalommal és a Menekültügyi Főbiztossággal a javaslatok jogszerűségéről, valamint a háborús konfliktusok elől menekülőkre gyakorolt hatásáról. Montserrat Feixas Vihét, az UNHCR budapesti székhelyű közép-európai regionális képviseletének vezetője arra figyelmeztetett, ha az Országgyűlés elfogadja a Pintér Sándor által hétfőn benyújtott módosításokat, az "több ezer olyan ember életére lenne végzetes hatással, aki Magyarországon próbálna biztonságra lelni". Arra kérik a kormányt és a képviselőket, biztosítsák, hogy a menekültügyi jogszabályok összhangban maradjanak a nemzetközi és regionális előírásokkal. Az általuk vitatott javaslatok között szerepel a menedékjogi kérelmek megfelelő garanciák nélküli, gyorsított eljárásban történő vizsgálata, a menedékkérők visszaküldése olyan, az Európai Unión kívüli országokba, amelyek nem biztonságosak számukra, valamint a menedékkérők, ezen belül nők, gyermekek és különleges szükségletű emberek hosszas fogva tartása.

Ha Magyarország tovább folytatja bevándorlóellenes kampányát, akkor még több menekült és menedékkérő találja majd magát jogi patthelyzetben, csapdába kerülve Szerbiában és Macedóniában jogi védelem vagy státusz, a menedék bármiféle lehetősége nélkül. Erre az Amnesty International figyelmeztetett tegnap arra utalva, hogy a parlament kedden felhatalmazta a kormányt azon "biztonságos" tranzitállamok listájának meghatározására, amelyekben meggyőződése szerint az emberek menedéket kérhetnek mielőtt Magyarországra érkeznének. A szervezet szerint Szerbia nem képes garantálni a menedékjogokhoz való hozzáférést, és mindenki aki oda kerül, azt kockáztatja, hogy visszaküldik Macedóniába, ahol aztán számos emberi jogsértés áldozatává válhat.

Egy, az OECD tagországokkal foglalkozó jelentés szerint a nem uniós országból hozzánk érkező bevándorlók aránya a magyar lakosság számának 1 százaléka körül mozog. A migránsok nem "élősködnek", 2012-13-ban 3-ból 2 bevándorlónak volt munkája. Az sem igaz, hogy több gyereket szülnek mint az OECD-országok állampolgárai. Viszont 42 százalékuk munkájához túlképzett, kétharmaduk felvette a befogadó ország állampolgárságát, és politikailag elkötelezett a befogadó ország mellett - olvasható a hvg.hu által ismertetett jelentésben.

A Földközi-tengeren egyébként megkezdődött az illegális migráció elleni uniós haditengerészeti művelet első, felderítési szakasza. Az EUNAVFOR Med elnevezésű művelet célja az Észak-Afrikából - zömmel Líbiából - Európába áramló menekültáradat megfékezése, a menekültek ezreit lélekvesztőkön útnak indító embercsempészek elleni fellépés. A most

megindított művelet keretében egyelőre csak az embercsempészek által leggyakrabban használt tengeri útvonalak feltérképezése zajlik, valamint szükség esetén a nyílt tengeren mentik a bajba jutott illegális migránsokat. Ahhoz, hogy a líbiai partoknál tevőlegesen fellépjenek az uniós haditengerészeti erők, az ENSZ Biztonsági Tanácsának a felhatalmazását várják. A BT-ben jelenleg uralkodó álláspont szerint azonban ehhez előbb szükség lenne a líbiai hatóságok ilyen irányú segítségkérésére, ám mert Líbiában jelenleg nem működik az állam, erre most nincs esély.

Gépjárműstop a kormányzatban

A kormány tárgyalt a Városliget átalakításáról, és a fejlesztés első szakaszáról döntöttek is. Kertészek és tájépítészek számára pályázatot írnak ki, hogy minél hangsúlyosabb legyen, hogy egy ligetről van szó. A Műcsarnok műszaki állapotáról a kormány tájékoztatást kér a Magyar Művészeti Akadémiától. Felújítják a Vajdahunyad várat és a Széchenyi Fürdőt és a Fővárosi Állatkert is megújul, ehhez 25 milliárd forintot ad a kormány. Az állatkertben Egy úgynevezett biodómot építenek, elkészül a Magyar Zene Háza, a cirkusz pedig új épületet kap az Ajtósi Dürer soron, az MSZMP régi épületeinek helyén. Az információszabadságról szóló törvény módosításával kapcsolatban arra a kérdésre, hogy miért van szükség a közérdekű adatigénylés fizetőssé tételére, Lázár János azt válaszolta: "mert nem győzzük", előfordul ugyanis, hogy például egy-egy önkormányzatnak több tízezer oldalt kell lemásolnia. "A visszaéléseket szeretnénk megakadályozni", nem az információhoz való hozzáférés alapjogát korlátozni - hangsúlyozta. A következő időszakban semmilyen gépjárműbeszerzés nem lesz az államapparátusban a Miniszterelnökséget vezető miniszter tájékoztatása szerint, mert a kormány szükségtelennek tartja a 6 milliárd forintos beszerzést.

Fazekas Ágnes

Szakmai vita kellene

Népszava|2015. febr 19.

Folyamatosan csökken a menekültek száma, a kormány mégis egyre jobban sürgeti a probléma megoldását FOTÓ: VAJDA JÓZSEF

Politikai vitanapot rendeznek holnap a parlamentben a bevándorlás- és menekültüggyel kapcsolatban - teljesen értelmetlenül és szükségtelenül. Míg a kérdésben egyetlen nyilvános fórumon sem hangzott el valós tényeken alapuló szakmai vélemény, a Fidesz inkább a választópolgároktól kérne "felhatalmazást" tervei véghezvitelére. Pedig a határok lezárása, a bezárkózás helyett inkább nemzetközi összefogásra lenne szükség.

Folyamatosan csökken az elfogott határsértők száma: az ORFK statisztikái szerint kedden összesen 244 menedékkérővel szemben intézkedtek a rendőrök, közülük 143-at Csongrád megye déli részén fogtak el. Többségük már nem koszovói, sokan menekültek az elnyomás és háborús borzalmak elől Szíriából, Törökországból, Afganisztánból, Irakból és Iránból. Az elmúlt hetek "menekültáradatának" apadása azonban továbbra sem nyugtatja meg a kormányt, nemzeti konzultációt sürgetnek, pénteken pedig a Fidesz kezdeményezésére parlamenti vitanapot rendeznek "Magyarországnak nincs szüksége megélhetési bevándorlókra" címmel.

A menekültüggyel kapcsolatos politikusi vita értelme és szakmaisága azonban már a címadással megkérdőjeleződik és a döntéshozói hozzá nem értésről ad újabb tanúbizonyságot. Amióta Orbán Viktor miniszterelnök Párizsban, a Charlie Hebdo francia szatirikus lap szerkesztősége ellen elkövetett terrortámadás áldozatairól megemlékező felvonulás után azt nyilatkozta, hogy "a gazdasági bevándorlás rossz dolog Európában, nem szabad úgy tekinteni rá, mintha annak bármi haszna is lenne, mert csak bajt és veszedelmet hoz az európai emberre", azóta nap mint nap "gazdasági", sőt a "megélhetési" bevándorlókról hallhatunk a kormánypárti médiában. Hiába figyelmeztetnek neves szakemberek a menekültkérdés körül kialakult félrevezető fogalmi zűrzavarra - a "gazdasági bevándorló" jogilag helytelen, a "megélhetési" bevándorló

teljesen értelmezhetetlen - a szakmai érvek leperegnek a kormányról és az idegenellenes propagandát terjesztő médiumokról.

Uniós segítséget kérhetünk

"Magyarországnak aktívabban kellene fellépnie uniós szinten a menekültügy jelenlegi kihívásainak megoldása érdekében, a kormány kérheti, hogy az EU nyújtson ebben anyagi és szakmai segítséget - például uniós segítséggel kellene rábírni Szerbiát, hogy segítsen az elutasított koszovói menedékkérők humánus hazajuttatásában" - mondta Gyulai Gábor. Mi tagadás: nemzetközi összefogással mindenképpen költséghatékonyabban lehetne rendezni a helyzetet, mint a rogáni "tartsunk mindenkit fogva" tervekkel, arról nem is beszélve, hogy Magyarország csak 2014 folyamán mintegy ötmilliárd forintnyi uniós támogatást kapott a menekültügyi, idegenrendészeti és határőrizeti feladatok ellátására - ennek ellenére az elmúlt években meglehetősen kevés valódi strukturális fejlődés történt a területen.

Olyannyira, hogy például a Magyar Távirati Iroda (MTI) akkor - néhány hetes késéssel - kezdte el használni a "megélhetési bevándorlás" kifejezést, amikor már társadalomtudósok több helyen is figyelmeztettek, hogy a nem létező fogalom használata kerülendő. Emellett hangsúlyozták azt is, aggályos, hogy a kormányzati kommunikációban igyekeznek összemosni a terrorizmus fenyegetését a bevándorlás kérdésével. Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára hétfői parlamenti felszólalásában például az európai terrorcselekmények kapcsán beszélt arról, hogy "Európában sokan hibás útra léptek a bevándorláspolitikát érintően". A Magyar Nemzet hétfői számában pedig egy állítólagos Budapestre tervezett, ám a Terrorelhárítási Központ (TEK) által meghiúsított terrortámadásról szóló cikkbe varrták bele, hogy előző nap hány határsértőt fogtak el.

"Várható volt, hogy előbb utóbb nagyobb teret kap ez a félrevezető, felelőtlen kormányzati retorika is. A terrorizmus és a bevándorlás összemosása szörnyen nagy károkat okozhat" - mondta lapunknak Jeney Orsolya, az Amnesty International Magyarország igazgatója. Azzal, hogy a terrorizmus nem migrációs kérdés, Bodnár Zsolt, a TEK főigazgató-helyettese is egyetért. A párizsi merényletet követően a Kossuth Rádió 180 perc című műsorában elmondta: "a társadalmi integráció kudarcából fakadó radikalizáció, és nem a migráció a fő veszély a terrorizmus kapcsán. Észak-Európában ezt nagyon hamar felismerték, és célzott szociális programokat indítottak".

Arra, hogy ezt Magyarországon is felismerjék, úgy tűnik, még várnunk kell. A kormánypártok egyelőre a nemzeti konzultációk és a parlamenti vitanapok szintjén tartanak - ezekkel azonban aligha lehet hatékony választ találni a felmerülő kérdésekre. "A parlamenti vita felesleges, a nemzeti konzultáció pedig számomra értelmezhetetlen. Ha a kormány konzultálni szeretne,

megvizsgálhatja a közvélemény-kutatásokat vagy tarthat népszavazást. Ez így azonban csak propagandafogás" - mondta lapunknak Gyulai Gábor, a Magyar Helsinki Bizottság menekültügyi programvezetője, aki szerint átfogó, szakmai vitára viszont mindenképpen szükség lenne. "Sokkal inkább olyan viták kellenének, ahol tényleges szakértők adhatnának hangot valós tényeken alapuló véleményüknek. Azonban a kormány jelenlegi kommunikációs kampányában eddig egyetlen szakmai érv sem hangzott el" - mondta Gyulai, hozzátéve: a kialakult helyzet rendezéséhez a már működő menekültügyi intézményrendszer európai segítséggel történő fejlesztésére, nem pedig nemzeti konzultációra kellene költeni az adófizetők pénzét.

Ráadásul a magyarok körében tapasztalt egyre növekvő idegengyűlölet enyhítése helyett a kormányzati kommunikáció csak olajat önt a tűzre. "Semmi alapja nincs annak a félelemnek, hogy Ausztria vagy Németország teljesen lezárja a határokat, ahogy az sem igaz, hogy a menekülteket majd ezrével küldik vissza hozzánk. Megtévesztő az a kijelentés is, hogy a menekültek nálunk fognak letelepedni, hiszen a legtöbb kérelmet a magyar hatóságok el-, a kérelmezőket pedig kiutasítják" - mondta a szakértő. Ugyanakkor leszögezte: a helyzetet mindenképp rendezni kellene, mégpedig úgy, hogy bezárkózás helyett országon belül és kívül is partnereket kell keresni, hiszen a bevándorlás és a menekültügy nem csak Magyarország ügye, éppen ezért nem egyedül nekünk kell kezelni - még ha a kormány előszeretettel állítja be hazánkat egyfajta "magányos végvárként" a nemzetközi porondon.

Juhász Dániel

Népszabadság

Európa és a bevándorlók

2015. 09. 16. Szántó T. Gábor

Rokonaim közül sokan estek áldozatul üldöztetésnek. Más családtagjaimnak menekülniük, bujkálniuk kellett. Érzékeny vagyok a menekültek sorsára, de anélkül, hogy ideologikus alapon szemlélném a bevándorlás, a migráció kihívásait. Konkrét világhelyzetről kell ma gondolkodnunk, óvatosan bánva a történelmi analógiákkal, mert aktuális politikaikulturális kontextusokra és a lehetséges jövőbeli következményekre is figyelemmel kell lennünk.

A szempontok, melyek befolyásolnak, intellektuális és morális konfliktust okoznak számomra: a humanitárius szempontok, a biztonsági szempontok, a fenntartható megoldás, illetve a hosszú távú európai stabilitás szempontjai. A szív és az ész néha ütköző szempontjai.

A menekültek mostani első hullámát segíteni, támogatni kell. Segítenünk kell abban, hogy minél hamarabb eljussanak elsősorban Németországba, ahová legtöbben menni szeretnének, s ahol talán be is fogadják nagyrészüket. Ez az idő ahhoz is szükséges, hogy rendezzük gondolatainkat Magyarországon és egész Európában, mert egész Európát váratlanul érte és letaglózta a menekültáradat.

Egész Európának át kell gondolnia az elkövetkező hetekben-hónapokban eszméinek, jogelveinek fenntarthatóságát, gyakorlati alkalmazhatóságát, erőforrásait és biztonsági kérdéseit. Elképzelhető, hogy az elhúzódó közel-keleti és észak-afrikai válság egy olyan új világkorszak kezdete, melynek csupán az elejét látjuk, végkifejletéről még fogalmaink sincsenek.

Marabu

Olyan megoldásra kell jutnunk, mely számol a realitásokkal, és nem veszélyezteti az európai status quót. Ki kell mondanunk, hogy ha folytatódik a krízis, a bevándorlók végtelen sorát Európa nem lesz képes integrálni. Meg kell mondanunk, hogy józan számítások szerint mennyi bevándorló befogadására vagyunk képesek együtt és államonként; mi az a szám, amin túllépve, európai fájdalmunkkal és európai lelkiismeret-furdalásunkkal küszködve, de be kell zárnunk a kapukat, és létre kell hoznunk az Európai Unió hatékony határőrizetét.

Ki kell mondanunk azt is, hogy Európa nem minden állama képes nagy létszámú menekültcsoport, illetve migránsok befogadására. Eltérő történelmű, mentális állapotú, eltérő

lélekszámú és gazdasági helyzetű társadalmak eltérően reagálnak a kérdésre. Ha túlterheljük őket, meginoghat a sokszor amúgy sem stabil helyi status quo, a szorongás erősödhet, a társadalom szembefordulhat a menekültekkel, a józanabb politikai erőkkel, és idegengyűlölő szélsőségesek kezébe csúszhat át a hatalom.

A belpolitikai, különösen pártpolitikai érdekből szított idegenellenességet el kell utasítanunk, de a társadalomlélektani sajátosságokat figyelembe kell vennünk.

Azok az európai országok, melyek gyarmattartó múltjuk következtében nem először találkoznak saját földjükön sem nagy létszámú közel-keleti, arab/iszlám populációval, illetve azok a jómódú euró pai államok, melyek jelentős létszámú török, közel-keleti, vagy afrikai vendégmunkást foglalkoztattak az elmúlt évtizedekben, könnyebben integrálhatják a bevándorlókat, mint a legfeljebb szomszédos nemzetek kisebbségeivel élő, vagy kisebbségeit évszázada integrált, gazdaságilag is gyengébb közép-európai államok. Könnyen csalatkozhatnak, akik hisznek benne, hogy a menekültek tömeges befogadásától ezek az országok multikulturális szellemű társadalommá válnának.

Lehet, hogy épp ellenkező hatást vált ki a bevándorlás. Van, akinek nem elsősorban a Nyugat-Európában vendégmunkásként élők dolgos kezeit, a bevándorlók alapította éttermek keleties ízkavalkádját, hanem az égő párizsi autókat és a londoni metrómerényleteket juttatják eszébe a migránsok. Bár a terroristák mindig kisebbségben vannak, és a bevándorlók maguk is gyakran a terror elől menekülnek, érthető, hogy az iszlám fundamentalizmus Nyugat felé irányuló és közeledő fenyegetését látva az európaiak jó része megerősítené földrésze kerítéseit.

A helyi társadalmi béke feláldozása árán nem teremthetünk otthont tízezreknek vagy százezreknek, de az elvárható, hogy a menekültek első hullámával szemben ne az idegenellenesség zsigeri reflexeivel lépjenek fel a helyi hatalmak, sem a társadalom, melyet egy ország politikai elitje képes formálni, felvilágosítani, megnyugtatni. Ehhez azonban összeurópai és az egyes régiók, országok sajátosságaira is tekintettel lévő megoldásra van szükség. Világos beszédre, stratégiára, arányos teherviselésre mind anyagi, mind kulturális tekintetben.

Az EU-nak fel kell mérnie, hogy eszméi, módszerei és tagállamainak erőforrásai mekkora bevándorló tömeg integrálására alkalmasak, és mikor kell eszméit és módszereit módosítani ahhoz, hogy ne mondjon csődöt az egész rendszer. Okulni kell a történelemből, de nem egymást leckéztetni, kinek mi a felelőssége a jelen helyzet előállításában. A délszláv háború óta talán most először néz szembe Európa igazi humanitárius katasztrófával saját ha tárain belül, s ezúttal nem lokális vagy regionális a kihívás, hanem egész földrészünket érinti.

Lehet, hogy középtávon csak a közel-keleti és észak-afrikai válságrégiók megsegítésére fordított euroatlanti anyagi áldozatok révén tudjuk megállítani a menekültáradatot, és megelőzni, hogy Európa csatatérré váljon, miközben saját nyomorgóinkon is segítenünk kellene. Elkövetkező döntéseink hosszabb távra befolyásolhatják földrészünk sorsát. A bevándorlókkal szembeni szélsőséges elutasításunk esetén elveszíthetjük Európa emberi arcát, a korlátlan bevándorlás esetén elveszíthetjük Európát magát, amelynek szellemében élni és cselekedni vágyunk. Nem hozhatunk pánikból kirekesztő döntéseket, és nem dönthetünk önvédelmi reflexek nélkül sem.

Gyarló európai vagyok. Aggódom a menekültekért, de aggódom az európai és a magyar status quóért is. Viaskodik bennem a környezetemért viselt felelősség és a menekültekkel való szolidaritás. Remélem, van, de nem tudom, meddig terjed a tűrőképességünk, nagyvonalúságunk, emberségünk. Aki képes megosztani azt, amivel rendelkezik, aki képes segítséget nyújtani, saját gesztusából is erőt merít, az a kevesebbtől is gazdagabbnak, erősebbnek érzi magát. Akik a XX. század veszteseként tekintenek magukra, azok is változtathatnak berögződött reflexeiken, és elégedettségre okot adó emberi nagyságra tehetnek szert a XXI. században.

Belerángatni a mostani humanitárius katasztrófát napi politikai/ideológiai csatáinkba vétek. A tét nagyobb. Az európai baloldal és jobboldal fősodra közötti kulturális és politikai különbsége valószínűleg csekélyebb, mint az európai társadalmak és a bevándorlók mindennapos kultúrája és habitusa közötti. De az európai kultúra olyan alapra épül, melynek sarokköve a hit: minden ember isteni képmás. Vagy, ahogy az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatának 3. cikkelye fogalmaz: „Minden személynek joga van az élethez, a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz”.

Megfontoltan mérlegelve, az európai szabadságot, plurális demokráciát nem kockáztatva kell döntenünk, amikor az európai kultúrán és politikai kultúrán kívülről érkező tömegeket készülünk integrálni. Nem hozhatjuk magunkat sem olyan helyzetbe, hogy európaiságunk, de olyan helyzetbe sem, hogy Európánk vesszen el. Terheket kell vállalnunk emberségünk megtartásáért, de határt kell szabnunk emberségünknek, hogy mi is megmaradjunk, s hogy később is segíteni tudjunk magunkon és másokon.

Ezeket a plakátokat megrongálni a legmélyebben racionális dolog

Népszabadság 2015. 06. 13. Pető Péter

Most akkor ér-e plakátot rongálni? Ma nincs olyan kérdés, ami jobban foglalkoztatná a hazai közéletet. Olyan súlyú az ügy, hogy még a valóságtól is független politikai elemző, Török

Gábor is borúlátó összegzéssel jelentkezett. Megállapította, hogy a plakátharc a magyar politika egyik mélypontja.

Méghozzá azért, mert kutyába lemenő habonyizmus, magából hülyét csináló rendőrség, s „hős” ellenzéki plakátrongáló is föltűnik benne. Mint közölte: ha volna emellett más, akkor elmenne, de „nem, ez ma A magyar politika”.

Ezen az analízisen túl Kósa Lajos elnácizta magát, a Civil Összefogás Fórum elnevezésű közéleti Muppet Show megszólalt, a közösségi médiában élénk vita zajlik a plakátrongálás legitimitásáról, hogy a dráma aztán azzal teljesedjen ki, Vona Gábor Jobbik-elnök amolyan józan középként igyekszik megjelenni a színpadon.

Mielőtt innen továbbsietnénk, megjegyzem, ha Magyarországon olyan lenne „A” politika, amilyet a plakátrongálók munkássága üzen, jobb lenne a helyzetünk. Mert az azt jelentené, a politikai közösség immunrendszere erős, és minden esetben, amikor a kormány, amelyre jövőjét bízta, fékevesztett közösségrongáló módjára jár el, figyelmezteti, hogy arra nincs tovább.

Épp ezért vicces látni, hogy akadnak, akik úgy akarják keretezni az ügyet,

mintha szakpolitikai disputa fajult volna el idáig,miközben nincs másról szól, mint az aljasság elleni tiltakozásról.

Nem a menekülttáborok újraszabályozásáról különböznek az álláspontok, hanem arról, Magyarország kormánya végezhet-e adócsalók és zsebtolvajok mögött a morálbajnokságon. A felháborodottak szerint nem, a magyar kormány szerint igen.

Azaz ezúttal nem történt más, mint hogy ellenzékiek azt tették, amit tenniük kellett. Radikális politikai választ adtak a kormány radikális aljasságára: leszedték, átfestették a posztereket. Nyilván kényelmesebb lenne a Fidesznek, ha minden úgy történt volna, ahogy azt megszokták. A pártok rendeztek volna pár sajtótájékoztatót, közlemények követték volna egymást, sőt Facebook-posztokat is közzétettek volna. Ám ennél ezúttal hatékonyabb politikai megoldásokat láttunk.

A Fidesz eszköztelenné tett mindenkit, depolitizált mindent, amit lehetett, és szépen hozzászokott ellenfelei impotenciájához. Ezért amikor jön szembe valaki, aki politizál, vergődik, mint a bevásárlóközpont parkolójában elejtett tükörponty.

Tetszettek volna a kordont békén hagyni, s tartani azt a konszenzust, amely arról szólt, a mainstream politikai pártok nem gyűlölnek. Akkor beszélhetnénk a problémáról is. Mert nem mond igazat, aki cáfolja Orbán Viktor állítását, miszerint a migráció aktuális probléma: az. Konkrét humanitárius katasztrófa zajlik például a Földközi-tengeren, ahol Európa felé igyekeznek a jelenük elől menekülők.

Magyarországra már most többen jöttek, mint a múlt évben összesen. Márpedig azt nehéz vitatni, hogy mindenki nem fér be Európába. Ha pedig egyébként a bevándorlók száma nem okozna is kezelhetetlen problémát, politikai értelemben mindenképp valós a dilemma. Olaszországban tartományi vezetők szögezték le: nem kérnek több illegális bevándorlót, az Északi Liga elkötelezett az ügyben. Ausztriában a Szabadságpárt jelenleg a legnépszerűbb párt. Lehet és kell erről politikai vitát folytatni. David Cameron például a választási kampányban tette világossá, nem lesz többé úgy, ahogyan most van.

Fotó: Teknős Miklós / Népszabadság

Bemutatta álláspontját, hergelt is kicsit, vannak tervei, kemény feleletei, az ellenzéknek pedig alternatívája. A polgárok meghallgatják őket, aztán döntenek. Magyarországon erre most nincs lehetőség. Erről pedig ezúttal nem az ellenzék tehet. Tényleg szívesen bírálom az intézményes ellenzéket még azért is, ami még eszébe sem jutott, ám ebben az ügyben róluk bizonyítványt kiállítani visszafogottan szólva is politikai holdjárás. Mert itt a kormány plakátolta tele az országot visszataszító szövegekkel. Erre kellene az ellenzéknek részletes szakpolitikai programmal felelnie?

A komplett uniós problémát megoldó menekültügyi stratégiát előállítania? Akkor, amikor a kormány úgy keretezte a problémát, hogy a magyar családok vagy a bevándorlók oldalára lehet állni? A Fidesz hagyta el a konszenzust, s ezért nem az ellenzék, pláne nem a felháborodott civilek a hibásak. Ráadásul itt nem „A” baloldalról van szó.

Lehet kísérletezni azzal, hogy összemossák a dühös húszévest Gyurcsány Ferenccel, a rendszerkritikus aktivistát az MSZP-vel, csak nem sok értelme van.

Épp annyi, mint azt állítani, hogy a jobboldal Habony Árpád, Simicska Lajos, Vona Gábor, Debreczeni József, a vidéki Fidesz-tag, Kerényi Imre, Lázár János, Vizi E. Szilveszter, kuruc. info. Aki nem kéri ki magának, hogy így minddel egy sorban emlegetjük, az „A" baloldalazzon. Hiszen épp az történik, hogy az intézményes baloldalról űrutazásnyi távolságra helyezkedő Kétfarkú Kutyapárt és a Vastagbőr blog szervezte a legsikeresebb közösségi választ, amelyhez rengetegen nyújtottak segítséget. Ők gyűjtöttek tízmilliókat arra, hogy méltóképp, óriásposzterekkel feleljenek a kormányzati kampányra. Az adakozók száma, az összegyűlt pénzmennyisége azt jelzi, sokan vannak, akik hajlandók olyan állhatatosan harcolni a morális minimumért, amilyen rendíthetetlenül Németh Szilárd rezsigarancia küzd az alany és az állítmány egyeztetésének nehézségeivel.

Arról lehet ugyan elméleti vitát folytatni, hogy legitim-e a polgári engedetlenség plakátrongálásos formája, ám

nem lehet elgondolni becsületesebb eljárást annál,

amit például Kalocsai Kinga és Szeles András végrehajtott. Összefirkáltak egy plakátot, felvették, amit tesznek, összeszedték a szemetet, aztán feljelentették magukat. És ha már a Fidesz megtanított arra, hogy a legösszetettebb dilemmákat, a legnehezebb politikai kérdéseket is kőegyszerű eldöntendő ügyekké varázsoljuk, akkor megtesszük.

Itt áll az egyik oldalon a két aktivista, aki hisz valamiben, s feljelenti magát, miután kiállt az igazáért, a túloldalon meg ott van Habony Árpád.

„A" jobboldal jelenlegi tudásunk alapján az utóbbit választja, ami sokat elárul arról, mit gondol a hazánkról.

Ez a fideszes logika az, aminél társadalomroncsolóbbat nem tudok elképzelni. Azt persze el tudom gondolni, milyen remek viták lehetnének a törvényhozásban, az elit hogyan beszélhetne mindünknek legnagyobb problémáinkról, a szegényekről, a világról, a jövőnkről. Sokáig elhittem, hogy az úgynevezett józan hang, a mértéktartás meg az ész uralma önmagában elég a politikai sikerhez.

De nem ilyen ma a politika dinamikája. Jó például úgy tudni, hogy az Iszlám Állam elleni fellépés kulcsa az európai fővárosok külvárosi integrációs projektjeinek megerősítése. Lehet arról fantáziálni, hogy az elmebetegek módjára működő antihumanisták fölismerik e programok jótéteményeit, s inkább jogvédő szervezetet alapítanak, lemondanak a gyilkolászásról, de nincs időnk az álmodozásra. Arra viszont igen, hogy bízzunk azokban, akik hajlandók pénzt, időt, energiát, tudást, kreativitást áldozni arra, hogy megvédjék közös minimumunkat a kormánytól. Tőlük nem konferenciasorozaton érlelt részletgazdag stratégiát kell reklamálni, hanem inkább köszönetet kell nekik mondani. Mert amit tesznek, a lehető legmélyebben racionális.

Nem technológiai, közgazdasági értelemben, ahogy az ellenzék felvilágosult része gondolkodni szeret, hanem – Thomas Piketty kifejezésével – demokratikusan.
A közgazdász már most korszakos, egyenlőtlenségekről szóló kötetében ír arról, hogy a demokratikus racionalitás – a piaccal, a technológiával ellentétben – ismer morált.
Erre fontos emlékeznie mindenkinek, aki közelebb akar jutni az igazságos társadalomhoz. És akinek van hite arról, hogy ahhoz közelebb lehet jutni, annak szemben kell állnia a kormány plakátkampányával. Ennek jegyében üdvözöljük az ellenakciókat, a tiltakozókat, a felháborodottakat, azaz „A" politikát Magyarországon. Mindenki lenyugodhat, nem veszi el magyar családok megélhetését. Épphogy segíti majd. Minden másra úgyis ott a magyar kormány.

Magolhatják az új szabályokat a katonák

2015-09-22

Lencsés Károly

A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben a parlament hétfői, nagyrészt minősített többséget igénylő döntésével kivételes jogosítványokat adott a rendőrségnek és a honvédségnek, egyben a két szervezetre új feladatokat is bízott.
A válsághelyzet fogalmát a menedékjogról szóló törvény korábban elfogadott módosítása vezette be, és a kormány hat megyére kiterjedően már élt is a különleges jogrend kihirdetésére kapott felhatalmazással. Erről egyébként feles törvény rendelkezik, miközben ellenzéki politikusok és szakértők sora állítja: ahhoz, hogy migrációs válsághelyzetben az általánostól eltérő szabályokat léptethessenek életbe, az alaptörvény módosítására lett volna szükség.
A most elfogadott módosítás szerint bővült a rendőrség feladatköre, mert az államhatár rendjét veszélyeztető, valamint a terrorizmussal összefüggő cselekmények felderítése érdekében külföldön is felderítő tevékenységet folytathat. A korábban megszüntetett határőrség különben az embercsempészek felkutatása érdekében dolgozhatott más államok területén.
Csak tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetre érvényes viszont, hogy a rendőrök itthon járványügyi intézkedés keretében utakat, közterületeket, épületeket lezárhatnak, s nyilvános intézmények működését korlátozhatják. Kikerült viszont a fideszes képviselők egyéni indítványaként benyújtott eredeti javaslatból, hogy a rendőr illegális migráns felkutatása érdekében külön felhatalmazás nélkül is magánlakásba léphet.
Migrációs válsághelyzetben a honvédség is új feladatokat kap. Ilyenkor az érintett térségekben – most több határ menti megyében – a katonák nagyjából a rendőrökével azonos feltételek mellett intézkedhetnek, tehát ellenőrizhetnek a határátkelőkön és a zöldhatáron,

igazoltathatnak, járműveket állíthatnak meg, valamint bárki ruházatát, csomagját és autóját átvizsgálhatják. A honvédség tagjai ezt a tevékenységet fegyverhasználati joggal látták volna el, de a kormányoldal ebből is visszakozott. Vagyis: a katona a szabálysértésen vagy bűncselekményen tetten ért személyt elfoghatja, előállíthatja, az utakat lezárhatja, de nem lőhet.

Fegyvert nem használhatnak a katonák Móricz-Sabján Simon / Népszabadság

A katonák tehát – bizonyos korlátozás mellett – számos rendészeti vagy bűnügyi jellegű intézkedés végrehajtásában működhetnek közre, a törvénymódosításból az azonban nem igazán derül ki, hogy ezt a különleges szolgálatot önállóan, saját parancsnokaiknak vagy kifejezetten a rendőrségnek alárendelve teljesítik-e. Az viszont igen, hogy fellépésük jogszerűségét a rendőrségi törvény alapján kell majd megítélni. Kérdés, hogy a máris a déli határokra vezényelt katonáknak lesz-e idejük a rájuk vonatkozó szabályhalmazt megtanulni.

Ugyanakkor jó, ha elfelejtik, hogy a honvédelmi törvény milyen esetekre ír elő fegyverhasználati kötelezettséget – egyebek mellett akkor is lőni kellene, ha a katona őrizetére bízott objektumot támadás éri –, mert azok a szabályok a migrációs válsághelyzetben bevetett állományra biztosan nem érvényesek. Sőt a katona ilyenkor senkivel szemben nem alkalmazhat úgy kényszerítő eszközt, hogy az kifejezetten az emberi élet kioltására irányuljon. Nem lőfegyver ugyanakkor a gumilövedék, a könnygázgránát, a fegyverből kilőtt elfogó háló.

Azt azonban csak az élet dönti el, hogy mit kezdenek ezekkel a sajátos rendelkezésekkel a gyakorlatban, hiszen adódhatnak olyan helyzetek – ilyen a jogos védelem, esetleg a mások

személye elleni, az emberi életet közvetlenül fenyegető támadás –, amikor bárki használhat fegyvert vagy annak minősülő eszközt.

Mi változik:

1. A rendőrség külföldön is folytathat titkosszolgálati tevékenységet az államhatárt fenyegető vagy a terrorizmussal összefüggő cselekmények felderítésére.

2. Migrációs válsághelyzetben járványügyi intézkedésként a rendőrség utakat, közterületeket, intézményeket zárhat le.

3. Válsághelyzetben az érintett területekre vezényelhetik a honvédséget, és a katonák részben a rendőrökéhez hasonló jogosítványokkal intézkedhetnek.

4. A katonát migrációs válsághelyzetben nem terheli a honvédelmi törvény szerinti fegyverhasználati kötelezettség. Kényszerítő eszközt csak úgy alkalmazhat, hogy az nem irányulhat mások életének kioltására.

Magyarország bizonyított

2015-10-21

Lencsés Károly

Képes valaki a kormányoldalon menekültügyben józanul gondolkodni? Aligha, hiszen a külügyekért is felelős miniszter hétfőn a parlamentben azt találta mondani, hogy Magyarország bizonyította: meg lehet állítani a modern kori népvándorlást. Így már csupán egyetlen veszély fenyeget minket, a kötelező bevándorló-befogadási kvóta, amitől szintén meg kell védeni az országot.

De miért is beszélt a tárcavezető erről, ha a népvándorlást úgyis megállítottuk? Amennyiben ugyanis a vándorlás tényleg meg van állítva, semmi gond. Ha meg nincs megállítva, mire a nagy magabiztosság? Szijjártó Péter gyorsan tisztázta is, hogy pontosan mire gondolt: mára megszűnt az illegális bevándorlók beáramlása a déli határokon, tehát „megvédtük ettől a veszélytől Magyarországot".

Így már érthetőbb a dolog. A népvándorlás megállítása a miniszter számára mindössze annyit jelent, hogy a migrációs hullámtól meg kell védeni a magyar embereket. Szóval vonszoljuk át a döglött lovat az utca egyik oldaláról a másikra, és akkor minden rendben. Szijjártó szerint tényleg ez a jó megoldás.

A politikus korábban még más álláspontot képviselt. Például olyasmit nyilatkozott, hogy a kormány „erejének megfeszítésével védi a schengeni határt, regisztrálja és ellátja a bevándorlókat". Sértetten beszélt ugyanakkor arról, hogy „az EU-ban továbbra is azokat az

országokat támadják, amelyek betartják az uniós szabályokat, nevesítik a kihívásokat, és valódi válaszokat akarnak adni a népvándorlásra".

Na mi aztán valódi választ adtunk a kihívásokra. Olyannyira valódi választ, hogy a magyar-szerb, majd a magyar-horvát határ lezárásáig idén csaknem négyszázezer hozzánk érkező migránst zúdítottunk Nyugat-Európára. Azzal pedig, hogy „megállítottuk a modern kori népvándorlást", legfeljebb annyit sikerül elérnünk, hogy ezzel a menekültáradattal mostantól nem nekünk, hanem a szintén uniós tag Horvátországnak és Szlovéniának – s persze továbbra is Ausztriának, Németországnak, valamint a többi nyugat-európai államnak – kell megbirkóznia.

Szóval mit is oldottunk meg? Semmit, azon kívül, hogy a magyar kormány tagjai mossák a kezüket. A horvát-szlovén határon meg a hideg őszi esőben áznak a menekültek. S ha ez nem lenne elég, könnygázt is kaptak a nyakukba, amikor végső elkeseredésükben megpróbáltak kitörni a senki földjéről.

De mi megállítottuk a modern kori népvándorlást, a többi pedig legyen más államok gondja – üzeni a Fidesz. Ez meglehetősen sajátos álláspont, hiszen amikor Magyarország 2004-ben belépett az EU-ba, egy érdek- és értékközösség tagjává vált, amiből eddig sok ezer milliárdot profitáltunk. Sarkosabban fogalmazva: azóta szinte minden fejlesztésre költött forintot az EU nettó befizetői – többek között Németország adózó polgárai – álltak.

A pénz jól jött, a kvótából – másként fogalmazva a közös teherviselésből – viszont nem kérünk. A szolidaritás tehát nem a mi asztalunk. Csak ne lennének olyan feledékenyek a Fidesz háza táján, hiszen ha Európa más államai nem vállalják magukra annak a csaknem négyszázezer menekülőnek az ellátását, aki eddig megfordult nálunk, annak igencsak súlyos következményei lettek volna.

Ide azonban ne küldjenek pár ezret se közülük – háborog a külügyér. Ha még sokáig folytatjuk, a dublini rendelet alapján akár 180 ezer embert toloncolhatnak vissza Magyarországra.

Orbán állítása

2015. 08. 26.

Pető Péter

Szent István, Bethlen István, Charles de Gaulle, Ronald Reagan, Zinedine Zidane, Orbán Viktor. Az aktuális magyar miniszterelnököt lelkes rajongói hovatovább az egyetemes történelem legnagyszerűbb középpályásai és legnagyobb formátumú politikusai között emlegetik.

Ennek szellemében lenyűgöző eredményként kellene tekintenünk arra, hogy a visegrádi országok közül idehaza a leglassúbb a gazdasági növekedés, miközben a versenyképesség érdekében szociális juttatások sorát számolták fel. Nyilván felhőtlenül kellene örülnünk annak, hogy semmiféle remény nem mutatkozik arra, legnyomorultabb régióink ne bolgár és román területekkel konkuráljanak a szegénységi listák dobogós pozícióiért.

Az pedig egyenesen új államalapításnak, posztmodern honfoglalásnak látszik, hogy minden vármegye kap egy általában csupán rokonok és barátok, valamint a felcsúti Szilícium-völgyben meggazdagodó újarisztokraták által látogatott futballstadiont. De mielőtt radikális orbánfóbiásként nyílt levélben kérnénk az impotencia-világbajnokság csúcsesélyesei közé tartozó Európai Bizottság beavatkozását, csöndben rögzítjük: Orbán Viktor politikai ösztöne és bátorsága valóban kivételes.

Az európai vezetők közül elsőként mondta be, hogy a migráció a következő időszak legnagyobb problémája, hogy népvándorlás zajlik. Akkor, amikor még Angela Merkel és Francois Hollande nem tájékoztatott együtt a súlyosbodó ügyben. Hogy hírszerzési jelentések alapján könnyű megjósolni, mi történik majd a következő időszakban?

Elüthetjük az egészet azzal, hogy a magyar kémek működnek, de érdemesebb talán arra gondolni: már senki sem emlékszik arra, hogy a Fidesz újpesti, veszprémi, tapolcai veresége, a kétharmad lebontása, Simicska Lajos hímivarsejtügyi karakterrajza után a hatalomváltás esélyeit elemezte mindenki, és aztán most meg újra Orbán Viktor áll a színpadon. Megállította a zuhanást, övé a téma, ellenfelei dermedtek, nincs mondásuk, ő meg nyert annyi időt, hogy eljusson a következő akadályig.

Hogy az mindjárt szembejön, evidencia. Hiszen kerítése a híradóban jól mutat ugyan, de körülbelül annyi az esélye a probléma megoldására, amennyi Rogán Antalnak a kerületi morálbajnokságon a döntőbe jutásra. És amikor kiderül, hogy Fejér megye erős embere nem tudja egyedül megoldani a humanitárius katasztrófát előrevetítő, akárha globális problémát, újabb kihívással és a radikális Jobbikkal áll majd szemben, elvégre eddig azt állította, megvédi a hazát a gazdasági bevándorlóktól.

Hogy legnagyobb közös ügyeinkre, szociális botrányokra, ellátórendszerek alapvető gondjaira nincs megoldása, az egészen addig semmit nem jelent, amíg másoknak sincs. Hiszen a baloldal most éppen menekültügyben mond magabiztosan semmit. Hiányzik belőle az a politikai bátorság, ösztön, határozottság, amely ahhoz kell, hogy a változó világ új kihívásaira válaszokat kínáljon. Ez Orbán hatalmas fórja ebben a mezőnyben: mer állítani. Az már csak ráadás, hogy talál is.

Orbán játéka

HIRDETÉS

2015. 05. 22.

Miklós Gábor

Lám Orbán Viktornak csak-csak igaza van! Mondhatnánk ezt most, hogy elfogták Milánó közelében a marokkói férfit, aki állítólag a tuniszi múzeumi tömeggyilkosságot szervezte. Ő ugyanis menekülőket szállító hajóval érkezett Itáliába. Gazdasági migránsnak minősítették, kiutasították az olasz hatóságok. Eltűnt a szemük elől, s részese volt – állítják – a merényletnek, amelyet az Iszlám Állam terrorszervezet vállalt. És mintha igazolná Orbánt, aki a Charlie Hebdo-merénylet kapcsán azt állította: a terroristák menekültnek álcázva özönlik el Európát. Igaz, hogy épp a párizsi gyilkosok nem voltak menekültek, de az ottani kóser élelmiszerbolt vevőit mentő szenegáli férfi viszont igen. Kevés személyes élménye van miniszterelnökünknek a külvilágról. Tavaly találkoztam Törökországban szíriai menekültekkel. Gazdasági migránsok – mondaná rájuk Orbán, hiszen azért hagyták el otthonukat, mert nem tudtak megélni, gyógyszert venni beteg kisbabájuknak. És zavaró volt a sok lövöldözés is.

Orbán miniszterelnök kiválóan érzékeli a társadalmi hangulatokat. Főleg a negatívokat. Sietve reagál, ha a magyar légtérben felerősödnek a gyűlölet, a félelem, az elutasítás hullámai. Strasbourgi beszédéből is ilyen indulat árad. A miniszterelnök tudja, hogy a magyar társadalomban erős a félelem az idegenektől. Sokan elutasítóak a romákkal, zsidókkal, bevándorlókkal, általában a menekültekkel kapcsolatban, hiszen ők is idegenek. Mint a pirézek, a közvélemény-kutatók által konstruált nép, akiket a hazai válaszadók nagy része évek hosszú sora óta a határainkon kívül tartana. Lehetne azon agyalni, miért ilyen erős nálunk a türelmetlenség, miért intézményesül nemzedékeken, rezsimeken átívelve, tankönyvekben, hivatalos és mindennapi beszédben ez a kirekesztő álláspont? És miért nem ismertük fel a ki- és bevándorlások törvényszerűségét és hasznát? Nem utolsósorban azért, mert a hatalom (ahogy most is a nemzeti konzultációs kérdőív uszításával) a negatív sztereotípiákat erősíti. Azt mindenképpen ki kell mondani: Magyarország, miközben élvezi a fejlettebb államok komoly támogatását, nem deklarálhatja, hogy ő maga nem segít a bajban lévőkön.

Orbán a negatív közszellemet erősíti. Tehetné az ellenkezőjét is. Hogy mégis miért nem teszi? Az ellenzéki kritika és a külföldi bírálat szerint az idegenellenes szöveggel miniszterelnökünk szélsőjobboldali versenytársai szájából veszi ki a szólamokat, az ő szavazóikat akarja megnyerni. Vagy ettől függetlenül is, Orbánt a maga autoriter személyisége teszi ilyenné? Ha így, ha úgy, neki európai politikusként felül kell emelkednie a maga örökölt sémáin. Megérthetné és elmagyarázhatná a migráció előnyeit is. Emlékezhet rá tanulmányaiból:

Magyarország akkor volt jó passzban, amikor befogadó társadalom volt. És a befogadottak boldogan váltak magyarrá. Ez a feltétele annak, hogy országunkat befogadják a biztonság és jólét klubjába. Aki nem látja ezt, kicsinyes politikai játékot folytat. Mi veszítünk miatta.

Reménytelen küzdelem: éhségmenet a tűréshatáron

2015. 02. 11.

Lencsés Károly, Tanács István

Az év első hat hetében 23 ezren kértek – nagyrészt kényszerhelyzetben – menedéket Magyarországon. A befogadóhelyeken viszont csak 1700 ember tartózkodik, üres ágyak is volnának. Koszovó akciótervvel próbálja maradásra bírni polgárait, a hatósági beavatkozás azonban helyenként fokozza a kétségbeesést. A helyzet kárvallottjai a szerb határnál élő magyarok is.

Átlépte a 23 ezret azok száma, akik idén január 1-je óta menedéket kértek Magyarországon. Ha a tendencia nem változik, történelmi csúcsot dönt a menedékkérők száma. Már tavaly is szokatlanul sokan, mintegy 42 ezren folyamodtak menekültstátusért Magyarországon, 2012-höz képest hússzor annyian.

A Bevándorlási és Állampolgársági Hivataltól kapott tájékoztatás szerint az elmúlt esztendőben a koszovóiak tették ki az összes kérelmező nagyjából felét, az idén pedig már döntő többségben vannak: 18 ezren onnan érkeztek, míg 1600 afgán és hatszáznál több szír állampolgárt is nyilvántartásba vettek. A menedéket kérők döntő többsége kényszerűségből folyamodik tartózkodási engedélyért, amikor Nyugat-Európába igyekezve hazánkban tartóztatják fel őket a hatóságok. Koszovói becslések szerint az elmúlt hetekben 50 ezer ember indult leginkább Svájc, a Benelux államok és Skandinávia irányába, legnagyobb hányaduk Magyarországon át.

Koszovói apa újszülöttjén túl csak egy váltás ruhával érkezik át a magyar zöldhatáron
Balogh László / Reuters

Hiába az érkezők tömege, a bevándorlási hivatal szerint a 2500 embert is befogadni képes nyitott állomásokon mindössze 1700-an tartózkodnak, míg a rendőrség nem egészen kétszáz főt tart idegenrendészeti őrizetben. A legtöbben tehát a kérelem kényszerű kitöltése után eltűnnek.

A hét elejére mérséklődni látszott a koszovóiak tömeges vonulása a magyar–szerb zöldhatáron át. Az illetékesek Pristinában a lakosok kivándorlásának megállítására kidolgozott akciótervet jelentettek be, és Belgrád is a határ fokozott ellenőrzése mellett döntött, ám a migránsok hullámát jobban alakítja az időjárás. Csányi László, Mórahalom alpolgármestere átmenetinek gondolja a menekülthullám csillapodását. De még ez is azt jelenti, hogy hétfőn mintegy háromszáz illegális migránst fogtak el a Röszke–Mórahalom–Ásotthalom határszakaszon. Ezen a hajnalon nagyon hideg volt, és a hó is komolyabb akadályt jelenthetett, Csányi László szerint sokan ezért várhattak a kisgyerekekkel enyhébb időre. Kedden jobb volt az idő, több lett a menekült is.

Elfoglalták az egyik csomagmegőrzőt a Keleti pályaudvaron a koszovói menekültek. Hatvanan "laknak" ott napok óta élelem, víz és tisztálkodási lehetőség nélkül. A helyzet változását jelzi, hogy a migránsok egy része türelmetlen és agresszív lett. Megtámadtak egy traktorost, talán a gépével akartak továbbmenni. Betörtek egy üresen álló tanyára, de nem a bekészített fával

gyújtottak be, hanem egy lavórt tettek a szoba közepére, és abban raktak tüzet a tulajdonos könyveiből – panaszolják a helybéliek.

Koszovói menekültek várakoznak Ásotthalom határában Kelemen Zoltán Gergely / MTI

A mórahalmi alpolgármester úgy látta, a magyar határrendészek a múlt csütörtökön erősítést kaptak. Létrehoztak egy ideiglenes befogadóállomást is a határ közelében, hogy ne a városba menjenek a vándorlók. Nem észleltek azonban erőteljesebb rendőri vagy határőri mozgást a szerb oldalon – arról viszont vannak információik, hogy a szerb rendőrök is elfognak jó néhány migránst. Más kérdés, hogy pénzbüntetést szabnak ki rájuk, amit többnyire nem tudnak kifizetni, ezután pedig elengedik őket.

Csányi László szerint korai is még várni a pristinai, belgrádi intézkedések hatását, hiszen a szabadkai, palicsi szállodák tele vannak menekültekkel. A szabadkai használtcikk-piacon szinte a teljes árukészletet felvásárolják, hogy legyen váltóruhájuk, miután átkeltek a határ mellett húzódó, derékig érő vízzel telt Kígyós-csatornán. Úgy véli, hogy egy-két napon belül le lehet mérni a délen történt hatósági intézkedések hatását.

Razzia a Keleti pályaudvaron Mihádák Zoltán / MTI

A hazai politika is próbál lépést tartani a páratlan menekülthullámmal. A vonatkozó szabályok jelentős szigorítását sürgette ismét Rogán Antal, a Fidesz frakcióvezetője kedden, miután a Keleti pályaudvaron tájékozódott az erősödő migráció miatt kialakult helyzetről. A Fidesz frakcióvezetője szerint a jogszabályokat úgy kellene módosítani, hogy a Magyarországra érkező illegális bevándorlókat őrizetbe lehessen venni, s utána mindaddig ellenőrzés alatt tartani, amíg kiderül, jogosultak-e menekültstátusra. Ha nem, haladéktalanul ki kell toloncolni őket – fogalmazott. Ez most tízezrek internálását jelentené, ami sok pénzbe kerül, ráadásul jogi és erkölcsi szempontból is ellentétes az Európai Unió hivatalos álláspontjával, amit Rogán többször elismert.

A fideszes politikus szerint a kormánynak nemzeti konzultáción kell támogatást kérnie az emberektől az általa gazdasági bevándorlóknak nevezett külföldiek őrizetbevételéhez és kitoloncolásához annak érdekében, hogy meg tudja védeni álláspontját Brüsszelben. A frakcióvezető egyébként a pályaudvaron találkozhatott a politikáját ellenző civilekkel. Míg Rogán tájékoztatóját tartotta, aktivisták több feliratot emeltek a magasba. „Vigyázat! Államilag szított idegengyűlölet” – állt az egyiken, egy másikon azt kérdezték: „A kivándorlásról mikor tartasz sajtótájékoztatót?”

Testvéreink, menekültek

2015. 09. 11.

Fenyő D. György

A menekültválság szónak két jelentése van: az egyik az, hogy a Közel-Keletről és Észak-Afrikából tíz- és százezrek menekülnek el az országukból, a szülőföldjükről, a lakhelyükről, mert élhető életet szeretnének élni. Ennyi emberre Európa nem készült föl, és a hirtelen rázúduló embertömegek fogadására nem alakult ki közös stratégia, magatartás, közös cselekvési terv.

Én azonban a menekültválság szó másik jelentéséről akarok írni:

arról a válságról, amely Magyarországon morális értelemben kialakult, és amelyet szándékosan és rosszindulatúan alakítottak ki és alakítanak jelenleg is.

Ami a Keleti pályaudvaron jelenleg történik, továbbá az ahhoz vezető út, valamint mindaz, amit a szeptember eleji atrocitások jelképeznek, köztársaságunk olyan szégyenfoltja, amelyet lemosni évtizedek morális munkája lesz majd.

Amióta a migrációval a hivatalos politika, a vezető kormánypárt, szövetséges pártja és a kormány foglalkozik, folyamatosan azt sulykolják az emberekbe, hogy hazánkat valami rettenetes veszedelem fenyegeti, hogy a bevándorlók csak „gazdasági menekültek”, hogy a bevándorlók elveszik az emberek munkáját, nem tisztelik hazánk kultúráját, és nem tartják be a törvényeinket. Azóta arról van szó, hogy elveszik a pénzt a magyar családok elől, és veszélyt jelentenek mindannyiunk számára. Hónapok óta arról van szó, hogy szögesdróttal kell védekeznünk ellenük, hogy – idézem – „menekültáradat” „lepi el” az országot. A pályaudvarról „kiszorították” a menekülteket, hogy miattuk a tisztességes magyar dolgozók kénytelenek ott táborozó emberek között munkába menni, hogy „járványveszélyt” jelentenek, hogy vizsgálják „a fertőzés veszélyét”.

Marabu

Úgy beszél róluk a kormánypolitika, mintha nem emberek, hanem egy ellenséges hadsereg mindenre elszánt harcosai lennének. Mintha nem olyan emberekről beszélnénk, akiknek az országát egy megszállott, fanatikus szervezet feldúlta, életüket lehetetlenné tette. Mintha nem a napokban robbantották volna föl sok ezer éves kultúrájuk kincseit, és nem fenyegetné veszély egész kulturális hagyományukat. Mintha a menekültek néhány ezer dollárral jobb fizetésért indultak volna útnak, nem pedig azért, hogy életüket, gyerekeik életét biztonságban tudják. Azért, hogy enni tudjanak, és enni tudjanak adni a családjuknak.

Micsoda elkeseredés kell ahhoz, hogy valaki elinduljon, hátrahagyja szülőföldjét, hazáját, faluját, ősei sírját, öreg apját és anyját, és elinduljon egy másik földrészre, egy másik világrészre és másik vallási és kulturális hagyományba új életet kezdeni! Milyen elkeseredés kell ahhoz, hogy oldalról felkapaszkodjon egy hajóra, bezsúfolódjon egy zárt kamionba, mindenét eladva vonatjegyet vegyen egy ismeretlen ország ismeretlen városába, vagy embercsempészeknek kifizesse egész vagyonát!

Ezek az emberek mindent maguk mögött hagynak – nem jókedvükből és nem hódítási céllal. Hanem egy jobb vagy legalábbis élhető élet reményében. Nekünk tehát nem úgy kell kezelnünk őket, mintha egy ellenséges hadsereg arc nélküli hadoszlopa lennének, hanem mint rászoruló embereket. Mint olyan embereket, akik nálunk ezerszer rosszabb helyzetben vannak.

A keresztény vallás alapvető parancsa, hogy a nálunk elesettebbeket, szerencsétlenebbeket, szegényebbeket támogatnunk, istápolnunk, segítenünk kell. A krisztusi tanítás értelmében a szegényt támogatni kell, a bélpoklost felemelni, a szenvedőt megvigasztalni. Az a retorika és politika, amely a bezárkózást, a félelmet táplálja az emberekben, amely nem a rászorulóra figyel, mélyen amorális, mélyen kereszténytelen és kultúraellenes. Ha az emberekkel sikerül elhitetni, hogy minden barnább bőrű emberre, minden nem magyarul beszélőre mint veszélyforrásra kell tekinteni, az a bizalmatlanság, a bezárkózás, a háborús logika nyelvét és érzelemvilágát, az önzés és a görcsös önvédelem magatartását tanítja.

Ez pedig nem állhat meg még a menekülteknél sem, hanem átterjed mindenre és mindenkire. Ilyen mély morális válságba taszítja az országot az, aki nem az emberekre, nem a rászoruló emberekre veti tekintetét.

Márpedig Magyarországnak tudnia kell, mit jelent kivándorlónak lenni. A XIX–XX. század fordulóján másfél millióan (!) vándoroltak ki Amerikába – és Amerika nem karanténba zárta, hanem befogadta őket. De azt is tudjuk, milyen iszonyatos nyomor kellett ahhoz, hogy ezek a milliók hátrahagyják mindenüket, és egy másik kontinensen új életet kezdjenek. És tudjuk, hogy 1956 után százezreket (!) fogadtak be Nyugat-Európa országai. Arról is tudunk, hogy az 1920-as évek elején mit jelentett a vagonlakók élete, milyen végleges törést jelentett az Erdélyből áttelepülők számára az, hogy eljöttek a szülőföldjükről. Más a helyzet persze, csak érdemes megforgatni, hányféle tapasztalatot szerezhetett az ország arról, mit jelent menekültnek lenni.

Az a most felépített ellenségkép, az a nyelvi akríbia, amivel ezeket az embereket jobb esetben ellenséggé, rosszabb esetben állatokká degradálja a politika és a tömegmédia, nem marad következmények nélkül. Biztos rombolást okoz a lelkekben és az emberek erkölcsi érzékében. Olyan gyanakvó és bizalmatlan légkört teremt, amely nem árkot, de egyenesen szakadékot ás ember és ember, nép és nép, vallás és vallás, kultúra és kultúra között. Ez pedig egyre inkább felerősíti azt az érzést, hogy mindenki ellenség, mindenkitől félni kell, mindenkire gyanakodva kell nézni. Tudjuk: minden a szavakkal kezdődik. Az, hogy az országot vezető kormány megengedi magának azt, hogy ellenséget csináljon a rászorultakból, feljogosítja, sőt felbiztatja az embereket arra, hogy ők is így gondolják. A miniszterelnök erkölcsi és nyelvi példa is egyben: amit ő megenged, azt lehetséges úgy gondolni és mondani. És azt bármikor tettek követhetik.

Ha egy menekült egy ismeretlen ország városában is enni és inni szeretne, meg akar mosdani, rendesen szeretne aludni, akkor az a legtermészetesebb, legnormálisabb cselekedet. Az átengedő és befogadó országnak az lenne a feladata, hogy ebben segítse őket. Hogy

információval és az alapvető életfeltételekkel ellássa őket. Tízmillió forintokról esik szó mostanában, amikor az ideiglenes táborokat kialakítják. Milliárdokról volt szó akkor, amikor a szögesdrótot elkezdték felhúzni. Mindabból a sok-sok milliárdból, amibe a szögesdrót és a fenyegetettség érzésének hónapok óta történő sulykolása került, réges-régen ki kellett volna építeni a fogadásukhoz szükséges infrastruktúrát. Meg kellett volna szólítani az önkormányzatokat, civil szervezeteket, egyházakat, minden embert, hogy fogjunk össze – a segítésben. Nem abban, hogy jobban bezárkózunk, hanem abban, hogy – az európai kultúra legmélyebb és legnemesebb hagyományai értelmében – segítünk. A katonaságnak nem a kiszorítás lenne a feladata, hanem a sátrak felállítása, a víz kiosztása. A rendőröknek regisztrálniuk kellene, bevonva angolul és arabul beszélő egyetemistákat és segítőket.
Morális alapok nélkül nincs érvényes politika. Ami ma a menekültekkel történik, az ország olyan szégyene, amihez foghatót évtizedek óta nem éltünk át. Ahogy az ország 1989 decemberében és 1990-ben morális értelemben felemelkedett a romániai forradalom segítésében, az megmutatta, milyen lelki, szellemi és erkölcsi lehetőség van itt. Ahogy most a fortélyos félelem légkörét megteremtették, és háborús helyzetnek állítanak be egy humanitárius katasztrófát, az ugyancsak lelki, szellemi és erkölcsi értelemben vett rombolás.
A válság közepén vagyunk, most azonnal lehet változtatni. Hogy miképp, arra civil segítők példát adtak az előző hetekben. De muszáj lenne azonnal másképp beszélni és cselekedni csupa olyan elv és érték jegyében, amelyekre hivatkozni szokás. A magunk érdekében feltétlenül – és még inkább a jogsértettek, a reménykedő vagy reménytelen földönfutók érdekében.

Szigorúan őrzött tranzitzónákba küldik a menekülteket

2015. 09. 03.

Csuhaj Ildikó

Egyetlen Szerbia felől érkező migráns sem kap menekültstátuszt, csak ha bizonyítást nyer, hogy az ottani eljárás nem felelt meg a nemzetközi jognak, a jogállamiságnak – mondja Gulyás Gergely. A parlament törvényalkotási bizottságának fideszes elnöke szerint a tranzitzónák határát „még inkább" védeni kell, mint az államhatárt. A parlament ma rendkívüli ülésen tárgyal a menekültügyi törvény szigorításáról.

Blöffölnek?

- Nem szoktunk.

„Ha valaki fegyvert fog egy rendőrre, helyzettől, származástól függetlenül akkor azt le kell lőni" – ön mondta egy sajtótájékoztatón arra, hogy a bevándorlókat, menekülteket megilleti-e különleges elbánás...

- Éppen arra hívtam fel a figyelmet, hogy a fegyverhasználatnak általános szabályai vannak, amelyek a jelenlegi helyzetben semmit nem változtak, ezért a téma összefüggésbe hozatala a migrációval csak hangulatkeltésre alkalmas.

Tudjuk, az önök célja a menekültek elriasztása. Nem lenne túlságosan is riasztó, ha külföldön szalagcímek jelennének meg arról, hogy a magyar határon rendőrök lelőttek például egy szír menekültet? A magyar határnyitás idején, 1989 augusztusában lőtt le egy magyar határőr egy keletnémet férfit, akit azóta is úgy tartanak számon, mint a hidegháború utolsó ismert áldozatát.

- Ez egy rossz hipotézis, és rossz összehasonlítás is. Azok a határok és falak, melyek országokat osztottak mesterségesen ketté, német családokat választottak szét, és egy nemzet tagjainak az egymás közti kapcsolattartását tették lehetetlenné, nem hasonlítható ahhoz a helyzethez, hogy Magyarország az uniós csatlakozáskor vállalt kötelezettségét teljesíti a schengeni határok védelmének ellátásával. A védelem ellátásához más eszközökre van szükség ma, mint öt vagy akár egy évvel ezelőtt. A magyar és uniós határokat semmibe vevő, ezáltal az állami szuverenitást és a közös uniós szabályokat sértő népvándorlás indult el. Ezért szükséges a határzár. Enélkül a határvédelmet nem tudnánk ellátni, és semmi sem tartaná Magyarországtól távol a bevándorlók százezreit.

Gulyás Gergely: Ha a rend megbomlik, azt helyre kell állítani Földi Imre

A szerb–magyar határ melletti tranzitzónák Magyarország felé hermetikusan zártak lesznek?

- Igen.
A tranzitzónának mint intézménynek nem az az Európában hivatalosan elfogadott funkciója, hogy biztosítsa a regisztráció lehetőségét a bevándorlók számára, illetve a menekült státuszért folyamodást?
- A tranzitzónának az a funkciója, hogy a menedékkérelem elbírálása megtörténhessen.
A menekült státuszt kérők nem választhatják meg szabadon, hogy hol kívánnak tartózkodni?
- Elvileg a menedékjog iránti kérelem elbírálásáig erre most sem lennének jogosultak. Ez azonban másként nem biztosítható. Amit most látunk Európában, az a menekültstátuszra való jogosultság jogállami elbírálásával való tömeges visszaélés.
Budapesten például a Keleti pályaudvaron lévő tranzitzónát a menekültek tetszésük szerint elhagyhatták, demonstráltak is. A határhoz tervezett határzónák esetén viszont Magyarország felé korlátozzák a menekültek szabad mozgását. Az EU-szabályok tiltják az őrizetet, a fogva tartást.
- Sem őrizetről, sem fogva tartásról nincs szó. Mi valójában a menedékjog lényege? Egy politikai üldözöttnek addig nem kell a hazájába visszatérnie, amíg az adott állam hatóságai nem bírálják el a kérelmét. Minden más diszfunkció. Ha én nem hagyhatok el egy tábort Magyarország felé, de Szerbia felé igen, akkor az a tábor nem zárt. A kérdés az: a menedékjogi kérelem benyújtása feljogosítja-e arra a kérelmezőt, hogy Európában bárhol szabadon csámborogjon? Nem. A közösségi jog alapján sem, csak az idegenrendészeti őrizetnek az Európai Unió által ránk erőltetett tilalma megakadályozza azt, hogy az uniós tagállamok érvényt szerezzenek a közösségi jognak. A tranzitzónák az uniós jog érvényesülése érdekében éppen ezt biztosítják.
AZ AMUUR KONTRA FRANCIORSZÁG ÍTÉLET
Ismeri az Amuur kontra Franciaország esetet? A kilencvenes években Franciaországban menedéket kérő szomáliai menekülteket a párizsi Orly repülőtéren a tranzitzónában, a Hotel Arcade-ban helyezték el, francia földre nem léphettek. Az esetről a strasbourgi emberi jogi bíróság kimondta: a francia hatóságok a szomáliai menekültek szabadságát korlátozó módon jártak el.
- Én nem értek egyet ennek az ítéletnek a tartalmával. De mivel az általunk javasolt megoldás kapcsán alapvetően másról van szó, az analógia is teljesen téves.
Az ítéletet az Emberi Jogok Európai Bírósága mondta ki. És a párhuzam nem téves.
- A szomáliai menekültek egy zárt helyen voltak, mozgásukat korlátozták. Szerbia felé viszont nyitott lesz a tranzitzóna.
A szomáliaiak számára is biztosították a visszatérést Szomáliába, illetve Szíriába.

- De a mi esetünkben nem Szíriába térhet vissza választása szerint az illető, hanem Szerbiába, amely biztonságos harmadik ország. A magyarországi tranzitzónák ezért jogilag egészen más megítélés alá esnek.

Azzal egyetért, hogy a szabadságmegvonás és a korlátozás között csak fokozati vagy intenzitásbeli különbség van, nem pedig lényegi?

- Teljesen tévesnek tartom a megközelítést is! A nemzetközi jog most is korlátozza a szabad mozgásban a menedékjog iránt folyamadókat, hiszen az adott ország területét nem hagyhatják el.

De ezt önök egy zónára szűkítik.

- A menekültügyi eljárás céljából kell kiindulni: azért jogosult a kérelmező „pillanatnyi" tartózkodásra egy állam területén, mert mindaddig, amíg nem dől el, hogy politikai üldözött-e vagy sem, függő jogi helyzet áll fenn, ezért az illetőt nem lehet visszaküldeni. Abban a pillanatban, ahogy ez eldől, és a kérelmező nem kapja meg a menekült státuszt, ki kell toloncolni. Ehelyett azok az eljárási szabályok, melyeket az EU megalkotott és ránk kényszerített, lehetetlenné teszik ennek az érvényesítését, mert úgy írnak elő a szabad mozgás korlátozására vonatkozó szabályokat, hogy azok – menekültügyi őrizet híján – érvényesíthetetlenek. Azért választják Európát bevándorlók milliói üldözöttség nélkül is a jobb élet reményében, mert az itteni szabályokkal tetszés szerint lehet visszaélni. Ez a megjegyzés természetesen nem azokra vonatkozik, akik a politikai menedékjog kritériumainak valóban megfelelnek.

Ezzel azt is mondja, hogy ha a magyar parlament elfogadja az ön által jegyzett törvénymódosításokat, uniós egyezményt szeg meg?

- Nem. Ugyan szerintünk számtalan uniós szabály megnehezíti a hatékony védekezést, de mi ezeket a rossz szabályokat is betartjuk, és e keretek között keresünk jó megoldást, mert ennek az áldatlan helyzetnek véget kívánunk vetni.

De a magyar kormány és a parlament anélkül változtat jogot, hogy az uniós jog változott volna közben?

- Igen.

És ez nem probléma?

- Az lenne a probléma, ha nem változtatnánk, mivel a jelenlegi helyzet tűrhetetlen és fenntarthatatlan. Az Európai Unió eddig szinte tétlenül nézte a kialakult helyzetet. A mostani krízishelyzetben a szabályok gyors és átfogó módosítására lenne szükség. Amíg Európa ezt nem teszi meg, Magyarország nem tud mást tenni, mint él azokkal a lehetőségekkel, melyeket a közösségi jog nemzeti hatáskörben meghagyott.

Németország jelezte, hogy a szíreket politikai menekültnek ismeri el, és nem kívánja őket visszaküldeni. A magyar kormány miért tér el ettől?

- Sokan félreértették a német kancellár nyilatkozatát, amelyet az egyértelműség kedvéért Angela Merkel is pontosított. Az a politikai üldözött, aki megfelel a menekültstátusz kritériumainak, sem arra jogosult, hogy kiválassza a neki legszimpatikusabb országot a világon, és ott élvezze a menekültjog által biztosított védelmet. Ha ez így lenne, akkor nagy valószínűséggel Svájcnak a lakossága évente megduplázódna. Az első biztonságos országban van lehetősége menedékjogot kérni. Ezért mondjuk azt, hogy főszabály szerint Szerbiából menedékjogra jogosult menekült Magyarországra már nem érkezhet, mert Szerbia uniós tagjelölt, demokratikus jogállam.

Azaz egyetlen Szerbia felől érkező menekült sem kaphat pozitív elbírálást, menekült státuszt?

- Csak akkor, ha bizonyítást nyer, hogy az ott lefolytatott menekültügyi eljárás nem felelt meg a nemzetközi jog vagy a jogállamiság kritériumainak.

Sormáson és Martonfán mi szükség lesz a menekülttáborokra, ha már lesznek zárt tranzitzónák?

- A kormánynak van egy hatályos döntése.

Még egyszer: ha a Szerbia felől érkező menekültek nem kapnak menekültstátuszt, a már meglévő menekülttáborok, Nagyfa, Bicske, Debrecen mellett szükség van Sormáson, Mártonfán táborra?

- A kormány nem akar egyetlen településnek sem rosszat. Vannak olyan döntések, melyeket a világ minden demokratikus államában azért a központi közigazgatás hoz meg, mert ha a helyi közösségek, önkormányzatok döntenének róla, akkor sehol sem születne támogató. A menekülttáborok létesítése ebbe a körbe tartozik. A kormány menekülttáborokkal kapcsolatos döntése a bevándorlási helyzethez igazodik.

TRANZITZÓNA: AZ ÚJ HATÁR

Azt hogyan akadályozzák meg, hogy a tranzitzónát Magyarország felé elhagyja egy menekült, aki számára Ausztria, Németország a cél?

- A tranzitzóna Magyarország felé zárt lesz.

A tranzitzóna határát ugyanúgy kell védenie a rendőrségnek, mint az államhatárt?

- Vagy még inkább.

Ez lesz az új magyar államhatár?

- Természetesen Magyarország államhatára azon a vonalon van, amelyen azokat különböző történelmi tragédiák után és folytán meghúzták.

Drótkerítéssel, fallal, mivel védik a tranzitzóna határát?

- Technikai kérdés, a rendőrség meg fogja oldani.

Fegyveres őrök, rendőrök állnak sorfalat?

- Hogy ezt a rendőrség milyen formában biztosítja, az szakmai kérdés, hasonlóan a határvédelemhez.

A tranzitzónák pontosan hol lesznek, és mennyi menekültet fogadnak be?

- A tranzitzónák számáról és pontos elhelyezkedéséről a Belügyminisztérium fog dönteni. A határvédelmet segíti az is, hogy a rendőrséget és szükség esetén a katonaságot is ennek érdekében lehet bevetni.

A honvédséget nemcsak akkor lehet a határra vezényelni, ha válsághelyzet hirdetnek?

- Az Alkotmány szerint a határ katonai védelme a honvédség feladata. A módosítás azt teszi lehetővé, hogy a honvédség a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet esetén is elláthassa – a rendőrség munkájában közreműködve – a határvédelemmel kapcsolatos feladatokat.

De ha nincs hivatalos válsághelyzet, a katonákat nem lehet a határra vezényelni?

- Csak a határ katonai védelmének szükségessége esetén. Annyit mégis szeretnék megjegyezni, hogy ez is egy elég álszent, felesleges félelemkeltést szolgáló vita a honvédség határvédelemben játszott szerepéről. Az Antall-kormány alatt még a liberális Beszélőben jelent meg olyan írás, mely a kommunizmus állampárti örökségének minősítette, hogy a határvédelem a Belügyminisztérium és nem a honvédség feladatkörébe tartozik, amelynek egyébként magyar jogtörténeti alapja is lenne. Ez akkor ugyan kisebbségi, de teljesen legitim érvelés volt. Az, hogy a honvédség kivételes helyzetben nem működhetne közre a határvédelemben – miközben a határ katonai védelme az Alkotmány szerint egyértelműen a honvédség feladata –, az képtelenség.

Tranzitzóna-lázadás esetén, ha a migránsok tömege megindulna az ország belseje felé, a rendőrség, illetve a katonaság kaphat tűzparancsot? Mivel akadályozhatná meg a zónahatár átlépését?

- Ha a rend megbomlik, az a feladata a rendőrségnek, illetve a katonaságnak, hogy azt állítsa helyre. Erre a hatályos jogszabályokban rögzített eszközök szükséges és arányos alkalmazásával van mód.

Fegyvert is lehet használni?

- Nincs és nem is lesz a migránsokra vonatkozó, az általánostól eltérő fegyverhasználati szabály. Minden ezzel kapcsolatos felvetés csak felelőtlen hangulatkeltésre alkalmas.

A katonák az önök módosító indítványa szerint megállíthatnak, válsághelyzet esetén lezárhatnak területeket, megállíthatnak autókat, őrizetbe is vehetnek különböző személyeket?

- Ha bűncselekményt követnek el egy katona jelenlétében, ugyan mit kellene tennie?

Az nem statáriális, hogy a rendőrök bárkinek a lakásába bemehetnek külön hatósági engedély nélkül, ha feltételezhető, hogy illegális migráns rejtőzik benn?
- A rendőrségi intézkedés csak a szükséges mértékű és arányos lehet. Azok után a tragédiák után, melyek bekövetkeztek a közelmúltban, nem lehet vitás, hogy megadjuk-e a rendőrségnek azokat a jogosítványokat, amelyek az embercsempészekkel szembeni az eredményes fellépéshez szükségesek.
HA NEM VOLT TOLMÁCS ....
Az összhangban van az európai joggal, hogy a felülvizsgálati kérelemben – miután első fokon elutasítottak egy menekültkérelmet – új tényre már nem lehet hivatkozni?
- Teljes mértékben. Ez a hatályos polgári perrendtartás egyik kulcsfontosságú szabálya minden peres eljárásban. A rosszhiszemű, a per indokolatlan elhúzását célzó magatartás megakadályozását szolgálja.
Nem sérti a hatékony jogorvoslat uniós szabályait? És ha nem állt a menekült rendelkezésre tolmács?
- Ha nem állt rendelkezésre tolmács, arra természetesen lehet hivatkozni, mert az nem „új tény", hanem eljárási szabálysértés.
A határőrséget azért nem állították vissza, mert a Jobbik vetette fel?
- Nem. Ez szervezeti kérdés. Lehet önálló határőrséggel is rosszul védeni a határt, és a rendőrség szervezetébe tagozódó határőrség is lehet hatékony.
Mi a véleménye arról a Merkel-nyilatkozatról, amelyben a schengeni határrendszer felülvizsgálatát helyezte kilátásba, ha az EU-tagországok nem fogadják el a kvótarendszert?
- A kvótarendszerrel kapcsolatos korábbi javaslatot a magyar kormány nem támogatta. Az ilyen jellegű megoldási javaslatokról akkor van értelme beszélni, ha Európa egységesen gátat tud szabni a tömeges bevándorlásnak.

„Ugyanolyan emberek vagyunk, mint az európaiak”
2015. 06. 26.
Tanács István
A szerb rendőrök újabban megpróbálják feltartóztatni és visszafordítani a Magyarország felé jövő illegális migránsokat. Ezért egyre többen választják útvonalnak a Tisza árterét, ahol az erdőben el tudnak bújni a rendőrök elől.
A röszkei határállomás szerb oldalán magyar rendőrautóbusz áll a határrendőrség épülete előtt. Migránsokat kísérnek ki belőle – őket visszatoloncolják éppen. Egy szerb rendőrségi busz várakozik rájuk, amellyel – és az általa szállított migránsokkal – a magyarkanizsai rendőrség

előtt találkozunk újra. Fotózni nem lehet, információt csak a kikindai belügyi igazgatóságon adnának, ám a megadott telefont nem veszi föl senki.

Szír menekültek bujkálnak a rendőrök elől Röszkénél Reviczky Zsolt

Azt hallottuk, a szerb rendőrök engedve az európai uniós követelésnek, újabban megpróbálják feltartóztatni és visszafordítani a Magyarország felé haladókat. A mostani útvonal ezért a Tisza árterében vezet, ahol az erdőben szanaszét futnak a bevándorlók, ha rendőrök közelednek.

Magyarkanizsa főterén is kevesebb a messziről érkezett személy, mint korábban. Egy magát 47 évesnek és szíriainak mondó férfi meséli, hogy visszafordították őket a szerb rendőrök, sőt, elszállásolás címén 50 eurót fizettettek velük. Annyiért a panzióban is alhattak volna – Magyarkanizsán tömve van a szálloda és a panzió is olyan menekülőkkel, akik meg tudják fizetni az árát.

– Mi bajuk velünk az európaiaknak? – kérdi az angolul viszonylag jól beszélő férfi.

– Miért nem akarnak segíteni nekünk? Nem jószántunkból jövünk ide: Szíriában gyilkolnak, akasztanak. Három kisgyereket meg a feleségemet hagytam otthon. Sírok mindig, amikor eszembe jutnak. Nem a Merkúrról jöttünk. Mi ugyanolyan emberek vagyunk, mint az európaiak.

Azt mondja, addig próbálnak átjutni a határon Magyarországra, míg egyszer majd sikerül. Az első nagyobb csoport már délután elindul gyalog Magyarkanizsáról – a horgosi országútról az első lejárónál bekanyarodnak az ártéri erdőbe.

Gyűjtőtábor Röszkénél, ahol szerb és magyar határőr együtt próbál gátat vetni az illegális migrációnak Reviczky Zsolt

Magyarkanizsán is úgy van, hogy az első időben segítették és sajnálták a menekülőket, később azonban egyre több embert zavart a jelenlétük. Először még azt mondták, milyen gyönyörű szeme van az arab kisfiúnak, pár hét múlva már azt, hogy ha megnő, ő lövi majd halomra a francia karikaturistákat. Egy helyi férfi szerint Alekszandar Vucsics szerb kormányfő azért nyilatkozott olyan indulatosan a magyar határon épülő drótkerítésről, mert attól tart, azután mindenhonnan Szerbiába toloncolják vissza a migránsokat. Szerbia is visszatoloncolhatná őket Macedóniába, ám az szinte lehetetlen: azt sem tudják, hányan tartózkodnak Szerbia területén, a szerb–macedón határ pedig erdős, hegyes vidék; legfeljebb akkor lehetne ellenőrizni, ha ott is építenének egy falat.

– Ami Belgrádtól délre van, az Szerbiában nem működik – jegyzi meg a férfi, de aztán hozzáteszi:

–Itt sincs semmi perspektíva. Ha a feketék elmennek, mi is megyünk utánuk.

Martonoson, a határ menti, magyar többségű faluban várjuk, hogy a migránsok első nagy csoportja előbukkanjon az erdőből, de csak egy ősrégi Yugo kisautó jön a töltésen. Nagyszülők és unoka utaznak rajta. A nagyszülők mutatják, hogy a faluból a Tiszához vezető úton nemrég halottat találtak – egy beteg migráns lehetett. A szomszédjuk meg a fia lakodalmán halomra lőtte a menyasszonyt és annak rokonságát, állítólag azért, mert elmentek Franciaországba dolgozni. A kisunoka málnával kínál bennünket, és azt meséli, a főtéren a „muszlimának” megkérdezték tőle, hol van itt a Tesco.

Martonoson egyébként szép számmal élnek helyi muzulmánok is. Olyan egykori jugoszláv állampolgárok telepedtek itt le, akik a délszláv háború idején menekültek el Németországba.

Később kaptak ötezer euró újrakezdési pénzt, és kirakták őket az Európai Unióból. Azért Martonosra jöttek, mert itt már kétezer euróért szép nagy családi házat kapni. Lassan itt is lehet nekik mecsetet építeni, mint Szabadkán.
A migránsok valahol az erdőben várják a sötétedést. Léna, a kisunoka újra elénk tartja a málnás tálat. A nagymama nagyot sóhajt. Szombaton utazik a kicsi Norvégiába. Az édesapja már két éve ott dolgozik – most végre a felesége és a kislánya is utánaköltözhet.
Lázongás és készenlét a röszkei táborban
Szabadságot követeltek, és az ujjlenyomatvétel, valamint a fényképkészítés miatt tiltakoztak a bevándorlók a röszkei menekülttáborban. A migránsok kiabáltak, a rendőrség nagy erőkkel a helyszínre vonult, de nem kellett beavatkozni. A migránsokat buszokkal szállították el olyan menekülttáborokba, ahol még van hely, így a hangulat estére megnyugodott. Egy nap alatt 1141 határsértőt – köztük 106 gyereket – tartóztattak fel a rendőrök Csongrád megyében. (Munkatársunktól)

Új plakátok
2015. 07. 02.
Fekete Gy. Attila
Akinek kétségei lettek volna afelől, hogy a „Ha Magyarországra jössz…” kezdetű kormányzati plakátoknak más céljuk is lehetett,mint az idegenellenes hangulatkeltés és a kiválasztottak újabb megbízásokhoz juttatása közpénzen, megnyugodhat. Nem tévedett. Azok sem tévedtek, akik úgy vélték, mindez a belpolitikáról szól. A támogatottságában meggyengült, ezért néhány időközit elbukott Fidesz erősnek, cselekvőképesnek, az ország érdekeinek megvédésére képes erőnek akarta mutatni magát, bármi áron.
Arra a kormány is hamar rájött, hogy a migrációs útvonalaktól távol kihelyezett magyar nyelvű plakátokkal aligha lehet a céljuktól eltéríteni az illegális bevándorlókat. Először is, mert nem tudnak magyarul. Másodszor, mert a plakátok Magyarországon vannak, ahhoz tehát, hogy elolvashassák, előbb be kell jönniük az országba. Amivel persze a legtöbbjük egyből megsérti országunk törvényeit, ahelyett, hogy a kormányzati intelemnek megfelelően tiszteletben tartotta volna azokat.
Kizárt, hogy volt olyan migráns, aki a százmilliókért kiplakátolt üzenetek hatására térden állva ismerte el bűnét. Embercsempészről sem tudni, aki ezek hatására hagyta abba az ipart, pedig Orbán Viktor szerint a plakátok nekik szóltak.
De mindez már nem is számít. A kormány maga is beismerte, hogy nem gondolta komolyan a plakátintelmeket. Legalábbis azt bizonyosan nem, hogy „Ha Magyarországra jössz, nem

veheted el a magyarok munkáját". Felhatalmazást kért ugyanis a kabinet a parlamenttől, hogy a migránsokat is bevonhassa a közfoglalkoztatásba. Nyilván sok a munka, kevés a közfoglalkoztatott.

Olyan alaposan átgondolt és előkészített törvényjavaslatról van szó, hogy a szóban forgó részhez senki nem fűzött indoklást. Nyilván magától értetődő, hogy miért kell lehetőséget adni a közfoglalkoztatásban való részvételre azoknak, akiket be sem akartunk engedni az országba, sőt épp most építünk kerítést a távoltartásukra. Persze legyünk megértők, ugyan mivel indokolhatta volna ezt a javaslatot a Belügyminisztérium? Kézenfekvő lett volna, hogy „nehogy már a magyarok tartsák el a biztonságos Szerbiából ide menekülteket, dolgozzanak meg a betevőjükért". De ha ezzel érvelnek, szembemennek a plakátpropagandával, a „Ha Magyarországra jössz, nem veheted el a magyarok munkáját" feliratú plakátokkal.

Persze átírhatták volna visszamenőlegesen, ahogy a törvényeket is szokták, e plakát szövegét, így: „Ti (migránsok) nem vehetitek el a magyarok munkáját, de mi (kormány) minden további nélkül. És ha úgy tartja kedvünk, nektek adhatjuk. Mert, ha a mi (Fidesz–KDNP) politikai-gazdasági érdekeink azt kívánják, megtehetjük, nemegyszer meg is tettük már. Bezárattuk például hétvégén a boltokat, nem érdekelt minket, hány magyart rúgnak ki emiatt."

Kellene még egy új plakát is, valahogy így: „Ha Magyarországra jössz, jelentkezz közmunkásnak. Nyelvtudás, állampolgárság, kultúra nem számít. A törvényeket és az érveinket majd hozzád igazítjuk. Magyarország Kormánya."